life
PUBLISHERS

DIANA WALLIS TAYLOR

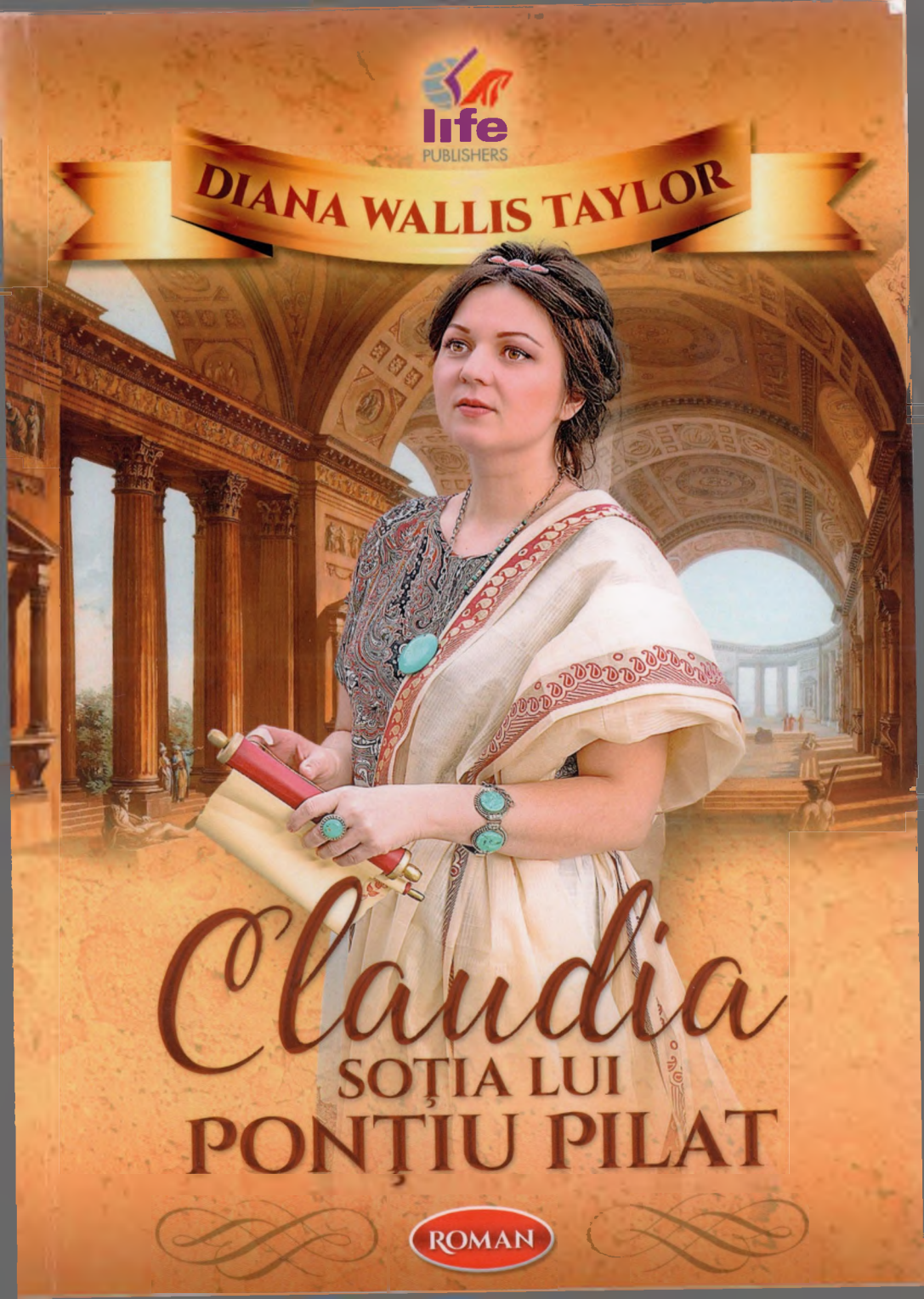

Claudia
SOȚIA LUI PONȚIU PILAT

ROMAN

„Diana Wallis Taylor a scris încă un roman de impact și captivant despre controversă, dragoste și răzvrătire, de această dată având în centru viața Claudiei... Documentarea minuțioasă, drama și pasiunea țin cititorii captivi paginii în această poveste emoționantă a revelației și a intrigii. Cumpărați un exemplar pentru dumneavoastră și unul pentru un prieten."

—**Karen O'Connor**, autoarea cărții *When God Answers Your Prayers: Stories of How God Comes Through in the Nick of Time*

„Cu o cercetare de maestru, cartea scrisă de Diana Wallis Taylor, *Claudia, soția lui Ponțiu Pilat*, invită cititorul chiar în inima și sufletul unei femei prea puțin cunoscute din Noul Testament, ale cărei cuvinte, puține la număr, dar cu putere de convingere, au captivat cititorii timp de secole. O carte care inspiră și dă curs imaginației."

— **Susan Meissner**, autoarea cărții *The Girl in the Glass*

Recunoașteri din anii trecuți
ale cărților scrise de Diana Wallis Taylor

„Taylor a meșteșugit o poveste de dragoste ieșită din comun despre Marta, sora Mariei și a lui Lazăr, în această dramă biblică ce te ține cu sufletul la gură. Cititorii vor îmbrățișa viziunea lui Taylor despre Marta ca o femeie cu imaginație, demnă și milostivă. Cartea de față va inspira și mai mult calea spirituală a oricărei femei."

—*RT Book Review*, 4½ stars TOP PICK

„Taylor acordă o atenție deosebită detaliului pentru a face descrieri vii ale lumii și pentru a oferi o călătorie menită a trezi conștiința asupra trecutului. Pasionații literaturii de ficțiune biblică, din ce în ce mai populară și centrată pe personaje ușor de recunoscut... au descoperit încă o autoare care poate scrie romane de inspirație istorică, despre femei credincioase și puternice."

— *Booklist*

„Detaliile istorice excelente și relatarea fidelă, dar nu siropoasă, a acestei intrigi fac din *Marta* o alegere deosebită pentru cititorii de literatură inspirată din ficțiunea biblică."

—*Historical Novel Review*

„Repunerea creativă în cuvinte a poveștii biblice cu femeia samariteană care l-a întâlnit pe Isus la fântâna lui Iacob reface drumul acesteia spre întâlnirea cu soarta. Situat istoric în primul secol, pe care-l descrie în culori vii, acest roman de debut captivant e plin de personaje cuceritoare."

—*Library Journal*

Alte cărți scrise de Diana Wallis Taylor

Drumul la fântână
Marta
Maria Magdalena

Claudia
SOȚIA LUI PONȚIU PILAT

ROMAN

DIANA WALLIS TAYLOR

life
PUBLISHERS

Originally published in English under the title: *Claudia, Wife of Pontius Pilate*
By Revell, a division of Baker Publishing Group,
P.O. Box 6287, Grand Rapids, MI 49516-6287, U.S.A.
Copyright © 2013 by Diana Wallis Taylor

All rights reserved.

Drepturile de autor pentru ediția în limba română:
© 2015 Life Publishers International
Springfield, Missouri, SUA
și Life Publishers Romania
Str. Ioan Corneli nr. 4, Oradea, România
Tel.: 0359 177 636; Rds: 0771 746 787; Mobil: 0744 624 236
E-mail: edituralife@gmail.com, Website: www.liferomania.ro

Toate drepturile rezervate.

Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, copiată sau transmisă prin orice fel de mijloace—electronice, mecanice, fotocopiere, înregistrare, sau oricare altul—cu excepția unor citate scurte incluse în articole de critică sau recenzii tipărite, fără permisiunea prealabilă a editurii.
Dacă nu există alte precizări, citatele biblice sunt luate din Sfânta Scriptură, traducerea Dumitru Cornilescu.

Traducerea: *Amalia Poatcă Moldovan*
Editarea: *Luca Crețan*
Tehnoredactarea: *Daniel Ardelean*
Foto copertă: *Emma Domuța (www.metamorphosa.ro)*
Design copertă: *Georgian Rădulescu*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TAYLOR, DIANA WALLIS
Claudia - soția lui Ponțiu Pilat / Diana Wallis Taylor. - Oradea : Life, 2015
ISBN 978-973-7908-88-9
821.111-31=135.1

Romanian Edition.

Printed in Romania.

Femeilor care,
cu dragoste, tact şi curaj
îşi susţin bărbatul,
chiar şi în vremuri vitrege.

1

Anul Domnului 24, REGGIO

„Cine este tatăl meu?"

Claudia stătea împreună cu bunica ei pe o bancă din piatră în grădină şi repeta la latină. Nu era prima dată când punea întrebarea aceasta, numai că până atunci nu primise niciun răspuns mulţumitor.

Scribonia suspină adânc. „Această întrebare trebuie s-o pui mamei tale."

„Am întrebat-o, dar nu vrea să-mi răspundă." Când fata insista, mama ei, Iulia, îi poruncea să iasă din încăpere.

Bunica se ridică, strângând buzele a nerăbdare. „Am treburi de făcut. Repetă cuvintele de pe tăbliţă." Fără să privească înapoi, se îndepărtă grăbită.

Claudia se încruntă şi puse tăbliţa de ceară pe bancă. *De ce nu vor să-mi spună?* Ştia că nu era Tiberius, cel de-al treilea soţ al mamei. El divorţase de ea cu mult timp înainte de venirea pe lume a Claudiei. *Voi afla eu cumva, până la urmă*, conchise ea, şi se întoarse la latină fără tragere de inimă.

Cum întrebarea îi stăruia în minte, nu îi trebuia prea mult ca să fie distrasă de la studiu. Un fluture se aşeză uşor pe o frunză şi dădu din aripi, dar frumoasa creatură îşi luă deodată zborul spre înaltul cerului albastru, înainte ca ea să-l poată prinde. O şopârliţă îi atrase privirea şi ea urmări mişcările iuţi şi bruşte ale vietăţii până ce aceasta se făcu nevăzută, de partea cealaltă a zidului. Para pe care i-o dăduse Medina, sclava lor de origine siriană, părea delicioasă, aşa că muşcă o dată din ea şi îi savură dulceaţa.

Pe măsură ce creştea, grădina din centrul vilei ce fusese un refugiu pentru ea în copilărie, părea să o îngrădească. Acum, la

împlinirea celor doisprezece ani, dorea cu ardoare să vadă ceva din lumea de afară. Zgomotele surde ale oraşului abia puteau fi auzite, înăbuşite de zidurile groase ale vilei. Era mai curând o temniţă decât o locuinţă, de vreme ce numai celor doi sclavi le era îngăduit să iasă la piaţă, după mâncare.

De ce nu avem voie să plecăm din vilă?

Ştia de la bunica ei că oraşul se numea Reggio şi că era departe de Roma. Bunica îi spusese că modul lor de viaţă fusese hotărât de către împărat, Cezar Augustus, bunicul Claudiei. O figură învăluită în umbre pe care nu o întâlnise niciodată, dar de care, după descrierea bunicii, se temea.

„Vieţile noastre depind de bunăvoinţa lui," îi dezvăluise bunica într-una din zile. Odată cu trecerea anilor, mama şi bunica ei deveneau tot mai temătoare atunci când vorbeau despre el.

Se auzi râsetul uşor al Iuliei din curtea interioară. Pleca ultimul dintre soldaţi. Claudia era destul de mare ca să ştie de ce veniseră. Iuliei nu îi păsa de mustrările mamei sale, dar când se certau, Claudia, care învăţase să se mişte pe nesimţite şi să asculte fără să atragă atenţia dintre umbrele pergolei cu zăbrele, aflase multe lucruri.

„Augustus are ochi şi urechi peste tot, Iulia. Mai devreme sau mai târziu o să se dea socoteală. Soldaţii şi-au pus cariera în primejdie, poate chiar viaţa. Nu-ţi pasă, fata mea, de urmări? Cum rămâne cu fiica ta?"

Iulia oftă nervoasă şi dădu din mână, nepăsătoare.

„Pesemne sunt mutaţi în altă garnizoană. Nu fi aşa de prăpăstioasă, Mater."

Scribonia clătină din cap şi se îndepărtă.

Nu părea să aibă vreun rost cât de des sau cât de convingător bunica ei îşi făcea cunoscută părerea, mama Claudiei nu ţinea cont de ea şi se purta după bunul plac.

Auzind voci, Claudia se ridică de pe bancă şi se apropie încet de curtea interioară, cu paşi uşori, neauziţi, pe dalele de teracotă. Se certau iarăşi.

„Iulia, n-ai voie să stai în preajma lor. Vrei să fii trimisă înapoi pe insulă, ori mai rău?"

„Ar trebui să mi se îngăduie puţină distracţie, Mater, din vreme ce trebuie să ne plictisim zi după zi în vila asta afurisită."

„Și-ar putea vărsa mânia pe copilă. Numai zeii știu de ce n-a poruncit să fie lăsată la cheremul vitregiilor vremii când a venit pe lume. E limpede că nu-i copila lui Tiberius. Întreb iar: a cui e?"

Claudia își ținea respirația și stătea în umbră, privindu-le.

„Poate că era cineva cu bani mulți care a mituit soldații care mă păzeau."

„Sempronius Gracchus? După toate eforturile lui, s-a ales cu exilul pe coasta africană."

Iulia ridică din umeri, iar Scribonia insistă. „Dacă nu te purtai așa cu Tiberius, n-ai fi aici în clipa asta."

„Tiberius era un bărbat aprig, Mater." Iulia aproape că scuipase cuvintele. „Toată Roma știa că el și Vipsana așteptau primul lor copil. Crezi că voia să divorțeze de ea ca să se-nsoare cu mine? Tiberius mă ura și eram amândoi nefericiți. Odată cu moartea pruncului nostru a venit și sfârșitul oricărei amăgiri de căsătorie.

Scribonia tăcu și se uită la fiica ei, înălțând din sprâncene. „Isprăvile tale l-au făcut pe tatăl tău să trimită hârtiile de divorț în numele lui Tiberius. Scrisoarea pe care Gracchus a scris-o tatălui tău prin care îi cerea să-ți îngăduie să divorțezi de Tiberius a fost pierzarea lui. Era prea ambițios, iar tatăl tău știa asta. A avut de ales între a te condamna la moarte pentru adulterurile tale sau a te alunga din Roma. Tatăl ți-a cruțat viața, dar ce viață ai?"

Iulia dădu din mână, nemulțumită. „Nu trebuia să vii, Mater."

„M-am rugat de Augustus pentru copilă, Iulia, și-s mama ta. Am simțit că aveai nevoie de mine după cinci ani în Pandataria, insula aceea pustie. Să fii recunoscătoare că te-a lăsat să te-ntorci pe continent."

Iulia lăsă umerii. „M-am simțit singură acolo, dar și aici." Se întoarse către mama ei. „Îmi pare rău. Ai făcut un sacrificiu venind."

Scribonia întinse mâna și o puse pe umărul fiicei, un semn rar de afecțiune din partea acestei femei reci. „Îmi fac griji pentru Claudia. Ce se va alege de ea?"

Iulia clătină încet din cap. „Nu știu. E nepoata lui, oricare ar fi tatăl."

„Un soldat roman de rând, nu un nobil. A fost Gracchus?"

Iulia tăcu. Ochii gri ai Scriboniei străfulgerară. „Ei bine, timpul nu se mai întoarce, iar tu ai un copil nelegitim."

„Dar ce mai contează acum? Tatăl meu n-a luat legătura cu noi şi nici n-a recunoscut-o."

„Iulia, peste trei ani Claudia va fi destul de mare pentru căsătorie. Ce vom face atunci?"

„Nu ştiu."

Scribonia pufni exasperată, apoi o zări pe Claudia stând în umbră, dar nu luă seama la ea când se îndepărtă grăbită. „Trebuie să văd de ţesut."

Claudia se uită la mama sa. Iulia îşi vopsise părul în roşu-arămiu după moda vremii. *Stola* albastră îi punea în evidenţă ochii care puteau licări precum nişte stele mici atunci când era cuprinsă de emoţii, dar care se întunecau atunci când se mânia. Era încă frumoasă. La masă mama ei abia se atingea de mâncare, lăudându-se mereu că îşi păstra o siluetă frumoasă. În clipa aceea, privind-o, Claudia se întreba dacă mânca destul; era trasă la faţă.

Iulia se întoarse şi dădu ochii cu fiica ei. „Iar ne urmăreşti pe furiş, Claudia?"

„V-am auzit, pe tine şi pe bunica, din grădină."

„Bunica ta îşi face prea multe griji."

„Mater, e ziua mea. Mă gândeam..."

„Spune ce dorești, fetiţo, nu-s unu' dintre zei ca să-ţi pot citi gândurile."

„Aş vrea un animal mic, să-mi ţină de urât. Te rog, Mater!"

Iulia se uită gânditoare la fiica ei. „Un animal?"

„Sunt prea mare pentru jucării. Vreau ceva cu viaţă."

Iulia ridică bărbia Claudiei cu un deget. „Nu ştiu, copilă. O să vorbesc cu Medina. Poate când va merge la piaţă, o găsi ceva."

Li se dăduse voie să aibă doi sclavi când veniseră la vilă, o locuinţă pentru săraci mai degrabă, dar femeile erau recunoscătoare că Augustus le îngăduise să fie ajutate. Medina gătea, avea grijă de casă şi ajuta la ţesutul pânzelor pentru haine. Cato, venit de pe coasta africană, trebuia să facă totul de la reparaţii la vilă, până la munca în mica lor grădină.

Medina îi fusese Claudiei doică de când se născuse aceasta. Era în stare de orice pentru ea. Claudia porni grăbită în căutarea servitoarei.

Sclava ascultă şi îşi încrucişă braţele. „Mama ta nu se gândeşte la cheltuieli. Banii de la bunicul tău sunt puţini. Abia ne ajung

pentru cele de trebuinţă. Un animal ar avea nevoie de mâncare, *Dominilla.*

„Dar e ziua mea şi ăsta-i singurul lucru pe care-l vreau. N-am cu cine mă juca. Un animal mi-ar ţine companie."

Chipul servitoarei se îndulci. „Asta nu-i viaţă pentru un copil. Dacă mama ta nu te-a refuzat, o să văd ce pot găsi."

Claudia o strânse în braţe. „Eşti atât de bună, Medina."

Femeia o privi, neîncrezătoare. „Nu-ţi face prea multe speranţe."

Claudia se întoarse în grădină. Medina era o femeie chibzuită. Se tocmea pentru legumele şi fructele culese cu o zi în urmă şi, în rare ocazii pentru peşte, apoi prepara din ele mâncăruri gustoase cum numai ea ştia. Claudia era sigură că Medina va găsi şi un animal mic, pe care să-l cumpere ieftin.

Se aşeză pe bancă, legănându-şi picioarele şi se gândi îndelung la numele Sempronius Gracchus. Îi plăcea cum sună numele acesta. Pesemne era tatăl său, dar amintindu-şi că fusese exilat la o garnizoană aflată la mare depărtare, îşi punea întrebarea dacă îl va întâlni vreodată.

2

Cina de la aniversarea Claudiei părea a fi alcătuită din aceeaşi mâncare frugală ca de obicei. Îşi urmări mama şi bunica în timp ce mâncau în tăcere felii de brânză de capră şi spera la o veste despre animalul de companie pe care şi-l dorea. Medina aduse apoi o tocană cu bucăţele de carne de capră, varză şi usturoi. Se tocmise pentru ceva special de ziua Claudiei. Spre mirarea ei, felul doi era o felie de pepene galben. Îi zâmbi Medinei, iar aceasta îi răspunse la fel. Niciun cuvânt nu fusese rostit în legătură cu cadoul dorit şi, când mama şi bunica nu o priveau, ea ridică din sprâncene a întrebare. Medina schiţă o mişcare din cap. Claudia părea a purta o povară pe umeri. I s-a spus să nu îşi facă speranţe, ea însă tot nădăjduise.

Iulia rupse o bucată din pâinea neagră şi aspră. „A venit mesagerul azi?"

Scribonia scutură din cap. „Încă nu."

Iulia oftă. „Tata trimite atât de puţini bani. Medina e strânsă la pungă la *subura*, dar tot mi-e inima grea că face cumpărăturile la piaţa săracilor." Se întoarse spre Claudia. „Îţi doresc mulţi ani fericiţi. Bucură-te de ei cât eşti tânără, fiindcă în curând n-o să mai poţi fi stăpână pe viaţa ta."

Claudia clătină din cap. Mama ei era într-o dispoziţie stranie.

După cină bunica se ridică de la masă. „Să mergem în grădină. Va fi mai răcoare acolo."

Claudia o urmă trăgându-şi picioarele după ea. Avea să petreacă încă o seară plictisitoare, stând şi brodând.

Ajunseră în grădină, acolo unde Cato ţinea un coş în mâini, cu un aer solemn. Aşteptă până cele trei femei se aşezară, apoi

la un semn din cap făcut de Scribonia, puse coşul la picioarele Claudiei. Se auzeau scântece slabe din acesta.

Cu mâini tremurânde, ea dădu la o parte capacul împletit şi rămase cu gura căscată. Un pui mititel de căţel corcit stătea pe un pat făcut din cârpe, atât de slab încât i se vedeau coastele. Se uita la ea cu ochi mari, căprui, luminoşi.

Ea ridică cu grijă căţelul şi îl strânse la piept. Mica fiinţă tremură şi ea îi simţi bătăile iuţi ale inimii.

„A fost lăsat de izbelişte, străpână," zise Cato. „Cel mai amărât dintre pui. A fost tot ce a putut găsi Medina. Va avea nevoie de multă grijă."

„Oh, Cato, voi avea grijă de el!"

Bunica întinse mâna şi mângâie căţelul cu un deget. „Poate să nu trăiască, Claudia, e foarte slăbit."

„Oh, vă mulţumesc, mamă, bunică. Va trăi. O să-l grijesc zi şi noapte."

Mama schimbă în treacăt câteva priviri cu bunica şi dădu uşor din cap.

Claudia mângâia blana moale şi vorbea puiului în şoaptă. „O să-ţi pun numele Felix (*norocos)* fiindcă-s norocoasă să te am."

Iulia se ridică de pe bancă şi se uită la căţel. „Du-l la bucătărie şi vezi dacă Medina are nişte lapte de capră pentru el."

Claudia îl puse cu grijă pe Felix în coş şi se grăbi să o afle pe Medina, iar Cato o urmă.

Cu burtica plină, puiul adormi pe loc iar Claudia îl puse cu băgare de seamă în coş. Ridică privirea şi se uită în ochii de culoarea castanei coapte ai sclavei. „Oh, îţi mulţumesc, Medina."

Din spate, vocea gravă a lui Cato îi răspunse. „Roagă-te ca zeii să aibă milă de micuţa făptură."

Claudia se uită încă o dată la căţel, apoi se duse în grabă la *Tabilnum*, alcovul unde se afla statuia zeiţei casei lor, Vesta, şi se rugă cu ardoare ca micul ei căţel să trăiască.

Felix începu să se întremeze şi, deşi burta bombată părea disproporţionată faţă de restul corpului, Claudia tot îl vedea frumos. Petrecea ore întregi aruncându-i o cârpă împletită şi râzând în timp ce căţelul se împleticea după jucărie şi explora

temător fiecare colţ din locul puţin generos în care se afla. Claudia îl ţinea în braţe şi îi vorbea încet, iar căţelul îi lingea obrazul cu limbuţa lui umedă.

Felix făcea ca zilele lungi să fie suportabile.

Se vedea cu ochiul liber că Iulia slăbea. Într-o seară, pe când ciugulea din mâncare, Scribonia clătină din cap, scoasă din sărite.

„Fata mea, trebuie să chemăm un doctor. Nu mai poţi continua aşa."

„N-avem bani de doctor, Mater. Sunt doar trudită. Am nevoie de odihnă."

„Te odihneşti aproape toată ziua, Iulia. Asta-i mai mult decât istoveală. Eşti bolnavă."

Văzând starea mamei şi privirile neliniştite ale bunicii, Claudia simţi un nod de teamă în stomac. Ce boală era aceea care ofilea frumuseţea mamei şi o lăsa atât de vlăguită?

Acum mama ei umbla prin casă la braţul Scriboniei şi se mişca încet în timp ce vorbeau. Claudia continua să le asculte poveştile de câte ori avea ocazia. Trebuia să afle ce se petrecea. În ziua aceea, glasul mamei suna foarte trist.

„Tata nu trebuie să ştie. E cel mai bine, Mater. Sunt moartă pentru copiii mei cu Agrippa şi pentru restul Romei. Dacă tata ştie că-s bolnavă, poate lua copila."

Scribonia dădu din cap. „Cine ştie ce ar fi în stare să facă? El ştie să fie nemilos."

Tonul luliei era amar. „Încă-mi amintesc cum te strigam în timp ce soldaţii lui mă duceau la palat."

„Asta-i legea Romei, fata mea. Copiii aparţin tatălui. N-am avut niciun drept să spun ceva."

„Ştiu, dar ce viaţă am avut, Mater? Măcar Agrippa mi-a dăruit copii care să-mi umple viaţa. Numai că acum nu-s lăsaţi să mă caute."

„Ai fost câtuşi de puţin fericită cu Agrippa?"

„Agrippa a fost bun cu mine. N-a murit de moarte bună, sunt sigură de asta, dar n-am avut vreme de jelit, fiindcă tata mi-a poruncit să mă mărit cu Tiberius. N-am fost decât un pion în planurile lui."

Bunica oftă adânc. „Asta-i lumea noastră, fata mea."

Tocmai atunci Medina se întoarse de la piaţă şi lăsă din mâini sacoşa cu cele câteva cumpărături.

Se întoarse spre Scribonia. „*Domina*, m-am întâlnit cu mesagerul. A adus un răvaş pe lângă bani."

Scribonia luă pergamentul şi, în timp ce citea cele scrise, întinse o mână căutând să se reazeme de un scaun. Întinse răvaşul Iuliei care citi cu glas tare „Agrippa Postumus omorât."

Iulia îşi duse mâna la gât în timp ce un strigăt de durere îi scăpă pe gură. „Era singurul meu fiu în viaţă."

Scribonia puse o mână pe umărul fiicei. „Asta-nseamnă necazuri, Iulia. Cineva a poruncit crima, dar cine ar face un asemenea lucru?"

Iulia se întoarse cu faţa la ea şi Claudia văzu agonia din ochii mamei sale. „N-a fost tata. A fost unul care se teme pentru succesiunea la tron. Cine altcineva ura un om de acelaşi sânge cu mine?"

Scribonia făcu ochii mari. „Am oameni de încredere în Roma. Neîndoielnic cineva îmi va mai da veşti." Vocea i se îndulci. „Îmi pare rău de pierderea ta, fata mea, şi într-un asemenea fel."

Medina interveni. „Se mai ştie ceva. Se şopteşte prin piaţă că împăratul e bolnav."

Iulia se şterse la ochi. „Tatăl meu este bolnav?"

Sclava încuviinţă din cap.

Iulia suspină adânc. „Mater, trebuie să cerem îndurare la zei pentru refacerea lui. Dacă moare..." Claudia simţi cum i se uscă gura. Teama din încăpere deveni aproape palpabilă când mama şopti „Tiberius!"

Strângând tare la piept căţelul care devenea agitat, Claudia încercă să priceapă ce auzise. Ştia că Tiberius îi detesta mama şi că se despărţise de ea. Ştia de ce mama ei fusese alungată din Roma, pentru că, de-a lungul anilor, văzuse cu ochii ei bărbaţii care se perindaseră pe la vilă. Ceva îngrozitor era pe cale a se petrece, dar nu ştia ce anume.

Durerile din stomacul Iuliei se înteţiră, însă Claudia fu asigurată că era doar teama de ce s-ar putea întâmpla dacă bunicul

murea. Bunica şi Medina intrau şi ieşeau din camera mamei în vârfurile picioarelor, îi pregăteau supe hrănitoare, numai că Iulia mânca puţin. Era chinuită de vise stranii care se risipeau când se trezea.

Oricare era motivul din pricina căruia mama avea temeri, Claudia simţea că lumea ei se va schimba pentru totdeauna.

3

Zilele se scurgeau într-o cadenţă monotonă, în vreme ce Iulia se topea sub ochii lor. Trupul ei cândva voluptos slăbea şi pielea părea aproape transparentă. Medina aduse ierburi medicinale de la o altă sclavă care se ocupa cu leacuri, însă acestea reuşiră prea puţin să îi domolească durerea. Claudia stătea ore în şir lângă patul mamei sale. Uneori aceasta îi vorbea despre propria-i copilărie. Trecut şi prezent se întreţeseau în timp ce ea îndruga vrute şi nevrute. Din când în când Claudia o ţinea de mână şi îşi privea mama dormind, în timp ce lacrimi nestăpânite îi şiroiau pe obraji.

Într-o dimineaţă, aproape de aniversarea celor treisprezece ani ai Claudiei, se auzi o bubuitură în uşa de la intrarea vilei. Claudia, auzind gălăgia, merse în curtea interioară tocmai când Medina se ducea să deschidă uşa. Servitoarea fu dată la o parte de un soldat roman bine făcut.

În spatele lui, aceasta văzu un grup mare de soldaţi călare.

Soldatul avea o constituţie solidă, înalt de aproape un metru optzeci. Simpla lui prezenţă o umplu pe Claudia de spaimă. Avea o expresie aspră când ochii lui rămaseră pentru o clipă asupra ei.

„Sunt căpitanul Marcus Laurentius. Cheamă pe toată lumea din casă să audă un anunţ de la împărat."

Claudia fugi prin galeria cu coloane ce înconjura grădina şi o află pe bunica ei în uşa de la camera mamei sale. Aceasta făcu ochii mari când o văzu pe Claudia apropiindu-se în mare grabă. „Ce se petrece?"

„Bunico, e aici un soldat c-un mesaj de la împărat. Trebuie să ne adunăm cu toţii în curte. Vino repede."

Iulia se strădui să se ridice. Claudia şi Scribonia o ajutară să coboare din pat şi îi traseră o rochie peste cap să îi acopere tunica

încreţită. O susţinură una de o parte şi alta de cealaltă în timp ce se căznea să ajungă în curtea interioară. Iulia îşi adună puţina putere pe care o avea, stăruind că putea sta în picioare fără sprijin. În cele din urmă, cele trei femei se aflau dinaintea căpitanului. Medina, care luase căţelul de la Claudia când căpitanul răcnise ordinul, se retrase mai în umbră, cu ochii larg deschişi de spaimă şi numai urechi. Căpitanul Laurentius desfăcu un pergament şi începu să citească:

„La porunca Împăratului, începând de azi, femeia, Iulia are să fie închisă într-o singură cameră din vila aceasta. Nu are voie să primească vizite, nici din partea familiei..."

Scribonia îl întrerupse. „Nu vezi că-i suferindă? Deja stă închisă în camera ei..."

Căpitanul se încruntă la ea. „Linişte, femeie." Apoi citi mai departe.

„Femeia, Scribonia, va însoţi copila, Claudia Procula, la Roma unde va renunţa la ea pentru ca aceasta să fie crescută la palat ca nepoată a Împăratului. Bunica ei urmează a se întoarce la vila sa din Roma. Servitorii vor rămâne să se ocupe de vila din Reggio, dar nu au voie să ia legătura cu femeia Iulia în niciun fel. Soldaţii vor fi la posturi ca să se asigure că ordinul acesta e respectat. Din porunca împăratului, Tiberius Cezar."

Se întoarse către Scribonia, îngustând ochii. „Împăratul cere să-ntreb dacă fata, Claudia, e virgină."

Claudia se lipi de mama ei care o cuprinse protector cu braţul.

Scribonia se îndreptă de spate şi răspunse scurt. „Copila-i virgină."

„Poţi să juri pentru asta?"

„Jur pe Vesta, zeiţa casei noastre."

Claudia se agăţă de mama ei cu ochii scăldaţi în lacrimi. „Eu şi bunica trebuie să plecăm din vilă? Tu de ce trebuie să rămâi? N-o să te mai văd?"

„N-o să mă mai vezi, copila mea. Dar asta este voinţa zeilor. Adu-ţi aminte de mine cât de bine poţi şi să ştii că te-am iubit." O strânse pe Claudia la piept şi îi dădu o sărutare pe creştet.

În clipa aceea unul dintre soldaţi o smulse pe Claudia de lângă mamă.

„Unde-i camera ei?" întrebă tăios căpitanul.

Alţi doi soldaţi o apucară pe Iulia de braţe şi începură să o tragă după ei prin galerie.

„Medina!" strigă Scribonia.

Medina dădu repede căţelul agitat Claudiei şi o luă înainte grăbită să le arate drumul spre camera Iuliei.

Bunica îşi ţinea strâns nepoata în timp ce aceasta ţipa şi încerca să îşi urmeze mama. Scribonia se adresă căpitanului cu o voce frântă. „E monstruos ceea ce faceţi."

„Puneţi la îndoială porunca Împăratului, doamnă?" Faţa lui era rece ca marmura.

Scribonia dădu uşor din cap, plecă fruntea şi păstră tăcerea.

El strânse pergamentul. „Strângeţi-vă lucrurile. Aveţi o oră până la plecare. E o trăsură acoperită afară. Puneţi servitoarea să vă pregătească mâncare şi băutură pentru drum."

Coborî scările până la uşa vilei şi le porunci oamenilor să descalece şi să aştepte.

Medina se întoarse cu unul dintre soldaţi şi se uită la Claudia cu lacrimi în ochi. Celălalt fusese lăsat în urmă să păzească uşa de la camera mamei.

Scribonia o luă pe Claudia de mână. „Haideţi, Claudia, Medina, avem lucruri de făcut, trebuie să ascultăm de căpitan."

Căpitanul Laurentius ieşi să aştepte afară.

Scribonia aruncă o privire prin cămară, dar în casă mai erau puţine alimente din care să pregătească ceva sau, mai degrabă, să lase şi pentru Medina şi Cato."

„N-a venit niciun mesager, Domina."

„Din vreme ce Augustus e mort, e limpede că alocaţia noastră a fost oprită de Tiberius. Mă rog la zei să dea cele de trebuinţă pentru tine şi Cato.

Medina ridică ochii la stăpână. „Domina, ce s-o-ntâmpla cu Doamna Iulia?"

Cu spatele la nepoata ei, Scribonia răspunse cu amărăciune: „Nu ştiu, Medina. Nu ştiu."

Expresia unei înţelegeri ce îi venise din senin apăru pe chipul Medinei. „Da, desigur. O să mă ocup de mama ei, copila să nu-şi facă griji."

„Ce se va-ntâmpla cu mama?" strigă Claudia cu o voce sfâşietoare.

Scribonia o luă pe după umeri. „Ascultă-mă şi deschide bine urechile, copilă. Trebuie să fii curajoasă. Mama ta e pe moarte. A vrut să păstreze acest secret faţă de tine cât mai mult timp posibil, însă acum trebuie să ştii. Ai văzut ce bolnavă e. I-a trebuit şi ultima fărâmă de putere ca să stea înaintea căpitanului. Mai are doar câteva zile de trăit. Când o veni vremea, Medina şi Cato o să se îngrijească de îngroparea ei. Poate o să-i îngropăm cenuşa în grădină, lângă trandafirii pe care-i iubea. Eşti de sânge regesc, nepoata unui împărat. Trebuie să înveţi devreme în viaţă să înduri ce vine în calea ta. Noi, ca femei, n-avem de ales."

Bunica lăsă braţele a neputinţă şi îşi feri privirea. „Asta-i răzbunarea lui Tiberius. Mama ta ştia că într-o zi aşa se va întâmpla. Nu putem face nimic."

„Dar tu, Medina? N-o să te mai văd?"

Medina se apropie de copilă şi atinse obrazul Claudiei cu un deget. „După ce isprăvesc ce am de făcut, voi găsi o cale să vin la tine."

Claudia avu putere doar să încuviinţeze din cap, ca apoi să îşi cuprindă bunica în timp ce hohote mari şi zbuciumate de plâns îi zgâlţâiau trupul. De data aceasta Scribonia nu o îndepărtă.

Felix scheună de parcă simţea emoţiile stăpânei când Claudia îl puse cu grijă în coş.

„Câinele trebuie să rămână," zise căpitanul pe un ton aspru când o văzu pe Claudia stând în curtea interioară, cu coşul în braţe.

Copila, tot mai înspăimântată, se uită temătoare la bunica ei. Scribonia trase aer adânc în piept, apoi cu o voce calmă puse o întrebare căpitanului: „ Aveţi copii, domnule?"

Căpitanul o măsură din ochi, bănuitor. „Am un băiat mic. De ce întrebi?"

Vocea Scriboniei era blândă şi supusă. „Domnule, vrem să ne supunem poruncii împăratului, dar copila e nepoata împăratului Augustus. N-a avut prieteni în toată viaţa ei, în afară de căţelul acesta, şi acum este luată de lângă mamă. Binevoiţi să aveţi milă de ea şi să îi lăsaţi această mică alinare?"

Căpitanul se uită la faţa îndurerată a Claudiei. Tonul i se înmuie pentru o clipă. „Presupun că poate ţine câinele, dar

trebuie să aibă grijă de el," veni răspunsul lui. Expresia dură îi reveni când vorbi din uşă oamenilor săi: „Pe cai. Trebuie să ducem în siguranţă la Roma ce ni s-a dat în grijă."

Grupul numeros de soldaţi şi armele lor vor asigura paza femeilor în timpul călătoriei.

Claudia privi în jur la singurul cămin pe care îl ştiuse în ultima vreme. Se întoarse cu dor spre încăperea mamei sale, dar o privire aspră din partea căpitanului îi alungă orice gând de a se îndrepta în direcţia aceea. Mânia mocnea în inima ei. Cum de putea fi Tiberius atât de crud? Îl va urî până la ultima ei suflare.

Medina pregătise puţină pâine, nişte brânză, câteva pere, câteva caise uscate şi un burduf din piele de capră cu vin amestecat cu apă. Era tot ce aveau în casă. Căpitanul Laurentius păru surprins la vederea bocceluţei pe care Medina o întinse stăpânei sale.

Claudia îşi adună curajul şi vorbi căpitanului. „Cine va avea grijă de ce vor mânca Medina şi Cato?"

„Împăratul a poruncit să se pregătească provizii pentru sclavii care se ocupă de vilă. Nu-i nevoie să vă faceţi griji din pricina lor."

Claudia, în iureşul emoţiilor, o luă înaintea bunicii, se îmbărbătă şi ţinu capul sus în timp ce îl ducea pe Felix la trăsură. Se opri deodată, privind lung la trăsura mare şi bogat împodobită ce fusese trasă dinaintea ei. Avea sculpturi în lemn pe tăbliile laterale. Reprezentări a ceea ce Claudia credea că ar trebui să fie zei şi zeiţe. Vehiculul era tras de doi catâri uriaşi ce aşteptau lovind pământul cu copitele şi fornăind zgomotos.

Scribonia puse o mână pe umărul ei. „Acesta este un *carpentum*, copilă. Cei din clasa noastră pretoriană călătoresc cu aşa ceva. Ne va feri de soare şi ne va face călătoria mai uşoară." Se aplecă şi continuă în şoaptă: „Mă mir că Tiberius ne-a îngăduit extravaganţa asta."

Medina şi Cato făceau cu mâna curajoşi din pragul uşii, iar Claudia se căznea să nu plângă de faţă cu soldaţii. Va fi curajoasă, la fel ca mama şi bunica ei.

În timp ce trăsura se depărta şi îşi începea lungul drum spre Roma, i se strângea inima. De ce aşa, dintr-odată, împăratul trimitea după ea şi oare ce pregătise pentru ea la palat?

Trăsura avea două ferestruici şi, în pofida durerii sufleteşti, Claudia începu să se uite la lucrurile de care nu se putuse bucura pe când trăia între zidurile vilei. Trecură prin piaţa animată de behăitul caprelor, de cârâitul păsărilor şi de strigătele negustorilor după oameni ca să le cumpere marfa. Simţi mirosul pâinii ce atârna sub forma unor franzele lungi, subţiri şi mirosul înţepător de ceapă şi usturoi. Coşuri cu mere coapte, prune zemoase şi gutui dădeau culoare bogăţiei de bucate. Claudia nu văzuse niciodată atâta abundenţă.

Atelajul fu oprit la umbră în vreme ce căpitanul cumpără pâine albă, ulei de măsline, nişte miere care urma a fi amestecată cu vin, alune, struguri şi două mere pe care le aduse la trăsură.

Pe drum, sătenii se dădeau la o parte pentru a lăsa trăsura şi soldaţii să treacă. Unii se uitau la ei cu ochi obosiţi. Alţii priveau la trăsura plină de înfloriturі, cu o curiozitate vădită. Nu ştiau cine se afla înăuntru, dar era cineva important.

Claudia strâmbă din nas. Mirosul greu de peşte invadă trăsura când trecură prin piaţa de peşte.

Bunica nu o scăpa din priviri şi, atunci când Claudiei îi veni iar a plânge, îi arătă ceva nepoatei ca să îi distragă atenţia.

„Marea e atât de întinsă şi are atâtea nuanţe de albastru. E liniştită acum, dar atunci când vin furtuni, poate fi greu pe un vas, fiindcă valurile-s foarte mari."

Rafalele de vânt dinspre Marea Tireniană răzbăteau prin trăsură. Claudia ridică fruntea, amintindu-şi de vremea când simţea mirosul mării de la fereastra camerei sale. La un moment dat, drumul trecu atât de aproape de mal încât putu vedea valurile făcându-se fărâme pe plajă.

„Cât de departe trebuie să mergem, bunico? E atât de cald."

„Din câte-mi amintesc, când am venit de la Roma la Reggio, erau în jur de cinci sute de kilometri. Călătoria va dura câteva zile," răspunse Scribonia şi pufni: „La viteza asta, vom ajunge mâine acolo!"

Căpitanul îşi aduse călăreţii la trap. Drumurile, mândria Romei şi a împăraţilor care se succedaseră, erau destul de bune. Pietrele mari care acopereau lutul şi patul de pietriş fuseseră potrivite cu grijă, într-o uşoară pantă dinspre mijloc pentru scurgerea apei de ploaie.

Trecură pe lângă *mansios* de unde se puteau lua cai odihniţi, însă căpitanul nu opri. Păstră ritmul până ce ajunseră la al doilea popas, unde li se oferi mâncare şi camere.

În dimineaţa următoare, după un somn pe apucate, Scribonia pieptănă părul Claudiei şi îl strânse într-un coc la ceafă. După o masă de dimineaţă deloc mulţumitoare, se bucurau să pornească iar la drum.

Bunica luă un obiect de pe un lanţ pe care îl scoase din punga ei de pânză şi îl întinse Claudiei. Era un inel strălucitor din argint, cu reprezentarea a doi lujeri de viţă-de-vie împletiţi. Două smaralde mici încastrate străluceau în lumina soarelui.

„Mama ta a avut o presimţire şi m-a rugat să-ţi dau asta dacă i se întâmplă ceva."

Claudia îşi coborî privirea la inel. „E frumos," răspunse văzând obiectul care avea să îi amintească de mama ei. „N-am văzut-o niciodată să-l poarte."

„Avea motivele ei," spuse ea, privind-o în ochi pe Claudia. „I-a fost dat de tatăl tău."

Copila deschise larg ochii. „Tatăl meu? Cine este tatăl meu, bunico?" Se aplecă înspre ea şi aşteptă.

„Chiar nu ştiu, copila mea. Au mai fost bărbaţi în afară de Gracchus, Claudia, aşa că nu-ţi face speranţe pentru unul anume. Păstrează inelul pentru tine. Dacă te întreabă cineva, spune doar că-i un dar de la mama ta."

Claudia suspină şi aprobă din cap, ţinând inelul între degete în timp ce se uita pe ferestruica trăsurii. Îl va păstra pentru tot restul vieţii.

Când opriră din nou pentru odihna cailor, Claudia fu fericită să își poată întinde picioarele și să îl lase pe Felix să adulmece prin iarbă. Unii dintre soldații mai tineri o priveau și șușoteau între ei. Râsetele lor prosteşti o făceau să se simtă stânjenită. În afară de Cato, nu mai fusese în preajma bărbaților. Mama ei se asigura că era în camera ei ori în grădină atunci când în vilă era vreun soldat roman.

Scribonia o luă de braț și o duse într-un pâlc de copaci să își facă nevoile. Când se apropiară iar de trăsură, Claudia rămase cu ochii în pământ și, după ce îl luă pe Felix în brațe, urcă repede.

„De ce se uită așa la mine, bunico?

„Pentru că nu mai ai trupul unui copil, Claudia. N-ai băgat de seamă?"

Claudia se privi de sus în jos. Își dăduse seama că nu mai avea pieptul plat, dar nu avea cum să observe și alte schimbări.

„Ai început să devii femeie. Ești tânără, dar trupul tău poate acum să poarte un copil. Peste doi ani vei fi căsătorită," îi dezvălui ea și pufni nemulțumită. „Cel puțin sper ca Tiberius să se ocupe de asta în ce te privește."

Popasul următor unde opriră pentru a înnopta oferea condiții ceva mai bune. Când hangiul dădu cu ochii de trăsura cu înfloriturile, le oferi camera cea mai bună și puse pe masă mâncarea cea mai gustoasă—pește prăjit și fructe proaspete, la care adăugă pâinea albă care era pe gustul Claudiei.

Scribonia cercetă în amănunt camera, uitându-se după semne ale unor vietăți nedorite pe care le văzuse în ultima *mansio,* dar nu putu afla nici măcar o pânză de păianjen. Dădu din cap mulțumită și, de data aceasta, avură un somn bun.

Înainte de a porni la drum, bunica vorbi căpitanului despre bărbații care se uitau lung la Claudia. El ascultă, se duse la ei și le porunci să se uite în partea cealaltă când fata ieșea din trăsură. Amenințarea unei ofense aduse împăratului era îndeajuns să îi descurajeze.

După două zile de scuturat în ritmul rapid al trăsurii, Scribonia se apropie într-un sfârșit de căpitan.

„Mergem în mare grabă. Trebuie să ne duci cât mai repede cu putință sau te temi de vreo primejdie aflată undeva pe drum?"

Ea aşteptă cât el o privi preţ de o clipă, fără nicio expresi pe chip. Scribonia nu îl supărase şi nu se plânsese, dar cân căpitanul se uită în altă parte, Claudia se gândi o clipă că el n va oferi vreun răspuns.

Apoi el dădu scurt din cap. „N-avem cunoştinţă de vre ameninţare. Vreau să-mi îndeplinesc misiunea faţă de împăr cât mai curând cu putinţă."

Dar, deoarece ea nu îl scăpa din ochi, el şovăi privind î depărtare. „Nevasta mea-i pe cale să nască din clipă-n clipă. Ar pierdut doi copii la naştere."

Scribonia zâmbi binevoitoare. „Înţeleg. Atunci o să mă rog c soţia ta să fie bine, căpitane Laurentius, şi să ai un copil sănătos.

„Mulţumesc," veni răspunsul. Apoi, el rămase pe gânduri clipă. „Vreau să vă cer iertare pentru purtarea mea când am ajun la vilă, Doamnă Scribonia. Aveam impresia că voi găsi o alt situaţie."

„Eşti iertat. Îmi pot imagina la ce te aşteptai, după bârfele d la curte."

El îi zâmbi din colţul buzelor, dar nu mai zise nimic.

Pe drum, Claudia se gândi la întrebarea abruptă a căpitanulu la sosirea lui la vilă, adică dacă era sau nu virgină. Realiză c însemna oarecum că nu fusese vreodată cu un bărbat. Ce ar fa cu unul dacă ar fi? Ce însemna că putea avea copii? Se uită lun la bunica ei, temându-se că ar putea pune o întrebare nepotrivit şi care să atragă mânia acesteia. Dar, dacă împăratul îi aranja căsătorie peste doi ani, erau lucruri pe care simţea că trebuia să ş ştie. De ce nici mama nici bunica nu-i vorbiseră niciodată despr acest lucru? Claudia îşi adună curajul şi puse repede întrebarea.

Scribonia se încruntă. „Mama ta nu ţi-a vorbit despre ast. Mi-a făgăduit!"

Claudia puse capul în pământ. „Nu, bunico."

Scribonia rămase pentru o clipă cu ochii la Claudia. „I bine, atunci ar trebui să ţi se spună ce ai nevoie să ştii înainte d căsătorie, pentru propria-ţi pază. Sunt bărbaţi la curte care v găsi o tânără virgină demnă de a fi mai mult decât o curiozitat trecătoare."

Claudia se aplecă în faţă, numai ochi şi urechi.

5

Când bunica termină de povestit, multe lucruri se limpeziră. Mama o adusese pe lume, dar nu avea nici fraţi nici surori. De ce nu? Trebuia să existe un mod prin care femeia să nu aibă copii dacă alegea acest lucru. Claudia hotărî să nu aibă niciodată copii. Aceştia fie că mureau fie că erau luaţi de lângă mamele lor. Oare aceasta va fi şi soarta ei – va fi căsătorită cu un bărbat bătrân care i-ar putea fi tată, numai ca să fie dată cuiva? Împăratul îşi asumase răspunderea pentru ea, dar oare ce avea de gând? Alungă gândurile pline de teamă şi în timp ce contempla locurile prin care treceau, se gândi la lucrurile uluitoare şi oarecum înspăimântătoare pe care bunica tocmai i le împărtăşise.

În a cincea zi trecură prin satele din apropierea Romei şi când făcură o oprire pe la miezul zilei să se odihnească şi să se răcorească, Claudia privi zidurile cetăţii licărind în depărtare.

„De ce a trimis împăratul după mine dacă pe mama a urât-o aşa de tare?"

„Nu cred că-ţi vrea răul, copila mea. Nu şi-ar fi bătut capul să te aducă tot drumul până la Roma."

„Poţi veni la palat cu mine, bunico?"

„Împăratul mi-a poruncit să mă-ntorc la vila mea şi asta trebuie să fac."

„O să poţi veni în vizită?"

„Asta depinde de Tiberius. E posibil."

Claudia îşi studie mâinile pe care le ţinea în poală. Scena cu soldaţii care o duceau cu forţa pe mama ei de lângă ea, prin coridor, o bântuia. „Ce crezi că s-a întâmplat cu, cu... " Nu avu puterea de a rosti restul cuvintelor fiindcă o podidiră deodată lacrimile.

Claudia văzu că şi bunica era aproape să plângă.

„Era pe moarte când am plecat, copila mea. Nu ştiu. Măcar îi are pe Medina şi pe Cato. Vor avea grijă de ea când o veni vremea."

„Mi-e dor de ea, bunico. De ce n-au vrut să mă lase să-mi iau rămas-bun?"

„Asta e ura şi mânia lui Tiberius. I-ar face rău în orice fel ar putea."

„Pentru lucrurile pe care mama le-a făcut?"

Scribonia se îndârji. „Sunt anume lucruri pe care-i mai bine să nu le răscoleşti, Claudia. Nu pomeni de mama ta la palat. Ai putea atrage asupră-ţi furia lui Tiberius. E binevoitor acum faţă de tine datorită bunicului tău. Nu da prilej la necazuri."

Claudia încuviinţă din cap şi îşi şterse lacrimile cu colţul eşarfei. Medina şi Cato vor avea grijă de mama ei—aşa spunea bunica. Claudia strătu puţin mai dreaptă. Îi va arăta lui Tiberius că se poate purta ca o nepoată de împărat.

Când intrară în oraş, imensitatea lui o copleşi. Peste tot, oamenii păreau a se grăbi undeva. Trecură pe lângă alte trăsuri asemănătoare cu a lor care circulau pe străzi, precum şi pe lângă lectici cărate de sclavi. Văzu feţe de asiatici cu ochi migdalaţi, bărbaţi şi femei de pe continentul african, cu pielea închisă la culoare, precum şi cetăţeni romani care îşi vedeau de treburi. Toată lumea părea a fi în mare grabă.

Bunica îi arătă clădiri din marmură pe care Augustus le construise pe vremea când era împărat. „Ne apropiem de Palatin, unde se află palatul."

„Mă tem, bunico. Te rog, nu mă lăsa să mă duc singură la împărat."

„Trebuie să fii curajoasă, Claudia."

Claudia îşi strânse pumnii. „Îl urăsc pentru ce i-a făcut lu' mama."

Scribonia o apucă de umeri şi strânse tare. „Nu fi atât de nesăbuită încât să-ţi arăţi sentimentele în faţa împăratului. El are dreptul de *paterfamilias*, e stăpânul absolut al vieţii tale. Zeii te-au adus aici c-un motiv. Trebuie să te rogi, să-ţi cauţi menirea

şi ei te vor proteja. Trebuie să te supui voii lui Tiberius cu orice preţ."

Claudia puse capul în pământ. Rareori simţise mânia bunicii îndreptată împotriva ei.

„Da, bunico. O să fac ce-mi spui."

Scribonia îşi reluă locul în trăsură. „După ce eşti instalată, o să vin să te văd."

„O să vină şi Medina la Roma?"

„De-a lungul anilor, am descoperit că Medina e foarte inventivă. Se va găsi o cale."

Trăsura se opri brusc. Căpitanul dădu ordine oamenilor, pe un ton răstit.

Claudia se uită pe fereastră la un rând de trepte din piatră ce ducea la clădirea cea mai frumoasă pe care o văzuse vreodată. Uşa trăsurii fu deschisă şi căpitanul le invită cu un semn al mâinii spre intrarea în clădire.

„Palatul împăratului. Vă rog să coborâţi şi să mă urmaţi. Servitorii se vor ocupa de lucrurile voastre."

Claudia îl strânse pe Felix la piept. „Chiar şi de câinele meu?"

Căpitanul îşi stăpâni zâmbetul.

„Va fi dus în noile voastre încăperi. O să-l revedeţi acolo. Nu-i îngăduit să mergeţi cu un animal în prezenţa împăratului."

Un sclav nubian înalt se apropie de trăsură şi, după câteva vorbe spuse de căpitan, dădu din cap şi luă câinele, în timp ce alţi sclavi adunau lucrurile Claudiei. Bunica le arătă lucrurile ei, ce trebuiau să rămână în trăsură.

Îl urmară pe Căpitanul Laurentius în holul de la intrare, iar Claudia privi în jur, minunându-se la vederea dalelor frumoase cu mozaic şi a statuilor puse în firide. Ajunseră într-o curte largă ce avea un ochi de apă în mijloc, ce sclipea. Căpitanul le conduse pe sub altă boltă într-o mică sală de aşteptare.

În cadrul uşii apăru un bărbat. „Căpitanul Laurentius. V-aţi întors din misiune".

Căpitanul salută, lovindu-se în dreptul inimii cu pumnul în semn de respect. „M-am întors. Aşa cum mi s-a poruncit, le-am adus aici pe Doamna Scribonia şi pe Claudia Procula, nepoata împăratului Augustus."

Se întoarse către ele. „Acesta este Lucius Aelius Sejanus, prefectul Gărzii Pretoriene și sfetnic al împăratului."

Scribonia îl salută pe Sejanus dând ușor din cap, dar Claudia surprinse pe chipul bunicii o expresie care o tulbură. Claudia își înclină capul cu respect, iar când ridică ochii, bărbatul o privea gânditor.

„Așadar, ești fiica Iuliei. O să vezi cât de mare este deosebirea dintre palat și Reggio."

Tonul vocii lui o făcu pe Claudia să se întrebe ce voia a spune iar examinarea lui atentă o făcea să nu se simtă în largul ei. Își reprimă senzația neplăcută. Ceva îi spunea să-și țină garda sus.

Sejanus le făcu semn către ușă, arătându-le că urmau să intre în camera de primire unde le aștepta Tiberius.

Inima Claudiei bătea cu putere pe măsură ce se apropia de omul de care mama ei se temea atât de mult—omul care dăduse ordinul de a o despărți de mamă. Împăratul avea o constituție solidă, cu umeri largi și părea a fi de înălțime medie. Părul îi cădea pe ceafă și ochii care o priveau erau neobișnuit de mari. Expresia lui nu părea nici aspră, nici plăcută.

El le privi apropiindu-se, apoi ridică o mână să se oprească. După ce o studie puțin cu atenție pe Claudia, îi făcu semn să vină mai aproape.

Privind la căpitan, dădu din cap. „Ai ajuns într-un timp scurt și ai adus în siguranță ce ți-a fost încredințat. Poți pleca."

„Majestatea voastră." Căpitanul salută și părăsi sala. Claudia își dădu seama că el se va duce în grabă acasă, la soția lui însărcinată și-i dorea să ajungă la timp.

Împăratul își îndreptă atenția către Scribonia. „Ne întâlnim din nou. Ce a învățat cât a fost în grija ta?"

Bunica ridică ușor bărbia și îl privi în ochi pe împărat. „Citește și scrie în latină și se descurcă la noțiuni elementare de matematică. Se pricepe la brodat și a ajutat la țesutul pânzelor, sub îndrumarea sclavei noastre, Medina."

Tiberius părea gânditor. „Îmi dau seama că Augustus a fost înțelept când ți-a îngăduit să rămâi la Reggio."

Ascultându-i, Claudia deveni conştientă că, într-adevăr, bunica fusese cea care o învăţase tot ce ştia. Mama ei fusese bună, câteodată iubitoare, dar ocupată mai mult de propria-i persoană.

Sejanus se uită la Claudia. „E înaltă şi bine proporţionată. Plăcută ochiului. Dacă o adoptaţi aşa cum aţi spus, stăpâne, va fi o pereche demnă de un bărbat ales de majestatea voastră."

Claudia se zbârli. Chiar trebuia să vorbească despre ea ca şi cum nu era de faţă? Bunica îi aruncă o privire menită a o preveni.

Scribonia vorbi cu o voce calmă şi respectuoasă: „Majestate, copila a fost preocupată de motivul pentru care aţi adus-o aici, la fel ca şi mine."

„E nepoata lui Augustus şi acesta-i motivul pentru care nu era nimerit s-o las să se ofilească în Reggio. Sunt mulţumit să aflu că n-a ales drumul mamei sale."

Claudia se lupta să îşi ţină lacrimile de furie. „Mama m-a iubit şi a fost bună cu mine. N-am fost lăsată nici măcar să-mi iau rămas-bun de la ea."

Ieşirea ei păru a-l amuza pe Tiberius, dar apoi chipul i se întunecă. „Ai caracter. Asta-i bine, dar viaţa ta e-n mâinile mele şi o să fac ce am promis bunicului tău înainte să moară. Vei fi învăţată mersul lucrurilor de la curte şi ţi se va găsi un soţ potrivit. Nu mai permit asemenea ieşiri."

În timp ce ochii lui îi străpungeau pe ai ei, Claudia îi simţi tonul tăios şi îşi dădu seama de greşeală. Omul acesta nu trebuia provocat.

Apoi el se adresă bunicii: „Eşti liberă să te-ntorci la vila familiei tale."

Scribonia înclină capul în semn de supunere, apoi se întoarse şi puse în treacăt o mână caldă pe umărul Claudiei, înainte de a părăsi încăperea.

Tiberius bătu din palme şi un servitor îşi făcu apariţia. „Milo, du fata în camerele ei şi dă-i o sclavă."

Servitorul făcu o plecăciune adâncă, iar Claudia, după ce aruncă o ultimă privire plină de suferinţă înspre bunica ce se îndepărta, îl urmă încet.

Privea în sus la frescele frumoase pictate pe pereţii pe lângă care treceau şi se minuna de varietatea mozaicurilor pe care călca.

Se grăbi să țină pasul cu Milo, uimită de labirintul de coridoare prin care mergeau.

Începea o viață nouă. Ce îi rezervau zilele care urmau? Apoi își aminti de Felix și inima ei bătu mai tare. Oare chiar își va revedea tatăl? Iuți pașii după servitor.

6

Milo se opri şi deschise o uşă aurită, cu înfloriturі, poftind-o cu un gest al mâinii să intre înaintea lui în cameră. „Apartamentul vostru, Dominilla."

Dominilla. Mica stăpână, cum îi spunea Medina. Intră în cameră şi de îndată un căpuşor blănos se ivi peste marginea coşului. Cu un ţipăt de bucurie, Claudia fugi să îşi ia căţeluşul în braţe. Felix dădu din coadă fericit şi îi linse faţa de nenumărate ori, scâncind uşor. „Oh, Felix, m-au lăsat să te ţin!"

„Vă place camera, Dominilla?"

Ea privi în jur la pereţii pictaţi cu şi mai multe fresce, păsări şi flori. În încăpere era o canapea de dormit, un scrin ornamentat şi lăcuit pentru hainele ei, un dulap, o măsuţă cu o lampă din ceramică cu ulei de măsline lângă canapea, iar în faţa ferestrei o masă mică de scris şi un scaun. Se duse la fereastră şi văzu afară plante verzi, o fântâniţă cu apă ce clipocea şi o zonă de sol cu straturi cu flori. Un loc unde să îl ducă pe Felix când era nevoie.

„E o cameră frumoasă. Nu mă aşteptam la aşa ceva."

Chiar în clipa aceea, o tânără zveltă intră şi făcu o plecăciune Claudiei. Părea a fi doar cu câţiva ani mai mare decât ea şi avea părul negru ca abanosul, tăiat la nivelul umerilor. O privi pe Claudia cu ochi negri, expresivi.

„Ea este Hotep. Va fi sclava voastră personală, Dominilla. Se va ocupa de tot ce aveţi nevoie şi vă va face cunoscută viaţa la palat."

Hotep zâmbi reţinut, iar Claudia îi zâmbi la rândul ei.

„Mulţumesc, Milo."

El se întoarse spre Hotep. „Să o pregăteşti pentru seara asta. Va lua cina cu împăratul şi oaspeţii lui." În clipa următoare, el se retrase şi închise uşa în urma lui.

Gândurile Claudiei se învălmăşeau. Nu avusese niciodată o sclavă a ei. De unde să începă? Şovăia. „Ce-nseamnă Hotep? E un nume frumos."

„Înseamnă pace, Dominilla, şi un loc ferit de rele."

Hotep avea numele potrivit, fiindcă însemna lucrul de care Claudia avea nevoie mai presus de orice.

„Daţi-mi voie să vă pregătesc baia, Dominilla. Aţi călătorit mult şi trebuie să fiţi ostenită. După baie, doriţi să vă odihniţi? Trebuie să fiţi pregătită pentru seara asta."

Ce o putea pregăti pentru seara care urma? Trebuia să pară supusă omului pe care îl ura.

Hotep deschise un sertar şi scoase o mică lenjerie de in, o stolă albă şi moale tot de in, o curea argintie, sandale argintii şi o eşarfă dintr-un material diafan de in, albastru şi fin.

Claudia îşi trecu mâinile peste îmbrăcămintea ţesută cu măiestrie, atât de delicată la atingere.

După aceea, Hotep deschise dulapul şi scoase cufăraşul din lemn al Claudiei.

„Oh, e întreg." Claudia îl deschise cu un suspin de uşurare, iar Hotep se apropie să vadă ce conţinea: o păpuşă din cârpe, o pană, o minge de piele şi plăcuţe din lemn cu litere pe laturi. Un lanţ şi un inel alunecară din tunica Claudiei.

Hotep făcu ochii mari la vederea acestora. „E foarte frumos."

„E un dar... de la mama. " Desfăcu lanţul şi îl puse fără tragere de inimă în cufăr, sub păpuşă. Va fi mai păzit acolo.

Hotep deschise o uşiţă din perete ce dădea spre o baie cu faianţă din mozaic, cu prosoape albe şi groase puse lângă apa aburindă, apoi o ajută să se dezbrace de hainele de drum.

În timp ce savura baia caldă, Claudia înţelese că împăratul oferise toate acestea pentru confortul ei. Urma să devină pupila lui şi îi va aranja o căsătorie. Ea încerca să simtă recunoştinţa, dar tristeţea îi învăluia inima. Oare îl va putea ierta vreodată pentru ce îi făcuse?

După un scurt răgaz pentru odihnă, ea se ridică din pat ca să se pregătească pentru masa de seară. Odată îmbrăcată în aşa fel

încât şi Hotep să fie mulţumită, se aşează la masa de toaletă din cameră. Hotep nu se mulţumi doar să îi aranjeze părul ca să îi încadreze frumos chipul, ci îi puse şi o mică diademă.

„Sunteţi frumoasă. Împăratul va fi mulţumit."

Stânjenită, Claudia schimbă subiectul. „Când ai devenit sclavă, Hotep?"

Fata păru surprinsă de întrebare. Pesemne nimeni nu o întrebase până atunci. Închise ochii un moment înainte de a răspunde. „Am fost luată de lângă părinţii mei din Egipt pe când aveam opt ani. Mama şi fraţii mei erau şi ei undeva pe vas, dar nu i-am mai văzut niciodată. Iar tata cred că e mort."

Privirea Claudiei alunecă spre fereastră, cu o durere încă atât de vie. „Şi eu am fost luată de lângă mama mea. Era pe moarte."

„Dar nu sunteţi sclavă."

„Nu, dar viaţa mea va fi controlată de împărat. O să mă mărite cu un bărbat pe care-l va alege el, iar eu n-o să am niciun cuvânt de spus."

„Ah."

Claudia se întoarse şi se uită la servitoare cu un aer serios. „N-am avut niciodată o prietenă, Hotep, şi am nevoie de una."

„Eu vă aparţin, Dominilla, dar dacă asta-i dorinţa voastră, o să vă fiu prietenă," răspunse ea, suspinând. „E nevoie de prieteni în palatul acesta de umbre."

Cineva bătu la uşă, iar Hotep se grăbi să deschidă. Claudia credea că era Milo care o aştepta să o conducă în sala unde împăratul lua masa. Felix sări din pat, lătrând furios şi mârâind la intrus. Era Sejanus.

Felix nu atacase pe nimeni până atunci. Ochii prefectului luciră mânioşi. Lovi cu piciorul, numai că Felix era mai iute. Sări din calea lui.

„Ia potaia asta de aici, acum!"

Hotep luă câinele şi se retrase în fundul încăperii, făcând tot posibilul să îl oprească din lătrat.

Sejanus o luă pe Claudia de braţ, deloc curtenitor, şi o trase în hol, trântind uşa după el. Inima Claudiei bătea năvalnic. Ultimul lucru pe care îl voia era să îl mânie pe Sejanus.

7

El porni grăbit pe coridor şi ea fu nevoită să întindă pasul ca să se ţină după el. La urmă, el se opri şi o privi cu ochi cercetători. Sejanus era o apariţie formidabilă, având în vedere înălţimea şi constituţia lui. Avea un aer aproape regesc în toga lui albă de ceremonie cu marginea purpurie, un semn distinctiv al rangului său înalt.

„Ce transformare," zise el, în cele din urmă. „Nu o copilă, ci o femeie. Împăratul va fi încântat."

„Nu-mi pasă dacă îi sunt pe plac." În pofida hotărârii de a-şi controla cuvintele, ce era în inimă ieşise pe gură.

Sejanus se opri deodată şi ei îi pieri curajul la vederea furiei de pe faţa acestuia.

„Aveţi grijă ce spuneţi, Claudia Procula. Pereţii au urechi care aud vorbele trădătoare. Să nu vă-nchipuiţi că spuneţi ce vă trece prin minte oricând vă vine. E un lucru primejdios."

Ochii lui scânteiară şi îi sfredeliră pe ai fetei, făcând-o să se cutremure. O luase gura pe dinainte. „Îmi pare rău, domnul meu. Împăratul m-a făcut să mă despart de casa şi de mama mea—care-i pe moarte. Nu înţeleg cum de împăratul a putut face un asemenea lucru."

El făcu un pas în spate, cântărind sinceritatea cuvintelor ei. „Împăratul poate face ce pofteşte şi nu trebuie să dea explicaţii. Veţi fi iertată de astă dată, doar sunteţi fără-ndoială obosită după drum. Fiţi recunoscătoare că sunteţi aici. Împăratul a ales să vă arate bunăvoinţă, în calitate de nepoată a lui Augustus."

„Eu credeam că bunicul nici nu ştia de existenţa mea."

„El avea ochi şi urechi peste tot, la fel ca Tiberius. Ştia când v-aţi născut. Pe Iulia era el supărat."

Îşi continuară drumul pe coridorul lung. „El ştia cine este tatăl meu?"

El se opri din nou. „De ce-ntrebaţi?"

„Era un bărbat despre care mama vorbea câteodată, dar a fost alungat departe. Pe coasta africană, cred."

„Alungat?" se miră el şi tăcu un moment. „Ah, Gracchus. A fost norocos doar să fie trimis în exil toţi anii ăştia. Ceilalţi au fost obligaţi să se sinucidă." Ea scoase un sunet înăbuşit, iar el râse. „Vi s-a spus că el este tatăl?"

Ea-şi plecă privirea. „Bănuiam, din câte spunea mama, dar nu ştiu."

„Nu mai pierdeţi vremea cu imaginaţia care vă joacă feste. Gracchus e mort."

Claudia primi vestea ca pe un pumn în stomac. „A murit?"

„Împăratul a primit vestea că nobilul centurion s-a stins. De ceva boală. Haideţi, aproape am ajuns."

Când Claudia intră împreună cu Sejanus, fu conştientă de ochii care se aţintiră deodată asupra ei.

Şase persoane, împreună cu împăratul, erau aşezaţi în jurul mesei uriaşe la care se cina cu tacâmuri şi veselă dintre cele mai bune. Claudia fu condusă la un scaun cu aşternuturi, lângă Tiberius. Bărbaţii se înclinară, dar nu şi femeile. Tiberius făcu un gest binevoitor cu mâna.

„Ah, mult stimaţi oaspeţi, v-o prezint pe Claudia, nepoata lui Augustus. Din vreme ce n-are nicio rudă de parte bărbătească, am declarat paterfamilias în ce o priveşte. Va fi ca propria-mi fiică."

Claudiei îi venea să o ia la fugă, dar îşi aminti de vorbele bunicii care îi ceruse să se poarte ca nepoata unui împărat. Ea zâmbi timid oaspeţilor şi se aşeză pe scaun.

„E drăguţă."

„Copila Iuliei..."

Ea simţi admiraţia sinceră a bărbaţilor şi privi în jur la femei. Ele zâmbeau cu bunăvoinţă, însă ochii lor erau mai reci. Luptându-se cu furia care o îmboldea iar, îşi jură că, deşi în clipa aceea nu avea putere asupra propriei vieţi, într-o zi va fi liberă şi va trăi departe de împărat.

Tiberiu făcu prezentarea oaspeţilor—Apicata, soţia lui Sejanus; Levilla, nora rămasă văduvă a împăratului şi doi senatori împreună cu soţiile lor. Claudia nu le putu reţine toate numele, aşa că se mulţumi să încline fruntea în semn de salut. Era un scaun liber şi ea îşi dădu seama că mai aşteptau o invitată.

Deodată în încăpere îşi făcu apariţia o femeie, îmbrăcată elegant, cu bărbia ridicată şi cu un aer arogant. Era zveltă şi se mişca bine, dar chipul îi trăda vârsta. Riduri adânci îi brăzdau colţurile gurii. Se vedea că zâmbea puţin. Era o femeie în vârstă, dar una importantă, deoarece Tiberius se mulţumi să bombănească. „Ai întârziat, Livia."

Claudia deschise ochii mai bine. Aceasta era mama vitregă ce făcuse viaţa mamei sale un iad în copilăria ei.

„Aiurea, Tiberius," murmură Livia. „Împărăteasa nu întârzie niciodată."

El nu răspunse, dar se uită urât la ea şi făcu un semn din cap spre Claudia. „Pupila voastră, doamnă."

Îndurând cu răbdare privirea sfredelitoare a împărătesei, Claudia îi aşteptă răspunsul. Împărăteasa ridică uşor din umeri şi îşi îndreptă atenţia spre alt oaspete.

Inima Claudiei se strânse. Ce i se pregătea în palatul acela?

Împăratul murmură ceva către Milo, maestrul său de ceremonii, şi servitorii apărură de îndată ca să scoată sandalele oaspeţilor. Apoi aduseră vase cu apă şi prosoape de in pentru ca oaspeţii să se poată spăla pe mâini.

Servitori intrară unul după altul cu platouri uriaşe cu mâncare—carne de porc pregătit în suc propriu pe frunze de viţă-de-vie, măsline negre în zeamă de mirodenii, porumbei împănaţi, miez de anghinare şi sparanghel proaspăt făcut la abur cu morcovi, nuci mărunţite şi chimen dulce, platouri cu sortimente de brânză de capră şi pâini mici albe, crocante pe dinafară şi pufoase pe dinăuntru.

Claudia nu văzuse în viaţa ei un asemenea belşug de mâncare. Privind şi ciulind urechile, Claudia învăţase multe până să se facă mare. Acum îşi plimba privirea de la un comesean la altul. Levilla părea agitată şi din când în când se uita peste masă la Apicata, atunci când credea că nu o vede nimeni. Sejanus o supraveghea pe Levilla, fără să atragă atenţia, pe sub sprâncenele-i dese.

După ce masa fu eliberată de felurile principale şi fu ştearsă atent cu o pânză, se aduseră iar vase cu apă şi prosoape pentru oaspeţi ca să îşi spele degetele după felul principal.

Urmară momente lungi de linişte în timp ce Tiberius aducea ofrandele de vin, sare şi mâncare datorate zeilor *Lares* care păzeau palatul.

Tiberius respecta ritualul zeilor după cum era obiceiul, dar pe faţa lui nu se citea nicio veneraţie. Odată ritualul încheiat, servitorii veniră din nou, de această dată cu platouri pe care se aflau pere feliate în suc de miere şi boluri cu cireşte şi caise proaspete.

Săturată la masa bogată, Claudia încercă să îşi ascundă un căscat, resimţind oboseala de la drum. Tiberius o văzuse, fără îndoială, fiindcă o lăsă să plece cu un gest al mâinii.

Hotep apăru lângă umărul ei şi îi spuse în şoaptă: „Îngăduiţi-mi să vă conduc la camera voastră, Dominilla."

Împărăteasa se uită peste masă. „Ai să vii în apartamentul meu după masa de amiază, Claudia. Vom vorbi despre educaţia ta."

„Da, Majestatea voastră." Claudia înclină fruntea spre Tiberiu şi spre oaspeţi, apoi o urmă pe Hotep. Întoarse capul la Sejanus, dar el nu o privea. Ochii lui erau aţintiţi asupra lui Hotep şi gura i se arcuise într-un zâmbet abia schiţat.

8

Claudia îşi urmă cu paşi grei servitoarea prin labirintul de coridoare şi se bucură să ajungă la camera ei. După ce intrară, Hotep zăvorî uşa, aproape cu mânie.

„Te temi de ceva, Hotep?"

„Mereu mă tem, dar e unul de care mă tem cel mai mult."

„De Sejanus?"

Fata păru luată prin surprindere. „Cum de ştiţi?"

„Am văzut cum se uita la tine."

„Le ia pe cele care-i plac şi ele se tem să zică ceva. Are mare trecere la împărat. Dar în ce vă priveşte, fiţi fără grijă, fiindcă nimeni nu s-ar atinge de pupila împăratului."

„Oh, Hotep, cum te pot păzi?"

Fata zâmbi cu amar. „Ceilalţi servitori mă păzesc, Dominilla, numai că Sejanus e viclean. Aşteaptă ca un păianjen să lovească atunci când fata-i singură. Sunt locuri întunecoase în palat. De când sunt eu aici, au dispărut două servitoare."

Claudia era îngrozită. Ce putea face? Poate găsea o cale de a vorbi împărătesei, a doua zi.

Se trezi în dimineaţa următoare cu soarele revărsându-se prin fereastră. Îi trebui o clipă să îşi amintească unde se afla. O văzu pe Hotep aşteptând răbdătoare, cu o tavă. Mirosul îmbietor de pâine proaspătă venea înspre ea. Într-o cană de pe tavă era *mulsa*, o băutură preparată din apă şi miere fermentată, iar în alta o căniţă cu vin îndoit cu apă în care să înmoaie pâinea. Spre încântarea Claudiei era şi o pară proaspăt culeasă.

Claudia îi mulţumi dar nu îi spuse nimic din ce gândea că Hotep făcea singură drumul de la camera ei la bucătărie.

Fata trebuie să-i fi citit gândurile, fiindcă spuse pe un ton coborât: „Nu-i aici așa de dimineață."

După ce Claudia fu îmbrăcată pentru ziua aceea, cu o curea pe sub pieptul tot mai mare, pentru a-l susține, îl duseră pe Felix în grădină. Claudia îi ceru lui Hotep să îi vorbească despre Egipt.

„Aveam o fermă, lângă râul cel mare, Nilul. Eu și cei doi frați ai mei tăiam papirus în mlaștină. Tata îl vindea pentru a fi făcut pergament. Mai puneam grâu și orz și aveam smochini. Țineam două vaci. Tata era mai așezat decât mulți din Egipt. Trebuia să dea o bună parte din recoltă oamenilor faraonului, dar eram fericiți. Într-o noapte au venit niște soldați romani de la râu. Au pus mâna pe toate proviziile și apoi ne-au luat robi. Am auzit-o pe mama țipând, apoi și ea a fost luată. Nu mi-am revăzut familia de atunci."

„Oh Hotep, îmi pare atât de rău."

Fata zâmbi. „Zeii m-au păzit. Sunt norocoasă că muncesc la palat. Unele din sclave n-au parte de soarta asta."

„Eu mă bucur că ești aici," zise Claudia, ridicând privirea la cer. „E aproape vremea prânzului, și apoi trebuie să merg la împărăteasă."

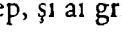

„Așteaptă-n camera mea, Hotep, și ai grijă de Felix."

„Da, Dominilla."

Și de data aceasta Claudia urmă pașii lui Milo prin palat până ajunse în fața unei alte uși cu înfloriturisculptate și poleită cu aur. Milo bătu și fu poftit înăuntru. El făcu semn cu mâna Claudiei să intre, făcu o plecăciune împărătesei, apoi se retrase.

Împărăteasa stătea pe un scaun mare, impunător, cu două servitoare pe lângă ea.

„Vino mai aproape, Claudia. Vreau să mă uit la tine."

Fata făcu ce i se cerea și stătu dinaintea împărătesei fără a scoate un cuvânt.

„Ești înaltă pentru vârsta ta. Când e ziua ta de naștere?"

Împărăteasa o testa, vorbindu-i în latină.

„În mai, doamnă."

Livia zâmbi. „Ah, după zeița primăverii. Vorbești bine latina. Cine ți-a fost profesor?"

„Bunica mea, Scribonia."

Împărăteasa se încruntă. „Ah da, Scribonia. Augustus a divorţat de ea."

„În ziua în care s-a născut mama, doamnă." Se opri la timp, înainte de a spune *ca să se însoare cu tine.*

„Spui ce gândeşti. Te-aş preveni să nu fii insolentă în faţa mea."

Pe chipul Claudiei nu se citea nimic. „Spuneam doar ce ştiu. N am vrut să vă supăr."

Împărăteasa oftă. „Eşti îndrăzneaţă. Ţi-ar putea fi de folos mâine în locul ăsta," remarcă ea şi se aplecă în faţă. „Ai fost vreodată la băi?"

Fata se mustră în sinea ei pentru limba-i ascuţită. Va trebui să fie mai precaută. „Nu, doamnă, noi... nu ieşeam din vilă."

„Ei bine, atunci va fi plăcerea mea să-ţi arăt ce-i acolo. Nicio romană respectabilă n-ar lăsa să treacă o zi fără a merge la băi. Auzim acolo ce se-ntâmplă prin Roma."

Claudia realiza că era spre binele ei să fie supusă. Avea sentimentul că împărăteasa avea multe s-o înveţe.

Livia îi mai puse câteva întrebări în latină, apoi discutară despre ţesut şi lucrul de mână.

„Ştii să cânţi? Cânţi la lăută?"

„Puţin, dar am cântat numai pentru mine."

„Vom găsi un instrument şi o să ne poţi arăta de ce eşti în stare. Într-o zi vei avea un soţ pe care să-l distrezi."

„Da, doamnă." Claudia nu ardea de nerăbdare să îi cânte împărătesei.

„Vino în apartamentul meu după masa de dimineaţă, Claudia, şi apoi vom merge la băi." Cu un semn al mâinii, Claudia fu lăsată să plece. Hotep o aştepta.

„Ai fost aici tot timpul?"

„Nu, Dominilla, l-am scos pe Felix în grădină şi am aşteptat în camera voastră. Mă gândeam că e vremea să vin să vă iau, aşa că-s aici."

Claudia se uită în sus şi în jos pe coridor. „Nu te-ai întâlnit cu nimeni pe drum, nu-i aşa?"

Hotep scutură din cap şi zâmbi discret. „Nu, Dominilla, nimeni."

9

De câte ori îl întâlnea pe Sejanus, Claudia vedea negru în faţa ochilor. Felix îi era un aliat, dar nu o păzea cu adevărat de răul ce bântuia pe culoarele palatului. Claudia încerca să o protejeze pe Hotep interzicându-i să umble prin palat la orele înaintate ale după-amiezii ori seara.

Hotep îi spunea adeseori lucruri pe care le auzea de la alţi servitori, cum Sejanus umplea urechile lui Tiberius cu gânduri despre nenumăratele comploturi îndreptate împotriva lui. Cei de rang nobil îl linguşeau pe prefect, considerându-l puterea din spatele tronului.

„Pare a fi devotat împăratului fiindcă, odată, pe când erau într-o călătorie, o parte din peştera unde mâncau s-a prăbuşit. Câţiva oameni şi servitori au murit, dar Sejanus l-a acoperit pe împărat cu trupul lui şi i-a salvat viaţa. Împăratul are încredere deplină în el."

Claudia ascultă fără a scoate un cuvânt. „Dar alţii, nu?"

„Nu, Dominilla, cei care sunt împotriva lui se tem de puterea lui care-i tot mai mare, iar acum împăratul vorbeşte că pleacă din Roma..."

„Împăratul părăseşte Roma? Când?" Oare Sejanus va avea putere asupra ei? Gândul acesta îi făcu inima să bată nebuneşte.

„Nimeni nu ştie, dar se crede că-l pregăteşte pe Sejanus ca să conducă imperiul în locul lui. Se vorbeşte de insula Capri, unde împăratul are un palat."

După ce Tiberius invocă binecuvântarea zeilor şi începură a mânca, Claudia avu un sentiment ciudat de stânjeneală. Se întâmpla ceva rău, dar nu ştia ce anume. Simţea dorinţa puternică de a se întoarce în camera ei şi se întreba cum să facă acest lucru

fără să bată la ochi. Se întâmpla ceva? Începu să se mângâie pe cap și își acoperi ochii cu mâna. Pesemne putea lăsa impresia că o doare capul.

Tiberius fu primul care o văzu și ea își dădu seama că o urmărea mai mult decât își închipuia. „Ți-e rău?"

„Nu, Majestate, doar o mică durere de cap."

Ochii lui mari și luminoși se ațintiră asupra Claudiei. La urmă, el făcu semn din cap. „Milo, condu-o pe pupila mea la camera ei."

Servitorul făcu o plecăciune și o ajută pe Claudia să se ridice, în timp ce alt servitor îi puse repede sandalele în picioare. Când intră în cameră, Hotep nu era de găsit nicăieri.

Luă o lampă cu ulei și porni grăbită pe culoarul întunecos către bucătărie. Deodată, în întuneric, auzi voci, cea a unei fete care plângea și cea aspră a unui bărbat. Auzi apoi zgomotul unei pânze care se rupea.

Claudia știu că fata era Hotep și, cu un junghi de spaimă, realiză cine era bărbatul. Stăpânindu-și frica, își adună curajul și strigă: „Hotep, ești aici? Te-am căutat peste tot."

Printre umbre, bărbatul se întoarse iar ochii lui scoaseră flăcări pentru o clipă la lumina lămpii. Când văzu cine era, se trase repede îndărăt, dând drumul lui Hotep.

Vocea lui era joasă și netulburată. „Am auzit strigătele fetei, Dominilla. Se pare că a căzut și s-a rănit. Asta m-a întârziat să fiu alături de ceilalți, la cină. S-a terminat, așadar?"

Era o minciună sfruntată și furia clocotea în inima ei avându-l dinainte, dar ceva o îndemna să își măsoare cuvintele. Era un om puternic în palat. Ea spera ca el să nu citească teama de pe chipul ei în timp ce se lupta să își păstreze cumpătul.

„Nu, domnul meu, m-a durut capul și împăratul m-a lăsat să mă odihnesc. Hotep nu era în cameră să mă servească. Ce noroc să te afli prin preajmă ca s-o ajuți." Ea păstra un ton nevinovat și liniștitor.

El înclină ușor din cap. „A fost plăcerea mea, Dominilla. Acum, vă rog să fiu scuzat, deja am întârziat la cina împăratului."

Cu inima bătând nebunește, ea îl urmări cum se îndepărta grăbit. Când nu îl mai văzură, Hotep căzu la picioarele ei. „Fie-vă milă de mine, Dominilla. M-am dus la bucătărie numai ca să iau

ceva de mâncare pentru Felix. Nu v-am ascultat. Să nu puneţi să mă bată."

Claudia o ridică pe fată în picioare. „Hotep, n-am să te bat. Mă bucur doar c-am ajuns la timp. Cu siguranţă zeii te ocrotesc pentru că, în timpul cinei, am simţit nevoia puternică de a mă întoarce camera mea şi de a te căuta. Ţi-a făcut vreun rău?"

„Nu în felul în care voia. Aţi fost tare curajoasă, Dominilla. Avem noroc că sunteţi pupila împăratului."

Pe când se întorceau înspre camera Claudiei, Hotep îi povesti despre celelalte fete din palat care ajunseseră în calea lui Sejanus şi dispăruseră.

Acum Claudia se temea mai mult ca niciodată. În noaptea aceea avu un vis în care vedea faţa lui Sejanus, schimonosită de ură şi mânie, întinzând mâinile la gâtul ei. Ea încerca să ţipe, dar nu scotea niciun sunet.

Se trezi brusc, lac de sudoare. În ce loc ajunsese?

10

Iulia murise. Tiberius stătea în balcon privind la ceaţa dimineţii care se ridica deasupra oraşului. Ţinea în mână pergamentul adus de un mesager în seara de dinainte. Spre mirarea lui, răzbunarea nu-i făcea nicio plăcere.

Când dăduse ordinul pentru izolarea şi înfometarea ei, ştia că e pe moarte. Gândindu-se la femeia care fusese soţia lui, îl cuprinse din nou furia. Nu fusese o matroană nobilă romană, dezonorase căsătoria lor în văzul lumii. Umilit, plecase mânios din Roma în Rodos, lăsându-l pe tatăl ei să se ocupe de hârtiile de divorţ. Pentru că Senatul o condamnase, Augustus făcuse singurul lucru cu putinţă pentru a-i cruţa viaţa. La sentinţa Senatului roman, el o izolase în Pandetaria. De ce se domolise Augustus şi o lăsase să plece de pe insula aceea pustie unde ar fi trebuit să rămână şi o lăsase să meargă în Reggio? Ea doar continuase să trăiască în desfrâu, iar acum avea copila. Augustus ştiuse de existenţa fetei, dar nu făcuse nimic. Tiberius îşi strânse buzele. Augustus era un bătrân neghiob care, în ciuda păcatelor Iuliei, suferise după fiica lui până la moarte. Tiberius scutură din cap, scârbit.

Îşi aminti de Sempronius Gracchus, unul din cei mai perseverenţi iubiţi ai Iuliei. Nebunul avusese cutezanţa de a încerca să uzurpe tronul pentru Antonius şi chiar de a cere divorţul de Tiberius în numele Iuliei. Mare păcat că Antonius s-a sinucis înainte ca soldaţii să îl poată aresta pentru trădare. Cât despre Gracchus, Augustus doar îl izgonise pe coasta africană. Tiberius zâmbi, satisfăcut. În calitate de împărat el îşi făcuse dreptate, aşa că Gracchus era mort.

În timp ce contempla Roma, deodată îi veni în minte un alt nume. Vipsania. Doar gândul la ea îi ascuţi durerea. Încă o

iubea—cu toate că Augustus îi poruncise să divorţeze de soţia însărcinată ca să se însoare cu fata desfrânată de împărat. A fost ca şi cum cineva i-ar fi smuls inima din piept. Vipsania îi dăruise un fiu, Drusus. Ar fi trebuit să fie moştenitorul tronului, dar murise răpus de o boală misterioasă. Se simţi iar cuprins de mânie. Nu crezuse niciodată asta. Dacă va afla vreodată cine e vinovatul... strânse pumnul.

Singurătatea îi învăluia inima precum o umbră. Nu voise niciodată puterea. Sejanus se ocupa de atâtea detalii în locul lui. Poate îl putea face coregent ca apoi să plece din Roma o dată pentru totdeauna şi să se retragă la palatul său din Capri. Gândul acesta nu îi dădea pace în nicio zi. În multe ocazii, Sejanus insinuase că se ţeseau comploturi ce ameninţau viaţa împăratului, astfel că frica îi devenise un tovarăş întunecat. Îşi mângâie bărbia cu degetul mare al mâinii. Când prefectul venise la el cu nume de oameni stăruind că aceia complotau să îi ia viaţa, îi înlăturase fără a sta pe gânduri, chiar dacă aceştia îşi strigau nevinovăţia. Familiile lor fuseseră alungate din Roma şi averile confiscate de Sejanus.

Tiberius nu luă seama la o urmă uşoară de regret. Unii dintre aceştia aveau o poziţie bună, erau chiar senatori. Îşi întoarse iar atenţia la pergament. Aşadar, bătrânul sclav, Cato, murise. Nu conta. Oricum, sclava Scriboniei, Medina, ceruse să se întoarcă la stăpâna ei.

Îşi lovi uşor mâna cu pergamentul. Pricinuise destulă suferinţă fetei. Nu va fi el acela care să dea tinerei Claudia vestea despre moartea Iuliei. Altcineva o să aibă această misiune.

Ieşi din balcon şi merse la uşă. Soldatul ce sta de gardă afară îl salută.

„Majestate?"

„Adu-mi-o pe Doamna Scribonia."

Scribonia nu avea motive să-şi facă griji pentru ziua de mâine. Făcea parte din clasa pretoriană şi proprietăţile familiei îi puteau asigura un trai îndestulat în ultimele zile ale vieţii. La cei optzeci de ani ai săi, era pregătită să îşi petreacă zilele retrasă, în linişte.

Se gândi la nepoata ei şi suspină. Claudia se afla acum în grija împăratului.

În dimineaţa aceea, se plimbase prin grădină, tremurând puţin în aerul răcoros şi simţindu-şi anii în toate mădularele. Servitoarea, Cassia, se apropie în grabă.

„Aţi primit o citaţie, Domina. Este de la împărat."

O citaţie? *De ce să trimită împăratul după mine? S-a întâmplat ceva cu Claudia?* În clipa următoare înţelese. Iulia. Inima îi tresări în piept. Deşi suferinţa aproape o copleşi, îşi dădu umerii în spate şi, cu mare efort, îşi ţinu emoţiile bine în frâu. El nu va avea satisfacţia de a-i vedea durerea.

Cassia trecu o stolă de un albastru închis peste umerii stăpânei, apoi o eşarfă de lână în jurul umerilor, ca să-i ţină de cald. Scribonia îşi puse o pereche de cercei cu perle şi un pandantiv de argint. Cu inima grea, coborî la ieşirea din vilă unde o aştepta trăsura.

Ajunse la palat şi fu condusă într-un atriu unde o fântână părea să scoată un sunet melancolic însoţind aşteptarea ei.

Când intră Tiberius, îşi plecă fruntea. „Aţi trimis după mine, Majestate?"

El îi înmână tăcut pergamentul.

Ea aruncă repede o privire şi suferinţa de a-şi fi lăsat fiica singură în Reggio îi cuprinse iar inima. Îi veni să-i arunce răvaşul în obraz. Oare simţea el vreo remuşcare pentru tot ce îndurase din pricina lui? Cu o faţă lipsită de expresie, ea se lupta să-şi păstreze calmul. În clipa aceea, Iulia se afla în mâinile zeilor. Cato murise. Fusese prea mult pentru inima lui. Adunându-şi gândurile, ea se concentră asupra singurului lucru ce trebuia făcut. Ridică privirea la Tiberius.

„Majestate, eu şi Medina am fost împreună mulţi ani. Ar fi bine să am pe cineva cunoscut pe lângă mine la bătrâneţe." Nu o putea ajuta pe Iulia, dar o putea proteja pe Medina.

El se gândi un moment la cererea ei. „O să văd ce se poate face."

„Vă mulţumesc, Majestate." Ea încă aştepta.

El luă pergamentul din mâinile ei. „E o misiune neplăcută. Îi vei da vestea nepoatei tale."

„O să-i spun." Ea își înclină fruntea și-l urmă pe însoțitor pe culoarele pe care umblase cândva ca împărăteasă a Romei. Îl lăsă apoi să plece cu un gest al mâinii și stătu o clipă, gândindu-se cum să își aleagă cuvintele. În cei optzeci de ani ai săi văzuse multă moarte. Lacrimi nestăpânite i se adunară în ochi, dar nu le lăsă să curgă.

Într-un sfârșit, își adună puterile și, stăpânindu-și emoțiile și de această dată, bătu la ușă.

11

Hotep deschise uşa şi Claudia îşi ridică ochii de la broderia la care lucra stând pe un scaun, lângă fereastră.

„Bunico!" Fata se grăbi să traverseze încăperea şi se aruncă în braţele Scriboniei. „Ai venit să mă vezi."

Bunica nu se mulţumi doar să se lase îmbrăţişată, dar o şi cuprinse la rându-i pentru câteva momente. Când se dezlipiră una de alta, lacrimi înotau în ochii bunicii. Claudia se trase înapoi, nedumerită. Îşi conduse bunica cu grijă la un scaun unde bătrâna se lăsă greu.

Claudia arătă cu mâna spre servitoare. „Bunico, ea este Hotep. În limba egiptenilor, numele ei înseamnă pace."

Hotep se înclină. „E o plăcere să o slujesc pe dominilla, doamna mea."

Scribonia o salută cu un semn uşor din cap.

Claudia se uită în ochii bunicii, simţind că vizita avea un scop. „N-ai venit numai ca să mă vezi, nu-i aşa?"

„Nu, copila mea, deşi veneam până la urmă. Tiberius a trimis după mine. Aseară a primit un răvaş din Reggio. Mama ta a murit," continuă repede bunica.

Durerea sfâşietoare se înfipse ca un pumnal în inima Claudiei şi lacrimi mari se strânseră în ochii ei, prelingându-se pe obraji. „Ştiam eu că se va întâmpla curând, dar nu voiam să mă gândesc la ea cum moare singură."

„Medina şi Cato au fost acolo, chiar dacă nu aveau voie să intre în cameră. Putem doar să sperăm că a avut o moarte grabnică."

Claudia încuviinţă din cap apoi, în iureşul emoţiilor, îşi dădu seama că poate bunica ei avea nevoie de ceva de mâncat sau de băut. Bătuse tot oraşul ca să îndeplinească această misiune dureroasă în locul lui Tiberius.

„Hotep, te rog adu-ne ceva mâncare şi de băut."

Fata înclină din cap şi ieşi grăbită pe uşă. Claudia se uită în urma ei, ştiind că Hotep nu mai trebuia să se teamă că prefectul îi va tăia iarăşi calea pe culoarele întunecoase. Vorbise împărătesei despre cele întâmplate, dar nu şi făptaşului. Livia îi spusese lui Tiberius şi se dusese vestea prin palat că nu doar Claudia ci *şi* servitoarea ei se aflau sub protecţia lui. Nu încăpea îndoială că avertismentul ajunsese şi la urechile lui Sejanus.

Claudia îşi şterse ochii cu un colţ al stolei. „Oh, bunico, mi-e dor de ea." Cele două femei păstrară un moment de tăcere, împărtăşindu-şi durerea. Apoi, Claudia ridică ochii. „Dar Medina şi Cato? Ce s-o alege de ei acum?"

Scribonia şovăi. „Cato avea inima slăbită. A murit şi el."

Claudia rămase cu gura căscată. Bătrânul Cato, dragul de el. Îşi aminti cum îl privea de nenumărate ori plantând cu plăcere flori în grădină.

Bunica vorbi din nou. „Medina vrea să se-ntoarcă la mine. L-am rugat pe Tiberius s-o lase. Acum, povesteşte-mi ce ai mai făcut de când te-am lăsat aici."

Claudia se rupse cu greu de gândurile legate de mama sa şi îi povesti ascultătoare bunicii despre cina cu Tiberius, despre întâlnirea cu împărăteasa şi mersul la băile romane.

„Livia a fost dură cu mama ta. Se poartă bine cu tine?"

„Da, a fost bună cu mine."

Scribonia dădu din cap. „Eşti lăsată să ieşi din palat cu un motiv sau altul?"

„Mă pot duce la piaţă cu Hotep, dar trebuie să am un om să mă păzească."

„Asta-i bine. Ar putea fi un lucru primejdios pentru două tinere singure."

Hotep se întoarse cu vin, cu nişte fructe şi brânză. În timp ce Scribonia sorbea din vinul îndoit cu apă, se uită curioasă la servitoare, peste marginea cănii. După ce termină de băut vinul fără a scoate o vorbă, puse cana pe masă şi se ridică încet de pe scaun.

„Acum trebuie să mă-ntorc la vila mea. Am diferite treburi de făcut pe acolo," zise Scribonia.

Claudia o conduse la uşă. „Să vină Hotep cu tine?"

Scribonia ridică din sprâncene. „Fata mea, eu cunoșteam palatul acesta dinainte să se nască ea. Pot găsi ieșirea."

Claudia puse mâna pe brațul ei. „Bunico?"

„Da?"

„Așa-i că îi plăcea... să râdă?"

Scribonia îi acoperi mâna cu a sa. „Da, mamei tale îi plăcea să râdă." Se întoarse apoi și o luă cu pași grăbiți pe culoar.

Claudia rămase cu ochii după ea și își duse o mână la inimă ca și cum, dacă apăsa mai tare, își putea potoli durerea din piept.

12

Era o zi frumoasă şi, după ce se întoarse de la băi cu Livia, Claudia se grăbi să îşi schimbe hainele pentru ieşirea la piaţă. Abia îşi putea stăpâni bucuria.

Când ea şi servitoarea se apropiară de intrarea în palat, nubianul voinic care se ocupase de câinele ei de la venirea ei acolo, ieşi dintr-o nişă în perete unde aşteptase, după câte se vedea, împreună cu Milo. Nubianul, Horatio, nu putea vorbi. Limba îi fusese tăiată cu ani în urmă. Milo le făcu semn să îi însoţească, iar femeile îi urmară.

La poalele dealului, Milo o luă pe Via Sacra, strada cea mai importantă din Roma. Străzile păreau să radieze din Forum precum spiţele unei roţi. Pe *Vicus iugarius* se aflau tarabele negustorilor de mirodenii ce umpleau aerul cu arome de scorţişoară, chimion, mentă, muştar uscat şi ardei din Orient. Pe *argiletum* trecură pe la prăvăliile cu cărţi, iar Claudia se uită lung la mărfurile negustorilor de încălţăminte.

În partea de sud a Forumului, Milo le duse la *velabrum*, piaţa cea mare, apoi la *forum boariumi* şi la *forum cuppedinis*, pieţele cu produse de lux. Tarabele păreau să dea pe dinafară cu mătase şi purpură de la negustorii de coloranţi din Filipi.

„Dacă doriţi să cumpăraţi materiale, sunt autorizat să vă las să alegeţi, Dominilla."

Claudia deschise ochii mari. Se uită împreună cu Hotep la câţiva baloţi de material şi în cele din urmă alese o ţesătură moale şi diafană, de culoare mov închis şi cu fir de aur pe margine. Negustorul, încântat de vânzare, o împachetă repede într-o pânză de in. Milo dădu pachetul nubianului să îl ţină şi-i numără banii negustorului după o tocmeală zgomotoasă pentru preţ.

Erau căruțe peste tot și Claudia întrebă însoțitorul. „De unde vin toate astea?"

„Căruțele aduc mărfuri în piețe de pe barjele ce vin pe Tibru de la Ostia, portul nostru. Împăratul construiește acum acolo un forum și un port nou."

Claudia dădu din cap. Într-o zi, poate va vedea și ea Ostia.

Erau lucruri foarte interesante de văzut și ea voia să cuprindă totul din ochi.

Pe drum, Claudia se opri să privească meșterii în piatră ce lucrau la o clădire nouă. O fascina să vadă cu câtă grijă așezau aceștia pietrele uriașe din marmură, fără a lăsa spațiu între ele.

Milo mergea răbdător în pas cu ele, dar, curând, Claudia își dădu seama că el obosea și că erau orele înaintate ale după-amiezii. Milo le aduse niște chifle dulci ca să capete puteri până ajungeau la palat. Ea abia aștepta să o ia iarăși din loc.

A doua zi dimineața, la băi se bârfea discret. Fiecare femeie părea să privească peste umăr, să vadă cine trăgea cu urechea. Statui ale lui Sejanus erau puse prin oraș, alături de cele ale lui Tiberius, iar soțiile senatorilor nu aveau pace. Soții lor se aflau pe muchie de cuțit între loialitatea față de împărat și a rămâne în grațiile prefectului. Era primejdios pentru viața cuiva să-l critice pe Sejanus. Tentaculele lui ajungeau la fel de departe ca cele ale lui Tiberius și, câtă vreme împăratul îi spunea „Sejanus al meu", era nevoie să i se intre în grații. Se părea că Tiberius îl pregătea pe Sejanus pentru ceva. Tensiunea era și mai apăsătoare fiindcă se vorbea despre recensământ.

Pe drumul de întoarcere de la băi, Claudia o întrebă pe împărăteasă despre recensământ.

Livia oftă. „Rezultatul recensământului le-ar putea schimba statutul. Fiecare cetățean roman de parte bărbătească trebuie să se declare nu doar pe sine, ci și toată familia, sclavii și averea. Dacă uită ceva sau nu dă socoteală cinstit, tot ce are poate fi confiscat și el poate fi vândut ca sclav."

Claudia o privi mirată. „Cum schimbă recensământul statutul cuiva?"

Împărăteasa privi în jur să vadă dacă nu era ascultată de cineva. „Cenzorii pot scormoni în viaţa particulară a unui om şi pot hotărî dacă el urcă sau coboară pe scara socială."

„Viaţa particulară?"

Livia dădu din mână în semn de nerăbdare. „Dacă s-a făcut că nu vede infidelităţile soţiei, dacă a încălcat un jurământ, nu a avut copii sau nu şi-a cultivat pământul cum se cuvine."

Claudia se încruntă. „Şi ei se uită şi la infidelităţile bărbatului?"

Livia se opri şi o privi aspru pe Claudia. „Eşti o fată foarte directă pentru anii tăi—la fel ca mama ta."

La pomenirea mamei, Claudia se încordă amintindu-şi de cele spuse de mama ei despre cum crescuse sub oblăduirea mamei vitrege. Îşi muşcă limba. Nu era atât de nesăbuită încât să supere împărăteasa.

Când Claudia se întoarse în camera ei, fu întâmpinată de liniște. Patul lui Felix era gol.

Îl strigară şi îl căutară prin camere, dar căţelul nu era de găsit. Claudia se simţi cuprinsă de panică. „Să mergem la bucătărie să aflăm dacă nu cumva l-au văzut servitorii."

Bucătăreasa le zări feţele înspăimântate şi începu a-şi frânge mâinile. „A fost prefectul, doamna mea. A adus câinele aici şi i-a cerut lu' Milo să se descotorosească de el."

Claudia, aproape tremurând de mânie, făcu un pas spre bucătăreasă. „Ce a făcut cu câinele meu?"

Alţi servitori intrară în bucătărie, cu priviri speriate. Femeia se uită în jur şi, la urmă, cu ochi plini de teamă, zise: „Doamna mea, Milo n-a fost în stare să-i facă rău lui Felix. N-a ascultat de prefect şi l-a dus la băiatu' lui. Are o nepoţică. Căţelul o să aibă o casă bună. Vă rog, doamnă, dacă prefectul aude că Milo nu l-a ascultat o să fim pedepsiţi cu toţii."

Claudia se gândi. Dacă avea o sabie în clipa aceea o înfingea drept în prefect. Se adună. Aceşti oameni cumsecade îşi puseseră pielea la bătaie şi ea trebuia să recunoască acest lucru.

„Într-un moment de cumplită nedreptate, mi-aţi făcut un mare bine. N-o să vă pun în primejdie. O să mă aline gândul că viaţa lui a fost cruţată. O să vă port în gând cu recunoştinţă."

Sentimentul de uşurare din încăpere era aproape palpabil.

Hotep îşi cuprinse stăpâna cu un braţ şi se întoarseră amândouă în camera unde Claudia se prăbuşi în lacrimi de nefericire. Ura palatul, îl ura pe Tiberius, dar, mai presus de toate, îl ura pe Sejanus.

La aniversarea celor paisprezece ani, Claudia se lupta cu disperarea ce ameninţa să o sugrume. Mama ei murise, iar scumpul ei Felix îi fusese furat. Privea lung pe fereastră, dorindu-şi să existe un mod de a părăsi acel loc al supărării şi de a se duce departe.

Împărăteasa o ţinea ocupată cu exersatul la lăută, cu scrierea de poezii în latină şi o învăţa cum să se poarte cu servitorii. În fiecare dimineaţă, fata o însoţea negreşit pe Livia la băi, însă zi după zi se lupta cu singurătatea. Avusese un câine pe care-l putea copleşi cu dragoste şi care îi răspundea la fel, dar acum se simţea singură. Tiberius era protectorul ei, dar rareori se întâlneau. Ei nu îi păsa, de vreme ce nu avea sentimente pentru el ca pentru o rudă. Îi era dor de bunica ei şi se gândea ades la mama ei. Iulia le binedispunea cu hazul ei şi cu ascuţimea minţii, de multe ori, la masa de seară. Şi îi arătase dragoste Claudiei. Hotep îi ţinea de urât şi era mai apropiată de vârsta ei, dar nu făcea parte din familie. Oamenii cu care crescuse, aceia erau familia ei, iar printre ei se numărau Cato şi Medina.

Era o zi frumoasă de primăvară şi Claudia stătea pe o bancă din piatră, ascultând păsările care se chemau una pe alta. Ridică ochii la apropierea lui Hotep.

„Sunteţi tristă, Dominilla?" întrebă Hotep privind-o cu ochii ei mari, negri, plini de compasiune.

„Mi-e dor de casa şi de familia mea," răspunse Claudia aproape şoptit. „Am pierdut tot ce iubeam. De ce trebuia să scape de câinele meu?"

Hotep se aşeză pe bancă lângă ea. „Aţi încurcat planurile prefectului, Dominilla. El nu poate lăsa asta fără pedeapsă," zise ea punând mâna uşor pe braţul Claudiei. „Poate bunica va putea veni la ziua voastră".

„Nu ştiu. N-am veşti de la ea. A venit atât de rar anul acesta."

Se întoarseră în cameră şi aşteptară ca una din sclavele de la bucătărie să le aducă prânzul. Cele mai multe mese erau luate în cameră şi măcar o avea pe Hotep să îi ţină companie.

Împărăteasa nu se simţea bine nici de data aceea, dar Claudia nu mai avea linişte. Poate Milo reuşea să facă unele aranjamente ca ele să poată merge iar în oraş. Negreşit, putea cumpăra ceva cu ocazia acelei zile speciale. Când ceasurile dimineţii erau înaintate, se auzi o bătaie în uşă şi Hotep, care aştepta prânzul, se grăbi să deschidă. Pe culoar aştepta Scribonia.

Claudia sări din scaun şi fugi la uşă cu lacrimi de bucurie. „Ţi-ai amintit. Oh, bunico, ţi-ai amintit de ziua mea," se entuziasmă ea, dar, cunoscând firea rezervată a bunicii se opri, şi o privi cu un zâmbet. „Mă bucur atât de mult să te văd."

„N-aş lipsi de la ziua ta de naştere, copila mea. De fapt, am o surpriză pentru tine."

Alte două femei îşi făcură apariţia şi Claudia se trezi privind la o faţă cunoscută—Medina. Se aruncă în braţele bătrânei doici. „Oh, Medina, ai venit."

Într-un final, Claudia se dezlipi de ea şi lăsă cele două femei în vârstă şi servitoarea de la bucătărie să intre în apartamentul său. Servitoarea puse tava cu prânzul pe masă şi, cu o plecăciune, ieşi închizând uşa în urma ei.

Brânza era proaspătă şi ele înmuiară bucăţi de pâine într-un amestec de condimente făcut din măsline, oţet, seminţe de coriandru, chimion, anason şi mentă. Claudia savură fiecare îmbucătură. Îi zâmbi Medinei, amintindu-şi de vremea când făceau acest sos împreună.

„Cum ai ajuns aici?"

Scribonia interveni. „Tiberius a aranjat să facă drumul împreună cu un senator şi soţia lui care se întorceau la Roma."

Medina se întoarse către Claudia. „Am venit cu o trăsură, Dominilla, la fel ca tine."

„Sunt convinsă că bunica e fericită să te aibă iar, nu-i aşa?"

Scribonia pufăi. „Desigur, doar nu eu am trimis după ea?"

Claudia îşi reţinu un zâmbet. „Cum te simţi, bunico?"

„Îmi simt anii. Prea multe junghiuri şi dureri, dar nu-s pregătită încă să fiu chemată de zei."

Sinceritatea bunicii era unul din lucrurile pentru care Claudia o iubea atât.

Scribonia o măsură din ochi cu un aer serios. „Cum te-nţelegi cu Livia?"

„Împărăteasa e bună cu mine."

Bunica încuviinţă din cap. „A făcut multe lucuri bune pentru săracii Romei. Se vorbeşte bine de ea."

Complimentul părea făcut în silă, aşa că nepoata se mulţumi doar să încuviinţeze din cap.

După ce terminară de servit aperitivul, Claudia le propuse să meargă în grădina cea mare. Se plimbară o vreme, apoi se aşezară lângă fântână.

Scribonia privi în jur. „Unde ţi-e căţelul?"

Claudia ezită şi se uită la Hotep peste umărul bunicii. Ce anume să îndrăznească a-i spune? „Căţelul? Păi... s-a îmbolnăvit, bunico. L-am pierdut." Ei bine, era o parte din adevăr.

„Regret, copilă. Ştiu c-a-nsemnat foarte mult pentru tine."

„Da." Claudia nu voia să mai vorbească despre Felix.

Scribonia părea neliniştită, iar când umbrele începură a se agăţa de zidurile grădinii, se ridică să meargă acasă. Claudia îi întinse mâna şi bunica o cuprinse între ale sale. După aceea, Claudia o îmbrăţişă încă o dată pe Medina. Fusese un cadou de aniversare minunat.

După plecarea lor, Claudia se trezi cu gândul la Medina şi îşi aminti de mama ei. Deschise cufăraşul cu comorile ei de preţ, strângând între degete inelul de la mama. Bunica îi spusese că acel inel aparţinuse bărbatului care îi era tată, numai că, din vreme ce se părea că toţi pretendenţii mamei sale nu mai erau în viaţă, întrebarea legată de identitatea lui avea să rămână fără răspuns, pentru totdeauna. Stătea cu ochii la inelul de argint, întorcându-l într-o parte şi-n alta la lumină, făcând pietrele din smarald să scânteieze. În cele din urmă, îl puse la loc în cufăraş. Asta era cea mai mare apropiere pe care o va avea vreodată de figura tatălui, prezent ca o umbră ştearsă în gândurile ei.

13

La sfârşitul celui de-al cincisprezecelea an de viaţă al Claudiei, se duse vestea că Tiberius şi Sejanus erau plecaţi din nou de la palat cu treburi legate de imperiu. Tiberius arareori mergea undeva fără a fi însoţit de Sejanus. Petrecea tot mai puţin timp la Roma. Peste tot, alături de statuile lui Tiberius, se găseau cele ale lui Sejanus. Unii chiar se rugau la Sejanus şi îi sărbătoreau ziua de naştere. Bunăvoinţa lui era dorită de senatori şi de cei de rang pretorian.

Sejanus profita din plin de poziţia-i privilegiată şi făcea schimbări. Garda Pretoriană, cândva doar o unitate restrânsă ce îl păzea pe împărat, era organizată pentru a deveni o forţă formidabilă, iar împăratul nu dădea vreun semn că înţelege schimbarea, chiar dacă o percepea. Sejanus voia ca Garda Pretoriană să fie o ramură puternică şi influentă a guvernului. Servitorii care ciuleau urechile în spatele meselor la care stătea Sejanus ziceau că acesta îi spunea împăratului că punea garda să vegheze la siguranţa publică, la administraţia civilă şi chiar să se ocupe de intervenţiile politice. Sănătatea împăratului nu era bună, astfel că el era de acord cu orice propunere susţinută de prefect.

Claudia ştia că, de vreme ce Sejanus era al doilea om ca putere din întregul imperiu, îl va influenţa pe împărat şi cu privire la căsătoria ei. Nu exista nicio îndoială că, indiferent ce îi rezerva viitorul, alegerea va rămâne, nu în mâinile împăratului, ci într-ale bărbatului pe care îl detesta mai mult decât pe împărat.

Cele mai multe tinere romane de rang înalt erau căsătorite până să împlinească vârsta de cincisprezece ani, iar Claudia era din ce în ce mai neliniştită. Pe de o parte, dorea foarte mult să plece de la palat la o casă a ei dar, pe de altă parte se îngrozea

când auzea că s-ar urma să fie măritată cu un bărbat foarte în vârstă, din motive politice. Se gândi la căsătoriile mamei sale şi la felul cum fusese folosită ea de către Augustus, ca un simplu pion politic. Va ajunge şi ea ca mama ei? Claudia aducea ofrande lui Venus, rugându-se cu ardoare pentru un soţ bun care măcar să fie blând cu ea.

Bunica o aducea pe Medina în vizită, cât putea de des. Uneori Claudia şi Hotep se întâlneau cu ele la piaţă. Sclavul mut, Horatio, le privea în tăcere şi ochii lui întunecaţi urmăreau totul în jur. Cu libertatea dată de o mică sumă de bani, Claudia putea acum cumpăra lucrurile care îi făceau plăcere. Uneori cumpăra chifle dulci de pe strada brutarilor, alteori o pereche nouă de sandale. Mai nou, Claudia se întâlnea cu împărăteasa la băi, nu o mai însoţea.

Livia se simţea rău şi zile la rând nici nu putea ieşi din apartamentul său. Claudia nu se simţea deranjată de absenţa împărătesei fiindcă, atunci când la băi veneau bunica şi Medina, atmosfera nu era deloc încordată.

Tiberius, deja cunoscut ca un om capricios, devenea tot mai retras şi ameninţase de mai multe ori că va părăsi Roma pentru a se muta în palatul său din Capri.

Poziţia lui Sejanus alături de împărat era puternică, deoarece Tiberius nu avea un urmaş direct. Cu nepoţii, rareori lua legătura. Cei doi fii ai săi nu mai erau în viaţă şi Sejanus era prin preajmă, un om pe care îl vedea zilnic, extrem de eficient, demn de încredere şi un administrator iscusit.

Claudia se ruga la zei pentru sănătatea lui Tiberius, fiindcă gândul că Sejanus îi va succeda o umplea de groază. Prefectul nu o mai supărase pe Hotep, dar ce s-ar întâmpla dacă protecţia dată de prezenţa împăratului dispărea? Atunci când Claudia lua cina alături de împărat, Sejanus o urmărea pe sub sprâncenele-i groase. Spre mirarea şi cutremurarea ei, el divorţă de blânda Apicata şi îi ceru împăratului să se însoare cu Levilla. Claudiei îi părea rău de Apicata şi de copii, dar nu se mai putea face nimic.

Bârfele de la palat erau că Sejanus şi Levilla aveau o aventură, însă împăratul nu ştia sau nu dorea să se împotrivească voinţei lui Sejanus. Dacă prefectul se căsătorea cu văduva fiului împăratului, Drusus, acest lucru avea să întărească şi mai mult poziţia lui pe lângă împărat. Toată lumea din Roma credea că el va deveni succesorul împăratului. Din motive personale, împăratul respinsese iniţial cererea legată de căsătorie, numai că Sejanus era omul cu cărţile în mână de această dată. Claudia ştia că mai devreme sau mai târziu împăratul va ceda şi îi va lăsa să se căsătorească.

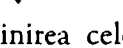

La scurtă vreme după împlinirea celor şaisprezece ani, în cel de-al treilea an petrecut la palat, Claudia fu surprinsă de o invitaţie la cină cu împăratul, la una din tot mai rarele lui şederi acolo. Palatul era plin de intrigi şi cei care erau în graţii într-o zi, în următoarea se trezeau căzuţi în dizgraţie sau mai rău. Îşi alese cu grijă hainele, o tunică albă şi moale de in, cu un cordon argintiu în jurul pieptului, sandale argintii şi o pereche de cercei mici, cu perle.

Inima îi bătea năvalnic la intrarea în sala de cină.

„Ah, Claudia. Ce bine să vii alături de noi."

La primirea pe care i-o făcea, Tiberius avea o faţă melancolică în pofida zâmbetului pe care îl afişa. O privi fără a rosti vreun cuvânt, în timp ce o sclavă scotea sandalele fetei şi îi dădea pânza umedă şi caldă ca să se spele pe mâini.

„Sunteţi bun să mă invitaţi la cină, Majestate. Să cred că ultima voastră călătorie a fost reuşită?"

„Da, a fost."

Ea simţea că împăratul era apăsat de un gând, dar era nevoită să aştepte răbdătoare să ia masa până să i se destăinuie. Serviră castraveţi şi varză cu sos, pâine proaspătă, câteva sortimente de brânză şi friptură de raţă în suc propriu. Vinul era îndoit cu multă apă, după gustul romanilor.

Spre uşurarea ei, absenţa lui Sejanus era bătătoare la ochi şi ea se întreba dacă nu cumva el era plecat la datorie pentru împărat. Levilla fu zgârcită la vorbă şi împărăteasa ajunse târziu, ca de obicei, sprijinită de braţul servitoarei. O salută pe Claudia şi

înclină din cap înaintea împăratului, apoi luă masa în tăcere. Părea a-l urmări pe Tiberius pe furiş în timp ce mânca. Acest lucru nu făcu decât să sporească temerile Claudiei care se străduia să îşi păstreze calmul în timp ce inima îi bătea nebuneşte.

Tiberius se întoarse la ea. „Eşti sănătoasă, Claudia?"

„Da, majestate."

„Şi cu ce ţi-ai ocupat timpul?"

Ea avea sentimentul că el ştia deja tot ce făcuse, umblând vorba că el avea ochi şi urechi pretutindeni, dar îi spuse politicoasă ce credea că voia să audă.

„Vă mulţumesc pentru alocaţie. Mi-a plăcut la piaţă. Citesc şi lucrez la gherghef şi broderii din când în când."

„Te pricepi la asta?"

„Da, domnul meu."

Urmară clipe lungi de tăcere, timp în care Claudia făcea eforturi să îşi stăpânească nerăbdarea.

Tocmai pe când terminau desertul făcut dintr-un amestec de prune şi cireşe servit cu frişcă, Levilla şi împărăteasa se scuzară, de parcă împăratul le-ar fi făcut semn să plece.

Tiberius le urmări cum pleacă, îşi îngustă privirea, apoi se întoarse la ea. „Mama mi-a amintit că eşti la vârsta căsătoriei şi eu simt că nu pot alege un soţ potrivit pentru tine," zise el, plecând privirea la mâinile sale pe care Claudia le remarcă a fi delicate, ca ale unei femei. „Am cerut sfatul prefectului meu şi a făcut o propunere, continuă el. E vorba de un om pe care el îl cunoaşte de ceva vreme—un bărbat care a luptat în campaniile lui Germanicus şi s-a făcut remarcat. E în drum spre Roma. Vei fi înştiinţată când soseşte şi vei fi prezentată. De asemenea, vreau să am o întâlnire cu el înainte de a lua hotărârea finală."

Claudia îşi simţi inima grea. Un bărbat recomandat de Sejanus? Cât de bătrân era şi cum arăta? Plecă privirea, ca împăratul să nu vadă neliniştea din ochii ei. În schimb, ea murmură: „Sunt convinsă că veţi face alegerea potrivită pentru mine, domnul meu."

Tiberius puse mâna pe umărul ei, făcând-o să ridice iute privirea.

„Supunerea şi ascultarea ta sunt remarcate, Claudia Procula. Pregăteşte-te, fiindcă ajunge aici în două zile."

„Pot să-i ştiu numele, domnul meu?"

„Ah, da, e dintr-o familie pretoriană nobilă, descendentă din Gaius Pontius, un general strălucit. Numele lui e Lucius Ponţiu Pilat."

14

Claudia se întoarse în camera ei arzând de nerăbdare să-i dea vestea lui Hotep. În cei trei ani petrecuţi una alături de alta, deveniseră prietene. Stăteau de vorbă cu ceasurile până târziu în noapte şi Hotep îi spunea tot ce afla din şuşotelile servitorilor de la palat. Claudia se minuna întotdeauna de reţeaua extinsă a sclavilor din Roma—se întâmplau puţine lucruri într-o locuinţă fără să se ducă vestea iute prin tot oraşul.

„A fost bine la cina cu împăratul?"

„Prefectul mi-a ales un soţ", răspunse ea, bosumflată. „Împăratul voia să-mi dea de ştire", continuă ea, dând din mână. „Nu ştiu cum arată—înalt, gras, chel, peste patruzeci?" Îşi aminti cum vorbeau unele dintre miresele tinere de la băi despre soţii lor—bărbaţi care fuseseră aleşi de taţii lor pentru a parafa o înţelegere sau pentru a alia două familii importante. Tinerele susţineau cât de bună fusese alegerea făcută de taţii lor pentru ele, realitatea însă era ceea ce nu spuneau. Claudia se întreba ce simţeau acestea când împărţeau patul nupţial cu un bărbat de vârsta taţilor. Lumea aştepta ca soţia să dea naştere la copii cât mai repede posibil, mai cu seamă unui băiat, care să ducă mai departe numele familiei. Ea se cutremură. Avea aceasta să fie şi soarta ei?

Hotep îi întrerupse firul gândurilor. „Dar, Dominilla, asta-i o veste bună. Nu vreţi să vă căsătoriţi? Aveţi şaisprezece ani. Multe tinere nobile sunt deja căsătorite la vârsta asta."

Claudia se lăsă greu în scaun. „Nu ştiu dacă-i bine sau rău. Atmosfera de la cină a fost apăsătoare, Hotep. Împărăteasa şi Levilla abia au vorbit una cu alta ori cu mine. Au mâncat şi duse

au fost. Cred că Levilla-i mânioasă pe împărat că nu a lăsat-o să se mărite cu Sejanus."

Hotep clătină încet din cap. „Nu ştiu ce femeie ar dori să se mărite cu un asemenea om."

„Asta cred şi eu. Levilla e o femeie nefericită. De ce să divorţeze de Apicata, care era atât de agreabilă, ca s-o ia de nevastă, doar dacă..."

Claudia se gândea la zvonurile pe care le auzise printre servitori. Se vorbea pe şoptite că Levilla pricinuise moartea soţului ei. De ce să creadă ei că, dacă afla Tiberius, ar însemna sfârşitul pentru Sejanus. Dacă Drusus îşi urma tatăl la tron, Levilla urma să fie împărăteasa Romei. De ce ar face ea ceva să schimbe această situaţie? Claudia era sigură că era vorba de Sejanus.

Se gândi la ce văzuse. Acum că Apicata nu mai era invitată la cinele împăratului, Levilla se uita lung la Sejanus. Viaţa la palat era plină de intrigi.

Scoase un suspin în timp ce Hotep o ajuta să se dezbrace. „Sejanus a ales un soţ pentru mine şi împăratul a spus că va lua o hotărâre. Nu e nicio îndoială că va alege omul ăsta pe care-l recomandă prefectul. Aşa că, acest Lucius Ponţiu Pilat va fi soţul meu."

Hotep desfăcu şuviţele argintii din părul Claudiei şi începu să-i despletească buclele, periindu-i părul până ce acesta căpătă un luciu plăcut, căzându-i pe umeri.

„O să fiţi o mireasă frumoasă, Dominilla. Soţul dumitale o să fie încântat."

Claudia îşi stăpâni un val de revoltă. Dar oare va fi şi *ea* mulţumită de soţul ei?

Cele două zile trecură mai repede decât Claudia îşi dorea şi simţea nevoia de a sta de vorbă cu bunica ei. Tocmai în după-amiaza aceea, spre suprinderea şi uşurarea ei, o sclavă bătu la uşă cu un stilou de ceară ce conţinea un mesaj de la bunica ei, scris în latină:

Am aflat că Sejanus se întoarce în oraş cu un membru al amici Caesaris, *prietenii lui Cezar. Numele lui e Lucius Ponţiu Pilat.*

Sejanus l-a ales pentru tine. Cred că vei fi plăcut surprinsă. Prinde curaj.

Sigiliul inelului Scriboniei era lăsat în ceară.

Când fu chemată să meargă la cina împăratului şi să cunoască un oaspete, Claudia îmbrăcă haine alese, dar mintea îi fugea la tot ce se putea petrece în seara aceea. Tunica ei era de un alb discret. Purta o eşarfă de culoarea lavandei cu fire de aur întreţesute. O curea aurie îi venea pe toată lungimea tunicii. Îşi puse în picioare o pereche de sandale împodobite cu bijuterii din aur în timp ce Hotep îi prinse sus părul, în şuviţe încârlionţate, prinse cu două ace din aur. O buclă lungă îi cădea pe unul din umeri.

Se privi curioasă în oglinda lustruită de alamă. Ce schimbată arăta faţă de copila ce venise cu atâtea temeri la palat cu trei ani în urmă. Din oglindă, chipul unei femei o privea lung.

Însoţită de Hotep în drumul spre sala palatului unde se lua cina, Claudia îşi simţi neliniştea apăsându-i pieptul ca o greutate mare. Avea în minte cuvintele bunicii, şi totuşi, nimic nu putea schimba rostul acelei seri. Claudia mergea ca la execuţie.

Când intră în sală, conversaţia se întrerupse şi toţi ochii se aţintiră deodată asupra ei. Împărăteasa era palidă şi nu părea a fi în apele ei. Levilla stătea ca o stană de piatră pe scaunul ei, faţă în faţă cu Sejanus. Claudia îşi îndreptă încet privirea la străinul ce stătea pe scaunul aflat lângă Sejanus. Aşteptându-se să vadă un bărbat de vârstă mijlocie cu păr cărunt şi burtă, fu luată prin surprindere. Părea a fi trecut bine de treizeci de ani, iar faţa lui ascuţită şi ochii albaştri, pătrunzători, îl făceau cu adevărat frumos.

Trupul bărbatului era zvelt şi musculos. Ea tresări dându-şi seama că lui îi plăcea să fie privit astfel.

Sejanus făcu un gest către prietenul său. „Claudia, doamna mea, îngăduie-mi să-ţi prezint un vrednic soldat al Romei, Lucius Ponţiu Pilat. Lucius, ea este protejata împăratului."

„Sunt nespus de bucuros să vă cunosc, doamna mea."

O mică străfulgerare trecu prin inima Claudiei la intensitatea privirii lui. „Sunteţi de multe zile în Roma?" întrebă ea, căutând subiecte care să îi uşureze stânjeneala în timp ce se aşeza cu graţie pe scaun.

„De numai o zi, doamna mea. Dacă ştiam ce plăcere îmi era pregătită la masa împăratului meu, veneam mai demult."

Ochii întunecaţi ai lui Sejanus luciră pe sub sprâncenele-i groase. „Atunci poţi recunoaşte că n-am exagerat, prietene."

Lucius făcu semn din cap prefectului. „Nu, deloc", răspunse el, întorcând iar nişte ochi misterioşi la Claudia. „S-a dus vestea despre frumuseţea domniei tale, doamna mea."

Sejanus vorbise cu Lucius despre frumuseţea ei? Nu va pricepe niciodată ce trecea prin mintea prefectului. Ea aruncă o privire la împărat şi văzu că Tiberius era sincer încântat de alegerea făcută de prefect.

Claudia abia se atinse de mâncare. Nu putea decât să se uite peste masă la Lucius. O senzaţie de căldură îi urca de la picioare şi era convinsă că faţa ei era la fel de roşie ca vinul.

La urmă, după ce le făcu semn să fie atenţi, Tiberius se ridică şi vorbi: „De la moartea mamei Claudiei, am respectat dorinţele bunicului ei, Cezar Augustus, şi mi-am asumat răspunderea de a o creşte la palat şi, la timpul potrivit, de a-i aranja căsătoria. Mă bucur să accept recomandarea prefectului meu, Sejanus, pe care l-am aflat a fi un sfetnic de nădejde. Lucius Ponţiu Pilat s-a dovedit un războinic devotat imperiului şi a consimţit acestei căsătorii. Le dau consimţământul. Nunta va avea loc după ce vor fi întrebaţi prezicătorii şi va fi aleasă o zi în graţiile zeilor."

Pentru Tiberius acesta însemna un discurs lung. Claudiei nu i se ceruse acordul pentru căsătorie. Având dreptul de paterfamilias asupra ei, Tiberius avea dreptul de a-i alege soţul. Ea se va supune dorinţei lui, deoarece nicio romană de familie bună nu concepea să facă altfel.

Când se ridicară cu toţii, Lucius se adresă împăratului, lovindu-se în dreptul inimii cu pumnul în semn de respect, apoi se întoarse către Claudia. „Mă-ntreb dacă v-ar face plăcere o plimbare cu mine în grădină. Cred că avem multe de povestit."

Tiberius le arătă aprobarea cu un semn al mâinii şi cuplul proaspăt logodit ieşi pe sub o boltă şi intră în grădină.

Lucius se mişca cu o eleganţă firească, iar ea se simţea atrasă de el. Zeii îi fuseseră binevoitori şi încă se minuna de norocul ei.

Lucius deschise conversaţia. „Când am fost de acord să iau în căsătorie protejata lui Tiberius, la îndemnul lui Sejanus, nu

făceam decât să mă supun comandantului meu. Ştia c-am pomenit de căutarea unei soţii. A vorbit frumos despre dumneata şi mi-a spus cât sunteţi de frumoasă, dar am pus vorbele măgulitoare pe seama dorinţei lui de a mă convinge", zise şi se opri întorcând-o cu faţa la el. „N-am fost pregătit pentru o asemenea apariţie. Când aţi intrat, a fost ca şi cum zeiţa Venus ar fi intrat în sală. Când mi-am dat seama că eraţi cea promisă, am rămas fără cuvinte."

Ea zâmbi. „Le-aţi găsit până la urmă, domnul meu?"

„Aşa-i. Dar vreau să ştiu mai multe despre dumneata. Sejanus mi-a zis numai c-aţi fost adusă la palat pe când aveaţi treisprezece ani? Povestiţi-mi despre viaţa de dinainte."

Ea îi vorbi despre copilărie şi despre viaţa împreună cu mama şi bunica ei. Îi povesti cum învăţase să ţeasă de la bunică, să gătească de la Medina, despre Cato şi grădină până ce umbrele blânde ale serii îi învăluiră.

„Am suferit la despărţirea de mama în felul acela, dar n-am avut de ales. Deşi bunica mi-a spus că Mater era pe moarte, ar fi trebuit să-şi aibă familia aproape când zeii au luat-o. Chiar şi acum mă gândesc la mama şi la ziua aceea neagră, iar suferinţa rămâne." El era prietenul lui Sejanus, aşa că nu pomeni de câine.

El stătea cu capul plecat şi asculta în linişte, fără a scoate un cuvânt. Ea găsi că acest lucru o liniştea. În timp ce vorbea, o lacrimă răzleaţă îi alunecă pe obraz şi mâna lui caldă şi puternică o acoperi pe a sa.

Ea ridică privirea şi avu sentimentul că putea vorbi cu el despre orice. Era ceva ce nu împărtăşise cu nimeni altcineva, nici măcar cu bunica ori cu Hotep.

Vocea lui gravă era blândă. „Nu ştiu cum a fost pentru dumneata, dar, din clipa în care aţi păşit în sală, am fost cucerit."

Inima ei începu să bată mai tare. „La fel simt şi eu", şopti ea. „Nu mi-am dat seama cum poţi avea astfel de sentimente atât de repede. Sunt fericită că Sejanus v-a ales pentru mine", răspunse ea şi continuă repede: „Cu voia împăratului, desigur."

Îşi zâmbiră la lumina torţelor puse în jurul grădinii, liniştea fiind tulburată numai de clipocitul fântânii din apropiere.

Observând că ea tremura fără să vrea în răcoarea serii, el se ridică. „Trebuie să vă duc înapoi în sală. Vă este frig."

O conduse la apartamentul ei şi ea ridică ochii să îi cerceteze faţa ca pentru a şi-o întipări în minte.

„Trebuie să mă ocup de nişte lucruri pentru prefect, dar ne vom revedea când împăratul va anunţa logodna noastră."

Ea deschise uşa, iar când el se întoarse şi se depărtă pe culoar, îl urmări cu mândrie şi cu încă ceva. „Noapte bună, Lucius al meu", şopti ea.

15

Se duse vestea despre logodnă în tot oraşul şi Claudia îşi făcu apariţia pe treptele palatului ţinându-se de mână cu Lucius, după cum era obiceiul, oficializând legătura lor. Tiberius apăru alături de ei, arătând că perechea a primit consimţământul lui. Sejanus stătea lângă împărat, radiind binevoitor ca un tată mândru.

După ce căutară o dată de bun augur pentru cei doi, nunta fu stabilită pentru a doua parte a lunii Juno, numită astfel după zeiţa cea mai importantă din Panteonul roman şi zeiţa căsătoriei şi a bunăstării pentru femei. Era luna la care sperase Claudia. Însemna un început bun pentru căsnicia lor.

Când Sejanus şi împăratul plecară să discute treburi legate de stat, Claudia se întoarse în grădină împreună cu Lucius.

„Unde-i casa ta, Lucius?"

„Am o vilă ce aparţine familiei mele în Ponti, în munţii Samnium, la o jumătate de zi de mers călare de oraş. Mama a murit acum cinci ani, aşa că vei avea libertatea de a dirija sclavii. Oamenii mei au poruncă să se supună dorinţelor tale."

„Voi fi fericită oriunde vei fi, Lucius. Iartă-mă dacă spun asta, dar o să fiu nespus de fericită să plec din palat."

El îi cercetă chipul o clipă. „N-ai fost fericită aici?"

Ea îşi cântări răspunsul. „Împăratul a fost bun cu mine, numai că tot mai des se aude că lasă Roma pentru a se stabili în Capri. Mă voi simţi mai bine într-o vilă care să fie casa mea." Ea nu îndrăzni a spune mai mult, ca nu cumva cuvintele ei să ajungă la urechile lui Sejanus.

„Se poate să nu stau mult cu tine, draga mea Claudia. Cred că Sejanus are o misiune pentru mine, dar nu mi-a spus despre ce e vorba."

Deodată, frica strânse inima fetei. „Nu pot merge şi eu cu tine, oriunde te trimite?"

El făcu ochii mari a mirare. „Cele mai multe romane preferă să stea în oraş dacă soţii lor sunt în armată şi-s trimişi la un avanpost îndepărtat."

„Mie nu-mi pasă. Vreau să merg cu tine dacă-i cu putinţă. Te rog, Lucius." Ea ridică privirea la el, simţind lacrimile ce îi veneau în ochi şi displăcându-i tonul rugător din propriu-i glas. Nu îi putea spune că voia să fie cât mai departe posibil de Roma, de împărat şi de Sejanus.

El întinse mâna şi şterse o lacrimă de pe obrazul ei cu degetul mare. „Şi eu te vreau lângă mine. Hai să vedem unde-s trimis şi vorbim după aceea."

Ea îl aprobă din cap. Apoi alt gând îi veni în minte. „Aş vrea să-mi iau şi servitoarea, pe Hotep. Mi-a fost dată când am ajuns la palat şi depind de ea." Cum să îi dezvăluie că ele deveniseră prietene şi că se temea pentru fată dacă rămânea la palat?

„Dacă asta ţi-e dorinţa, poate veni cu tine. Cine va fi domnişoara de onoare?"

Ea dădu încet din cap. „N-am pe nimeni aici în palat."

El îşi mângâie bărbia cu o mână şi sprâncenele-i erau unite în timp ce stătea pe gânduri. „Prefectul are o copilă mică, Junilla, care cred că are opt sau nouă ani. Poate vine ea. Cred că i-ar face plăcere şi prefectului."

Claudia se întâlnise cu Junilla o singură dată şi o văzuse ca pe o copilă dulce care semăna mult cu mama ei.

„Dacă prefectul îngăduie, nu mi-ar displăcea Junilla." Ar fi preferat-o pe Hotep, dar nu se cădea ca o sclavă să facă parte dintr-o ceremonie nupţială.

Hotărî împreună cu Lucius ca hainele şi lucrurile ei personale să fie trimise odată cu Hotep la Villa Ponti în dimineaţa nunţii.

El îi mângâie obrazul cu mâna şi ochii îi trădau sentimentele. „Abia aştept nunta noastră."

Ea simţi o căldură învăluindu-i trupul şi întinzându-i-se pe faţă. „Şi eu aştept cu nerăbdare să ne căsătorim, Lucius." Ochii ei se adâncirăîntr-ai lui. În ei se citea hotărârea.

El îi luă mâna şi o ţinu un moment lung, apoi îşi luă rămas-bun de la ea, fără tragere de inimă.

Claudia credea că luna iunie nu va mai veni niciodată. De vreme ce ea nu avea o casă în care să facă nunta, Tiberius alese templul lui Jupiter. Marele preot de acolo avea să oficieze.

Spre încântarea ei, bunica trimise vorbă că va fi cea care o va îmbrăca pe Claudia în ziua nunţii—aceasta fiind de obicei sarcina mamei.

Înainte de sosirea bunicii, Claudia îmbucă ceva la micul dejun, atât cât putea. Aşteptarea şi emoţia îi răiaseră pofta de mâncare. Plecă privirea la inelul de logodnă de pe mâna stângă pe care Lucius i-l dăruise—o singură bijuterie care atrăgea lumina şi strălucea. El îi dăduse inelul şi apoi o strânsese în braţe îndelung, ea simţindu-i inima bătând lângă a sa. El făcuse un efort mare să se dezlipească de ea, îi atinse iar obrazul şi îşi luă rămas-bun până la nuntă.

Se auzi o bătaie în uşă şi bunica intră urmată de o Junilla foarte ruşinoasă. Sejanus fusese măgulit de cererea ca fiica lui să fie domnişoară de onoare şi se asigurase că va fi adusă de îndată la palat.

Junilla stătea cu ochi miraţi la Claudia. „Sunteţi atât de drăguţă." Se sui pe un scaun ca să urmărească desfăşurarea pregătirilor, cu ochii scânteind de curiozitate.

Hotep o dăduse pe Claudia cu ulei şi parfum pe tot corpul şi îi trecuse lenjeria din bumbac pur şi moale peste cap înainte să ajungă Junilla împreună cu Scribonia.

Urmă o stolă de lâniţă albă şi moale. Scribonia veni mai aproape şi, cu o curea aurie, făcu „nodul lui Hercules" pe ea—nodul care urma a fi desfăcut numai de către soţul Claudiei în patul conjugal. La urmă, un voal de culoarea flăcării îi fu aşezat pe cap. Apoi fu încălţată cu sandalele ei cu aur.

Hotep despărţi părul Claudiei în şase şuviţe, după cum era obiceiul. Şuviţele erau răsucite şi prinse în creştetul capului cu panglici. O cunună de flori fu pusă pe cap, peste voal.

Claudia se ridică şi merse să aducă cutiuţa cu obiecte de mare preţ, pe care o aduse ofrandă statuii lui Venus din camera ei, însemnând că lăsa copilăria în urmă. Ochii bunicii se deschiseră mai tare când Claudia scoase inelul primit de la mama ei şi o puse pe Hotep să îi pună lanţul la gât. Inelul rămânea ascuns sub stolă şi, când se întoarse cu faţa la bunica ei, cu bărbia ridicată într-o clipă de răzvrătire, Scribonia ridică din sprâncene a întrebare.

„N-ar trebui să-l port în ziua nunţii mele?"

Bunica oftă adânc, dar nu răspunse.

Împăratul trimise două buchete de trandafiri albi şi crizanteme, unul mare pentru Claudia şi altul mai mic pentru Junilla. Un asemenea gest o emoţionă—să fi fost Livia cu ideea?

Îşi luă un rămas-bun în pripă de la Hotep care se grăbi să ajungă la trăsura ce urma să o ducă la Villa Ponti cu lucrurile personale ale Claudiei şi cu războiul de ţesut. Suita ieşi din apartamentul Claudiei şi se îndreptă spre intrarea din palat unde o caleaşcă aştepta să le ducă pe Claudia, pe Junilla şi pe Scribonia la Templul lui Jupiter pentru nuntă. Coamele celor doi cai de talie mare fuseseră împodobite cu flori, iar aceştia băteau pământul cu picioarele şi fornăiau ca şi cum erau nerăbdători să pornească la drum.

Lucius îi întâmpină pe treptele templului îmbrăcat în uniforma de paradă. Şi el purta o cunună pe cap. Lângă el stătea împăratul care purta o togă albă cu o dungă regală lată, de culoarea purpurei pe o parte. Sejanus în ţinută de gală, făcu un semn din cap fiicei sale ca răspuns la zâmbetul ei sfios. Lucius o ajută pe Claudia să coboare din caleaşcă şi o prinse strâns de mână, conducând-o în templu, urmaţi de cei zece bărbaţi aleşi care, împreună cu Sejanus şi cu împăratul, formau grupul celor doisprezece martori ceruţi.

Când Claudia şi Lucius ajunseră în cele din urmă dinaintea preotului, ţinându-se de mână, ea intonă prima *„Quando tu Gaius, ego Gaia"* (Când-şi-unde-eşti-tu Gaius, atunci-şi-acolo-sunt-şi-eu Gaia). La rându-i, Lucius cântă *„Quando tu Gaia, ego Gaius"* (Când-şi-unde-eşti-tu-Gaia, atunci-şi-acolo-sunt-şi-eu Gaius). După aceea, mireasa şi mirele se aşezară pe scaune cu faţa spre altar. Preotul intonă alte versuri ale ceremoniei şi se aduse

o prăjitură ca ofrandă lui Jupiter. Apoi prăjitura fu mâncată cu grijă de către mireasă şi mire.

Când ceremonia se încheie şi Claudia fu declarată soţia lui Lucius Ponţiu Pilat, cei doi se întoarseră să primească felicitările oaspeţilor. Sejanus şi Tiberius invitaseră senatorii şi pe cei de rang pretorian care erau bine văzuţi la momentul acela, împreună cu soţiile lor.

Ospăţul era bogat—boluri cu pere, gutui şi prune erau puse în mijlocul mesei festive, alături de alte boluri cu migdale, alune, fistic şi nuci. Servitorii aduseră vase aburinde cu morcovi, sparanghel, mazăre şi varză condimentate cu usturoi. Se servi pui prăjit la cuptor precum şi porumbei împănaţi şi prepeliţe. Platouri cu felurite brânzeturi erau oferite oaspeţilor cu pâinici albe. Amestecul de condimente şi ulei de măsline care Claudiei îi plăcea foarte mult era din abundenţă, de asemenea.

Claudia îşi stăpânea cu greu bucuria când schimba priviri cu Lucius în timpul banchetului. Se uită la Sejanus o dată şi se miră văzându-l cu ochii la ea. Expresia lui era aproape posacă.

Când sosi momentul să părăsească palatul pentru a merge la noua ei casă, Claudia şi Lucius îşi luară rămas-bun de la oaspeţi. Ea se întoarse către Junilla şi îi mulţumi că îi fusese domnişoară de onoare. „Peste câţiva ani şi tu vei fi mireasă."

Junilla o privi radioasă la auzul acestor cuvinte şi Claudia văzu în ea femeia frumoasă ce urma a fi într-o zi. Scribonia, jucând rolul mamei, bătu din palme înconjurându-şi nepoata ca pentru a o împiedica să plece. Lucius, urmând tradiţia, îşi trase soţia de acolo într-un gest protector. Claudia se întoarse către bunică şi Scribonia o îmbrăţişă, cu lacrimi în ochi când şopti în urechea nepoatei: „Fii fericită, copilă. Fie acesta începutul unei vieţi mai bune pentru tine."

Tocmai când Claudia şi Lucius se apropiau de caleaşcă, Lucius fu oprit de Tiberius şi luat deoparte. Împăratul scoase un document oficial din tunică.

„Am un dar de nuntă pentru tine."

Claudia stătea fără a spune nimic, întrebându-se ce putea fi. Împăratul nu pomenise nimic de vreun dar şi se întrebase ce va face acesta. Plecă privirea ca să nu pară a asculta, dar ce auzi o făcu să ridice deodată ochii de uimire.

„Ai să mergi în Cezareea cât de curând posibil ca să serveşti ca guvernator al Iudeii, să ocupi postul eliberat de fostul guvernator, Valerius Gratus. A fost chemat la Roma."

Claudia privea lung, mirată. Aceasta era o răspundere imensă. Guvernatorul Iudeii? Mintea îi fugea la tot ce însemna acest lucru. Cât de grabnic trebuiau să pornească la drum spre Cezareea?

Pe faţa împăratului se citea hotărârea. „Te aşteaptă un vas cu care vei ajunge în provincie. Soţia va veni mai târziu în Cezareea."

„Stăpâne, vă sunt recunoscător pentru încrederea ce mi-o arătaţi. E o mare onoare," continuă el, întorcând ochii la Claudia care aştepta lângă caleaşcă, în rochia de mireasă. „Trebuie să plec—acum?"

„Ai un ceas. Vaporul pleacă la fluxul din seara asta."

Când Lucius întoarse faţa de la împărat şi Sejanus la Claudia, doar ea văzu strălfulgerarea de mânie din ochii lui. Ea ridică ochii la Sejanus care stătea cu braţele încrucişate pe pieptu-i lat. Ochii lui străluceau de satisfacţie, dar zâmbetul era rece şi reţinut. Dădu uşor din cap şi apoi ea înţelese. Era mâna lui.

Lucius se întoarse iar şi făcu o plecăciune împăratului. „Voia împăratului e poruncă pentru mine, Majestate, oricum am nevoie de mai bine de trei ceasuri numai ca să ajung la vilă. Aş avea nevoie să strâng câteva lucruri."

Sejanus păşi în faţă, făcând un gest din mână ca pentru a-i alunga grija. „Deja a fost trimis cineva după ele. Vor fi pe vas la sosirea ta."

Lucius îşi salută supus prefectul. „Voi fi gata într-o oră."

În timp ce oaspeţii şuşoteau între ei văzând întorsătura lucrurilor, Lucius o luă pe Claudia de mână şi se întoarseră în palat şi în grădina unde aveau puţină intimitate.

Ea se aruncă în braţele lui, plângând încet. „Cum ne poate face una ca asta? De ce am zăbovit atât la banchet, gândindu-ne că avem tot timpul din lume?"

„Nu pot ghici gândurile împăratului, iubita mea, dar trebuie să mă supun ordinelor. E o mare onoare, chiar dacă nu-s sigur că sunt pregătit pentru o astfel de misiune. Iudeea e locul cel mai fierbinte din imperiu şi evreii-s foarte arţăgoşi. Dar dacă împăratul meu crede că-s potrivit să fiu guvernatorul acelui loc, o să fac tot ce-mi stă în putinţă."

El îi ridică bărbia şi sărută lacrimile ce curgeau pe obrajii ei. Apoi o sărută lung şi pătimaş punându-i inima pe jar. Ea se lipi de el, pătimaş.

Când Lucius îi dădu drumul, el respira sacadat, dar se stăpâni. „Te doresc cu toată fiinţa mea, soţia inimii mele, dar n-o să te iubesc pe fugă ca pe o femeie de pe drum. Eşti soţia mea şi prima noastră noapte nu trebuie să fie aşa. O să ducem la bun sfârşit ceremonia şi o să ne unim într-o singură fiinţă în Cezareea, unde voi pregăti un pat de nuntă potrivit pentru tine."

El o puse să se aşeze pe una din băncile de piatră şi îi vorbi deschis: „Trebuie să fii curajoasă şi să iei aminte la ce te-nvăţ, draga mea. Marcus o să te ajute să te obişnuieşti cu ce ţine de casă. Acum ei ştiu că vei merge singură. Poţi alege orice doreşti să aduci la noua noastră reşedinţă. O să fac pregătiri pentru vaporul următor spre Cezareea şi vei fi anunţată când să ajungi în port."

Ea încuviinţă printre lacrimi. „O să fac ce-mi ceri, Lucius, şi o să mă rog ca zilele să treacă repede şi să-mi grăbească drumul."

El se ridică şi o lipi iar de el. „Nu ştiu de ce lucrurile se-ntâmplă în felul ăsta, dar vom fi împreună curând. O să aştept să vii cu toată inima mea."

Îi mai dădu o sărutare, apoi, luând-o de mână, îi şopti: „Acum pleacă din locul ăsta, iubita mea, şi du-te la vilă. Vizitiul va avea grijă să ajungi teafără şi nevătămată. Roagă-te la zei pentru mine, fiindcă o să am nevoie de rugăciunile tale."

„O să mă rog în fiecare zi, Lucius al meu, şi o să implor zeii pentru tine."

Ieşiră din palat şi el o conduse la caleaşca ce încă aştepta la picioarele treptelor. Împăratul nu era de văzut pe undeva, nici prefectul. Ceilalţi oaspeţi plecaseră şi nu era îndoială că aveau să ducă vorba despre întorsătura stranie a lucrurilor.

Lucius îi întinse mâna, ajutând-o să urce şi rămase cu ochii după caleaşca ce se îndepărta. Claudia îi făcu semn cu mâna de pe fereastră până ce cotiră şi nu îl mai putea vedea. Stătu tăcută, înăbuşindu-şi hohotele de plâns în eşarfă.

În inima ei îşi striga furia la Sejanus. Era mârşăvia lui şi ea ştia aceasta cu toată fiinţa ei. În sfârşit, el se răzbunase din plin pentru întâmplarea din hol cu Hotep.

16

Claudia se rezemă într-un sfârşit de spătarul caleştii, cu gândul la vremea când ea şi bunica făcuseră drumul la Roma într-o caleaşcă asemănătoare şi când avea temeri privitor la ce o aştepta. Împăratul era un om ciudat, capricios, şi ea nu încerca să îl înţeleagă, dar până la urmă îl iertase pentru ce făcuse în Reggio. Nu se mai putea frământa din pricina acelor gânduri fără ca acestea să o distrugă. Acum gândurile acelea ieşeau iar la suprafaţă când încerca să priceapă cele întâmplate de curând. Era căsătorită, doar cu numele, iar soţul, în loc să o treacă pragul casei lor în braţe, urca pe un vas care urma să îl poarte departe de ea. Nu aşa îşi închipuise noaptea nunţii.

În absenţa lui Lucius, drumul până la vila lui părea să dureze o veşnicie. Pietrele mari din drum scuturau caleaşca în timpul mersului. La urmă, se lăsă cucerită de peisajul de la ţară.

Într-un final, caleaşca încetini şi intră pe un drum acoperit cu pietriş ce ducea la o vilă construită printre nişte dealuri de mică înălţime şi umbrită de un rând de sicomori. Vila era impunătoare, cu două etaje, dar fără a părea neprimitoare. Uşa caleştii se deschise şi vizitiul o ajută să coboare. Privi în sus şi se minună că era stăpâna unei asemenea case.

Treptele ce duceau la intrare aveau pe margini ghivece de lut cu flori şi, când se apropie de uşă, aceasta îi fu deschisă de către un bărbat în jurul vârstei de cincizeci de ani, probabil de origine greacă. Alături de el stătea o femeie zveltă, cam de aceeaşi vârstă, care se uită la veşmintele de nuntă şi o salută cu un zâmbet ce arăta compasiunea.

Bărbatul veni în întâmpinarea ei. „Domina, fiţi binevenită în Villa Ponti. Sunt Marcus, administratorul stăpânului. Ni s-a spus

de venirea dumneavoastră. Poftiţi, intraţi în noua dumneavoastră casă."

Femeia în vârstă păşi în faţă şi plecă fruntea. „Eu sunt Alba. Vă putem aduce nişte aperitive, Domina?"

Domina. Nu mai era domniţa, ci o femeie măritată şi stăpâna acelei case.

Claudia le răspunse. „Vă mulţumesc pentru buna primire. A fost o zi grea. N-am nevoie de mâncare în clipa asta, vreau numai să mă odihnesc."

Alba se uită la administrator şi încuviinţă din cap. „Desigur, Domina, poftiti pe aici."

În timp ce Claudia urma servitoarea pe culoar şi sus pe nişte scări, observă în treacăt mozaicul frumos din holul de la intrare. Avea să vadă mai bine vila mai târziu, dar deocamdată tot ce voia era să fie singură şi să îşi plângă nefericirea.

În pofida durerii sufleteşti şi a emoţiilor copleşitoare, Claudia se uită prin încăpere. Perdele diafane de in se unduiau în adierea de la ferestre, iar patul era acoperit cu o învelitoare brodată de culoare albastră. Mobila era veche, dar lustruită. Fiecare piesă era lucrată cu măiestrie. Simţi iar spaima despărţirii atât de brutale de Lucius.

Alba plescăi lipindu-şi limba de dinţi în semn de compasiune. „Îmi pare nespus de rău, Domina. Cu toţii ne-am gândit că-i ciudat, dar am pregătit cuferele stăpânului şi le-am trimis la vapor, după cum a venit porunca de la prefect."

Avuseseră atâta timp la dispoziţie? „Când vi s-a cerut să faceţi bagajele soţului meu?"

„Vai, ieri, Domina. Abia am avut vreme să le facem ca să fie duse la vapor."

„Înţeleg. Mulţumesc, Alba, pentru bunătatea ta. Aş vrea să rămân singură acum."

Alba şovăi o clipă, apoi făcu semn din cap lui Hotep şi ieşi din încăpere. Ea înţelese că servitoarea se va ocupa de Claudia.

După ce uşa se închise şi rămaseră singure, Hotep se apropie cu ochi plini de înţelegere. O cuprinse pe stăpâna ei, un gest pe care nu şi l-ar fi permis niciodată cu cineva prin preajmă. De data aceasta o consola pe Claudia ca prietenă a ei.

Claudia plânse în braţele sclavei sale, arătându-şi nefericirea. „Sejanus a poruncit ieri să fie trimise cuferele. Ştia încă dinainte de nuntă. Oh, ce mult îl urăsc pe omul ăsta!"

După ce se descărcă, îşi reveni încet şi se dezlipi de Hotep care îi întinse o pânză de in cu care să îşi şteargă lacrimile. Se uită la servitoare şi zise furioasă. „Sejanus ne-a lăsat să stăm la ospăţ până n-a mai rămas timp şi apoi l-a lăsat pe Tiberius să dea vestea. Ce viclenie. Ştia că vasul aşteaptă şi a tăcut mâlc!" Se puse iar pe plâns în timp ce Hotep îi desfăcea cu grijă nodul lui Hercules.

Claudia, ştiind că Lucius ar fi trebuit să îi desfacă nodul de nuntă, urlă iar în sufletul ei. Cu ajutorul fetei, îşi scoase încet rochia, podoabele de mireasă şi sandalele. Apoi Hotep începu să îi despletească părul aranjat elegant pentru nuntă şi îl perie cu grijă, înainte de a o ajuta să urce în pat—cel pe care se aşteptase să îl împartă cu Lucius. Inelul ce aparţinuse mamei sale fu pus înapoi în cufăraş. Se simţi cuprinsă de un nou val de supărare şi, în timp ce învelitoarea era trasă peste ea, ultimul lucru pe care Claudia şi-l aminti era că Hotep se aşeză pe un scaun lângă pat, veghindu-şi stăpâna la fel ca de atâtea ori până atunci.

Sleită de puteri la minte şi la trup, Claudia alunecă într-un somn adânc şi tulburat.

Se trezi câteva ore mai târziu tresărind, încercând să alunge din minte rămăşiţele unui vis ciudat. Deschise ochii şi Hotep veni îndată lângă ea. „Vă simţiţi mai bine acum, Domina?"

„Am avut un vis foarte ciudat. Era cu un bărbat ce avea o faţă bine conturată. Nu era roman, ci un străin oarecare, şi se uita la mine. Nu-i pot uita ochii, atât de profunzi şi plini de iubire..."

Ochii fetei se deschiseră şi mai tare. „Aţi visat alt bărbat?"

„Nu-i vorba de asta. Semăna cu un fel de sfânt. Voia ceva de la mine, dar nu ştiu ce anume."

„E un vis ciudat", zise Hotep. O ajută apoi pe Claudia să coboare din pat şi să se îmbrace, şi îi aranjă părul într-un mod mai simplu.

„Oare ce cred oamenii aceştia despre mine, Hotep? Vin aici ca noua stăpână şi apoi mă retrag iute în camera mea!"

„Ziua nunţii dumneavoastră s-a sfârşit trist şi aţi fost supărată. Nimeni nu simte altceva decât înţelegere pentru ce aţi suferit."

Faptul că se căsătorise în dimineaţa aceea părea ceva ireal. Un vis şi se va trezi iar în palat. Cu gândul la nuntă, simţi iar braţele lui Lucius cuprinzând-o şi sărutarea lui. Tânjea după el, era în drum spre Cezareea fără ea.

„Câtă plăcere trebuie să-i fi făcut lui Sejanus să plănuiască totul. Îmi vine să-i dau pumni."

Hotep se uită cu teamă în jur. „Domina, nu trebuie să vorbiţi aşa."

„Nu-s în Roma şi abia aştept să plec departe de aici. Mă rog numai ca Lucius să trimită după mine cât mai curând."

„Aşa va face, Domina. Ochii lui vă privesc cu dragoste. Şi el vă vrea alături."

Claudia suspină şi aruncă o privire la uşă. „Bănuiesc că trebuie să merg să văd vila asta pe care-s deodată stăpână. Oh, Hotep. Sunt o femeie măritată, dar încă nu soţie!"

Când Claudia o luă în jos pe scări, o află pe Alba aşteptând. Chipul acesteia arăta compasiunea în timp ce îşi aştepta stăpâna să coboare.

„V-aţi odihnit bine, Domina?"

„Da, mulţumesc, Alba. Îmi pare rău că m-am retras atât de grabnic după ce am sosit."

Servitoarea clătină încet din cap. „Oricine ar înţelege, Domina. Nu puteaţi face nimic. Stăpânul e soldat şi trebuie să se supună ordinelor. E straniu că i s-a poruncit să plece departe într-un asemenea moment."

Claudia deschise gura să zică vreo câteva vorbe despre prefect, dar o închise iar. Nu trebuia să îşi dezvăluie tot ce gândea servitorilor. „Da, dar vom fi împreună în curând. Va face pregătiri pentru călătoria mea.

Alba zâmbi călduros stăpânei. „Haideţi, serviţi ceva de prânz să prindeţi putere."

Dându-şi seama că îi era destul de foame, Claudia o urmă pe Alba în sala unde se lua masa şi unde găsi fructe şi pâine caldă alături de suc proaspăt de mere şi brânză.

După ce termină de mâncat, se întoarse către Alba. „Aş vrea să văd vila. Prefectul mi-a spus să hotărăsc ce lucruri din casă doresc să iau cu mine."

Marcus intră în sală. „Chiar asta doream să vă sugerez, Domina. Vă rog să mă urmaţi şi să-mi îngăduiţi să vă arăt noua dumneavoastră casă."

Alba făcu o plecăciune şi se întoarse la bucătărie.

Marcus începu în atrium şi, de data aceasta, Claudia se uită mai atentă la modelul frumos al mozaicului—un cerc auriu cu marginea albastră, aflat într-un model dreptunghiular ce îl înconjura în albastru şi alb. Atriumul era placat cu mozaic. Într-o parte era un bazin de piatră ce avea deasupra o deschidere în acoperiş pentru a lăsa apa de ploaie să cadă înăuntru.

Ajunseră în centrul casei unde o statuetă a lui Venus trona în faţa unei piscine de formă pătrată ce avea la un capăt o bancă din piatră. În colţul îndepărtat se găsea un dulap cu altă statuetă deasupra. Marcus deschise dulapul lăsând la vedere câteva vaze şi boluri pentru flori. Claudia simţea o pace care domnea în întreaga vilă.

Dulapurile erau deschise unul câte unul pentru a arăta noii stăpâne ce bine erau aranjate. Vasele din ceramică erau rezistente, dar nu greoaie. Într-unul dintre dulapuri avea chiar şi sticlărie, ceva nou în Roma ultimilor ani.

Chiar la ieşirea din bucătărie era un cuptor de piatră folosit la coacerea pâinii pentru casă. Mai încolo era o grădină ce ţinea de bucătărie, o livadă mică în care erau diverşi pomi fructiferi. Claudia auzea găinile cloncănind şi sub un pom erau două capre într-un ţarc. Era plăcut surprinsă la vederea unei vile care aproape se putea susţine singură.

La întoarcerea în casă, Marcus o conduse la etaj şi îi arătă camerele pentru oaspeţi şi chiar o baie cu o piscină mică, dreptunghiulară, dar adâncă. Nu semăna cu băile din Roma, dar acest lucru nu o deranja deloc.

Claudia îl urmă pe administrator pe alte scări în jos, la un nivel inferior unde erau camerele mai puţin încăpătoare ale servitorilor şi cămările pentru alimente şi aşternuturi.

„Când sunteţi pregătită, îmi va face plăcere să vă arăt livada", zise Marcus.

„Văd că ai grijă cum trebuie de vilă, Marcus. De cât timp eşti la familia aceasta?"

„De când aveam cincisprezece ani, Domina. De treizeci şi cinci de ani. Alba a venit cu câţiva ani mai devreme. A fost doica stăpânului de când s-a născut. Părinţii lui au murit amândoi în câţiva ani şi Lucius a devenit stăpânul vilei. Îmi lasă-n grijă tot ce are atunci când e plecat."

„Sunt convinsă că eşti demn de această încredere, Marcus."

Servitorul zâmbi, încântat. „Vă mulţumesc, Domina. Mai e ceva de văzut. Veniţi cu mine."

O conduse prin peristil, galeria cu coloane ce înconjura grădina. O fântână clipocea vesel şi terasele înalte aveau straturi cu flori. Pe laturile grădinii creşteau plante perene. Garduri vii din chiparoşi defineau diferite zone. Unele trunchiuri de copaci erau acoperite cu iederă. Ea scoase un strigăt de încântare la vederea *ars topiaria*, gardurile vii tunse în formă de animale. Marcus îi arătă violetele şi trandafirii, precum şi narcisele, şofranul, crinii şi cei câţiva irişi mov.

Claudia era hotărâtă să înveţe numele fiecărei plante. Acest lucru îi va prinde bine, dacă voia să comande plante pentru locuinţa lor din Cezareea. Pentru o clipă, ea compară grădina aceea frumoasă cu grădinuţa ei din Reggio. Simţi junghiul durerii în inimă şi alungă gândurile negre şi de această dată. Avusese destule greutăţi în acea zi.

Se întoarse către administrator. „Hai să ne întoarcem la bucătărie. Aş vrea să văd ce ierburi şi condimente aveţi la îndemână." Datorită Medinei, ea se pricepea la aceste lucruri.

17

Claudia se trezi în dimineaţa următoare la auzul unor voci în atrium. Recunoscu destul de uşor una dintre ele. Se ridică din pat şi îşi trecu o haină peste cap.

„Sunt bunica stăpânei tale. Doresc s-o văd de îndată!"

Se auzi o bătaie în uşă, iar Claudia o deschise.

Alba era vizibil supărată. „Vrea cineva să vă vadă, Domina. Spune că..."

„E-n regulă, Alba. Ştiu cine e. Condu-o pe bunica în camera mea."

Scribonia intră cu paşi lungi în încăpere, cu ochi scăpărători, însă Claudia ştia că furia bunicii nu era îndreptată împotriva ei.

„E o ruşine. Toată Roma vorbeşte despre nunta ta şi despre faptul că împăratul ţi-a trimis soţul în Iudeea, fără măcar a săvârşi ultima parte a căsătoriei—ofrandele pentru zei, aprinderea focului, căsătoria nu s-a consumat. Ce a fost în mintea lui? Nu putea aştepta încă o zi? Familia noastră e umilită!"

Claudia aruncă o privire la uşă, însă Alba plecase, închizând-o în urma ei. „Nu cred c-a fost mâna lui Tiberius", răspunse ea, apoi îi povesti bunicii despre întâmplarea din holul întunecat când o scăpase pe Hotep din mâinile lui Sejanus. „El a fost făptaşul de data asta, bunico. Acum ştiu de ce aproape că rânjea la banchet. Ştia ce făcuse."

„Dar împăratul n-ar face una ca asta propriei protejate?"

„Tiberius era la ospăţ, dar mintea lui e adesea în altă parte. În vremurile astea, se teme de multe lucruri. Servitorii zic că Sejanus îi umple mintea cu spaima de a fi asasinat şi sunt aproape convinsă că, în curând, va pleca din Roma pe insula Capri. Am aflat că acolo se simte în siguranţă."

„Va conduce imperiul din Capri?" se miră Scribonia, aşezându-se în cele din urmă pe un scaun. „Atunci nimeni din Roma nu mai e la adăpost. Sejanus va avea mână liberă."

Claudia se aşeză pe un scaun în faţa bunicii. „Mă rog ca Lucius să trimită degrabă după mine. Roma nu va fi un loc bun de locuit."

„Leagă orice cetăţeni cinstiţi care i se împotrivesc, bazându-se pe acuzaţii închipuite şi ei trebuie să se sinucidă ca să-şi păstreze buna reputaţie." Scribonia se uită deodată la Hotep, de parcă era un duşman care ar duce vorba la Sejanus.

Claudia puse mâna pe braţul ei. „Nu te teme de Hotep, bunico. E o servitoare şi o prietenă de nădejde."

„Prietenă? E o sclavă."

„Unica prietenă pe care am avut-o în palat în toţi aceşti ani."

Scribonia pufni. „Nu ştiu ce ne rezervă viitorul. Mi-aş dori ca zeii să mă ia azi. Sunt bătrână şi fără rost pe lume. Nu te pot nici măcar ajuta în zilele astea nefericite."

Era pentru prima oară când Claudia auzea femeia aceasta puternică vorbind pe un ton atât de plin de disperare încât fu surprinsă. „Ai fost un reazem pentru mine toată viaţa, bunico. Nu ştiu ce aş fi făcut fără tine prin preajmă. Ai aranjat să vină Medina şi m-ai ajutat oricum ai putut."

Potolită întrucâtva, Scribonia se ridică. „Pur şi simplu trebuia să vin, copila mea. M-am înfuriat atât de tare că ţi-a făcut una ca asta."

„Mă bucur c-ai venit."

„Ei bine, câtă vreme eşti aici, voi veni cât de des voi putea. Mi-e din ce în ce mai greu să călătoresc, dar voi face tot posibilul."

Atunci Claudia zâmbi. „Îţi mulţumesc, bunico."

Scribonia vorbi iar despre nuntă. „Ce vei face la sosirea în Cezareea? Va duce soţul tău ceremonia până la capăt? Cine-ţi va face nodul lui Hercules?"

„Lucius mi-a făgăduit că, atunci când voi ajunge în Cezareea, vom face toate acele lucruri de care-i nevoie pentru a împăca zeii şi vom avea un pat de nuntă. Acum, cât eşti aici, ţi-ar plăcea să vezi Villa Ponti?"

Claudia fu îmbrăcată în grabă. Scribonia aşteptă nerăbdătoare în timp ce Hotep aranja părul stăpânei. La urmă, braţ la braţ, Claudia arătă vila bunicii.

Pe faţa Scriboniei se citea mulţumirea. „Te-ai căsătorit bine, Claudia, şi pentru asta cred că trebuie să mulţumim cumva lui Sejanus... şi lui Tiberius."

„Mă voi simţi mai bine când voi fi împreună cu Lucius, ca soţ şi soţie cu adevărat."

„Da, sunt convinsă."

Scribonia îşi privi nepoata cu ochi pătrunzători. „Claudia, ştii că dacă se-ntâmplă ceva cu Lucius înainte să se consume căsătoria voastră, vila va ajunge în mâinile celei mai apropiate rude de parte bărbătească? N-o să mai ai casa ta. Mă rog la zei să poţi ajunge cât mai curând la soţul tău. O fi Sejanus superiorul lui, dar te-a pus într-o situaţie ciudată."

„Da, ştiu bunico, dar nu pot face prea multe până ce Lucius trimite după mine. După ce ne-am luat rămas-bun cred că nu va avea pace până ce îmi va găsi locul pe primul vas spre Cezareea."

Scribonia zâmbi atunci. „Cred că ai dreptate. Am văzut cum te privea în timpul nunţii şi la ospăţ."

Cele două femei păstrară tăcerea câteva momente, fiecare cu gândurile ei. Apoi Claudia îşi dădu seama că Medina nu venise.

„N-ai adus-o pe Medina?"

„Nu-i în apele ei. Doctorul a zis s-o las să se odihnească şi i-a dat nişte ierburi. Crede că pesemne a mâncat ceva ce nu i-a picat bine. O iau cu mine data viitoare."

Zilele treceau una după alta şi Claudia îşi petrecea timpul împreună cu Marcus şi cu Alba uitându-se la mobilă şi la hainele de pat. În cele din urmă, ea hotărî să ia numai aşternuturile de care va avea nevoie imediat şi să cumpere altele în Cezareea. Mobilierul din vilă aparţinuse familiei mulţi ani şi avea convingerea că se cădea să rămână acolo. Va mobila vila sau reşedinţa din Cezareea după ce va avea timp să vadă de ce avea nevoie acolo. Marcus părea uşurat că mobila familiei nu urma să fie mutată din vilă.

„Cred că e înţelept să călătorim cu cât mai puţine bagaje posibil, nu-i aşa, Marcus?"

„Sunteţi înţeleaptă cu adevărat, Domina. Mobila ar fi greu de urcat pe vas şi nu ştiţi de ce veţi avea nevoie."

Câteva cufere erau gata de umplut cu lucrurile pe care Claudia credea că le va folosi în primele zile. Era pregătită cât se poate de bine, aştepta numai o veste de la Lucius.

Cu fiecare săptămână care trecea, legăturile ei cu Lucius păreau a se şubrezi. Chiar şi nunta părea un vis ce nu avusese loc în realitate. Oare ce sentimente va avea la revederea soţului, un bărbat ce era al ei doar cu numele? Va simţi el la fel?

În mintea ei se învolburau toate întrebările şi spaimele ce nu aveau să se domolească până în ziua când ea şi Lucius deveneau una şi aceeaşi persoană.

Citi, făcu nişte drumuri la Roma însoţită de Hotep şi de Marcus pentru cumpărături. Nu îi venea să stea la poveşti cu celelalte matroane de la băi. Se plimba prin grădină şi prin livadă şi aştepta. Trecuseră aproape două luni până ce un tânăr sosit de curând cu un vas de mărfuri veni la vilă cu un mesaj pentru ea. Ea îi mulţumi şi desfăcu în grabă pergamentul.

Soţia mea scumpă, stau în palatul de iarnă din Cezareea şi voi rămâne aici până la sosirea ta. Am pregătit un loc pentru tine pe vasul care ţi-a adus mesajul acesta. Vei merge în portul Ostia şi o să ţi se încarce lucrurile cât mai curând posibil.

Căpitanul vasului a pregătit cazarea pentru tine şi fată. Aştept cu mare nerăbdare sosirea ta.

Soţul tău,
Lucius Ponţiu Pilat

Rămase puţin să recitească mesajul lui Lucius. Sperase la un ton ceva mai drăgăstos, dar apoi realiză că nu ar fi fost nimerit.

În cele din urmă, tânărul marinar care aşteptase răbdător până ce Claudia citise mesajul, vorbi: „Domnia voastră, ne întoarcem cu vaporul de la Ostia peste cinci zile, după ce-ncărcăm marfa. Mă voi întoarce peste trei zile să vă însoţesc la vapor."

„Cum te numeşti?"

„Mă cheamă Titus, doamnă."

„Mulţumesc, Titus. Voi fi gata. Spune-i căpitanului că aduc numai obiecte personale şi îmbrăcăminte. Trebuie să facă loc numai pentru câteva cufere. O să-mi aduc şi servitoarea. Se va ocupa de ce am nevoie pe vas."

„O să-i transmit căpitanului şi mă-ntorc peste trei zile."

Atunci Claudiei îi veni un gând în minte. „Aşteaptă, vreau să duci un mesaj la bunica mea în Roma." Trimise să îi fie adus un stilet şi o tăbliţă de ceară, apoi scrise repede cuvintele prin care o ruga pe Scribonia să vină degrabă la ea.

După plecarea mesagerului, Claudia se urcă grăbită la camera ei să arate răvaşul lui Hotep. „În sfârşit, vom pleca din oraşul ăsta nefericit spre Iudeea."

„Mă bucur pentru dumneata, Domina." Cuvintele fetei nu se potriveau cu expresia de pe chipul ei.

„Ce este, Hotep, ce s-a-ntâmplat?"

„Am auzit zvonuri despre Iudeea. E aşa de departe. Singurul vas pe care am fost era vasul cu sclavi şi mi-a fost tare rău."

Claudia ridică din sprâncene. „Eu n-am fost niciodată cu vaporul. O să privim călătoria asta ca pe o aventură, Hotep. Cine ştie ce ne-o aştepta în Iudeea?"

„Asta-i adevărat, Domina. Soarta noastră e-n mâinile zeilor şi n-avem nimic de zis despre ce-o urma."

În orele înaintate ale dimineţii următoare, caleaşca bunicii intră în curte şi Medina coborî întâi ca să îşi ajute stăpâna. Claudia fugi în întâmpinarea lor. Avu o tresărire când văzu cât de slăbită ajunsese bunica sa. Acea ultimă călătorie trebuie să fi însemnat un mare efort din partea ei.

Când intrară în vilă, Scribonia se sprijinea cu toată puterea de braţul Medinei. După ce se aşeză pe un scaun confortabil, Alba le aduse nişte cănuţe cu cidru de mere şi pâine.

Bunica deschise subiectul cel mai fierbinte. „Până la urmă Lucius a trimis după tine. Ce ai pus în cufere?"

Claudia zâmbi în sinea ei. Bunica ei era o nobilă romană, stăpână desăvârşită a casei, care se asigura că totul mergea ca pe roate. Scribonia urcă făcând un mare efort treptele ce duceau la camera Claudiei pentru a vedea cum merg pregătirile.

Petrecu ora următoare trecând în revistă lucrurile puse în bagaje de Claudia—haine, bijuterii, lucruri din casă şi câteva aşternuturi. După ce se arătă mulţumită că nepoata ei făcuse alegeri înţelepte, le trimise pe Medina şi pe Alba să stea de vorbă.

Rămasă singură cu bunica, Claudia simţi lacrimi adunându-i-se în ochi. „Nu ştiu când ne vom întoarce la Roma. Când o să te revăd?"

Scribonia, vădit mai cuprinsă de emoţii decât o văzuse vreodată Claudia pe această femeie rece, o strânse în braţe şi îi spuse încet: „N-o să te mai văd, nepoata mea. Sunt bătrână şi vremea să mă duc lângă străbunii noştri se apropie cu paşi repezi. O simt în oasele mele. Mă rog să-ţi aminteşti de anii petrecuţi împreună ca de unii buni. Te-am iubit cum n-am iubit alt copil în familia noastră, şi ai răbdat multe. Eşti puternică şi ai să fii o pereche de nădejde pentru Lucius. E bine să ai un soţ care te iubeşte. În public poţi sta deoparte, dar, când sunteţi singuri, fii tăria de care are nevoie. Nu-şi poate arăta slăbiciunile în calitate de guvernator, zise ea cu un oftat, după care lăsă mâinile în jos. Nu cred c-a fost pregătit cu adevărat. Chiar dacă are treizeci şi ceva de ani, e tânăr pentru aşa o răspundere. Va face greşeli, dar va face tot ce-i va sta în puteri. Fii alături de el cu tot ce poţi.

E influenţat de Sejanus în atitudinea faţă de evrei. Trebuie să-l aduci cu grijă la gânduri mai bune. Dacă-i tiran, va fi un guvernator ce va pricinui multă durere. Tiberius pleacă în Capri peste o lună. Mă bucur că vei fi departe, măcar pentru ce urmează a se întâmpla când Sejanus va avea mână liberă în mod absolut. Sunt împăcată că n-o să ajung să trăiesc să văd balamucul pe care-l va aduce peste iubita mea Roma."

Greutatea cuvintelor bunicii o lovi pe Claudia în inimă. Îşi va pierde bunica şi se cutremura gândindu-se la ce urma să se petreacă în oraş.

Scribonia continuă: „Am semnat hârtiile şi am făcut-o pe Medina un om liber. Ştie asta, numai că a ales să-mi stea alături în ultimele zile pe care le mai am. Nu ştiu ce planuri are după moartea mea—poate o să te caute în vreun fel. Nu ştiu dacă-şi doreşte să meargă în Iudeea."

„E binevenită aici, bunico. După cum îl cunosc pe Marcus şi pe oamenii din casa asta, va fi primită cu braţele deschise. Pot să-i trimit nişte bani să aibă din ce trăi."

„E un gest mărinimos din partea ta, Claudia. O să vorbesc cu ea despre asta şi o să-i dau de ştire că e un drum pe care îl poate alege. Trebuie să vorbeşti şi cu administratorul acestei case şi să te asiguri că-i de acord cu planul acesta."

„Aşa voi face."

Medina şi Hotep o ajutară pe Scribonia să coboare scările şi să urce în caleaşcă. Claudia îşi ţinu lacrimile când îşi luă rămas-bun de la bunica ei pentru ultima oară. Marcus şi Alba stăteau deoparte, privind scena cu chipuri triste.

Simţindu-şi inima grea, Claudia urmări din ochi caleaşca care le purta pe bunica şi pe bătrâna ei doică până ce nu se mai văzu. Nu va revedea vreodată ultimul membru al familiei sale.

Nu dorea să vorbească. Hotep se lăsă absorbită de dregerea unei haine a Claudiei. Ea începu să lucreze la războiul de ţesut, amintindu-şi că peste câteva săptămâni îl va revedea pe Lucius al ei. Îşi îndreptă gândurile într-o direcţie pozitivă.

În seara aceea abia puse geană pe geană. Îşi aminti de sărutul şi de ochii lui la despărţire.

„Lucius", murmură ea încet, în timp ce ochii ei se închideau, în cele din urmă.

Când Titus se întoarse în cea de-a treia zi, el şi Marcus coborâră cuferele la trăsura ce aştepta deschisă şi pregătită pentru a o duce pe Claudia şi bagajele la Ostia.

Claudia se întoarse către cei doi servitori care se străduiseră să îi facă scurta şedere la Villa Ponti cât mai plăcută. „Voi vorbi soţului meu despre voi şi o să-i spun cât de amabili aţi fost cu mine. Nu ştiu când ne vom întoarce din Iudeea, dar vom sta liniştiţi că vila e pe mâini bune."

Îi povestise lui Marcus despre Medina şi el se arătase de acord cu planul său. „Dacă alege să vină, va fi bine primită, Domina." Tonul lui crispat o făcu să îl privească mai atent. Apoi, ea îşi alungă temerile. Pesemne nu era vorba despre nimic. Era doar bun şi supus stăpânei.

Marcus și Alba plecară scurt capul dinaintea ei și îi urară o călătorie ferită de primejdii.

În timp ce trăsura se depărta, Claudia privi în urmă la vila arătoasă care era casa ei cea nouă, chiar dacă de numai câteva luni. Oare se vor întoarce? Și dacă da, când?

18

Când ajunseră la periferia Romei, Claudia zări acoperişul palatului de pe Dealul Palatin amintindu-şi de anii petrecuţi acolo. Trecu pe lângă o statuie a lui Tiberius şi una de-a lui Sejanus ridicată de curând în apropiere. Strânse buzele dezgustată. Să se roage lumea la omul acesta şi să îi ţină ziua ca pe una de sărbătoare! Strânse iar buzele. Roma îl putea avea. Ea parcă nu ieşea din Roma îndeajuns de repede.

Ostia, situată la aproximativ treizeci de kilometri la vest de Roma, fu destinaţia la care ajunseră în mai puţin de o oră, dar călătoria de la vilă durase mai mult. Vizitiul mânase caii în galop. Titus stătea lângă vizitiu ca să îl îndrume spre partea din dreapta a portului şi a vasului. În timp ce trăsura trecea prin orăşel în ceasurile înaintate ale după-amiezii, Titus le întrebă pe cele două femei:

„Aţi văzut forumul construit de împăratul nostru?" Claudia îl studie când trecură pe lângă el. Era într-adevăr o construcţie impresionantă.

Oraşul era plin de viaţă, căruţe pline cu mărfuri şi cu lucruri de pe vase luau drumul Romei, trase de perechi de boi. Peste tot oamenii păreau să alerge în toate direcţiile. Privelişte ii amintea de prima ei imagine cu Roma.

„Titus, ce se găseşte în ulcioarele acelea uriaşe de lut din căruţele acelea?"

„Sunt amfore, doamnă. În multe din ele se transportă vin în provincii şi-n alte porturi. În vasele acelea mari şi rotunde se ţine grâu şi alte grâne. Le duc la Roma. Căruţele acelea care se-ndreaptă spre chei cară sare de la salinele aflate în partea de est a oraşului."

După ce trăsura ajunse pe doc şi încetini până se opri, el continuă: „Dacă aşteptaţi puţin, doamnă, o să dau de veste căpitanului c-am ajuns şi o să aduc ajutoare să ducem lucrurile."

Claudia aprobă cu un semn din cap şi se aşeză, privind cu ochi curioşi vasul ce urma să o poarte în Cezareea şi la Lucius. Simţi deodată gheara fricii la gândul primei călătorii pe mare. Se întoarse către Hotep care, la rându-i, se uita la vas cu ochi înspăimântaţi.

„Aşa era şi vasul care ne-a adus pe mine şi pe fratele meu la Roma. Dar avea vâsle şi mulţi sclavi trăgeau de ele."

„Curaj, Hotep. Călătoria n-ar trebui să dureze mai mult de douăzeci şi una de zile, după spusele lui Titus. Pe drum, vom face opriri în porturi şi o să putem coborî de pe vas."

Vaporul era unul de mari dimensiuni, cu două rânduri de pânze ce păreau de ajuns pentru siguranţa ei. Avea o pânză imensă, desfăşurată de pe catargul din mijlocul vasului şi una mai mică în partea din spate. În partea de dinainte a vaporului fusese sculptat capul graţios al unei lebede.

Nu voia să călătorească la bordul unui vapor de sclavi şi era uşurată că acela era unul comercial, care transporta numai mărfuri şi câţiva pasageri. Titus se întoarse cu câţiva marinari vânjoşi care descărcară cuferele şi le duseră pe vas unde urmau a fi puse în cală. Din fericire, bunica o sfătuise ce alimente să ia şi o prevenise că nu se va bucura de intimitate.

Pe punte se găsea o construcţie unde stăteau căpitanul şi secundul. Pasagerii ridicau corturi tot acolo. Aruncând o privire în jur, Claudia se întreba unde vor dormi.

Doi soldaţi se apropiară de căruţă şi unul întinse mâna Claudiei să coboare. „Sunt căpitanul Ignatio şi el e subalternul meu, Gordian. Am fost trimişi de soţul dumneavoastră, guvernatorul, să vă-nsoţim în siguranţă până în Cezareea şi să veghem la confortul dumneavoastră pe vas. Guvernatorul e un om norocos, doamna mea. El de-abia aşteaptă să ajungeţi acolo în siguranţă."

„Mulţumesc, căpitane. O să mă tem mai puţin de călătorie ştiind că mă aflu sub protecţia dumneavoastră."

Claudia şi servitoarea ei fură conduse la un cort ridicat pentru ele. Părea un adăpost şubred şi ea se rugă în gând zeului mării să le dea vânturi bune.

Un bărbat înalt, bine clădit, se apropie de ea şi înclină puţin capul. „Sunt căpitanul Vibius, doamnă. Văd că fiul meu, Titus, v-a adus cu bine pe vas. E plăcerea mea să vă am la bord. I-aţi cunoscut pe cei doi *beneficiari* trimişi de guvernator." Ea era plăcut surprinsă că tânărul Titus era fiul căpitanului.

Observând privirile soldaţilor şi bărbaţilor care lucrau la bordul vasului aţintite asupra ei şi fetei, era de două ori mai recunoscătoare pentru protecţia oferită de soldaţi şi mulţumitoare lui Lucius că avea grijă de ea.

Când cei doi soldaţi se duseră să îşi pregătească locul de dormit pe punte, undeva prin apropiere, Claudia intră în cortul rezervat ei şi lui Hotep ca să aranjeze lucrurile. Se gândi la odihnă, doar că nu era posibil cu tot zgomotul de pe vasul care se pregătea de călătoria pe mare. Oamenii se strigau unii pe alţii şi se dădeau ordine cu voce tare în timp ce la bord se aduceau sare şi alte mărfuri. Vasul scârţâia şi scotea tot felul de zgomote legănându-se înainte şi înapoi în fluxul care creştea apele. Claudia se întreba cum va fi pe mare dacă atunci vasul se mişca în felul acela? Deja stomacul ei se manifesta într-un mod ciudat.

În cele din urmă, la cota maximă a fluxului, funiile care ţineau vasul legat de doc fură dezlegate şi trase la bord. Căpitanul Vibius veni să vadă cum s-au instalat.

„Căpitane, care va fi primul port?"

„Puteoli, doamnă. Vom mai încărca mărfuri şi vom descărca sare."

Ea se întoarse către Hotep. „Poate putem coborî pe mal."

Hotep dădu din cap. „O să mă bucur de orice clipă în care nu voi sta pe vasul ăsta, Domina. Mă rog să mă simt destul de bine să vă-nsoţesc."

„Ţi-e rău?"

„Când vasul se leagănă, la fel face şi stomacul meu."

Pomenirea acestui lucru fu de ajuns ca să provoace o răzvrătire în stomacul Claudiei. În timp ce vasul luneca pe imensitatea mării, Claudia şi Hotep se treziră aplecate peste balustradă.

Titus veni la cort şi le dădu o bucată de pânză pe care o umezise într-o găleată cu apă. „Mi-a fost rău şi mie prima oară când am fost pe mare, doamnă. E cel mai bine să îmbucaţi ceva,

la fel şi însoţitoarea. Pâinea cu brânză o să vă facă bine la stomac. Vă rog, doamnă, să mă credeţi pe cuvânt şi să mâncaţi ce puteţi."

Gândul la mâncare o făcu să se simtă şi mai rău. Se sili să mănânce nişte pâine şi se văzu nevoită să îi poruncească lui Hotep să guste şi ea. Vasul ajunse la o mişcare ritmică pe marea calmă, iar cu timpul stomacul începu a i se linişti. Stătea la balustradă şi trăgea aerul proaspăt în piept din toţi plămânii. Hotep stătea în cort, ghemuită în aşternut de rău ce îi era.

Spre mirarea Claudiei, mişcarea lină a vasului avea un efect liniştitor asupra ei şi o ajută să adoarmă, trezindu-se abia la primele ore ale dimineţii următoare când intrau în micul port Puteoli. Nu reuşiră să coboare deoarece vasul staţionă numai pentru câteva ore pentru descărcarea sării şi încărcarea altor mărfuri în nişte coşuri mari. Sperau ca în portul următor să aibă vreme să stea puţin pe uscat.

19

Vasul îşi continuă drumul prin Strâmtoarea Messina şi intră în portul Valetta din Malta. Claudia fu invitată la reşedinţa înaltului oficial al insulei, Petrunius, şi a fiului acestuia, Publius.

Făcând eforturi să meargă din nou pe pământ, ea avea senzaţia că se afla tot pe puntea mişcătoare a vasului. I se făcu o primire călduroasă şi i se oferi o cameră cu condiţii bune în care să petreacă noaptea. Comandantul şi tânărul Gordian merseră la cazărmi să se alăture celor câţiva soldaţi ce erau la post pe insulă.

Hotep era încântată să nu mai fie pe vas. Nu îi plăcea unde erau instalate pe puntea vasului, unde trebuiau să doarmă îmbrăcate din pricină că nu aveau intimitate.

Datorită gazdelor, Claudia reuşi să se îmbăieze iar şi să îmbrace haine curate. Gazdele erau foarte fericite să aibă o femeie frumoasă invitată la masa de seară şi ea recunoscu în sinea ei că era plăcut să fie soţia unui guvernator de provincie.

După ce pe navă se aduse apă proaspătă şi pâine pentru echipaj şi după ce se descărcă marfa pentru Malta, porniră iarăşi la drum în ziua următoare, odată cu fluxul. Îi era groază de această parte a călătoriei. Căpitanul îi spusese că era cea mai lungă, de la Malta până la Limanurile Bune din insula Creta.

Navigară zile în şir, iar Claudia stătea cel mai mult timp pe punte, respirând aerul mării.

Hotep, printre accese de rău de mare, venea lângă ea. Mereu prin preajmă şi urmărindu-le din ochi se aflau cei doi soldaţi romani ce aveau misiunea de a le păzi.

Zilele şi ceasurile se scurgeau mult prea încet pentru ea. Nu putea să brodeze din cauza legănatului uşor al vasului, descoperind odată că stomacul i se răzvrăti când încercă. Uneori

vorbea cu căpitanul când acesta era liber, alteori cu comandantul şi cu subalternul lui. În ziua aceea era comandantul. Îi povestea că se apropia de pensie şi că aceea era ultima călătorie înainte de a se retrage la vila sa. Aştepta nerăbdător să petreacă mai mult timp cu familia.

După ce el se scuză şi se duse la treburile sale, ea se trezi contemplând apa întunecată ce năvălea pe alături. Spumă albă era aruncată în sus de prora vasului când despica apele mării în ritm de ceasornic. Păsările urmăreau vasul mulţi kilometri, chemându-se una pe alta şi căutând orice resturi aruncate peste bord la sfârşitul unei mese. Ea bănui că nu erau departe de uscat.

Când ajunseră la Limanuri Bune, Claudia ardea de nerăbdare să coboare de pe vas. De data aceasta, comandantul găsi pentru ea şi servitoare un mic han şi le asigură şederea pentru două nopţi.

De pe vas se descărcară vase de lut pline cu sare şi peşte uscat, apoi se încărcară fructe şi materiale de construcţii.

Din fericire era un contingent de soldaţi romani ce staţiona pe insulă, iar Claudia fu surprinsă la vederea unui vas de război roman intrând în port, la puţin timp după ce ancoraseră ei.

Comandantul văzu mirarea ei şi o lămuri. „Ne-au urmărit de când am plecat din Roma. Un vas de război roman, înarmat până-n dinţi e o piedică serioasă în calea piraţilor."

Claudia nu se gândise la acest lucru, presupunând că erau doar alte vase pe rutele navigabile. Fu cuprinsă deodată de spaimă.

„Piraţi? Suntem în primejdie, comandante?"

„Nu, doamnă. Piraţii n-ar risca să dea nas în nas cu vasul care ne păzeşte. Cum se ştie de cantităţile mari de marfă ce sunt transportate pe Marea Mediterană, vasele cu marfă au fost furate. Acum nu mai facem drumul fără galerele romane pregătite de luptă."

Cînd el pomeni de galere, Claudia îşi aminti cum Hotep îi povestea despre vasele cu sclavi şi de condamnaţii care vâsleau la ele. Aproape o sută, legaţi cu lanţuri de vâsle. Dacă un vas roman se scufunda în luptă, sclavii nu erau eliberaţi, ci se scufundau înlănţuiţi odată cu navele. Se cutremură fără să vrea.

Întoarsă la bordul vasului, Claudia privi plecarea lor din siguranţa portului într-o altă lumină. De această dată, ea se simţi mai bine numai după ce văzu că şi vasul care îi păzea se îndepărta de chei.

Ultima oprire înainte de Cezareea era Myra. Când intrară în portul numit Andriske, Claudia văzu covoare multicolore înfăşurate, coşuri mari cu grâne, lână albă şi ţesături de culoare albastră de pe un vas alexăndrinean. Toate acestea urmau a fi încărcate la bordul vasului lor cu destinaţia Cezareea şi alte porturi.

Ridică privirea la faţadele stâncilor şi văzu ceva ce semăna cu nişte temple sculptate.

„Acelea sunt temple, Titus?"

„Nu sunt temple, doamnă, ci morminte foarte vechi."

„Sunt destul de colorate. N-am mai văzut morminte pictate în galben, roşu şi albastru."

„Aşa-i obiceiul la ei."

Titus se întoarse la treburile lui de pe vas deoarece se apropiau de chei şi comandantul Ignatio veni lângă ea.

„Avem câteva ore la dispoziţie, doamnă. V-ar plăcea să vizitaţi oraşul?"

Orice prilej de a coborî iar de pe vas era unul fericit. „Da, mulţumesc."

Şi de data aceasta cele două femei îşi urmară escorta militară în oraş. Tânărul soldat le găsi o trăsură. Comandantul le arătă templul lui Artemis, zeiţa protectoare a oraşului. Acolo erau băi publice, un teatru şi hambarul de cereale unde se depozitau grânele înainte de a fi încărcate la bordul vaselor. Claudia cumpără nişte pâine, brânză şi mere. Un vânzător cu iniţiativă avea un mic vas cu jăratic şi nişte peşte prăjit. Cumpără cât să ajungă pentru ea, Hotep şi pentru însoţitorii lor. Un negustor care stătea în apropierea fântânii oraşului vindea cănuţe de băut din ceramică.

Se întoarseră la vas la pas domol, bucurându-se de plimbarea pe o suprafaţă ce nu se mişca. Claudia se obişnuise atât de mult cu mişcarea vasului încât simţea iar că i se mişca pământul sub picioare, de parcă era tot pe punte. Era o senzaţie neobişnuită.

După ce ieşiră în larg şi navigară timp de câteva ore, un vuiet ce se auzi deodată le făcu pe femei să fugă în cort şi să se ghemuiască în slabul adăpost pe care le-o oferea. Marinarii de pe vas, unii dezbrăcaţi până la brâu, îşi vedeau de treabă fără să se îngrijoreze din pricina furtunii. Din pricină că apele erau mai învolburate, lui Hotep i se făcu iar rău şi Claudia fu nevoită să

o ajute pe fată să facă drumul dus-întors la balustradă și la cort, ajutate de tânărul subaltern care le ținea să nu cadă pe puntea lunecoasă.

Furtuna trecu și aerul redeveni proaspăt și plăcut. Claudia își umplea plămânii și privea spre destinația lor. Căpitanul îi spuse că portul următor va fi Cezareea. Era aproape. *Oh, Lucius, aproape am ajuns la tine.*

Șirul gândurilor îi fu întrerupt de o hărmălaie pe vas. Se auzeau strigăte din cala vasului. Căpitanul lăsă cârma și fugi sub punte. Claudia îl întrebă pe comandant.

„Ce se petrece?"

Tânărul Gordian fu trimis să vadă ce se întâmpla și se întoarse repede, cu o față înspăimântată.

„Domnule, vasul ia apă. Căpitanului îi trebuie fiecare om ce poate veni sub punte să scoată apa."

Comandantul se întoarse la Claudia. „Câtă vreme suntem plecați, stați în cort, doamnă. Va fi cel mai nimerit să nu stați în drum."

Claudia se cuibări în cort împreună cu Hotep, cu inima bătând cu putere de spaimă. Vasul lua apă? Se scufunda? Cele două femei se agățară una de alta. Singurul lucru pe care îl puteau face era să se roage puternicului Neptun, zeul mării, să le cruțe viața.

20

Bărbaţii de pe navă alergau încolo şi încoace făcându-şi de zor treaba în timp ce căpitanul le dădea ordine strigând. Claudia se uită la apele învolburate. Mrejele îngheţate ale terorii o cuprinseră la gândul că vasul se va scufunda în marea rece şi îi va lua pe toţi cu ea. Era atât de aproape de destinaţie. Oare vasul se va scufunda? Se întoarse cu faţa la servitoarea ei.

„Hotep, eu nu ştiu să înot."

„Ferma noastră din Egipt era aproape de Nil. Eu şi fratele meu am înotat în ape de multe ori. O să vă ajut, Domina", se oferi ea curajoasă.

Cuvintele acestea nu o linişteau pe Claudia. Înotul în apele puţin adânci ale unui râu nu era la fel cu înotul în mare ca să scapi cu viaţă. Era acela un joc crud al zeilor ca să o ţină departe de Lucius încă o dată?

Strigătele din toate părţile ce se auzeau sub punte încetă brusc şi ea se miră de liniştea aceea. Ce se întâmpla? Căpitanul apăru în deschizătura calei. Arăta epuizat dar senin la faţă. Merse grăbit la cortul lor.

„A fost o spărtură în peretele lateral al carenei, dar ne-am ocupat de ea. Nava are să fie în regulă până ajungem în Cezareea pentru reparaţii, explică el şi scutură din cap. „Nava mea a făcut multe călătorii, dar a fost trainică întotdeauna. Scuzele mele sincere pentru orice neplăcere v-a pricinuit, doamnă. Vom ajunge mâine teferi în Cezareea."

„Mulţumesc, căpitane, pentru o călătorie ferită de primejdii. Aţi fost foarte amabil."

„Plăcerea-i de partea mea."

Comandantul şi subalternul lui reveniră pe punte. Erau cu pieptul dezvelit şi îşi puneau în grabă tunicile, armura de la brâu

în sus, curelele şi sandalele pe care le aruncaseră ca să ajute la aruncarea apei din vas. Comandantul părea a se mişca încet în timpul îmbrăcatului şi avea faţa aprinsă. Efortul depus părea să fi lăsat urme pe ofiţerul înaintat în ani. Ea îl privi îngrijorată.

„Comandante Ignatio, e nevoie să dăm amănunte despre această situaţie guvernatorului?"

El ridică din umeri şi întinse palmele. „Va afla. E cel mai bine să dau un raport complet. Chiar dacă n-a fost din vina sau în puterea noastră, şi-ar face griji pentru siguranţa voastră."

„Atunci îi voi spune ce viteaz ai fost să mă păzeşti nevătămată."

El îi zâmbi. „Vă mulţumesc, doamnă." El se întoarse apoi şi se duse la balustradă ca să privească marea. Ea se uită la el şi îi simţi îngrijorarea. Oare Lucius îl va învinovăţi pentru cele întâmplate?

Călătoria lor dură încă o zi de la Myra până în Cezareea. Orele păreau a se scurge încet şi deşi nu se mai temea pentru siguranţa navei, o altă apăsare sufletească îi luă locul. Nu îl văzuse pe Lucius de mai bine de două luni. Ardea de nerăbdare să ajungă la capătul călătoriei şi la Lucius, dar îşi punea întrebarea cât de bine îl cunoştea pe acest bărbat cu care se căsătorise. Cum o va întâmpina?

Navigară de-a lungul coastei şi într-un sfârşit portul Cezareei le apăru dinaintea ochilor. Fiul căpitanului, Titus, care îi fusese ghid pentru multe din locurile importante pe parcursul călătoriei, îi arătă două spărgătoare uriaşe de valuri ce pătrundeau în mare.

„Au fost construite de Irod ca să facă un port de iarnă sigur."

În timp ce le privea îi păreau două braţe întinse ca să cuprindă vasul când acesta trecu prin poarta de intrare.

„Cât timp a luat construcţia portului?" întrebă ea.

„Adevărul e că a durat foarte puţin pentru o astfel de lucrare. Cam zece ani."

Ea se întoarse să vadă dacă nu cumva el glumea, dar expresia lui era serioasă. „Zece ani e puţin?"

„Da. Pentru o lucrare atât de grea precum aceasta, fără nimic la temelie decât nisip, e o perioadă scurtă."

Comandantul veni alături de ei. Titus, în toiul recunoaşterii teatrului şi a hipodromului, se dădu în lături. Comandantul arătă

cu mâna spre edificiul enorm ce se înălţa maiestuos pe peninsulă. Era aproape la fel de impunător ca palatul împăratului din Roma.

„Acela-i palatul lui Irod, reşedinţa guvernatorului, doamnia voastră, şi noua dumneavoastră casă." Va locui într-un palat? Pentru o clipă junghiul dezamăgirii trecu prin inima ei. Nu va putea face multe acolo. Sperase la o vilă doar pentru ei. Palatul era administrat de oamenii lui Irod, nu de ai săi.

Îi era dor de o baie, numai că acest lucru nu era cu putinţă înainte de a se întâlni cu Lucius. El îi spusese că după ce va sosi, ultima parte a ceremoniei lor de nuntă se va săvârşi după cum trebuia să se întâmple în ziua nunţii lor. Claudia îşi strânse mai tare stola pe corp în răcoarea dimineţii.

În timp ce se apropiau de chei, văzu o figură cunoscută aşteptând. Lucius. Uitase cât de înalt şi frumos era. Emoţiile se adunau în inima ei când îi făcu semn cu mâna de la balustrada navei. El o zări şi îi răspunse la fel.

După ce pasarela fu coborâtă, Lucius ajunse repede la bord, fiind salutat de comandantul său şi de subaltern.

Ea păşi spre el, nefiind sigură ce să facă. El o cuprinse cu braţul pentru o clipă. Claudia îşi dădu seama la timp că o etalare publică a sentimentelor nu era potrivită. El se purta calculat, dar îi zâmbi, alungându-i temerile. Deoarece căpitanul şi subalternul aşteptau, el o dezlipi de el şi le porunci oamenilor să ducă cuferele la palat de îndată ce erau descărcate.

Comandantul îl luă pe Lucius deoparte şi îi povesti întâmplarea de pe mare. „M-am pregătit să o protejez pe soţia voastră cu viaţa, Excelenţă. S-a arătat curajoasă în împrejurările acelea."

Lucius puse mâna pe umărul bătrânului ofiţer. „Sunt convins de asta. Vom vorbi mai încolo, dar acum vreau să-mi duc soţia în noua ei casă."

„Da, Excelenţă." Comandantul şi aghiotantul îl salutară.

Căpitanul Vibius veni pe punte şi salută guvernatorul cu un aer serios. „Am avut unele probleme la plecarea din Myra, Excelenţă. A fost ceva neaşteptat dar uşor de rezolvat, aşa c-am putut aduce nava în port fără probleme. O să mă asigur că spărtura va fi reparată."

Vocea lui Lucius fu pătrunzătoare. „Aşa ceva nu apare din senin, căpitane. Vasul ar fi trebuit verificat mai des. Ai noroc că

soţia mea a ajuns teafără." Tonul lui era tăios în timp ce îi reproşa căpitanului că pusese vasul şi pe soţia sa în primejdie.

Claudia asculta cu emoţie. Aceasta era o latură a lui Lucius pe care nu o văzuse în timpul scurt petrecut împreună. Oricât de blând fusese cu ea, i se aminti că el avea control absolut asupra vieţii ei. Cum va reacţiona dacă într-o zi era nemulţumit de ea? Neliniştea îşi făcea loc în mintea ei. Trebuia să îşi întipărească în minte să fie tot ce el dorea să fie şi să nu îi dea niciun motiv să îşi verse mânia asupra ei. Se întoarse către bărbatul care îi era soţ şi, totuşi, un străin şi făcu un efort să zâmbească.

Lucius o luă hotărât de braţ şi le însoţi, pe ea şi pe Hotep, la coborârea de pe vas. O trăsură aştepta pe chei. Cei trei se suiră în trăsură şi o luară pe scurtătura ce înconjura peninsula, îndreptându-se către intrarea grandioasă a palatului lui Irod.

Palatul era impunător. „E adevărat că vom locui aici, Lucius?" întrebă Claudia. „E şi reşedinţa lui Irod?"

„Nu, ne-a fost dată de Irod ca reşedinţă de vară a guvernatorului. E numai a noastră. El stă în alt palat în Iudeea."

Lucius o ajută să coboare din trăsură şi Hotep ieşi la rându-i, uitându-se cu oarece teamă la clădirea impresionantă pe care o avea dinainte.

Când intrară în holul principal, Claudia surprinse din priviri o curte interioară frumoasă cu pomi, cu flori şi cu o fântână. Lucius o chemă pe Hotep. „Vino." Le conduse pe nişte scări de piatră până la camerele lor. El se întoarse către Claudia şi îi ridică bărbia cu un deget. „Te las un ceas, iubita mea." Ochii lui promiteau multe şi ea nu putu decât să aprobe din cap.

El deschise o uşă dintr-un perete descoperind o sală de baie unde era o cadă cu faianţă încastrată în podea. Claudia era încântată.

El îi mai dădu o sărutare. „Un ceas, dragostea mea." Apoi Lucius plecă.

Claudia era fericită să îşi toarne cu buretele apă călduţă pe corp şi să se împrospăteze. Aerul sărat îi uscase pielea şi, după ce ieşi din cadă, Hotep îi masă uşor trupul cu ulei cald.

Fata îi aranjă părul la fel ca în ziua nunţii şi o îmbrăcă din nou în rochia de mireasă, făcându-i nodul lui Hercules în jurul taliei. Claudia hotărî că nu mai erau necesare alte bijuterii şi îşi

dădu iute pe obraji cu petale de trandafiri dintr-o cutie pe care o adusese cu ea.

După aceea se auzi un ciocănit şi Lucius apăru în uşă. „Hotep, oamenii de jos aşteaptă să te cunoască. Te vor conduce la camera ta. Acum poţi să pleci."

„Da, stăpâne."

Hotep ieşi repede din încăpere. Să cunoască oameni diferiţi va fi ceva greu pentru servitoarea ei, dar nu era momentul să-l întrerupă pe Lucius.

El întinse mâna arătând vatra mică pregătită pentru ei. „Să ducem la bun sfârşit ritualul care se cere şi care a fost întrerupt, draga mea."

El aduse ofrandă un mic vas cu foc şi altul cu apă zeilor casei şi puse în mâna Claudiei o torţă specială pe care o aprinsese la foc. Ea luă torţa şi se aplecă să aprindă focul din vatră, devenind astfel stăpâna casei. Nu erau oaspeţi cărora să le dea torţa, după cum era obiceiul, astfel că o puse cu grijă lângă vatră şi rosti o rugăciune. Se întoarse apoi timidă către Lucius şi aşteptă.

El desfăcu uşor nodul lui Hercules şi scoase acele din părul ei. Apoi îşi încurcă mâinile în părul ce îi cădea pe spate şi o sărută cu tot focul pasiunii îndelung contenite. Fericirea inundă inima Claudiei, alungând toate gândurile negre care se adunaseră în lunga călătorie. În sfârşit era la adăpost în braţele soţului ei care o iubea şi ea îi răspundea din toată inima.

„Iubirea mea...", şopti el luând-o în braţe şi o duse în patul nupţial. Acolo, în cele din urmă, cu gingăşie şi dragoste, el o făcu soţia lui cu adevărat.

21

Claudia se trezi şi se întinse. Îi trebui puţin să realizeze unde se afla. Se uită la partea cealaltă a patului, dar Lucius nu era. Hotep veni la ea.

„Stăpânul e dus cu treabă, Domina. Mi-a zis să vă spun că vă vedeţi la cină. Mi-au arătat unde-i sala unde se ia cina."

Fata se apucă de aranjatul hainelor şi, când Claudia se ridică, văzu cuferele aduse în cameră şi desfăcute. Oare servitorii le aduseseră înăuntru în timp ce dormea? Roşi la gândul acesta.

Hotep o văzu cum se uita la cufere. „Le-au lăsat la uşă, Domina, şi după ce au fost golite în parte, am putut să le trag înăuntru unul câte unul."

Uşurată, Claudia coborî din pat şi, deodată, simţi cu toată fiinţa ei că fusese iubită de soţul ei. Se minuna de experienţa trăită.

Se duse la fereastră, se uită la port şi văzu vasul cu care venise. Din locul înalt unde se afla, părea foarte mic. Oamenii semănau cu nişte figuri de jucărie care se agitau pe chei la încărcatul şi descărcatul mărfurilor. Soarele luneca spre apus şi cerul era o explozie de nuanţe portocalii şi aurii. Urmări globul învăpăiat în timp ce se scufunda în mare şi se întoarse oftând cu faţa la cameră.

Hotep îi zâmbi cu înţeles. „Acum chiar sunteţi căsătorită, Domina."

Claudia încuviinţă din cap, fericită. Era o matroană cu toate privilegiile. Era ceea ce fusese educată a fi şi aştepta nerăbdătoare să vadă restul palatului.

În timp ce cobora scările împreună servitoarea care o conducea, se trezi că se întrebă nemulţumită de ce Lucius nu venise după ea.

Trecură printr-o poartă masivă ce dădea într-o curte largă. În mijloc erau plantaţi copaci, palmieri şi arbuşti. În jurul curţii erau încăperi. De undeva din partea opusă a curţii auzea voci de bărbaţi. Îşi urmă servitoarea şi intră în sala unde se lua cina, aproape în acelaşi moment cu Lucius care venea din altă direcţie. Faţa lui care avea o expresie încordată se îndulci la vederea ei.

„Te-ai odihnit bine, iubirea mea?" Un zâmbet discret, plăcut, flutura pe buzele lui.

„Da, Lucius, m-am odihnit bine." Ea se aplecă în faţă, plină de dragoste pentru el.

Lucius o luă uşor de braţ şi o conduse în sala unde se cina, poftind-o să se aşeze pe un scaun lângă divanul lui. Hotep ocupă un loc mai retras, în timp ce servitorii nevăzuţi până atunci îşi făcură apariţia, unul care să îi scoată sandalele şi alţii care aduseră vase cu anghinare, varză şi sparanghel preparate la abur; pâine albă, proaspătă; un bol cu gutui; altul cu castraveţi şi sfeclă în suc de usturoi şi, la urmă, unul cu friptură de raţă.

Nu erau alţi oaspeţi, dar Claudia văzu expresii prietenoase şi laudative pe chipurile servitorilor care o admirau pe furiş.

Lucius fu deosebit de atent în timpul cinei şi ea îi povesti bucuroasă câteva lucruri pe care le văzuse în timpul călătoriei. Stărui asupra felului îndatoritor al comandantului şi subalternului faţă de ea. Povesti de asemenea despre căpitan şi fiul lui, Titus, care se îngrijiseră de ce avea nevoie şi se asiguraseră că vedea locuri interesante în fiecare port.

Lucius asculta aproape amuzat şi ea îşi dădu seama că el ştia de ce insista.

„Dragă Lucius, acum e rândul tău să-mi spui ce ai făcut în Iudeea tot timpul acesta."

El oftă şi se lăsă pe spătar. „Chiar sunt un popor greu de stăpânit, evreii ăştia. Au o credinţă ciudată într-un zeu nevăzut. Măcar ai noştri pot fi văzuţi când ne rugăm, dar ei au neobrăzarea de a pretinde că zeul lor a creat universul!" zise el, scuturând din cap neîncrezător. „Apoi sunt tot felul de legi pe care trebuie să le respecte, date de zeul lor, printr-un om pe nume Moise", continuă el dând din mână, furios. „Legile noastre romane nu-s destul de bune pentru ei."

„Dar nu trebuie să se supună legilor Romei?"

El îşi făcu de lucru cu o bucată de friptură de raţă pe care o azvârli apoi în gură. În clipa următoare, zâmbetul lui deveni aproape răutăcios. „Am de gând să le arăt cine-i la cârma acestei ţări prăpădite. Nu, nu-i zeul lor nevăzut."

Nu mai zise nimic şi ea îşi dădu seama că subiectul era încheiat. El nu trebuia să creadă că avea de gând să se amestece în deciziile lui ca guvernator. Servi cina, însă curioziratea nu îi dădea pace. Oare ce avea el de gând?

Claudia dormise în braţele soţului toată noaptea. Descoperi că îi plăcea să fie căsătorită. Dar şi de această dată, la trezire Lucius era plecat.

Hotep îşi primise camera în palat împreună cu alţi sclavi, cu înţelegerea că va fi chemată la nevoie de către stăpâna ei. Aştepta şi urmărea plecarea lui Lucius. Mergea la stăpâna ei cu prosoape umede şi calde cu care să îi alunge somnul de pe obraz.

Palatul era plin de activitate ca un furnicar când Claudia coborî după un mic dejun frugal alcătuit din fructe, pâine şi vin amestecat cu miere. Îl găsi pe Lucius care venea de la sala de audienţe.

„Domnul meu, ce se-ntâmplă?"

El îi atinse bărbia cu degetul.

„Nimic care să te preocupe, iubita mea, mut doar armata din Cezareea în Ierusalim ca să îşi ia în primire posturile de iarnă de acolo. Duc şi steagurile Cezarului. Am de gând să le arăt evreilor cine-i stăpân pe ţara lor."

„Când vor ajunge la Ierusalim?"

„În cursul acestei nopţi. Când evreii se vor trezi, steagurile vor fi deja puse."

Acest lucru nu părea unul neobişnuit. El îi dădu un sărut scurt apoi se făcu nevăzut şi ea se duse la balconul ce dădea spre piaţa deschisă ca să vadă soldaţii care se adunau cu steagurile.

Era mândră de Lucius, avea sentimentul că el le arăta oamenilor că era la cârmă şi că împăratul trebuia slăvit. Privi coloanele când soldaţii mărşăluiau pe drumul spre Ierusalim în formaţie perfectă. Nu exista nici urmă de îndoială că evreii vor cinsti imaginea împăratului.

Claudia petrecu ziua următoare să cunoască servitorii şi să vadă palatul. Observă cu amărăciune că se găseau multe aşternuturi şi îşi înfrână sentimentul de vinovăţie că adusese şi de la Villa Ponti.

În seara aceea la cină, Lucius părea apăsat de gânduri. Un mesager îi adusese vestea că o delegaţie a liderilor evrei se îndrepta spre Cezareea ca să discute despre steaguri.

„De ce vin pentru steaguri, Lucius?"

El dădu din mână, nervos. „E ceva despre chipurile cioplite. Mă descurc eu cu câţiva evrei mânioşi. Teritoriul ăsta pare plin de văicăreli. Îi trimit de unde au venit cât ai clipi."

Claudia ascultă vorbele lui curajoase, dar simţi şi o urmă de nelinişte. Oare Lucius se temea de evrei? Ştia că voia să dovedească împăratului şi lui Sejanus că nu greşiseră punându-şi încrederea în el.

Ea îi zâmbi duios. „O să faci ce trebuie, dragul meu, ştiu asta."

El puse mâna pe a ei. „Aş vrea să fiu și eu la fel de sigur."

Claudia începu să îşi respecte noile îndatoriri în calitate de stăpână a reşedinţei lor şi să cerceteze fiecare din sarcinile îndeplinite de servitori. Când descoperea o dală ştearsă în grabă pe care încă se vedea murdăria, ea chema sclava şi o punea pe un ton hotărât să o cureţe până ce strălucea. Lăuda sclava după ce îşi termina treaba şi fu încântată când Hotep îi povesti că servitorii credeau despre noua lor stăpână că cerea mult de la ei, dar era corectă.

Abia a doua zi Lucius descoperi cu cine avea de-a face.

Claudia se trezi dimineaţa în strigătele unei mulţimi adunate în faţa palatului. Îşi strânse iute *palla* pe lângă corp şi ieşi în balcon. Rămase în umbră şi privi în jos la piaţa deschisă din faţa palatului. Oamenii strigau mânioşi şi agitau pumnii spre clădire.

Lucius îşi scosese scaunul de judecată în piaţă, pe terasa aflată deasupra treptelor palatului.

Când servitoarea veni lângă ea, Claudia strigă: „Hotep! Ce se-ntâmplă acolo, jos?"

„Sunt evreii, Domina, au venit de la Ierusalim şi-s furioşi din pricina steagurilor puse în oraşul lor."

„Grăbeşte-te, ajută-mă să mă îmbrac şi adu-mi o mantie cu care să mă acopăr. Vreau să văd ce se petrece."

„Dar, Domina, vă puneţi în primejdie. Sunt mulţi oameni mânioşi acolo. V-ar putea face rău."

„Trebuie să văd ce face Lucius."

Se întoarseră grăbite în cameră şi Hotep îşi ajută stăpâna să îşi pună hainele. Ieşi apoi din încăpere şi se întoarse repede cu o mantie neagră şi grea, care era purtată de unul dintre servitori pe vreme rea. O acoperea pe Claudia şi îi ascundea faţa. Ieşiră amândouă pe furiş din palat şi rămaseră la umbra unei coloane uriaşe de unde puteau observa mulţimea ferite de rele şi să audă ce se întâmpla.

Veniseră peste douăzeci de preoţi din sinedriul evreiesc cu o petiţie la Lucius. O gloată mânioasă era strânsă dinapoia lor.

Unul dintre preoţi, ce părea a fi conducătorul lor, păşi în faţă pentru a face cunoscută petiţia.

„Excelenţă, după cum puteţi vedea, pentru noi e o pricină însemnată. Steagurile contravin legii noastre mozaice care nu îngăduie chipurile cioplite. Câţiva dintre soldaţii domniei voastre s-au jertfit pur şi simplu în faţa acestor steaguri. Asta-i idolatrie. Şi e o jignire adusă Dumnezeului nostru."

El cită şi alte motive de nemulţuire şi declară că petiţia fusese semnată de toţi membrii sinedriului evreu.

Soţul ei se uita la grupul de preoţi. „E marele preot Iosif Caiafa sau Ana cu voi?"

„Nu, Excelenţă. Am fost trimişi noi."

Lucius îşi mângâia bărbia cu o mână în timp ce asculta. Desfăcu pergamentul din nou şi îl citi. În cele din urmă, se uită drept la rabini. „Onoraţi membri ai sinedriului, daţi-mi o noapte să mă consult cu consiliul de stat. Voi răspunde petiţiei voastre mâine, pe vremea asta."

Preoţii vorbiră între ei şi păreau a nu avea nicio împotrivire. Încuviinţară din cap.

„Între timp", continuă Lucius în timp ce se ridica, „poate ar fi spre binele vostru să împrăştiaţi mulţimea strânsă în piaţă". Se retrase în palat.

După cină, Lucius se miră că mulţimea era tot acolo. În loc să fie îndepărtaţi de către preoţi, ei se pregăteau să petreacă noaptea în piaţă. Mai rău de atât, se adunau tot mai mulţi de la o oră la alta.

Nu putu să doarmă în noaptea aceea, măsurând podeaua cu piciorul şi gândindu-se ce să facă în privinţa steagurilor.

„Dragul meu, trebuie să te odihneşti. Cum ai să poţi înfrunta mâine preoţii aceia dacă ai trupul vlăguit?"

El îi dădu o sărutare scurtă. „Merg la mine-n cameră să mă îmbrac şi apoi la birou. Asta-i o pricină care nu va fi uşor de rezolvat."

Ea rămase cu ochii după el şi începu a se ruga la zei să îi dea lui Lucius înţelepciune în ziua ce urma. Puse capul la loc pe pernă, numai că somnul fugea şi de ea, devenind conştientă că se temea de a doua zi. Sejanus îl făcuse şi pe Lucius să urască evreii la fel ca el, dar Tiberius nu simţea acelaşi lucru. Împăratul ţinea neapărat să li se dea evreilor libertate în privinţa religiei lor. Soţul ei era la o graniţă foarte fragilă a diplomaţiei. Nu trebuia să lase furia ori prejudecăţile să îl influenţeze. Se ridică din pat şi privi marea de la fereastra camerei lor. O lună imensă făcea o cărare strălucitoare pe apă. Undeva o pasăre îşi chema perechea în toiul nopţii şi ea simţi deodată un dor mare în suflet, de ceva ce nici nu ştia.

22

În dimineaţa următoare, când Hotep ajunse în camera ei, Claudia era deja îmbrăcată. Fata coafă părul stăpânei cât putu de repede, deoarece aceasta abia reuşea să stea liniştită ca să o lase se termine. Era nerăbdătoare să vadă cum vor decurge lucrurile în dimineaţa aceea cu delegaţia evreilor.

Când într-un sfârşit putu arunca o privire la piaţă de la geam, se îngrijoră pentru Lucius, fiindcă unii dintre cei veniţi cu preoţii ridicaseră corturi. Alţii dormiseră pe pături şi se înveliseră în pelerine care să le ţină de cald în noaptea rece de octombrie. Negustorii din oraş umblau printre oameni, vânzându-le pâine, vin şi alte alimente. Unul mai inspirat striga în gura mare că vinde cidru fierbinte să îi apere de frig.

Ea clătină din cap. Nu era o priveliştе de bun augur pentru Lucius. Cum va ieşi el din situaţia aceea dificilă?

Lucius veni cu paşi lungi pe culoar şi ajunse lângă ea. Privi la rându-i scena tulburătoare de jos. „Nu-i nici urmă de îndoială că negustorii o duc bine şi că iau preţul îndoit pentru ce vând."

Lovi cu pumnul în palmă. „N-o să-i las să creadă că mă pot constrânge să las după ei. Un lucru mi s-a spus de nenumărate ori despre poporul ăsta năbădăios şi acela-i să fiu ferm. O să vadă ei cât de ferm pot fi!"

„Ce a spus consiliul aseară?"

„I-am mustrat că nu m-au lămurit mai bine în legătură cu chipurile cioplite. Mi-au zis că nu cunoşteau problema din vreme ce nu s-a mai întâmplat aşa ceva."

Ea puse mâna pe braţul lui. „Ce ai să faci acum?"

„Am scris un răspuns la petiţie. Nu-i va mulţumi. Dar trebuie să afle că nu-s ei la cârma Romei şi dacă las după voia lor, asta se

va-nțelege ca slăbiciune. Nu pot îngădui o răzvrătire în vremea asta a guvernării mele aici."

Ea se ridică și îl sărută pe obraz. „Fii tare, Lucius al meu. M-am rugat la zei să-ți dea înțelepciune."

El dădu din cap și merse să dea față cu delegația evreilor.

Ea îl urmări iar de la adăpostul umbrelor când el își ocupă locul în fața mulțimii și desfăcu un pergament. Îl dădu tribunului să fie citit cu glas tare.

„Consiliul dă răspunsul ce urmează: În primul rând, steagurile au fost create și aparțin armatei romane. Nu au nimic în legătură cu evreii. În al doilea, evreii nu au dreptul să dea un înțeles religios obiceiurilor romane care nu îi privesc. În al treilea, evreilor nu li se cere să venereze chipul lui Cezar și Roma nu se amestecă în obiceiurile religioase evreiești; prin urmare, se cere toleranță de ambele părți. În al patrulea, schimbarea acestor steaguri ar fi o ofensă directă și de neiertat adusă împăratului. Acestea fiind hotărâte, nu vom face concesii în privința aceasta."

Urmă un moment de liniște încremenită. Apoi, preotul conducător vorbi cu mânie. „Voi ne încălcați obiceiurile schimbând marii preoți de cinci ori!" El se întoarse și schimbă câteva vorbe cu ceilalți membri ai delegației. Mulțimea din spatele lor începu să murmure.

Preotul se întoarse cu fața la Lucius, cu bărbia ridicată în semn de sfidare. „Asta intră în conflict direct cu legile noastre străvechi. Vom rămâne aici, în Cezareea, și ne vom ruga. Fie ca Dumnezeul Atotputernic să vă dea gândul să luați steagurile astea blestemate și respingătoare din Orașul Sfânt."

Se auziră strigăte aprobatoare din mulțime, oamenii agitau pumnii și strigau la guvernator.

„N-aveți deloc respect pentru legile noastre!"

„Pângăriți Orașul Sfânt cu chipurile voastre cioplite!"

„Niciun alt guvernator n-a cutezat să facă una ca asta, e o insultă adusă Dumnezeului nostru!"

Lucius stătea pe scaunul de judecată, negru la față de mânie. „Nu există alt zeu decât Cezar. E vremea ca voi, evreii, să aflați asta și să dați împăratului respectul cuvenit. Nu voi scoate steagurile."

Mulțimea foarte numeroasă creștea de la un minut la altul, în timp ce alți evrei veneau din localitățile învecinate pentru a

protesta. Lucius ascultă încă vreo câteva clipe, apoi se ridică şi părăsi demonstrativ piaţa, neluând seama la ei.

Cină împreună cu membrii consiliului, nu cu Claudia, dar ea ştia că servitorii îi vor dezvălui lui Hotep crâmpeie din conversaţie.

Fata veni la apartamentul Claudiei aducându-i o gustare simplă alcătuită din pâine şi supă de linte.

„Ce veşti ai pentru mine? Ce zice consiliul despre asta?"

Hotep dădu din cap. „Ei se felicită că au rezolvat problema. Cred că până la asfinţit cei mai mulţi din gloată s-or întoarce la casele lor. N-or vrea să mai stea o noapte-n frig."

„Sper să aibă dreptate."

Claudia era nedumerită. De ce să protesteze oamenii aceia din cauza imaginii cu omul care îi stăpânea? Se întoarse la Hotep. „E vreun evreu printre servitorii noştri care-mi poate lămuri aceste lucruri?"

„Nu ştiu... staţi. Da, Domina, e un bătrân pe nume Ieremia. Lucrează la grădini. O să văd dacă va voi să vă vorbească."

Lucius era ocupat cu consiliul şi cu alte probleme legate de cârmuire şi părea a fi un moment potrivit pentru o întâlnire cu evreul. După prânz, la propunerea sclavei, ea aşteptă într-unul din foişoarele particulare aflat în curtea din mijloc.

Claudia aştepta în linişte, cu gândul la cele văzute în ziua aceea şi aproape nu auzi zgomotul paşilor până ce bărbatul aproape ajunse în faţa ei. Ea ridică privirea la o faţă bătută de vânt şi soare, cu ochi căprui, pătrunzători. Era puţin adus de spate şi pe mâinile noduroase avea urme de pământ. Sprâncenele-i stufoase erau împreunate în timp ce stătea dinaintea ei.

Pe chipul lui se citea îngândurarea şi tonul lui era aproape aspru. „Domina, aţi vrut să mă vedeţi?"

„Da, Ieremia, ăsta-i numele tău?"

„Da, Domina." Toată atitudinea lui trăda nemulţumirea.

„Aş vrea să ştiu motivul pentru care evreii sunt atât de porniţi împotriva steagurilor din Ierusalim. Singurul lor rost a fost de a-l cinsti pe împărat. E ceva greşit?"

El o privi cercetător un moment, cântărindu-i cuvintele, şi faţa i se lumină puţin. „Noi slujim la un Dumnezeu, Domina, care

interzice chipurile cioplite. Au mai fost steaguri prin Ierusalim, dar n-aveau chip pe ele. Îl cinstim pe împărat aşa cum se cuvine a cinsti conducătorul unui popor ocupat. Soţul dumneavoastră a dat prilej la o situaţie foarte primejdioasă ce ar putea duce la vărsare de sânge. Liderii noştri nu se vor lăsa înduplecaţi şi nu vor îngădui ca steagurile să rămână acolo."

„Ieremia, din vreme ce suntem aici pentru a guverna regiunea aceasta în numele împăratului, trebuie să facem lucrurile care aduc slavă împăratului."

„Mai puţin să aduceţi chipul cioplit al unui închinător la idoli în Cetatea Sfântă."

„Noi, romanii, am venerat dintotdeauna zeii pe care-i putem vedea. Nu înţeleg închinarea la unul invizibil pe care nimeni nu-l poate vedea."

El o privi o clipă şi i se adresă cu blândeţe, totuşi fără aroganţă: „De ce slujiţi la zei care-s făcuţi cu propriile voastre mâini? Ei nu pot vorbi, nici auzi, nici vedea. Sunt numai chipuri cioplite în piatră ori lemn. Luaţi un pom şi folosiţi o parte din el ca să faceţi focul, apoi folosiţi alta din acelaşi pom ca să faceţi un chip dinaintea căruia să vă plecaţi. Cum pot chipurile astea pe care meşterii voştri le-au creat să vă audă rugăciunile?"

Înainte ca ea să poată răspunde la întrebare, îl zări atunci pe Lucius stând în partea cealaltă a curţii şi privindu-i. Nu părea bucuros.

Se ridică şi îşi strânse pala pe lângă trup. „O să vorbim şi altă dată, Ieremia. Vreau să ştiu mai multe, însă nu-i acum momentul."

El făcu o plecăciune uşoară. „Fie cum doriţi, Domina, dar problema steagurilor nu-i încheiată."

Bătrânul se întoarse la grădinărit şi Claudia zâmbi încântător soţului.

„Ai terminat treburile? Abia am aşteptat să fiu cu tine."

„Cu cine vorbeai?"

„Cu unul din grădinari, iubitule. L-am întrebat despre felurite plante şi flori ce ar putea da culoare palatului ăsta întunecos. Nu

vrei să cunosc oamenii care lucrează aici? Nu ştiu cât vom sta aici şi e datoria mea să văd cum îşi fac treaba."

„Aşa e," răspunse el cu un zâmbet, apoi o luă de braţ. „Hai să facem o plimbare prin grădină. A fost o zi istovitoare."

„Se va-mprăştia mulţimea?"

„Până acum nu. O să văd dacă-s şi mâine acolo. Consiliul e de părere că s-or sătura să aştepte-n frig."

„Sunt sigură că ai dreptate."

Vorbiră despre lucruri obişnuite, însă Claudia îşi surprinse soţul aruncând priviri înspre piaţă din când în când. Apoi veni tribunul care îi şopti lui Lucius ceva la ureche făcându-l să îşi lovească palma cu pumnul. „Mai dă-le o zi," mârâi el.

„Da, Excelenţă."

După plecarea tribunului, Lucius o lăsă ca să se ocupe de alte treburi. Ea urcă scările cu paşi grei spre camera ei. De ce era atât de trudită?

Se puse la odihnă şi adormi pe loc, numai că visul pe care îl avusese cu câteva luni în urmă reveni. Era acelaşi bărbat pe care îl văzuse în primul vis—un om cu ochi deosebiţi, pătrunzători. Pe faţa lui însângerată era întipărită o suferinţă imensă. Ce voia de la ea? De ce o urmărea în vis?

23

A doua zi dimineaţă Claudia urma în balcon un Lucius încrezător. Îi spuse că ordonase ca un grup de soldaţi să elibereze piaţa. Când ajunseră în balcon şi se uitară în jos, Lucius scăpă o înjurătură. Mulţimea nu doar rămăsese tot acolo, ci devenise şi mai numeroasă.

Chiar în clipa aceea, un om din mulţime îi zări la balcon şi dădu semnal celorlalţi. Toţi ochii se îndreptară în direcţia lor şi gloata se ridică precum un singur trup, agitând pumnii şi strigând: „Jos chipurile cioplite! Scoateţi idolii din Oraşul nostru Sfânt!"

Lucius o trase pe Claudia din balcon, înapoi în palat. Chipul lui era întunecat de mânie când strigă la tribunul său. „Nu stârni mânia poporul mai mult de atât. Puneţi oamenii în locuri-cheie şi stai cu ochii-n patru, dar fiţi gata să vă apăraţi dacă gloata devine violentă."

„Da, Excelenţă." Tribunul salută şi se îndepărtă cu paşi iuţi.

Strigătele mulţimii păreau să se audă cu ecouri. Într-o clipă Claudia auzea strigăte mânioase, apoi era linişte câteva ore. Se întreba de ce Lucius nu putea da pur şi simplu steagurile jos, dar se străduia să aibă un ton încrezător ca să îşi susţină soţul în timp ce îl asculta gândind cu glas tare.

„Scumpa mea, dacă gloata asta devine violentă, vreau să te-ntorci la apartamentul tău cu Hotep şi să închizi bine uşa," o îndemnă el cu o privire hotărâtă. „Ştiu c-ai fost prin preajmă şi ai auzit ce se petrece. Mulţimea ar putea forţa intrarea-n palat şi ar putea curge sânge. Nu te vreau în primejdie."

„Desigur, Lucius. Cu tot ce ai pe cap, nu trebuie să-ţi faci griji şi pentru siguranţa mea."

El păru mulţumit de răspuns. O sărută şi merse să stea de vorbă din nou cu membrii consiliului.

Ea se încruntă. Se aştepta Lucius la vreo primejdie din partea mulţimii? Cuvintele lui îi băgau spaima în suflet. Evreii vor dovedi gărzile? Se cutremură gândindu-se la ce se putea întâmpla dacă soldaţii erau obligaţi să îşi folosească spadele.

După plecarea lui Lucius, ea simţi iar imboldul de a se apropia tiptil de balcon, însă de data aceasta ea rămase ascunsă privirilor, în umbră, ca să vadă mulţimea.

Unii păreau a se ruga, alţii cântau imnuri. Din când în când se auzea un cântec în limba ebraică care apoi era intonat de mulţime până ce notele se auzeau tot mai tare în aerul dimineţii.

Se întoarse către Hotep care venise alături de ea. „Aş vrea să ştiu ce cântă."

„Ieremia ne-a zis că intonează nişte Psalmi—despre cum Dumnezeul lor e un ajutor de nădejde în vremuri vitrege."

Ieremia. Claudia voia să stea din nou de vorbă cu el, numai că va trebui să aştepte până ce treceau clipele acelea tulburi. Nu îi putea cere lui Ieremia să vină la apartamentul ei, nici nu putea coborî în grădină. Lucius s-ar mânia să o găsească atât de aproape de intrarea palatului şi în primejdie dacă starea de spirit a mulţimii se schimba.

Veni şi cea de a patra zi şi oamenii nu se clintiseră din loc. Câţiva rătăciţi pe acolo plecaseră, dar ei însemnau doar o mică parte din mulţimea imensă. Când nori negri îşi făcură apariţia la orizont, Lucius prinse curaj. Poate o furtună, ceva obişnuit în octombrie, îi va uda pe oameni şi îi va sili să se retragă la casele lor. Începând cu uşoare picături răzleţe, furtuna crescu în intensitate, biciuind corturile ridicate în piaţă şi udându-i până la piele pe cei care nu aveau adăpost. Atunci cei care aveau corturi le deschiseră pentru a-i adăposti pe cei care nu aveau şi alţii căutară orice fereală puteau găsi pe lângă piaţă. Claudia şi Lucius îi urmăreau de la una din ferestrele palatului.

El scutură din cap, îngrozit. „Ce se-ntâmplă cu oamenii ăştia? De ce stăruie în protestul ăsta stupid? Trebuia să mi se dea mai multe trupe."

„De ce nu ţi s-a dat?"

El ridică din umeri. „Sejanus a zis că-i nevoie de armată la graniţele imperiului şi că ce am ajunge pentru a păstra pacea în Iudeea."

„Şi nu-i de ajuns?"

„Draga mea Claudia, Iudeea e cea mai răzvrătită provincie din imperiul roman. Ştiai că prin părţile astea au fost doisprezece revolte mari de la cucerire?"

Ea scutură din cap. „Şi împăratul nu mai doreşte să vadă alta cât timp eşti guvernator?"

„Pesemne ar însemna sfârşitul misiunii mele aici. Aş fi rechemat la Roma şi numai zeii ştiu pentru ce."

În a cincea zi se iscară mai multe probleme. Mulţi dintre evrei trimiseseră să fie aduse provizii de-ale lor şi nu mai cumpărau de la vânzătorii din oraş. Cuvinte dure şi jigniri erau schimbate între evrei şi romani şi începeau să apară unele mici incidente.

Claudia ştia că soţul ei va trebui să afle cumva un mod de a aplana lucrurile. Când stărui să afle cum va ieşi din criză, el îi răspunse doar că tulburarea oamenilor va trebui să ia sfârşit şi merse să ceară sfatul membrilor consiliului său. Când mai târziu el urcă la apartamentul lor, nu îi dezvălui hotărârea consiliului, dar servitorii îi spuseră că mai multe trupe se îndreptau spre ei dinspre Sebastia.

La prima oră a dimineţii următoare, Lucius trimise după tribunul său. Murmură ordine, iar soldatul salută şi plecă de îndată. În scurt timp, trâmbiţele făcură mulţimea să tacă. Tribunul anunţă că guvernatorul Iudeii va răspunde personal cererii lor într-o oră.

Preoţii din delegaţie se sfătuiră şi făcură semne din cap spre mulţime. Cu multe obiecţii aceştia se puseră lângă corturile şi lucrurile lor în aşteptarea guvernatorului.

Cu inima ceva mai uşoară, Claudia realiză că era posibil ca Lucius să fi aflat o rezolvare la dilema aceea. Spera ca piaţa să fie eliberată până la sfârşitul zilei.

Lucius apăru îmbrăcat de gală şi îi permise Claudiei să îl însoţească. Ea îşi avea locul la umbră pe tribuna instalată deasupra pieţei. Lucius era îmbrăcat în toga oficială, cu o dungă lată de culoare mov imperial. Trâmbiţele îi anunţară intrarea în timp ce

se îndrepta cu pași hotărâți spre locul judecătorului de la tribuna lângă steagul de purpură al guvernatorului.

Evreii stăteau curioși. O fanfară deschise ceremonia. Lucius se aplecă în față. „Vă salut în numele împăratului, Tiberius Cezar. Mai aveți ceva de spus înainte de a vă face cunoscută hotărârea?"

Liderii evrei se apropiară și îi prezentară din nou cererea de a fi scoase steagurile din Orașul Sfânt.

Lucius ascultă, lăsând puțin capul într-o parte. „În privința chipurilor cioplite, există sau a fost vreo situație în care ați îngăduit acest lucru? N-aveți imagini, nici măcar cu profeții sau conducătorii voștri?"

„Nu, Excelență."

Lucius își rosti primele argumente. „Mi s-a spus că evreii din Mesopotamia pictează fresce pe pereții sinagogilor și că evreii chiar și-n Roma, desenează și sculptează portrete pe bolțile mormintelor. Cum explicați nepotrivirea asta?"

Pentru o clipă, liderul păru luat prin surprindere, apoi își veni în fire. „Evreii aceștia sunt rudele noastre, dar ei nu urmează legile noastre. Ei comit un sacrilegiu pentru că faptele lor contravin poruncilor lui Dumnezeu."

„Am mai aflat că Irod a pus un vultur aurit chiar deasupra porții templului vostru."

„Acela a fost smuls și aruncat jos de popor, Excelență."

„Înțeleg. Atunci ce spuneți de dinarii de argint pe care îi folosiți și care au imaginea împăratului pe ei?"

Rabinii se întoarseră și șușotiră între ei. Claudia avea sentimentul că Lucius le dăduse argumentul cel mai convingător și aștepta nerăbdătoare reacția lor.

Liderul evreu se apropie iar de Lucius. „Excelență, ni se cere să plătim tribut Romei. Prin urmare, folosim moneda imperiului roman. Cu toate astea, monedele acestea nu se folosesc și în Templu. Nu credem că monedele au vreo însemnătate religioasă."

Lucius își pierdea răbdarea. „Atunci de ce vă preocupă steagurile? Nu vă cerem să vă închinați la steagurile noastre după cum nu vă cerem să vă închinați la banii noștri."

„Excelența voastră, legea noastră interzice imaginile religioase mai cu seamă în Orașul Sfânt." Claudia observă că preotul vorbise de sus și se uită la Lucius.

„Ajunge!", strigă el. „Îmi puneţi răbdarea la-ncercare. Am auzit tot ce voiam să aud. Hotărârea mea finală este că însemnele împăratului vor rămâne în Ierusalim. N-o să aduc o ofensă împăratului nostru poruncind să fie scoase. Îmi veţi da acordul acum şi voi împreună cu mulţimea veţi părăsi Cezareea de îndată."

Liderii evrei păstrară tăcerea, uluiţi. Se consultară din nou şi, la urmă, cu o singură voce strigară din toate puterile. „Vom rămâne aici în Cezareea până ce idolii vor fi îndepărtaţi."

Mulţimea, ce privea într-o tăcere respectuoasă, izbucni în strigăte mânioase. „Scoateţi idolii blestemaţi! Sunt o urâciune!"

Lucius făcu un semn din cap tribunului care dădu un semnal. Deodată strigăte de spaimă cuprinseră lumea adunată în timp ce erau înconjuraţi de sute de soldaţi romani.

Lucius aţintea privirea de sus la liderii evreilor, cu maxilarul strâns şi cu pumnii încleştaţi. „Sunteţi vinovaţi de trădare şi de răzvrătire împotriva împăratului Tiberius Cezar. Pedeapsa pentru asta e moartea. Aveţi un ultim avertisment să părăsiţi piaţa în linişte. Cei rămaşi după acest semnal vor fi ucişi. N-o să mai îngădui această tulburare, aşa că plecaţi acum!"

Liderii vorbiră încet între ei, apoi înaintară şi strigară: „Omorâţi-ne dacă aşa credeţi că trebuie să faceţi, dar n-o să îngăduim să fie lăsate chipurile acelea cioplite în Oraşul nostru Sfânt."

„Vreţi să vă pătaţi mâinile cu sângele acestor oameni adunaţi aici?"

Claudia îşi ţinu respiraţia. Lucius nu era pregătit ca evreii aceştia îndărătnici să moară pentru convingerile lor. El privi în jos la bărbaţii ce stăteau curajoşi la picioarele lui. Întoarse ochii la Claudia. Ea era sigură că el nu voise decât să îi ameninţe, nu să îi aducă la un pas de moarte. Cum putea el da ordin să se facă vărsare de sânge în van?

„V-aţi da viaţa din pricina unui steag?"

„Da," veni răspunsul unuia dintre lideri. „Suntem gata să murim pentru credinţa noastră."

Atunci el scutură din cap. Claudia se rugă în gând ca zeii să îi dea înţelepciune.

Lucius îşi îndreptă atenţia spre mulţime. „Femeile şi copiii pot pleca liniştiţi, dar în clipa asta. Oricare din bărbaţii care ţineţi la viaţa voastră puteţi pleca acum şi nu veţi fi traşi la răspundere. Întoarceţi-vă la casele şi la familiile voastre."

Spre uşurarea Claudiei, o parte din femei şi copii începură să părăsească piaţa. Apoi, spre disperarea ei, nici măcar unul dintre bărbaţi nu se clinti din loc.

În cele din urmă, Lucius făcu semn către tribun şi spuse ceva repede. Tribunul se întoarse cu faţa la piaţă şi scoase sabia. Claudia căscă gura auzind scrâşnetul rău prevestitor al sutelor de spade romane ce erau scoase din teacă.

Liderii iudeilor se aruncară la pământ şi îşi descoperiră grumazul. Ceilalţi iudei, laolaltă bărbaţi şi femei, căzură la pământ şi făcură la fel. Începură a cânta unul dintre psalmii lor.

Lucius stătea în picioare uluit. Claudia ştia că el nu putea masacra cu sânge rece sute de evrei. Bietul, dragul ei Lucius se gândise că îi putea băga în sperieţi ca să se întoarcă şi să fugă în Ierusalim. Dar, în timp ce îi privea, bărbaţii îngenunchiau unul câte unul şi îşi dezveleau ceafa, gata să îşi dea viaţa.

Ea aşteptă cu spaimă şi o amăreală îi venea pe gât. *Oh, Lucius. Nu da ordinul.* Un asemenea măcel s-ar afla la Roma şi cum ar explica acest lucru împăratului? Se rugă în tăcere pentru o scăpare.

Lucius stătea încordat şi broboane de sudoare îi ieşeau pe frunte. Îşi strângea şi desfăcea pumnii în timp ce privea cu ochi ficşi spectacolul din faţa lui. Claudia îşi ţinea respiraţia, înălţând în gând rugăminţi zeilor. *Te rog, Lucius, nu face asta!*

În cele din urmă, Lucius rupse tăcerea, iar vocea lui ajunse peste mulţime la urechile oamenilor săi. „Băgaţi spadele-n teacă!"

Apoi se adresă mulţimii: „Din clemenţă, în numele lui Tiberius Cezar, vă cer să vă ridicaţi. Misiunea mea-i să guvernez cu dreptate. Văd că sunteţi cu adevărat sinceri în pricina asta şi, chiar dacă am fost obligat să pun problema asta la grea încercare, e limpede că steagurile militare sunt cu adevărat jignitoare pentru poporul vostru. Nu mi-aţi probat doar autoritatea."

Claudia suspină, uşurată.

„Trebuie să-nţelegeţi că asta tot ofensă adusă Cezarului se cheamă că este iar eu nu pot răspunde pentru niciuna dintre

urmări, dat în situaţia asta nu voi păta imaginea împăratului. Contingentul cu steagurile ofensatoare se va întoarce în Cezareea, dar voi trimite unul cu steaguri noi, fără chipul împăratului. Romanii şi evreii trebuie să fie-n stare să trăiască şi să muncească împreună. Mergeţi în pace. Întoarceţi-vă la casele voastre."

Urmă o linişte la îndemnuri şoptite când sensul cuvintelor lui fu înţeles pe deplin. Mulţimea începu să strige cu putere în semn de aprobare şi îl aplaudă pe guvernator. Se strângeau în braţe şi unii dansau de bucurie. Deodată se auzi un cântec înălţător de laudă şi oamenii începură a cânta într-un singur glas în timp ce îşi adunau lucrurile şi părăseau triumfători piaţa.

Lucius îi urmări cum pleacă şi Claudia veni să stea alături de el, murmurând cuvinte numai pentru urechile soţului ei. „Bravo, dragul meu Lucius, bravo. Ai fost magnific."

El dădu drumul trupelor, lăsând ceilalţi soldaţi să se întoarcă în Sebastia. Strigă tribunului să schimbe cohortele şi să aducă steagurile ofensatoare în Cezareea. Se uită prin piaţă şi îi porunci să cheme oameni care să strângă mizeria.

Marele preot care fusese ajutat să se ridice în picioare, făcu o plecăciune adâncă în faţa guvernatorului. „Sunteţi un om înţelept şi îndurător, domnul meu. Vă suntem recunoscători."

În câteva momente delegaţia preoţilor de la Ierusalim părăsi piaţa şi se îndreptă în grabă spre oraşul său cu vestea cea bună.

Lucius îi privi în timp ce se îndepărtau, întunecat la chip precum umbrele serii. Claudia suferea pentru el. În prima lui confruntare însemnată cu evreii, să i se fi ştirbit reputaţia?

Când se întoarseră la palat, Claudia se uită peste umăr la piaţa aproape pustie. „Mulţimea e aproape risipită, domnul meu."

El aproape mârâi. „Se duc, dar sunt sigur că nu-i pentru ultima oară când s-o ivi ceva legat de religia lor nesuferită, răspunse el strângând pumnii. „I-aş fi trecut prin sabie pe toţi, dar nu pot spune motivul unei asemenea acţiuni împăratului, deşi probabil că ar fi pe placul superiorului meu. Sejanus urăşte evreii la fel de mult ca mine."

Vehemenţa cuvintelor lui o contrarie. Această latură crudă era ceva ce nu îşi închipuise. Apoi, îşi aminti cuvintele bunicii. *Va face multe greşeli. E tânăr pentru aşa o răspundere. Trebuie să fii o pereche potrivită şi tăria lui.*

Ea îi vorbi cu blândețe, verificând atentă ca el să-i asculte cuvintele. „Ești înțelept, Lucius drag, să te gândești la toate urmările unei asemenea acțiuni. În anii petrecuți la palat am văzut ce se-ntâmplă dacă stârnești mânia împăratului."

Susținu calmă privirea lui sfredelitoare când el îi cercetă un moment chipul. „Poate că m-am căsătorit cu o sfătuitoare înțeleaptă." Spre ușurarea ei, mânia lui se domolise.

Un soldat apăru la intrare și așteptă răbdător până ce Lucius îi simți prezența. Când fu chemat, el vorbi cu Lucius și, indiferent despre ce era vorba, părea ceva grabnic.

Soțul ei, dăruindu-i un zâmbet pe fugă, se întoarse să meargă împreună cu soldatul. „Mă cheamă datoria. Ne vedem la cină." Și dus a fost.

Hotep aștepta în curte porunca stăpânei.

Claudia se gândi puțin, apoi îi ceru să trimită după Ieremia.

Grădinarul veni la chemarea ei și ea îl primi în foișorul din curte. Ca să nu trebuiască să își mintă soțul din nou, ea vorbi despre plantele care ar putea aduce culoare în curte și despre cele cărora le-ar putea merge bine în interior. După ce se asigură, mulțumită, că el înțelegea ce-și dorea ea, îi puse întrebări legate de ce avea pe suflet.

„Ai aflat de cele întâmplate deunăzi pe aici. Vorbește-mi de religia ta. În ce crezi și cum a-nceput totul?"

„Ar lua mai mult timp decât avem azi, stăpâna mea, dar o să vă spun dacă doriți cu adevărat să știți."

„Vreau să aud, Ieremia. Stai jos și zi-mi ce poți astăzi. Începe cu începutul."

El strânse din sprâncenele-i dese, dar păru mulțumit că se arăta curioasă. Se așeză timid pe capătul băncii.

„Cu multă vreme în urmă, în Ur din tărâmul Caldeii, trăia un om mare pe nume Avram. Într-o zi a auzit un glas care-i vorbea. Era glasul Dumnezeului Preaînalt care i-a zis: „Ieși din țara ta, din rudenia ta și din casa tatălui tău și vino în țara pe care ți-o voi arăta. Voi face din tine un neam mare și te voi binecuvânta; îți voi face un nume mare și vei fi o binecuvântare. Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta și voi blestema pe cei ce te vor blestema; și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine."

Claudia nu înţelegea. „A auzit cu urechile lui glasul unui zeu?"

Ieremia scutură din cap. „Nu, stăpână, a auzit vocea singurului şi unicului Dumnezeu," răspunse după care continuă povestirea. „El avea o soţie, Sarai, şi un nepot, Lot, dar nu aveau copii fiindcă soţia lui era stearpă. A strâns toate lucrurile pe care le avea, fiind ascultător la chemarea lui Dumnezeu şi a plecat din Ur. Multe lucruri s-au întâmplat cu Avram şi cu soţia lui, Sarai, dar Dumnezeu a fost cu ei şi a schimbat numele lui în Avraam, care înseamnă «părintele multor neamuri» Acum Avraam era ajuns la o sută de ani şi soţia lui, Sarai, la nouăzeci, dar nu apărea niciun semn al seminţei făgăduite. După aceea, Dumnezeu a schimbat numele Sarai în Sara şi a zis că o va binecuvânta. Chiar dacă Avraam şi Sara trecuseră de vârsta la care puteau avea copii, Dumnezeul nostru e unul al minunilor şi după timpul hărăzit de Cel PreaÎnalt, Sara rămase grea şi dădu naştere unui fiu pe care îl numiră Isaac."

Claudia interveni iar. „Sună ca o poveste ciudată. Cine a auzit vreodată de doi soţi care să aibă un copil la vârsta aceea? E cu neputinţă."

Ieremia zâmbi. „Pentru Dumnezeul nostru, nimic nu-i imposibil. Dar, să continuăm. Pe când Isaac avea patruzeci de ani, Avraam a trimis un rob la ruda lui să afle o soţie pentru fiul lui. A găsit-o pe Rebeca. Din fiul lor, Iacob s-au născut doisprezece fii, cele doisprezece seminţii ale lui Israel: Ruben, Simeon, Levi, Iuda, Gad, Aşer, Isahar, Zabulon, Iosif, Beniamin, Dan şi Neftali. Unul din fii mai tineri, Iosif, care s-a născut din soţia lui preferată, Rahela, avea multe vise—visa că, într-o zi, fraţii lui se vor pleca dinaintea lui—şi vorbea aiureli. Când veni de la tatăl lui să vadă de turme şi să îşi întâlnească fraţii, din pizmă aceştia l-au vândut la o caravană de negustori de sclavi ismaeliţi. Iosif a fost dus în Egipt şi cumpărat de Potifar care era căpitanul gărzii lui Faraon. A devenit omul de încredere pentru stăpânul lui şi mai-mare peste casa lui. A fost aruncat în închisoare pe nedrept, dar şi acolo Dumnezeu cel Preaînalt l-a binecuvântat. A fost privit cu încredere de paznici şi de deţinuţi. Când doi dintre cei închişi au avut vise, Iosif le-a dezlegat înţelesul viselor. Doi ani mai târziu, faraonul a avut două vise care l-au tulburat. Când Iosif a fost chemat din închisoare ca să tălmăcească visele

faraonului, acesta a aflat că Domnul Preaînalt îi arăta că Egipt va avea şapte ani de belşug urmaţi de şapte ani de foamete. Când faraonul a văzut că Dumnezeul cel Preaînalt era cu Iosif şi că planul pe care acesta l-a propus pentru Egipt era unul bun, a fost pus căpetenie peste întregul Egipt. Numai faraonul avea mai multă putere decât Iosif.

Cei şapte ani buni au venit şi au fost folosiţi pentru a strânge grâu ca să hrănească poporul din Egipt, dar când foametea ajunse tot mai mare, oameni din alte ţări veniră după mâncare. Într-una din zile, fraţii lui Iosif au fost trimişi de tatăl lor, Iacov, să cumpere grâu. Ei nu şi-au recunoscut fratele, pe Iosif, şi întocmai ca în visul lui, cu toţii se plecară dinaintea lui. Până la urmă el le descoperi cine era şi îşi aduse nu numai tatăl, ci toată familia în pământul Gosen din Egipt unde îşi puteau ţine turmele şi cirezile..."

Ieremia se opri. „Poate vă spun prea multe dintr-odată?"

Claudia tăgădui din cap. „Nu. Mă-ntrebam doar. Crezi că visele îţi spun ceva din ce urmează a se întâmpla, ca-n visul faraonului?"

„Câteodată sunt o prevestire a viitorului. Vă tulbură visele, stăpâna mea?"

„Doar unul care se repetă şi nu-mi dă pace."

„Nu-s tâlcuitor de vise, dar dacă visul se repetă de multe ori, aş căuta să aflu motivul. Aţi vrea să-mi povestiţi visul?"

Ea se gândi îndelung la întrebarea lui. Poate că dacă el ar putea-o ajuta, nu va mai avea visul. Într-un final, ea îi spuse ce văzuse în vis. „Nu ştiu ce vrea bărbatul acesta de la mine."

Ieremia plecă fruntea şi ea îşi dădu seama că se ruga Dumnezeului său. Un moment mai târziu el înălţă capul şi privi adânc în ochii ei. „Acesta chiar e un vis care va schimba viitorul domniei voastre şi pe al soţului. Asta-i ce simt, dar nu pot zice mai mult."

Umbrele după-amiezii învăluiau curtea. „Îţi mulţumesc, Ieremia. Se face târziu. O să mai ascult povestea ta în altă zi."

El plecă fruntea şi se duse.

Claudia se ridică, privindu-l cum se îndepărta şi rămase pe gânduri după dezvăluirile acestuia despre vis. Urma să se întâmple ceva cu urmări asupra vieţii ei şi a lui Lucius. Ce putea fi? Ea se

cutremură fără să vrea şi îşi strânse stola mai tare pe lângă trup. „Hotep, trebuie să mă îmbrac pentru cină."

Fata stătuse prin preajmă.

„Ai tras cu urechea?"

„Da, Domina, e o poveste foarte interesantă. Şi eu aş vrea să aflu mai multe."

Lucius era istovit când veni lângă ea. Claudia se îmbrăcase elegant într-una din togile ei fine de in, de culoare albastră. El o privi cum îşi ocupă graţioasă scaunul, îşi trecu degetul mare pe braţul ei şi ochii i se închiseră la culoare de dorinţă. „Mai că m-aş putea lipsi de cină, iubita mea. Frumuseţea ta-i răpitoare."

Ea îi zâmbi. „Dragul meu soţ, cuvintele tale îmi merg la suflet, dar chiar mi-e foame."

El zâmbi larg şi servitorii le aduseră pânze pentru mâini. Meniul era simplu—pepeni galbeni tăiaţi felii, varză şi mazăre cu nucşoară şi un fel obişnuit de mâncare făcut din peşte sărat, ouă şi brânză.

„Cât de repede vor fi înlăturate steagurile, Lucius?"

El ridică dintr-o sprânceană. „Asta te apasă, iubirea mea?"

Ea întinse mâna şi îi cuprinse obrazul în căuşul palmei. „Numai din ce ştiu că a fost o situaţie nedorită. N-ai găsit tu rezolvarea cea mai nimerită?"

„N-am avut de ales."

Ea simţea că Lucius nu dorea să vorbească despre evrei în seara aceea. Terminară de mâncat şi el îi ridică bărbia să o sărute. Apoi o luă de mână şi urcară scările împreună.

Claudia se afla în Cezareea de două luni şi, spre încântarea ei, îşi dădu seama că aştepta un copil. Aşteptă încă o săptămână numai ca să fie sigură şi apoi dădu vestea lui Lucius că va fi tată la începutul verii.

El o strânse în braţe. „M-ai făcut fericit, dragostea mea. Trebuie să ai mai mare grijă de tine." Când plecă de lângă ea, era zâmbitor şi cu paşi mai uşori.

24

La începutul primăverii, un grec pe nume Dimitris şi un prieten care slujise împreună cu Lucius în armata romană, fură transferaţi în Cezareea. Lucius îl invită pe Dimitris la cină.

Cei doi bărbaţi se bătură pe umeri în pofida faptului că Lucius era acum mai sus în grad ca guvernator al Iudeii.

„Ia zi-mi, Dimitris, cum merg treburile prin Roma?" întrebă Lucius lăsându-se pe divan şi aşteptând.

„Nu merg bine, prietene. Tiberius stă în Capri fără gând să se-ntoarcă vreodată în Roma. Sejanus deţine controlul absolut al imperiului şi oraşului. Îi trimite mesaje lui Tiberius şi primeşte răspuns, dar, cu toate astea, împăratul nu vrea să plece din Capri."

Claudia simţea că Dimitris îşi măsura cuvintele, ştiind că Lucius era loial lui Sejanus.

Lucius clătină încet din cap şi se întinse după un fruct. „Nu pricep dorinţa împăratului de a rămâne în Capri. E ca un vas fără pânza cea mare."

„Umblă zvonuri că într-o zi Tiberius are de gând să-l numească pe Sejanus coregent."

Lucius rămase cu mâna în aer. „Coregent?"

„Cred că Sejanus lucrează la asta de mult timp."

Văzând că ochii lui Lucius se îngustau la cele spuse, Dimitris dădu mâinile în lături. „Repet numai ce se zvoneşte prin Roma. Şi de ce nu? Conduce statul de doi ani deja. Poporul chiar îi ţine ziua de naştere ca pe o sărbătoare naţională."

Lucius se mulţumi să dea din cap, însă degetele de la o mână băteau darabana pe masă. Claudia nu scoase niciun cuvânt, dar o tulburau veştile acestea. Sejanus devenea tot mai puternic. Cum le va influenţa acest lucru viaţa aici, în Iudeea? Nu fuseseră urmări după întâmplarea cu steagurile.

Dimitris avea poftă de vorbă şi după ce mai îmbucă ceva le dădu altă informaţie, căutând să le vadă reacţia.

„Tiberius şi-a dat consimţământul ca Sejanus s-o ia de soţie pe Levilla."

„Ce?" întrebă Lucius, cu răsuflarea tăiată.

Claudia se opri din mâncat, privind mirată la Dimitris.

În cele din urmă, Lucius întinse mâna după o felie de carne. „Pe mine nu mă surprinde. I-a tot cerut asta lui Tiberius de ceva vreme."

Claudia hotărî să profite de ocazia de a primi veşti de la Roma ca să întrebe de bunica ei. „Ai auzit ceva despre Doamna Scribonia? I-am scris, dar n-am primit vreun răspuns."

Dimitris tresări. „Vă cer iertare, doamnă Claudia," zise el, băgând mâna într-un buzunar de sub pelerină de unde scoase un mic pergament pe care i-l dădu. „Vă aduc o scrisoare de la ea. Nu stă bine cu sănătatea, deşi sora mea a zis c-a fost văzută la băi."

Claudia îşi simţi inima uşoară când desfăcu în grabă răvaşul.

Draga mea Claudia,

Dimitris a venit la mine la cererea soţului tău şi îţi trimit aceste rânduri prin el. Nu mă simt bine, dar zeii nu m-au chemat încă. Medina îţi trimite dragostea ei şi vrea să te asigur că va merge la Villa Ponti după moartea mea şi va aştepta acolo să te întorci la Roma. Domneşte o mare frică în Roma, dar nu-ţi pot spune mai multe. Mă bucur că îi dăruieşti atât de repede un copil lui Lucius. E semn bun de la zei. Mă rog să-ţi meargă toate bine şi aştept nerăbdătoare naşterea unui strănepot.

Bunica ta care te iubeşte,
Scribonia

Claudia reciti scrisoarea. Bunica ei avea sănătatea şubredă. Dar era încă în viaţă. Îi va răspunde şi îi va trimite răvaşul printr-un mesager.

Conversaţia bărbaţilor părea a fi nişte şuşoteli pe deasupra capului ei în timp ce se gândea la alte lucruri.

După cină, Dimitris îi ură o seară bună şi bărbaţii se retraseră în camera de lucru a soţului, neîndoios pentru a discuta lucruri care nu le privesc pe femei.

Claudia urcă în camera ei ca să-i arate lui Hotep scrisoarea bunicii. Află fata privind lung pe fereastră şi păru luată prin surprindere când Claudia intră în încăpere.

„E gata cina, Domina?"

„Da. Mi-e greu să stau foarte mult pe scaun. Am o surpriză, o scrisoare de la bunica. Nu se simte bine. Medina m-a asigurat din nou că va merge la Villa Ponti după ce bunica va părăsi lumea asta."

Claudia se simţi deodată copleşită de tristeţe. Pesemne bunica îşi trăia ultimele zile şi nu era cu putinţă să o vadă înainte de obştescul sfârşit. Gândul acesta îi umplu ochii de lacrimi. Şi le şterse cu mâna. Părea slăbită în ultimele zile. Copilul îi lua mult din energie. Greţurile de dimineaţă trecuseră, dar acum, câteva luni mai târziu îi veneau iar din când în când şi nu îi plăcea.

Hotep o ajută să se dezbrace, îi perie părul şi o ajută să se aşeze confortabil în pat înainte de a ura stăpânei noapte bună.

Întinsă pe pat ea se gândea la incidentul din piaţă. Lucius fusese nevoit să ia nişte decizii grele şi îi admira felul iscusit de a rezolva problema steagurilor. Se putea întâmpla o nenorocire. Încerca să îşi imagineze soldaţii mânuindu-şi spadele şi făcând măcel în mulţimea de evrei. Era o închipuire îngrozitoare. Se simţea uşurată şi recunoscătoare că Lucius anulase ordinul. O cuprinse somnul îndată şi nu ştiu când ori dacă Lucius venise în pat.

A doua zi de dimineaţă, când dădu să se ridice din pat ca să ia micul dejun cu Hotep, înţelese două lucruri. Unu, că Lucius petrecuse noaptea în apartamentul său şi doi, că se simţea îngrozitor de rău.

„Domina!" Hotep îi văzu faţa şi aduse repede un lighean. Ajunse chiar la timp.

Claudia se întinse la loc pe pat, în timp ce servitoarea îi ştergea cu grijă faţa cu o bucată de pânză umedă. „Trebuie să trimitem după doctor."

„Du-te după soţul meu. Va şti ce are de făcut."

Servitoarea ieşi val-vârtej pe uşă şi, în ce păru a fi câteva clipe, Lucius era alături de ea. „Am trimis după doctorul militar." El trase un scaun lângă pat şi îi luă mâna, cu grija întipărită pe chip.

Sosi doctorul militar. Faţa lui vârstată trăda oboseala, dar el o privi pe Claudia cu bunătate. „Văd că purtaţi în pântece un prunc, stăpâna mea. Când e sorocul?"

„La-nceputul verii." Ea îi povesti despre oboseală şi despre greţurile pe care le avea din când în când.

„Deşi acest lucru e ceva obişnuit în primele luni, stăpâna mea, unele femei au de suferit mai mult. Sunteţi sănătoasă. Poate ar trebui să vă odihniţi mai mult."

Lucius, care stătuse deoparte când doctorul venise la patul Claudiei, veni şi o luă iar de mână. „O să faci ce-ţi cere doctorul, draga mea?" Era mai mult o cerinţă decât o întrebare.

„Da, Lucius."

El îi sărută palma mâinii. „Odihneşte-te, iubirea mea, şi ţine-ţi puterile," o sfătui el, după care întrebă doctorul. „Va putea călători fără probleme?"

„Excelenţă, femeile au copii de multă vreme. Poate călători, dar e de dorit să nu meargă călare. Încotro vă-ndreptaţi?"

„Mergem să stăm la Ierusalim în primăvara asta. Va călători într-o *carpentum*. Evreii sărbătoresc Paştele şi oraşul e plin de pelerini. Cred că-i cel mai nimerit să fiu acolo, să văd ce se petrece în vremea asta. "

„N-ar trebui să fie o problemă, Excelenţă," îl linişti el, apoi se întoarse spre Claudia. „Dimineaţa să mâncaţi nişte pâine şi să beţi puţin vin îndulcit cu miere înainte să vă ridicaţi din pat. Ar trebui să vă ajute să scăpaţi de greţuri." Doctorul se înclină uşor înaintea superiorului său şi părăsi încăperea.

„Mă cheamă datoria, iubirea mea, dar Hotep va avea grijă de tine ca de fiecare dată. O să-ncerc să vin la prânz aici, în apartamentul tău. E cel mai bine să nu cobori în sala de mese în perioada asta. Voi încerca să vin să cinăm împreună aici." Îi dădu o sărutare pe obraz şi ieşi din cameră.

Hotep umflă pernele la spatele Claudiei. „O să fim mai atente, Domina. Eu o să vă-ngrijesc."

Claudia dădu din cap. „Toate bune și frumoase de aici înainte, dar acum adu-mi repede niște pâine și vin cu miere. Vreau să mai pot să stau în picioare."

25

Lucius era plecat din Cezareea, vizitând altă parte a Iudeii ca să inspecteze una din cohortele ce staţionau acolo, astfel că Claudia trimise după Ieremia. Peste o săptămână urmau să plece la Ierusalim şi voia neapărat să afle mai multe lucruri despre evrei până să ajungă acolo.

Coborî cu grijă scările, ajutată de servitoarea sa, şi stătu în foişorul din grădină, aşteptând nerăbdătoare să audă şi restul acelei poveşti interesante despre evrei.

După ce Ieremia sosi la invitaţia ei, se aşeză cu încetineală pe capătul băncii.

„Să vedem, stăpâna mea, unde am rămas?"

„Acolo unde poporul lui Israel s-a stabilit în ţinutul Gosen."

„Ah, da. Ei bine, poporul a trăit în Egipt mulţi ani şi, prin mila Dumnezeului Preaînalt, s-a înmulţit devenind o naţie mare întocmai cum El îi făgăduise lui Avraam. Dar a venit o zi când s-a ridicat un rege în Egipt, care nu ştia nimic despre Iosif. Credea că poporul lui Israel era prea numeros şi se temea că îi va lua împărăţia. I-a făcut sclavi şi i-a folosit ca să ridice marile piramide şi oraşele din Egipt. Trecuseră aproape patru sute de ani de la venirea poporului în Egipt şi acum făceau munci istovitoare pentru Faraon. De multă vreme strigau la Dumnezeul Preaînalt să îi scape din robie. Cel Preaînalt le-a auzit plânsetele şi le-a trimis un om de-al lor, un bărbat pe nume Moise. Se născuse într-o familie de evrei, numai că Faraonul poruncise ca toţi copiii de parte bărbătească să fie omorâţi..."

Claudia deschise ochii mari. „Pe toţi? Pare o cruzime atât de mare."

„Cruzimea-i de multe feluri, Domina."

Ieremia aşteptă, lăsând-o să pătrundă înţelesul cuvintelor.

Ea nu răspunse la vorbele lui. „Zi mai departe, Ieremia."

„Părinţii şi-au ascuns pruncul vreme de trei luni şi apoi, într-una din zile, mama a făcut un coş şi a pus smoală în toate crăpăturile ca să îl facă să plutească. Într-o zi a fost lăsat între nişte trestii când fiica faraonului a coborît la râu să se scalde. Sora copilului, Miriam, sta ascunsă prin apropiere şi îşi păzea fratele mai mic. Tocmai cum spera familia, fiica Faraonului a venit şi a găsit copilul. Prinţesa i-a pus numele Moise pentru că însemna „scos din apă." Moise a fost instruit după ştiinţa din Egipt, numai că mama lui adevărată, care fusese chemată să fie doică, l-a învăţat despre poporul lui, evreii. Într-o zi Moise a-ncercat să pună capăt unei bătăi între un egiptean şi un evreu, dar a omorît egipteanul. A fost silit să fugă în sălbăticie ca să scape de mânia Faraonului. S-a însurat cu fata unei căpetenii madianite şi a crescut doi băieţi. Pe când avea optzeci de ani, îşi mâna oile prin sălbăticie când, într-o zi, a văzut un rug care ardea..."

Claudia interveni: „Un prinţ al Egiptului într-o zi şi apoi ajuns un simplu cioban în pustiu? Dacă era fiul fiicei Faraonului, ea nu l-a apărat?"

„Poate n-a putut, Domina. Dumnezeu nostru are totdeauna un plan şi acesta a fost planul lui pentru Moise o vreme. Când Moise a văzut un rug ce părea aprins dar nu ardea, s-a dus să vadă ce arătare ciudată era. Când s-a apropiat, Dumnezeu l-a strigat din mijlocul rugului şi i-a spus că are să meargă la Faraon şi să-i ceară eliberarea poporului. Moise nu avea curajul să facă acest lucru. Era bătrân, nu vorbea bine şi ştia că Faraonul nu îl va asculta. Dumnezeu l-a făcut pe fratele lui Moise, pe Aaron, purtătorul lui de cuvânt şi, în cele din urmă, Moise a ascultat de glasul Domnului şi a mers."

„Ce s-a-ntâmplat când s-a întors în Egipt? Nu îi era viaţa pusă în primejdie?"

Ieremia se uită în jur la umbrele ce cuprindeau curtea. „Poate în altă zi, Domina?"

„Da, în altă zi, Ieremia. O să mă gândesc la ce mi-ai povestit." După ce se întoarse cu paşi înceţi la apartamentul ei, Claudia izbucni. „Unele lucruri sunt foarte greu de crezut. Un rug aprins ce nu arde? Mă-ntreb dacă nu cumva Ieremia născoceşte totul."

„Eu cred că-i sincer, Domina. E o poveste neobișnuită."

Claudia râse. „Da, într-adevăr. Evreii-s un popor neobișnuit. Abia aștept să aud ce spune Faraonul când un bătrân de optzeci de ani și fratele lui vin și îi cer să lase evreii să plece de pe pământul lui."

Hotep avea un aer serios. „N-ar fi același lucru dacă un străin ar veni la Cezar și i-ar cere să elibereze toți sclavii? N-ar face asta."

De vreme ce Lucius nu se întoarse în ziua ce urmă, Claudia trimise iar după Ieremia. În curte va vedea dacă și când se va întoarce soțul ei.

Ieremia își ocupă iar locul pe capătul băncii și, după ce își drese glasul, continuă povestea poporului său.

„Faraonul nu voia să lase oamenii liberi. Nu l-a legat pe Moise dar l-a socotit un profet nebun pe care îl putea înlătura. Din pricină că Faraonul a refuzat, Domnul Preaînalt a trimis zece urgii în Egipt ca să îl facă să se răzgândească."

„Zece urgii?"

„Da, stăpâna mea. Mai întâi, râurile au fost transformate în sânge; apoi pământul s-a umplut de broaște, apoi de țânțari; o plagă de furuncule la vite și oameni; una de piatră ce a omorât oameni și animale; una de lăcuste ce au venit cu milioanele și care au mâncat ce mai rămăsese din recolte; una de întuneric mare în care un om nu-și putea vedea mâna nici măcar în fața ochilor. Cu toate astea, orice urgie a venit, Faraonul nu voia să asculte și refuza de fiecare dată să elibereze poporul."

„Dumnezeul tău a făcut asta? Și, în ciuda acestor urgii groaznice, Faraonul tot refuza?"

„Da. A fost nevoie de un ultim semn pentru ca Faraon să se învoiască până la urmă să lase evreii să plece din Egipt."

„Ce mai putea face zeul acesta al vostru?"

„Un lucru groaznic, stăpâna mea, urgia primilor născuți. Dumnezeu Cel Preaînalt i-a chemat pe Moise și pe Aaron și le-a spus ce să îi învețe pe oameni să facă. La asfințit aveau să taie și să frigă la foc un miel sau un ied pe care să-l mănânce cu ierburi amare și azimă. Nu trebuia să rămână nimic până dimineață. Trebuiau să mănânce în grabă, cu sandalele în picioare, îmbrăcați

şi cu un toiag în mână. Aveau să ia sânge de la mielul jertfit şi, cu o ramură de isop, să ungă stâlpii uşii şi pragul de sus al caselor lor. Nu le era îngăduit să iasă afară în noaptea aceea, pentru că îngerul morţii trimis de Domnul venea şi trecea peste fiecare casă însemnată cu sânge şi rămâneau neatinşi. În orice casă fără semnul sângelui, primul născut avea să moară, de la fiii roabelor până la fiul Faraonului. Ni s-a spus să sărbătorim în seara asta, Paştile, din generaţie în generaţie ca un obicei deosebit, închinat Domnului."

Ea se aplecă în faţă. „Şi a venit îngerul morţii?"

El încuviinţă din cap cu un aer grav. „Da, stăpâna mea, şi a fost plâns şi tânguire amarnică în tot ţinutul când oamenii s-au trezit şi au văzut moartea în casele lor. Faraonul, care-şi plângea pierderea fiului, Prinţul Egiptului, l-a chemat pe Moise şi i-a poruncit să părăsească Egiptul împreună cu poporul lui."

„Ce trist, Ieremia, că faraonul n-au vrut să asculte şi a îngăduit să se abată aşa o pustiire asupra ţării şi poporului său."

„Stăpâna mea, poate nici noi n-ascultăm întotdeauna vocea Domnului nostru."

„Atunci de aceea sărbătoriţi an de an Paştile în Ierusalim?"

„Da."

„Spune-mi, Ieremia, s-a stabilit atunci poporul pe pământul promis de zeul tău?"

El tăgădui încet din cap. „Am fost numiţi un popor îndărătnic, stăpâna mea. Aţi văzut asta în pricina steagurilor. Când Moise s-a suit pe muntele Sinai ca să primească Cele Zece Porunci de la Dumnezeul Preaînalt..."

Claudia îl opri. „Dumnezeul vostru v-a dat zece porunci? Astea-s legile poporului tău?"

„Da, stăpâna mea. Ele sunt temelia legilor noastre, înainte ca toată legea să fie dată poporului prin Moise."

„Şi care sunt aceste porunci?"

Ieremia se opri şi se gândi, apoi recită din memorie. „Să nu ai alţi dumnezei afară de Mine; Să nu-ţi faci chip cioplit, nici altă asemănare; Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deşert; Adu-ţi aminte de ziua Domnului şi cinsteşte-o. Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta. Să nu ucizi. Să nu furi. Să nu fii

desfrânat. Să nu ridici mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău. Să nu pofteşti nimic din ce este al aproapelui tău."

Ea se gândi la cele spuse. „Par legi bune de urmat. Şi noi, romanii, avem legi de respectat. Asta fac oamenii civilizaţi. Se supun legilor."

„Dar veneraţi mulţi zei, stăpâna mea, şi sunt idoli prin tot oraşul."

Ea tot nu înţelegea. „De ce greşim când venerăm mulţi zei doar pentru că voi alegeţi să vă-nchinaţi la unul singur?"

„Fiindcă Dumnezeul nostru Preaînalt este singurul Dumnezeu adevărat. El a creat cerul şi pământul."

Conversaţia ajungea pe un făgaş lunecos. Claudia se simţea tot mai nedumerită şi credea că povestea lui Ieremia era doar atât, o poveste. Cu toate acestea, de ce evreii ar fi dispuşi să îşi dea viaţa pentru o legendă? Trebuia să afle mai multe.

„Moise a adus Cele Zece Porunci de pe munte şi...?"

Ieremia se încruntă ca şi cum îi simţea neîncrederea. „Poporul a crezut că n-o să se mai întoarcă după ce stătuse pe munte patruzeci de zile. S-au răzvrătit şi au început să se închine la un viţel de aur pe care îl făcuse Aaron pentru ei."

Ea era uluită. „Aaron era fratele conducătorului vostru şi slujea zeului vostru, dar a făcut un idol pentru popor?"

„Da, stăpâna mea, a făcut un păcat mare în felul ăsta. I-a fost cruţată viaţa numai pentru că s-a căit şi Moise s-a rugat lui Dumnezeu pentru el. Din nefericire, au fost şi alte păcate care l-au mâniat pe Dumnezeul nostru şi poporul a fost obligat să rătăcească în pustie vreme de patruzeci de ani."

„În locul pământului făgăduit de zeul vostru?"

„Până la moartea lui Moise, apoi Dumnezeu l-a chemat pe Iosua să fie mai departe conducătorul poporului. Iosua era un războinic purernic şi armatele Israelului ieşeau învingătoare în lupte şi cucereau multe popoare. După ce au alungat poporul pe care Dumnezeu le spusese să-l cucerească, au putut în sfârşit să ia pământul în stăpânire. A fost împărţit în douăsprezece loturi, pentru cele douăsprezece neamuri. De la acest început, de-a lungul generaţiilor, prin neamul lui Iuda, l-am primit pe David şi pe fiul lui, Solomon, cel mai mare rege pe care l-a cunoscut Israelul."

„N-am auzit niciodată de Solomon. În ce fel a fost un mare rege?"

„Dumnezeu l-a binecuvântat mai mult decât pe toţi ceilalţi bărbaţi şi i-a dat înţelepciune peste anii lui. A domnit peste o mare parte din ce-i acum Imperiul Roman. Era mai bogat decât orice închipuire. Regi şi regine veneau din alte ţări să-i audă vorbele înţelepte. Fiul lui însă nu era înţelept. După moartea lui Solomon, regatul a căzut pradă duşmanilor din pricina urmaşilor care erau răi în ochii Domnului Preaînalt."

Claudia stătea cu ochii plecaţi la mâinile ei şi încerca să înţeleagă tot ce Ieremia îi spunea. Ce popor greu de înţeles erau evreii. Bine era să asculte şi restul poveştii. „Şi ce făceau atât de rău?"

Ieremia şovăi. „Se închinau la idoli respingători şi îşi jertfeau copiii zeilor păgâni ai pământului, lucru pe care Cel Atotputernic nu-l poruncise niciodată."

Din vreme ce zeii casei Claudiei şi cei romani erau tot ce ea ştia, cuvintele lui Ieremia o tulburau. „Măcar noi, romanii, nu ne sacrificăm copiii!"

„Nu, stăpâna mea, doar că uneori sunt victimele păcatelor taţilor. Femeile romane se înfometează până la moarte şi familii sunt omorâte din pricina greşelilor tatălui. Oameni buni îşi iau viaţa la semnul unui scandal ca să salveze numele familiei. Domnul Preaînalt n-a poruncit niciodată aşa ceva."

Era adevărat. În unele din familiile înstărite din Roma murise cineva în urma faptelor taţilor. Dacă Lucius era condamnat pentru o crimă de către Tiberius, va dori ea să se lase să moară de foame? Era un gând înfricoşător.

Ieremia îşi continuă povestirea. „Poporul meu a păcătuit de multe ori şi Domnul Dumnezeu a îngăduit altor popoare să ne cucerească pământul de-a lungul secolelor."

„Asemenea armatelor romane?"

El îşi feri privirea. La urmă, pe un ton scăzut, el murmură. „Da, doamna mea, asemenea armatelor romane."

Suspinând adânc el se ridică de pe bancă şi fără alt cuvânt se depărtă. Nu aşteptase ca ea să îl lase să plece şi, pentru o clipă, ea fu ispitită să îl certe. Dar apoi, când se întoarse, Claudia văzu chipul roabei sale pe care citi înţelesul cuvintelor lui.

26

În timp ce trăsura lua drumul Ierusalimului, Claudia era cuprinsă de sentimente amestecate. Se bucura să poată vedea oraşul despre care auzise atât de multe. Îi înţelegea doar ceva mai bine pe evrei. Era vremea Paştelui şi oraşul avea să fie plin de pelerini care se strângeau în oraşul lor sfânt la una din sărbătorile religioase cele mai importante. Se rugase să nu fie întâmplări nefericite. Deşi Lucius avea trupe acolo, credea că aveau să fie depăşite numeric dacă izbucnea vreo revoltă. Spera să fie un timp de pace pentru amândoi. Şi Hotep părea încântată de peisaj, vorbind despre florile frumoase pe lângă care treceau.

Lucius mergea călare în faţă, cu trupele, însă poruncise câtorva călăreţi să însoţească trăsura în oraş. Lucius nu îi vorbise mult despre locul unde urmau să stea şi se întreba dacă într-un sfârşit vor avea casa lor.

Era luna Nisan la evrei şi holdele cu orz semănau cu nişte mări de grâne aurii. Ploile de primăvară dăduseră naştere unei explozii de verdeaţă pe câmpuri şi de o parte şi de alta a drumului, arbuştii cu flori mov şi lupinul albastru se luptau pentru un loc pe coastele dealurilor, alături de latirul portocaliu ce se întindea până jos pe câmp. Din fericire, odată încheiat anotimpul ploios, drumurile nu mai semănau cu nişte dâre de mâl gros.

Legănatul neîntrerupt al trăsurii nu pria deloc stomacului Claudiei, astfel că fusese nevoită să ceară vizitiului să oprească de câteva ori. Hotep tot încerca să îi ţină stomacul plin cu pâine. Claudia mai sorbea şi puţin vin îndoit cu apă. Soldaţii erau răbdători cu opririle, ştiind că vor da socoteală prefectului dacă ea nu ajungea într-o stare bună.

Deşi îşi văzuse rar soţul mânios până atunci, cel mai mult în timpul revoltei din pricina steagurilor, Claudia ştia că putea fi

neîndurător. Dându-şi brusc seama de acest lucru, spera să nu fie vreodată ţinta mâniei lui.

Pe drum, trăsura trecu pe lângă sute de pelerini care se îndreptau spre Ierusalim. Unii cărau legături cu haine şi coşuri cu roade ale pământului—rodii, struguri, smochine şi legume. Alţii erau destul de avuţi să meargă pe măgăruşi şi câţiva erau pe cămile, dar cei mai mulţi erau pe jos. Unii dintre bărbaţi duceau un miel pe umeri pe care aveau să îl ofere ca sacrificiu de Paşte. Ici-colo trecea pe lângă un bou cu coarnele pictate în auriu. Ghirlande de flori erau trecute în jurul greabănului şi peste picioarele dinapoi. Nu ştia ce însemnau toate acestea în legătura cu ceremoniile de Paşte dar îi plăcea ce vedea.

Mulţimea se dădea încet la o parte ca să facă loc pentru soldaţii romani şi trăsură, iar Claudia surprinse privirea câtorva dintre oameni. Unii o priveau făţiş, alţii îşi fereau privirea. Alţii păreau a o respinge dintr-o singură privire.

În timp ce trăsura se apropia de oraş, Claudia privea zidurile uriaşe ce păreau a avea o strălucire de un alb fără pată în lumina strălucitoare a soarelui. Şiruri de pelerini intrau pe porţile oraşului din toate direcţiile pe care le putea cuprinde cu ochii şi trăsura fu în cele din urmă obligată să încetinească în urma mulţimii. Când pelerinii auziră strigătele soldaţilor şi văzură trăsura, se trasera treptat de o parte şi de alta a drumului, ca să nu fie călcaţi în picioare de cai. Când soldaţii strigau grosolan la oameni să facă loc, Claudia se chircea în trăsură. Purtarea lor nu avea să îl facă pe guvernator plăcut evreilor.

Odată ajunşi în oraş, fu uluită să vadă imensitatea Templului somptuos care se înălţa mândru dominând oraşul. Zidurile lui strălucitoare ar fi cuprins cel puţin zece hipodroame asemănătoare celui din Cezareea. Laturile zidurilor erau acoperite cu aur şi Claudia ştiu că nu văzuse niciodată aşa ceva. Îşi aminti vorbele lui Ieremia şi, pentru o clipă, îşi putu imagina un rege precum Solomon, aşa cum îl descrisese acesta, conducând un oraş ca acela şi închinându-se la un templu de o asemenea grandoare.

Hotep privea Templul cu ochii larg deschişi. „Oh, Domina, nu-i tăgadă că zeul lor trebuie să fie foarte mare ca să aibă aşa un templu!"

Trecură prin pieţele tradiţionale pline de vânzători ambiţioşi şi de pelerini care se târguiau pentru preţul lucrurilor, încercând să strige unii mai tare decât alţii. Sclavi şi servitori se grăbeau să cumpere alimentele şi proviziile necesare pentru casele unde lucrau. Fermierii îşi expuneau fructele şi legumele proaspete, aranjându-le pe pleduri sub ochii curioşi ai trecătorilor. Erau puse mese pentru a etala diverse lucruri şi bibelouri. Vacarmul era destul de mare încât să le facă pe amândouă să îşi acopere urechile.

Trecură prin faţa fortăreţei Antonia şi Claudia văzu un număr mare de soldaţi forfotind acolo. Antonia era cartierul general al cohortelor de soldaţi romani de atunci. Adăpostea şi Pretoriul, reşedinţa civilă a guvernatorului. Claudia se uită curioasă când trecu pe acolo, întrebându-se dacă Lucius nu era cumva acolo.

Trăsura îşi continuă drumul prin oraş şi ajunse în partea mai nouă aflată la apus, şi se apropie de altă fortăreaţă mare, al doilea palat al lui Irod. Ea suspină adânc. Alt palat în care va locui, dar încă niciun loc care să fie numai al lor.

Când se opriră în faţa palatului, spre uşurarea ei, Lucius era prezent să îi deschidă uşa şi să o ajute să coboare.

„Scumpa mea soţie, ai ajuns cu bine. Cum te simţi?"

„Ca o vacă mare şi grasă. Mă bucur c-am ajuns în sfârşit aici, Lucius."

El o cuprinse pe după mijloc cu braţul şi o ajută să urce scările din curte. În timpul acesta, Claudia simţi câteva dureri ascuţite în burtă, dar făcu tot ce putu să ascundă acest lucru de Lucius.

Peste tot vedea pardoseli din mozaic în culori splendide, statui din marmură şi fântâni. Palatul era frumos şi încăpător.

În întâmpinarea lor veni Cuza, curatorul palatului. Era un om foarte înalt, uşor adus de spate şi atât de slab încât părea că un vânt puternic l-ar lua de pe picioare. Părul uşor grizonat contrasta cu chipul cu aer de băietan şi cu ochi ce scânteiau când se uită la ea. El făcu o plecăciune şi întinse mâna spre palat. „Fiţi binevenită în Ierusalim, doamna mea."

Îi conduse pe coridoare ce aduceau puţin cu cele din palatul de la Roma şi deschise uşa unei încăperi ce era mobilată cu mult fast. Irod nu refuzase nicio cheltuială pentru camerele de oaspeţi

somptuoase ale palatului său. Era un alcov unde se servea cina cu o masă şi două scaune înconjurate de vase cu flori frumoase ce o îndemnau pe Claudia să vrea să caute grădina de îndată ce se simţea în stare. O canapea cu perne de mătase în culori vii era aşezată într-un alt alcov lângă fereastră. *Un loc minunat unde să lucrez la broderia mea*, gândi Claudia în sinea ei. Patul era imens, acoperit cu învelitori din ţesături preţioase şi mătase.

Pardoseala din camera lor era din mozaic în nuanţe deschise de maro şi verde şi era acoperită cu covoare persane groase, întinse din loc în loc.

Cuza le porunci servitorilor să intre cu cuferele, apoi aceştia făcură o plecăciune lui Lucius şi servitorii părăsiră încăperea.

Din fericire, Claudia pusese în bagaje puţine lucruri necesare pentru casă. Hotep începu să aranjeze hainele şi lucrurile personale ale Claudiei.

Fără a lua seama la servitoare, care stătea înţeleaptă cu spatele la ei, Lucius îşi luă soţia în braţe şi o sărută. „Asta-i o pregustare a ce va fi mai târziu, iubita mea," îi şopti el la ureche. „Odihneşte-te puţin. Vom cina în sala de mese. Am invitat câţiva oaspeţi la noi. O să-i arăt reşedinţa noastră lui Hotep când tu vei dormi."

Ea rămase în braţele lui un moment, nevoind să îl lase să plece. El o desprinse uşor şi, după ce îi aminti iar să se odihnească, ieşi din cameră.

Hotep veni şi scoase stola şi sandalele Claudiei, apoi îşi ajută stăpâna să se aşeze în patul mare sub o învelitoare caldă şi groasă. În câteva momente după ce se întinse pe pat, Claudia adormi.

Când se trezi, era singură. Îşi strânse palla pe lângă corp şi se duse încet la fereastră. Chiar dacă erau la un etaj superior al palatului, Claudia tot auzea vacarmul surd al mulţimii de oameni care veneau din Valea Kidron la porţile oraşului. De la înălţimea aceea avea o privelişte a oraşului până la Templu. Măcar nu erau în mijlocul oraşului al cărui zgomot încă îi suna în urechi. Pentru o clipă rămase cu ochii la un deal mare ce se afla dincolo de zidurilor oraşului. Un stâlp înalt părea să iasă în evidenţă în lumina apusului de soare şi se întreba ce era.

Se gândi la poveştile spuse de Ieremia şi voia să afle mai multe despre poporul acela ciudat care venera numai un singur

Dumnezeu şi care era pregătit să moară pentru el. Se găsea oare cineva în palatul din Ierusalim care să o poată lămuri?

Ridică din umeri şi se întoarse de la fereastră ca să înceapă a studia noul ei apartament. Deschise o uşă din perete şi descoperi o cămăruţă cu o bancă pusă deasupra unei găuri ce servea nevoilor trupeşti. Era o statuetă plecată deasupra unui vas unde era o cană pentru apă şi ea se minună de minuţiozitatea cu care Irod gândise palatul acela. Se putea da drumul la apa din vas printr-o mică deschizătură ce ducea la un bazin.

O oală mare era pusă pe o sobă ce putea fi umplută cu rămurele pentru a încălzi apa din vas. Îşi trecu degetele în jurul oalei de aramă şi se minună. Nu vedea niciun loc de îmbăiat şi se întreba dacă existau băi în locul acela unde să poată merge împreună cu Hotep. Se aflau lângă partea mai nouă a oraşului. Poate că evreii aveau băi publice la fel ca romanii.

Hotep deschise uşa şi zâmbi când văzu că stăpâna se trezise. „Doriţi să faceţi o baie, Domina?"

„M-am uitat pe aici dar nu văd niciun loc. Există băi publice?"

„Nu în oraş, ci aici în palat, ori, mai degrabă ar trebui să zic, în turn. Sunt multe turnuri pe aici, nu-i aşa?"

„Nu-mi amintesc. Nu mă puteam gândi la altceva decât să-l văd pe Lucius."

„Haideţi cu mine şi o să vă duc la băile din turn."

Claudia o urmă pe un culoar şi peste un pod de piatră, apoi intrară într-o încăpere placată cu mozaic ce fusese încastrat în pereţi formând modele florale. Apa dintr-o fântână se vărsa într-un vas mare de piatră şi ieşea printr-o scurgere. O cadă dreptunghiulară se afla pe o platformă pe care se ajungea urcând câteva trepte de marmură. Claudia se aplecă să simtă apa, găsind-o caldă şi plăcută.

Când se întoarse la Hotep cu sprâncenele ridicate în semn de întrebare, fata îi arătă deschizătura din partea cealaltă a căzii unde se puneau lemne şi alţi combustibili. Cărbunii dădeau o lumină blândă, portocalie. Nu mai pierdu vremea şi scăpă de haine, apoi Hotep o ajută cu grijă să intre în apa binefăcătoare. Se simţea atât de stângace. În timp ce stătea în apă, se mira de mişcările copilului. Zâmbea în sinea ei amintindu-şi de noaptea în care

stătea lipită de spatele lui Lucius şi copilul se mişcase, luându-l prin surprindere. Îi luase mâna şi o pusese uşor pe pântecul ei unde se mişca un picioruş sub mâna lui. El făcuse ochii mari de mirare.

Apa călduţă îi alina durerea din ceafă. „Aş putea rămâne aici toată noaptea," murmură ea.

Hotep râse. „Cred că soţul dumneavoastră vă aşteaptă la cină, Domina."

Pe drumul de întoarcere de la băi, Claudia se uită la celelalte turnuri ce semănau cu cel în care se aflau şi la cel în care erau camerele lor.

Turnurile erau foarte înalte—bănuia că în jur de nouăzeci de coţi. Pietrele cu care erau placate turnurile erau din marmură albă, fiecare piatră având în jur de douăzeci de coţi lungime şi zece lăţime, cu îmbinări atât de reuşite încât păreau un singur bloc de marmură. Rămase cu ochii la turnuri până ce Hotep o îndemnă să se întoarcă la apartament ca să se îmbrace.

Căutară prin garderobă şi câteva togi fură date la o parte până ce într-un sfârşit Claudia alese o eşarfă roşie pe care să o poarte peste o togă fină, albă, sandale de culoare argintie şi o curea. În timp ce Hotep îi aranja părul, Claudia se uita la colecţia deloc generoasă de bijuterii.

„Trebuie să ne ducem la piaţă să vedem dacă e vreo stradă cu bijutieri. N-o să fiu niciodată la înălţime ca soţie de guvernator dacă voi purra aceleaşi bijuterii de fiecare dată."

„Hmmm," murmură Hotep ţinând un ac de păr din argint în gură, în timp ce se concentra la o buclă.

„Unde cinăm? Ţi-a arătat Lucius unde trebuie să mergem?"

Hotep prinse bucla cu acul. „E destul de mare să încapă mulţi oaspeţi, Domina. Cred că guvernatorul ar putea chema la ospeţie jumătate din armată în sala aceea de mese."

Ea aruncă o privire la masa şi la scaunele din alcov. Măcar de data aceasta, nu puteau lua cina în doi? Mereu avea de cunoscut pe unul şi pe altul. Toţi oameni importanţi, dar cu greu îşi amintea numele lor.

Claudia stătea şi se gândea la viaţa ei. Încă nu avea o casă a ei. Palatul din Cezareea aparţinea lui Irod şi ei puteau doar locui

acolo; acum, în Ierusalim trebuia să locuiască într-un alt palat de-al lui Irod. Va veni şi el acolo? Va trebui să se arate supusă faţă de soţia lui Irod?

„Ce oameni am aici, Hotep?"

„Sunt mulţi servitori, Domina, fiindcă-i un palat mare. L-aţi cunoscut pe curatorul-şef, pe Cuza. La bucătărie sunt trei bucătari şi câţiva servitori. Am aflat că e o femeie care trăieşte aici, în palat, dar care nu-i servitoare. E nevasta lui Cuza."

Cina ţinu mult. Fu prezentată unui senator, Trajanius Valentius şi altui oaspete, Cadmus Vitus. Amândoi se aflau în Ierusalim cu afaceri şi veniseră cu salutări din partea prefectului Romei. Discutau probleme legate de guvern când ea sosise. Ochii lor arătau admiraţie când fu prezentată, deşi se vedea bine că era în ultimele luni de sarcină. Lucius îi urmărea pe sub sprâncenele-i dese şi nu zâmbea. Ea se mişca încet, lăsându-se pe scaunul de lângă divanul lui şi, după ce o servitoare îi scoase sandalele şi aduse un vas şi o pânză de in ca să se spele pe mâini, ceilalţi servitori începură a servi mâncarea.

Castraveţi, sfeclă şi salată verde fuseseră mărunţite şi amestecate cu condimente, apoi dovlecei şi mazăre în sos pe platouri cu friptură de raţă şi potârniche. Claudia mâncă cu grijă să nu îşi provoace iar stomacul.

Cadmus continuă conversaţia. „Aţi vorbit cu marele preot, Caiafa, Excelenţă?"

Pentru o clipă Lucius îşi lăsă bucata de pâine pe masă. „Da, ne-am cunoscut. Cred că putem avea o relaţie paşnică. Nu vrea probleme cu Roma ori cu împăratul."

„Ah," îndrăzni Trajanius, „evreii ăştia-s o mare pacoste. A ajuns vestea la Roma despre întâmplarea cu steagurile. S-a ajuns la concluzia că ai condus bine lucrurile."

Lucius dădu din mână. „Mi-aş fi dorit să-mi zică cineva despre chipurile cioplite în privinţa evreilor, dar lucrurile s-au lămurit şi relaţiile noastre sunt paşnice, cel puţin deocamdată."

Soţul ei părea detaşat, dar Claudia văzu tensiunea din umerii lui pe care o cunoştea. Nu era destins. „Am trimis un raport amănunţit împăratului."

Claudia era numai ochi şi urechi. Oare bărbaţii aceia erau trimişi de Tiberius sau de Sejanus să ducă un raport la Roma? Zâmbi şi se strădui de dragul soţului să se prezinte bine dinaintea oaspeţilor.

Trajanius se întoarse către ea. „Găsiţi Ierusalimul un oraş interesant, doamnă?"

„Cred că «interesant» e un cuvânt potrivit pentru a descrie un loc de o asemenea diversitate. Evreii sunt un popor neobişnuit."

El dădu din cap. „Veţi rămâne aici pentru copil?"

Lucius interveni înainte ca ea să răspundă. „N-am hotărât încă. Călătoria până aici a fost grea."

Bărbaţii scoaseră sunete aprobatoare. „Oricum, Excelenţă, felicitările sunt binevenite. Fie ca zeii să vă dea un fiu."

Fiecare bărbat vrea un fiu, gândi Claudia în sinea ei. *Fie ca zeii să ne arate bunăvoinţă.* Zâmbi fermecător oaspeţilor. „Ce veşti ne aduceţi din Roma?"

Cei doi bărbaţi schimbară priviri, apoi Cadmus îşi drese glasul. „Sejanus conduce bine oraşul în locul împăratului. Ordinele vin din Capri, după cum ştiţi."

Lucius încuviinţă din cap. „Da, ni s-a vorbit despre mutarea împăratului la palatul de pe insulă. E limpede că se-ncrede orbeşte în Sejanus."

Cei doi oaspeţi schimbară iar priviri şi Claudia se întreba dacă nu cumva ei îşi cântăreau vorbele. Lucius îi surprinse privirea şi ea avu sentimentul că el îşi punea aceeaşi întrebare.

„Excelenţă, aţi fost numit de prefect, adevărat?" întrebă Trajanius.

Lucius răspunse, alegându-şi vorbele. „Da, cu aprobarea împăratului."

„Sunteţi norocos," răspunse Cadmus, cu o faţă lipsită de expresie. „Cei care nu sunt în graţiile prefectului nostru n-o duc bine."

„Am auzit despre întâmplările nedorite din Roma. E nevoie de loialitate dacă cineva urmează să conducă un imperiu." Lucius se întinse să ia o bucată de friptură de potârniche.

Claudia îşi dădu seama că bărbaţii voiau să vorbească şi despre alte lucruri cu Lucius, însă nu doreau să deschidă subiectul în prezenţa ei.

Durerea de la ceafă i se ascuţea. „Sunteţi amabili să mă scuzaţi, stimaţi domni? A fost o zi lungă."

Se ridică încet, ţinându-se de spătarul scaunului şi Lucius fu în picioare, susţinând-o cu braţul său. Ea salută oaspeţii făcând un semn din cap şi se îndreptă spre uşa sălii de mese. Lucius se grăbi să o urmeze.

„Te simţi bine?"

„Da, Lucius. Sunt numai foarte obosită zilele astea."

„Vin să te văd mai târziu în seara asta." El îi atinse uşor, în treacăt, obrazul cu un deget, apoi se întoarse la oaspeţii lui.

Claudia dormi iepureşte şi se trezi mai târziu când Lucius se strecură lângă ea. Văzând-o trează el o cuprinse cu braţul şi ea puse capul pe umărul lui.

„Oaspeţii tăi păreau apăsaţi de gânduri, iubitul meu. Se-ntâmplă ceva?"

Pentru o clipă, el păstră tăcerea la adăpostul întunericului şi ea simţi că el se gândea la ce anume să îi dezvăluie. La urmă, el oftă. „Treburile nu merg bine în Roma. Sejanus elimină pe oricine nu-i loial şi de partea lui. Oameni buni sunt închişi şi executaţi fără proces. Familiile trăiesc cu spaima că vor fi într-un fel acuzate de răzvrătire ori trădare de către Sejanus sau de una din iscoadele lui. Omul caută puterea domniei şi nu se va da în lături de la nimic ca să-l convingă pe împărat că lui i se cuvine."

Ea înălţă capul pe întuneric. „Oh, Lucius, e vreo primejdie pentru tine în toate astea?"

„Nu cred. Am fost numit de Sejanus să fiu guvernator aici, aşa că sigur nu mă vede ca pe un duşman."

„Dar ai vorbit cu Tiberius. Sigur împăratul ştie ce face prefectul."

„S-ar putea să nu fie, e limpede că crede rapoartele lui Sejanus. Oaspeţii mei n-au fost iscoade ale lui Sejanus, au fost trimişi de un prieten să mă prevină, sub pretextul că vin cu afaceri la Ierusalim."

„Un prieten? Cine-i?"

„E cel mai bine să nu-i pomenesc numele."

El căscă şi Claudia ştia că soţul ei se va trezi devreme în dimineaţa următoare, ca să se asigure că totul mergea bine în

oraş. După cele şapte zile ale Paştelui şi după ce aproape toţi pelerinii vor fi plecaţi, el o asigură că se vor întoarce în Cezareea.

Ea se aşează la loc pe pernă şi după numai câteva clipe auzi sforăitul încet al soţului.

27

O bătaie puternică se auzi în uşa camerei sale şi, de vreme ce Hotep era plecată să pregătească masa de prânz, Claudia deschise uşa. O femeie cu păr cărunt şi prins la spate şi cu ochi de un gri deschis stătea în uşă. Claudia o văzu să aibă în jur de cincizeci de ani. „Sunt Ioana, soţia lui Cuza. Soţul mi-a cerut să mă prezint."

Claudia întinse mâna, invitând femeia să intre, încântată de companie.

„Soţul mi-a spus că sunteţi curioasă de poporul nostru? Dacă vă pot fi de folos, doamna mea, aş fi fericită să vă spun ce ştiu."

Claudia o pofti să ia loc şi se aşezară. Femeia nu era îmbrăcată în stil roman, ci purta o tunică şi o eşarfă făcute în casă dintr-o pânză simplă. Apoi Claudia îşi dădu seama că femeia spusese „poporul nostru." Ioana era evreică.

„De cât timp locuieşti la palat, Ioana?"

„De aproape cinci ani, doamna mea. Avem o casă unde locuiesc fiul nostru şi soţia lui, dar cum datoria soţului meu e aici, el a fost de părere că e mai bine să stăm în palat, în loc să fim chemaţi de acasă de foarte multe ori. Suntem bine, dar am nădejdea să mă-ntorc la casa mea într-o zi după ce soţul meu se retrage din serviciul faţă de Regele Irod."

Claudia dădu din cap înţelegătoare. „Şi eu îmi doresc mult o vilă a mea în locul unei vieţi la palat, însă la fel ca în cazul tău, nu-i cu putinţă în momentul acesta."

Cele două femei îşi zâmbiră cu înţeles şi Claudia avu sentimentul că ea şi Ioana puteau fi prietene.

„Ioana, cu ce-ţi ocupi timpul? Nu lucrezi la palat alături de servitori."

„Oh, sunt multe lucruri care mă ţin ocupată. Sunt moaşă pentru oamenii din poporul meu aşa că mereu sunt copii de adus pe lume şi femei de îngrijit. Mă pricep şi la ierburi medicinale şi cataplasme."

Claudia se uită la ea mirată. „Se vede că zeii te-au trimis. Vezi că sunt însărcinată. Nu ştiu la ce să mă aştept şi-mi fac griji. Poate m-ai putea lămuri?" Ioana se încruntase puţin la pomenirea zeilor Claudiei. „O să fac tot ce-mi stă în putinţă, doamna mea. Ce vă preocupă?"

„Greţurile de dimineaţă păreau trecătoare acum câteva luni, dar au revenit pe drumul cu trăsura până aici. După aceea, ori de câte ori urc scările, simt dureri ascuţite în burtă şi câteodată mă-ndoi de spate, atât sunt de puternice."

Expresia de pe chipul Ioanei se schimbă arătând îngrijorarea. „De câtă vreme aveţi durerile astea? Sunteţi în luna a şasea ori a şaptea?"

„Cred că am aproape opt luni."

„Se apropie sorocul. V-aş propune să urcaţi scările cât mai rar şi să umblaţi cât mai puţin posibil şi să vă odihniţi cât de mult puteţi.

Teama străpunse inima Claudiei. „Se-ntâmplă ceva? Ceva ce nu-mi spuneţi?"

„Ar putea fi ceva sau ar putea fi doar corpul dumneavoastră care răspunde la schimbări. Data viitoare când o să aveţi dureri, vreţi să mă chemaţi?"

„Bineînţeles. Şi-ţi mulţumesc. Mă simt mai liniştită să ştiu că am pe cineva pe aproape care se pricepe la lucrurile astea."

„Sunt fericită să vă fiu de folos, doamna mea. Acum, voiaţi să aflaţi şi alte lucruri?"

Bucuroasă că a schimbat subiectul conversaţiei, Claudia surâse. „Da. În Cezareea era un grădinar evreu la palat care mi-a povestit o parte din istoria poporului vostru şi mi-a spus de ce sărbătoriţi Paştele. Mi-a vorbit despre miel, sânge şi despre îngerul morţii care a trecut pe deasupra caselor voastre. Aş vrea să ştiu mai multe."

„De vreme ce soţul domniei voastre trebuie să fie la cârma provinciei noastre, e bine că sunteţi interesată de oamenii pe care-i conduce."

Hotep se întoarse cu prânzul, aşteptându-se fără îndoială să îl împartă cu stăpâna. Dar, cu o străină în încăpere, Hotep nu se putea aşeza la masă cu Claudia; în schimb servi stăpâna şi soţia curatorului la masa cu scaunele din foişor. Apoi ea aşteptă tăcută undeva în spate.

Gândindu-se cât de complicaţi erau evreii, Claudia se gândea ce mai voia să afle despre ei. „Vorbeşte-mi despre rolul femeilor în închinarea la unicul vostru zeu."

Ioana dădu uşor din cap, un zâmbet aninându-i pe buze. „Deşi noi, femeile, nu putem recita Tora şi nici nu putem participa la îndatoririle de la Templu, ne închinăm în Curtea Femeilor. Rostim rugăciunile pe care le-am învăţat din copilărie. Asemenea nobilelor romane, noi avem grijă de casă. Ne învăţăm fetele ce trebuie să ştie despre cum se ţine o casă şi băieţii merg la şcoală să înveţe Tora. Femeile din fiecare casă se roagă în ziua de Sabat şi dimineaţa la trezire."

„Ieremia mi-a spus că poporul vostru a fost luat în robie din pricina păcatelor împotriva zeului vostru. Mi-a povestit despre cum a adus Moise legea pentru popor de pe Muntele Sinai."

„Cele Zece Porunci nu-s toată legea, doamna mea, ci temelia legii noastre. În Tora, Domnul cel Preaînalt i-a dat lui Moise mai în amănunt legea care ne guvernează vieţile," spuse femeia, apoi se opri gândindu-se la ceva. „V-a explicat Ieremia cum e cu Sabatul?"

Claudia se gândi puţin. „Nu-mi amintesc de aşa ceva."

„Când Cel Preaînalt a creat lumea şi toate cele care sunt în ea, s-a odihnit în cea de-a şaptea zi. De aceea el a poruncit poporului său, evreilor, să cinstească sabatul ca pe o zi de odihnă. Nu se poate lucra, nici măcar nu se poate aprinde un foc pentru mâncare. Se spun multe rugăciuni şi mergem la sinagogă să ne rugăm."

„Femeile intră-n Templu?"

„Numai bărbaţii şi doar preoţii intră în Locul Sfânt. În altă încăpere, numită Sfânta Sfintelor, se găseşte chivotul legii. Marele preot are voie să intre în Sfânta Sfintelor numai o singură dată pe an, ca să jerftească un miel pentru ispăşirea păcatelor poporului. El pune sângele jertfei pe altar."

Claudia se încruntă. „Sunt nedumerită. Poporul tău ne consideră păgâni pentru că aducem jertfe zeilor noştri, dar vorbeşti de un sacrificiu de sânge făcut pentru zeul vostru. Care-i diferenţa?"

Ioana părea a încerca să îşi aleagă cuvintele.

„Poţi vorbi liber, Ioana. Vreau numai să-ţi înţeleg poporul mai bine."

„Mulţumesc, doamna mea. Ce trebuie să spun e că noi credem că ne închinăm la singurul Dumnezeu adevărat, cel care a creat cerul şi pământul cu tot ce e în ele. El a rânduit sacrificiile pe care preoţii noştri le fac pentru ispăşirea păcatelor poporului. N-avem un chip în faţa căruia să aducem jertfele. Voi veneraţi chipuri din lemn şi piatră şi vă rugaţi la ele, chipuri ce nu pot vorbi şi nu vă pot asculta rugăciunile. Noi suntem învăţaţi să nu ne închinăm la lucruri făcute de mâini omeneşti."

Claudia suspină. „Ieremia mi-a spus acelaşi lucru, dar tot mă-ntreb cum de puteţi să veneraţi un zeu pe care nu-l puteţi vedea."

„Nu-i nevoie să-l vedem ca să îl venerăm, doamna mea. În vremurile de demult a vorbit profeţilor şi regilor. Ei i-au auzit glasul. A vorbit lui Moise când i-a dat legile pentru poporul nostru. Zeii din lemn şi piatră doar asta sunt—lemn şi piatră."

Claudia se gândi la cuvintele femeii şi ceva îi animă sufletul. Oare zeul acesta al evreilor ar vorbi cu ea, o romană?

Femeile tăcură când auziră un grup mare de pelerini cântând.

Claudia se ridică şi merse să privească pe fereastră. „Melodia e frumoasă. Îmi poţi spune care-i înţelesul cuvintelor?"

Ioana veni lângă ea. „Este o Cântare a Treptelor, doamna mea. Sunt cântate în zilele de sărbătoare, în timp ce oamenii urcă la Ierusalim. Sunt din cartea Psalmilor, poezii şi rugăciuni scrise de Regele David şi de alţii."

Ioana începu a cânta încetişor:

> „Îmi ridic ochii spre munţi... De unde-mi va veni ajutorul?
> Ajutorul îmi vine de la DOMNUL, care a făcut cerurile şi pământul.
> Da, El nu va îngădui să ţi se clatine piciorul; Cel ce te păzeşte nu va dormita.
> Iată că nu dormitează, nici nu doarme Cel ce păzeşte pe Israel.

Domnul este păzitorul tău, Domnul este umbra ta pe mâna ta cea dreaptă.
De aceea nu te va bate soarele ziua, nici luna noaptea.
Domnul te va păzi de orice rău, îţi va păzi sufletul.
Domnul te va păzi la plecare şi la venire, de acum şi până în veac."

Claudia se minună. „Ce cuvinte frumoase. E mângâiere în psalmii voştri."

„Da. Sunt mulţi psalmi ca acesta."

Ioana se ridică încet. „Dacă mă iertaţi, doamna mea, trebuie să plec. E o tânără care stă să nască peste câteva săptămâni şi i-am promis că merg să o văd," spuse cu oarecare şovăială, apoi continuă. „Să nu vă temeţi să-ntrebaţi. Printre oameni sunteţi cunoscută ca fiind o persoană curioasă. Cred că sunteţi menită pentru lucruri măreţe, dar într-o vreme pe care numai Cel Preasfânt o va alege."

Claudia se ridicase la rându-i şi voia să răspundă când o durere ascuţită la spate o făcu să strige şi să se aşeze repede la loc. O durere iradia prin tot corpul.

„Doamna mea, vă simţiţi rău? Aveţi dureri?"

Hotep veni de îndată şi împreună cu Ioana o ajută pe Claudia să urce în pat în timp ce aceasta gemea.

Chiar înainte să îşi piardă cunoştinţa, Claudia o auzi pe Hotep strigând: „E sânge pe jos!"

Durerea era aproape peste putinţă de răbdat. Trecea prin corpul ei în valuri şi auzi ţipete în depărtare apoi îşi dădu seama că sunt ale sale. Îşi simţea corpul sfâşiindu-se. Cineva îi ţinu capul sus şi murmură că trebuia să bea ceva în timp ce i se ducea o cană la buze.

„Domina, vă rog să beţi asta. O să vă aline durerea."

Ea înghiţi lichidul amar şi gemu iar. Apoi simţi copilul lunecându-i din trup şi se lăsă pe spate sleită de puteri. Nişte mâini se lăsau ferm pe abdomenul ei.

Când Claudia deschise ochii, o durea tot trupul. Era în pat şi Hotep stătea alături, privindu-i chipul cu nelinişte. „V-aţi trezit, Domina, am crezut că v-am pierdut."

Propria-i voce păru groasă şi îi venea greu a vorbi. „Să mă pierdeţi?"

„Aţi fost tare rău, Domina. Doctorul a fost aici şi a făcut tot ce a putut, dar aţi avut fierbinţeală mare. Doctorul a plecat, dar o să vină iar mai târziu."

Îşi aţinti ochii asupra Ioanei care stătea cu spatele la Claudia, prinsă cu ceva. Când le auzi vocile, ea se întoarse cu o faţă senină, dar nu veselă.

Claudia întoarse ochi rugători la servitoarea ei. „Copilul meu?"

Ioana se apropie şi puse o legăturică de in în braţele ei. „Aveţi un fiu, doamna mea. A venit pe lume cam devreme, dar trăieşte."

Claudia le surprinse privindu-se pe cele două femei. „Ce e?" Cu teamă în suflet, ea dezveli încet pruncul care începu a plânge.

Ioana veni mai aproape. „Doamna mea, trebuie să ţineţi copilul cald. A venit un pic cam devreme, dar poate aţi greşit timpul când îl aşteptaţi." Claudia văzu din nou expresia aceea tristă.

În timp ce dezvelea picioarele copilului, ea rămase cu gura căscată. Piciorul drept nu se formase complet. Fiul ei era schilod.

Atinse piciorul deformat cu degetele. Copilul începu să ţipe şi Ioana se aplecă şi o ajută să îl învelească. După aceea puse gura lui mică la sânul Claudiei.

„În timp ce suge, o să vă tragă pântecele. Va fi dureros, dar e nevoie de asta. Să ştiţi numai că va trece. Ierburile pe care vi le-am dat or să aline durerea."

Hotep vorbi iar. „Doctorul a spus, Domina, că nu credea că vă poate salva. Aţi pierdut mult sânge. Doamna Ioana a fiert nişte ierburi speciale în apă şi v-a dat să beţi."

Claudia ridică privirea la Ioana. „Ce mi-ai dat?"

„Doamna mea, sunt ierburi cunoscute de cei din neamul nostru care-s vindecători şi moaşe ce au fost transmise de-a lungul multor ani. Avem noroc că v-au făcut bine. Ele fac pântecul să freamăte când trupul e prea slab să facă asta şi ajută la oprirea sângerării."

„Îţi datorez mult, Ioana. Ştie soţul meu că ai făcut asta?"

Femeia în vârstă scutură din cap şi oftă. „Nu, doamna mea, el crede că zeii v-au redat viaţa şi a mers să le ofere jertfe."

Claudia începu să plângă. Dăduse naştere fiului pe care Lucius şi-l dorea, iar acesta era infirm. În calitate de paterfamilias, stăpân al casei, Lucius avea dreptul de a accepta băiatul sau, din pricina sluţeniei, îi putea porunci să scape de el.

„Soţul meu... cât timp a fost aici?"

„A stat ore-n şir lângă dumneavoastră. Era nevoie de el undeva şi a trebuit să plece. Trebuie să trimitem după el când vă treziţi."

Claudia simţea nevoia să îl vadă pe Lucius. Trebuia să ştie ce credea acesta despre copil. Se uită la uşă, iar Hotep, ştiind ce voia se grăbi să iasă. „O să-i zic soţului dumneavoastră că Domina s-a trezit şi vrea să-l vadă."

Claudia făcu un efort să vorbească. „Îţi sunt recunoscătoare, Ioana. Mulţumesc pentru tot ce ai făcut."

Plecă privirea la feţişoara fără cusur şi se strâmbă de durere când se uită la gura mică mişcându-se. Ea şi-l apropie şi se minună. În afară de picior, era un copil frumos. O mânie aprigă se aprinse în ea. Nu va renunţa la fiul ei, nici măcar pentru Lucius. Lacrimi îi curgeau iar.

Ioana îi şterse faţa cu o pânză umedă. „Liniştiţi-vă acum, doamna mea. Aţi născut şi trebuie să vă recăpătaţi puterile. Domnul Dumnezeu v-a dat un fiu."

„Dar eu nu cred în zeul tău, Ioana."

Femeia zâmbi cu duioşie. „El crede în dumneavoastră, doamna mea."

Uşa se deschise şi Lucius veni cu paşi grăbiţi la patul ei şi rămase în picioare cu ochii la Claudia, în timp ce ea îşi ţinea fiul strâns la piept. Lucius avea lacrimi în ochi. Era soldat roman până în măduva oaselor şi ea ştia că îi era greu să îşi arate slăbiciunea în faţa altora.

„Am crezut că v-am pierdut, şi pe tine şi pe fiul nostru."

Fiul nostru. Oare va simţi la fel când va şti de picior?

Lucius se aplecă şi îi luă legăturica din braţe. Se uita lung şi cu mirare la viaţa aceea nouă la fel cum, se gândea ea, taţii trebuie să se fi uitat de-a lungul veacurilor.

Ea îl privi cu teama care ca o umbră îi strângea inima şi îi vorbi pe un ton sfârşit. „Nu-i perfect, Lucius."

Ceva în glasul ei îl făcu să înguste ochii. „Nu-i perfect?"

„Piciorul drept, Lucius. Fiul nostru are un picior deformat."

El desfăcu repede pânza de pe picioarele copilului şi se uită lung, cu ochi mari, la mica infirmitate.

Ea îi privea chipul şi aştepta cu respiraţia tăiată. *Dă-mi-l înapoi, rogu-te, Lucius. Nu mi-l lua.*

„Oh, Lucius, îmi pare atât de rău. M-am tot gândit la orice aş fi putut face ca să se-ntâmple asta. Crezi că zeii s-au mâniat pe noi că nu i-am onorat cum se cădea la nuntă?"

El nu răspunse, dar înveli încet picioarele pruncului şi apoi se aplecă şi îi puse fiul în braţe. „E fiul nostru. Zeii ne-au dat încercarea asta din motive de ei ştiute."

Ea lăcrimă uşurată. „Oh, Lucius, mă temeam..."

Hotep se întoarse de la bucătărie cu un vas aburind şi cu o franzelă mică de pâine proaspătă. Ea înaintă şovăind. „Doamna Ioana m-a trimis după supa asta hrănitoare de pui."

Lucius luă tava şi i-o dădu Ioanei, apoi îşi luă fiul nou-născut şi îl puse în braţele lui Hotep care îngâna încet şi îl legăna uşor.

Ioana puse o pânză sub bărbia Claudiei. „Cei din neamul meu preferă să mănânce supă când sunt bolnavi. O să vă pună pe picioare." Îi aşeză tava în poală şi începu să ducă supa cu lingura la buzele Claudiei.

Lucius îşi atinse soţia pe obraz cu un deget. „Trebuie să plec. Mă-ntorc mai târziu să văd cum sunteţi voi doi." Se aplecă, îi dărui o sărutare şi apoi părăsi camera.

Claudia se uită după el şi, ascultătoare, mâncă supa. Închise ochii, fiind cuprinsă iar de oboseală.

Ioana începu iar să o hrănească. „Trebuie să daţi corpului timp să se vindece, doamna mea. Nu trebuie să faceţi alt copil cel puţin un an."

Un an? Claudia ştia că exista un singur mod de a împiedica acest lucru. „Şi ai pomenit soţului meu acest lucru?"

Ioana încuviinţă din cap.

„Ce a răspuns?"

„Doamna mea, doreşte să fiţi sănătoasă întâi de toate."

Claudia îşi puse faţa în pernă şi lacrimi mari îi şiroiră pe obraji. Ea şi Lucius se iubeau. Arareori el dormea în apartamentul lui. Cum va răbda un an de abstinenţă? De cine se va lega?

Chinuită de gânduri, o emoţie nouă îi umplea inima—gelozia.

28

Deşi dorinţa lui Lucius era să amâne găsirea unui nume pentru copil până la întoarcerea în Cezareea, era obiceiul de a ţine ceremonia numelui la opt zile de la naştere. Claudia nu se simţea încă destul de întremată să călătorească, aşa că se ţinu într-un cerc restrâns la palatul din Ierusalim.

Spre surprinderea şi mirarea lui, soţia îl imploră să îi dea numele grecesc, Doros, care însemna „dar" ca *praenomen* pentru copil, primul nume dat. Claudia credea că faptul că supravieţuise unei naşteri grele era un dar. Lucius se gândi îndelung la acest lucru şi chiar dacă refacerea soţiei era într-adevăr un dar pentru el, acceptă până la urmă, dar fără tragere de inimă. *Nomen*-ul băiatului, cel de-al doilea nume şi cel al spiţei, urma a fi Ponţiu şi *cognomen*-ul sau cel de-al treilea nume va fi Pilat.

Lucius ţinea la acestea, dorind să urmeze obiceiurile împământenite ale romanilor. Claudia îl privise cu atâta dragoste şi fericire, încât se simţise îndreptăţit să se abată de la obiceiul primului nume.

Acum îşi reconsidera hotărârea cu amărăciune. Îşi putea închipui comentariile compatrioţilor când vor afla numelui băiatului. Poate se grăbise. Oftă. Nu îl va schimba acum, dar nu voia să fie văzut ca un om slab, supus capriciilor nevestei!

Erau câţiva romani la Ierusalim pe care Lucius dorea să îi invite cu această ocazie şi credea că se cerea discreţie la oricare ceremonie romană cât timp erau în Ierusalim, ştiind că persista neîncrederea printre evrei din pricina incidentului cu steagurile.

Crepundia, un lanţ cu mici bijuterii din metal, fusese pus la gâtul copilului, după obiceiul roman şi sunetul pe care acestea îl făceau părea să îl amuze. Lucius îi dărui *bulla*, un medalion

din aur lucrat frumos, pe care Doros urma să îl poarte până în ziua când va deveni bărbat în ochii Romei şi va primi toga albă, însemnul cetăţeniei romane.

Lucius înregistrase din vreme data naşterii băiatului, potrivit decretului dat de Cezar Augustus ce fusese dat cu mulţi ani înainte. Într-adevăr, în mai puţin de un an, sosea iar timpul pentru recensământul roman când trebuia să declare tot ce avea. Până în momentul acela, nu primise nicio veste rea de la Tiberius ori de la Sejanus şi putea răsufla uşurat o vreme.

Gândurile îi fură întrerupte de scribul roman oficial care întrebă: „Numele – e grecesc, nu?" Privirea lui era aproape acuzatoare.

„Există un motiv," fu tot ce reuşi Lucius să mormăie şi îl privi de sus, provocându-l să se pronunţe. Dar oficialul fu înţelept şi păstră tăcerea.

Rămăseseră la Ierusalim câtă vreme Claudia îşi recăpăta puterile şi până când evreica, Ioana, îl asigură pe Lucius că pruncul era destul de întremat să călătorească. El se gândea la soarta norocoasă de a o avea lângă el pe moaşă la momentul naşterii. Se dovedise extrem de pricepută şi, după spusele lui Hotep, salvase viaţa Claudiei. În recunoştinţa lui era dispus să asculte sfatul ei mai curând decât pe cel al doctorului care îi spusese că nu se mai putea face nimic. Lucius scrâşni din dinţi. Era clar că omul era un nepriceput.

Lucius se gândi la piciorul deformat al fiului său şi îşi aminti spaima din ochii soţiei. Nu putea renunţa la copil fiindcă ar pierde dragostea soţiei, iar el o iubea în aşa măsură încât se mira şi el. Nu ţinuse la nimeni în ascensiunea sa în carieră. Femeile erau doar pentru plăcere. Apoi o văzuse pe Claudia şi încă se mira că femeia aceea frumoasă, nepoata împăratului Augustus, era a lui.

Când într-un final fu încredinţat că puteau părăsi Ierusalimul, abia aştepta să se întoarcă în Cezareea. Poruncise ca în carpentum să fie puse multe perne. Aflaţi în grija roabelor, Claudia şi micul lor fiu îşi făcură drumul de întoarcere spre Cezareea.

Neliniştea din pricina soţiei fusese atât de mare, aşteptându-se la moarte, încât dorea neapărat să facă totul ca ea să primească toată îngrijirea de care avea nevoie.

Rămase cu gândul la cina în doi cu Claudia. Era greu să mănânce des seara împreună, deoarece erau zile când veneau oaspeţi în oraş, cu treabă pentru împărat şi el trebuia să cineze numai cu ei.

În timp ce se pregătea să ia cina cu nişte oficiali romani, el se gândi iar la cuvintele evreicei şi ştia că rostise adevărul. Claudia trebuia să se refacă şi acest lucru va lua un timp în care el trebuia să nu se atingă de ea. Apoi un gând sâcâitor îi veni în minte. Ea îndurase o naştere foarte grea. Va putea avea alţi copii? Avea un fiu şi moştenitor, dar oare piciorul îl va stânjeni pe băiat în viaţă?

Ca bărbat voia un fiu care să îi poarte numele. Acum avea în faţă o dilemă. Nu-şi dezonorase până acum căsătoria, cum ştia că făceau prieteni din armată şi senat dar, cu un an de abstinenţă înainte, el şovăia.

După câteva luni în Cezareea, era neliniştit şi nemulţumit. Atenţia soţiei era îndreptată asupra fiului. El se cufundase în muncă şi petrecea ore în şir în birou. Avea nevoie de un proiect, de un lucru care să îi ocupe mintea cu totul. Îi veni o idee.

Studiase aprovizionarea cu apă a Ierusalimului şi primise rapoarte că oraşul avea nevoie disperată de mai multă apă. Problema era şi mai acută când oraşul era plin de pelerini în timpul diferitelor zile de sărbătoare. De patru ori pe an trebuia să fie cu ochii în patru împreună cu soldaţii săi şi să supravegheze oraşul când evreii erau chemaţi să facă drumul până acolo pentru închinare. Simţea că era un lucru deosebit de important să afle un mod de a aduce mai multă apă în Ierusalim.

Sursa apei se afla la mare depărtare. Va fi nevoie de un apeduct şi de priceperea unui inginer bun, dar şi de foarte mulţi bani. Avea ideea, nu şi resursele. Cum se aştepta împăratul să guverneze provincia aceea dificilă cu atât de puţini bani? Se gândi o clipă, apoi zâmbi în sinea lui. Exista şi o altă sursă de bani şi el avea de gând să o folosească.

Având un ţel în minte, el făcu o călătorie specială la Ierusalim şi se instală temporar la o cazarmă în Antonia alături de trupe. În ziua următoare el dădu tribunului un mesaj pentru Caiafa,

marele preot, în care îl invita să vină împreună cu ceilalţi lideri evrei în sala de audienţe pentru a discuta o problemă de cea mai mare însemnătate. Era ispitit să adauge „de îndată", dar, cu gândul la ce avea să ceară, se simţi obligat să adauge doar „când veţi putea."

Lucius se aplecă deasupra unei schiţe a oraşului Ierusalim împreună cu arhitectul şi proiectantul lui. Desenară împreună cursul pe care trebuia să îl ia apeductul pentru a aduce şi mai multă apă în oraş. Va fi nevoie de o construcţie pe o distanţă de aproape patruzeci şi unu de kilometri, de la dealurile din partea de sud a oraşului. S-au estimat conductele şi materialele, precum şi orele de muncă ale oamenilor necesare pentru construirea apeductului. Deoarece era o construcţie de care era mare nevoie, Lucius credea că îi va înlesni o relaţie mai bună cu evreii.

Trecură două zile şi, tocmai pe când el îşi pierdea răbdarea din pricina întârzierii lui Caiafa, fu anunţat că liderii evrei veniseră şi că îl aşteptau. Cu gândul la ce îşi propusese, Lucius intră în sală cu paşi hotărâţi şi porunci să li se aducă scaune pentru a sta confortabil. Ştia că nu puteau lua masa cu el în sala de mese din pricina obiceiurilor îngrozitoare pe care le aveau, însă ştia că vor accepta o gustare în hol, o zonă neutră. Porunci să se aducă vin.

Caiafa se aşeză încet pe un scaun şi ceilalţi lideri făcură la fel. Marele preot îl măsură pe Lucius cu ochi neîncrezători, se vedea că nu era în largul lui.

Lucius îşi cântări cuvintele. „Vă mulţumesc că aţi venit. Vreau să vorbesc cu domniile voastre despre o problemă de o însemnătate deosebită. Am observat că aprovizionarea cu apă a Ierusalimului e departe de a fi îndestulătoare pentru a satisface nevoile oamenilor, mai cu seamă când oraşul e aglomerat de Sărbători. E răspunderea mea să mă asigur că se ţine seama de aceste nevoi. Prin urmare, am făcut planuri pentru construcţia unui apeduct de la o distanţă considerabilă pentru a aduce apa necesară pentru oraş."

Liderii vorbiră puţin cu glas scăzut cu Caiafa, după care marele preot se întoarse către Lucius. „Acesta-i un scop demn de luat în

seamă, Excelenţa voastră. Într-adevăr, avem nevoie de apă, dar ne-aţi chemat doar ca să ne faceţi cunoscută hotărârea aceasta?"

„Nu, voi avea nevoie de sprijinul vostru. Nu-s destui bani de la împărat pentru Iudeea ca să plătim o asemenea lucrare. Mi s-a adus la cunoştinţă că aveţi banii ce ar putea face acest lucru posibil." El nu îşi luă ochii de la ei când începură iar să murmure între ei.

„Excelenţă, despre ce bani lăsaţi a se-nţelege că am avea pentru un astfel de proiect?"

Lucius se lăsă pe spate, păstrând pe chip o expresie greu de dezlegat în timp ce rostea cuvintele. „E vorba de Corban."

Urmă o linişte dată de tulburarea liderilor, apoi aceştia începură a vorbi cu toţii deodată.

„Banii aceia-s sfinţiţi!"

„Sunt puşi deoparte pentru Dumnezeu."

„E un sacrilegiu!"

Caiafa se ridică mânios în picioare şi îşi agită cârja spre Lucius. „Nu-i cu putinţă. N-aveţi dreptul să folosiţi banii aceia, sunt ai Templului."

Lucius îl privi ameninţător. „Pot să vă amintesc că aveţi statutul ăsta la porunca împăratului? Poporul dumitale are nevoie de apă. Le-aţi refuza acest drept doar ca să nu vă atingeţi de banii aceia? Pentru ce? Oare zeul vostru n-ar încuviinţa cheltuirea acestor bani pentru a-şi ajuta poporul?"

Caiafa dădu din mână, furios la culme. „Excelenţă, trebuie să-nţelegeţi. Banii ăştia nu-s pentru a fi folosiţi în acest scop."

Lucius îngustă ochii. „Mă uit la hainele scumpe pe care le purtaţi şi casele arătoase în care staţi. Slujiţi ca preoţi, dar nu vă lipseşte luxul. Bănuiesc că banii nu-s folosiţi pentru ce vrea zeul vostru, ci pentru ce vreţi voi."

Urmă o linişte înmărmurită, apoi preoţii începură a protesta din nou. Lucius îşi dădu seama că atinsese o coardă a adevărului. Dezgustat de toţi, el ridică o mână. „Linişte! Aşa ceva nu se discută. Mâine trimit soldaţii să primească banii de la voi. Audienţa s-a încheiat." Se ridică din scaunul de judecată şi ieşi din sală cu paşi mari.

După ce banii pentru proiect se adunară, Lucius, care era încă furios pe aroganţa liderilor evrei, părăsi Ierusalimul. Arhitectul

și proiectantul primiseră ordin să înceapă luarea oamenilor la muncă pentru apeduct. Lucius observă că, în vreme ce liderii evreilor erau teribil de nemulțumiți în legătură cu proiectul, acest lucru nu îi împiedica pe evrei să se angajeze în număr mare în proiect. Ochii i se îngustară și un zâmbet cu înțeles îi apăru pe față. Aveau nevoie de bani să își hrănească familiile și era limpede că nu se dădeau în lături să primească banii de Corban ca plată.

Dădu pinteni calului într-o goană nebună până în Cezareea și, chiar dacă simțea junghiul remușcării pentru oasele calului, erau amândoi sleiți de puteri când ajunseră la destinație când stăpânul dădu animalul soldatului care lucra la grajduri. Soldatul văzând calul aproape spumegând la bot avu o întrebare în privire, dar păstră tăcerea, își salută comandantul și luă în primire calul istovit.

❧

În seara aceea, Claudia cină împreună cu Lucius după ce lăsă copilul în grija lui Hotep. Fata îl iubea pe Doros și avea grijă de el ca și cum era al ei.

În timp ce soțul stătea pe gânduri în timpul cinei, Claudia, care nu îl slăbea din ochi, vorbi în cele din urmă. „Te tulbură ceva, Lucius? Ai stat pe gânduri toată seara."

El o privi ridicând din umeri. „N-am dorit să te neliniștesc. Se-ntâmplă unele lucruri cu evreii."

„Iarăși? Ce i-a supărat de data asta?" El își deschidea mereu sufletul în fața ei așa că aștepta știind că până la urmă el va vorbi.

După ce păru a fi o veșnicie, el îi povesti până la urmă despre apeduct și despre răspunsul liderilor evrei.

În mod instinctiv ea știu că el greșise iar față de evrei, însă nu avea să îi spună. Puse ușor mâna pe brațul lui. „Liderii nu doresc să-și ajute poporul ca să le fie adusă apă?"

„Nu, iată ce nu pot să-nțeleg. Banii aceia sunt dați de oameni și ce mod mai bun de a-i folosi decât o asemenea lucrare de folos pentru toți? Preoții ăștia-s ca niște berbeci grași care se impun și își refuză propriul neam, în vreme ce poartă haine scumpe și trăiesc în opulență. Știu la ce folosește Corbanul cu adevărat."

„Atunci n-o să ți-i dea?"

„Am dat deja ordin soldaților să ia banii. Lucrarea a-nceput."

Ea simţi un junghi de panică şi îşi căută repede cuvitele potrivite. „Vor porni evreii încă o revoltă din pricina asta?"

El se întinse să ia o prăjiturică de curmale din care îmbucă. „Mă-ndoiesc. N-au de ales şi, de data asta, n-o să cedez."

În sinea ei Claudia tremura la sensul cuvintele lui. Vor fi urmări. Trebuia să îşi susţină soţul, dar cum putea să îl facă să vadă greşeala teribilă pe care o făcea?

„Mă tem pentru tine, Lucius. Or să se plângă împăratului?"

„Nu le încalc obiceiurile ca în cazul steagurilor. Nu le-am stricat legile şi nu folosesc banii pentru mine. Asta ar trebui să îl lămurească pe împărat dacă va voi să ştie."

O verificare? Lucius nu îşi putea permite o anchetă din partea împăratului. Ea se ruga în gând să nu izbucnească altă revoltă.

Lucius o conduse la camera ei şi o strânse puţin la piept, apoi deodată o dezlipi de el. „Noapte bună, iubita mea." El se îndepărtă cu paşi repezi şi se îndreptă către apartamentul său, lăsând-o stând în cadrul uşii. Ea rămase acolo, simţindu-se neiubită şi se trezi iar plângând. Lucius era pe muchie de cuţit din cauza situaţiei lor. Ştia că era greu pentru el. Se gândi la alte soţii pe care le cunoscuse la băile din Roma care pierduseră un copil şi care făcuseră repede altul. În pofida sfaturilor doctorului şi Ioanei, ea se simţea bine. Trebuia să facă ceva, fiindcă la starea de atunci a soţului ea se temea de neplăceri. Se rugă cu foc zeilor să liniştească apele.

Rugăminţile ei adresate zeilor romani rămaseră fără răspuns deoarece, peste câteva zile, sute de evrei se adunară iar la palat şi umplură piaţa. Erau mânioşi şi strigau că guvernatorul trebuie să renunţe la planurile pentru apeduct şi să înapoieze Corbanul. Mulţi agitau pumnii şi strigau cuvinte de ocară lui Lucius. Claudia îi urmărea din umbră, de la una din ferestrele palatului şi inima îi bătea iute de spaimă. Liderii evrei îi stârniseră. Ştia asta. La fel ca în cazul steagurilor. Ce va face Lucius de această dată?

El ieşi pe trepte şi le vorbi. „Popor al Ierusalimului, asta nu-i o pricină care se lămureşte prin strigăte şi vorbe de ocară. Apeductul e necesar pentru folosul oraşului. Am luat o hotărâre

şi n-am să mă răzgândesc. Aveţi la dispoziţie un ceas să eliberaţi piaţa şi să vă-ntoarceţi la casele voastre ori voi lua măsuri."

Claudia aştepta cu răsuflarea tăiată văzând că mulţimea nu doar refuza să plece, dar continua cu ocările mânioase şi strigau guvernatorului să renunţe la plan şi să înapoieze banii Templului.

Lucius făcu un semn tribunului şi, deodată, din mulţime soldaţii îşi aruncară pelerinele ce le ascunseseră uniformele şi începură a lovi oamenii de lângă ei cu bastoanele. Cei loviţi căzeau la pământ şi erau loviţi iar. Mulţi ţipau şi încercau să scape, numai că erau înconjuraţi şi soldaţii erau fără milă. În graba lor de a fugi din piaţă, unii dintre evrei îi călcau în picioare pe alţii de-ai lor. Cei care au fost în putere scăpară printre rândurile de soldaţi şi părăsiră în fugă piaţa, astfel că în scurtă vreme locul era gol dacă nu se puneau la socoteală morţii, cei aflaţi pe moarte şi cei prea răniţi ca să se ridice.

Lucius porunci trupelor să înceteze bătaia şi cea mai mare parte să se întoarcă la barăci. După plecarea soldaţilor, unii dintre evrei se întoarseră în linişte să îşi ia morţii şi răniţii şi să îi ducă de acolo. Claudia auzea plânsetele. Apoi piaţa se goli şi o linişte înfiorătoare puse stăpânire pe locul acela. Claudia nu se clinti din loc, având inima la fel de grea de parcă o piatră de moară i se pusese pe ea. Văzuse expresia de pe faţa soţului ei când se întorsese triumfător din piaţă şi o înspăimântase. Cine era omul acesta cu care se căsătorise? Două lacrimi mari îi brăzdau obrajii. Plânse pentru evrei şi pentru familiile lor care sufereau, pentru Lucius şi pentru un simţământ al pierderii pe care nu îl putea desluşi.

29

Claudia se întoarse iar în palatul din Ierusalim. Lucius, bănuitor în privința evreilor, își adusese familia pe timp de noapte. Primul vizitator al Claudiei fu Ioana, care voia să vadă cu ochii ei că Claudia își revenise după nașterea fiului. Când vorbiră Claudia simți tensiunea din conversație și, în cele din urmă, puse întrebarea. „Ce crezi despre apeduct?"

Ioana suspină. „Speram să fie o cale de a cădea la pace fără vărsare de sânge. Soțul dumitale a învins dar cu un preț mare."

„Și eu doream același lucru, dar n-am știut ce urma să facă până a fost prea târziu."

Se așternu iar tăcerea.

„Vorbește-mi despre Corban, Ioana."

„E un dar pentru Templu, pentru Dumnezeul Preaînalt, așa zic mai-marii noștri. O familie nu se poate atinge de banii de moștenire dacă au fost dăruiți Templului pentru Corban."

„Ce se-ntâmplă cu banii după ce sunt donați Templului?"

Ioana încruntă din sprâncene. „Nu știu, doamna mea. Presupun că sunt pentru întreținerea Templului."

„Eu știu că pentru întreținerea Templului există taxa pentru Templu."

„Așa este."

„Și preoții trăiesc tot din taxa pentru Templu?"

Ioana se încruntă. „Așa cred."

„Atunci Corbanul nu-i folosit pentru Templu, ci pentru ce socotesc preoții?"

Ioana își frângea mâinile în poală, pusă evident în încurcătură. „Nu știu, doamna mea, se poate."

„Ioana, soțul meu a crezut că-i nevoie de apeduct, de vreme ce sunt probleme cu apa atunci când orașul e plin de atâta lume, în zilele voastre de sărbătoare."

„Asta-i adevărat, dar nu putea găsi altfel banii? Evreii-s mânioși, îl vorbesc de rău pe guvernator."

„Nu avea de unde. Împăratul dă numai o anumită sumă fiecărei provincii care n-ar ajunge pentru un proiect atât de mare."

Ioana scuturâ din cap. „Poporul a fost stârnit de preoți, dar sunt oameni care trebuie să aibă grijă de familiile lor și care, în ciuda dorinței mai-marilor, lucrează la apeduct. Nu pricep deloc asta."

Claudia zâmbi. „Poate putem vorbi și despre alte lucruri. Mai ai vești pentru mine?"

Hotep păstrase tăcerea în timpul conversației, însă când le servi pe femei cu fructe și brânză, aruncă repede vestea.

„Doamna mea, am auzit de la ceilalți servitori că e un profet ciudat în popor. El cheamă oamenii la căință și apoi îi botează cu apă. Câțiva care umblau prin piață au vorbit despre el."

Ioana se întoarse și se uită la servitoare, puțin surprinsă că aceasta intrase în discuție. „Da, și eu am auzit de el. Îl cheamă Ioan Botezătorul și, într-adevăr, e un om ciudat", adăugă Ioana, apoi se întoarse la Claudia. „Se îmbracă în piei de animale, mănâncă faguri de miere și frige lăcuste să se hrănească. Liderii noștri au mers să îl descoasă și l-au întrebat dacă e Ilie înviat sau Mesia."

Claudia nu știa ce să creadă. „Și ce a răspuns el?"

„A zis că nu-i niciunul, ci glasul care strigă în pustie pentru a pregăti calea Domnului. Le-a zis că nu-i vrednic să dezlege sandalele celui ce vine după el. Unul care nu va boteza cu apă ci cu foc."

„Ce vorbe nemaiauzite. Ar fi cu putință să-l ascult?"

Hotep protestă. „Domina, nu puteți ieși printre oameni. Vă expuneți la primejdii."

Claudia dădu din mână. „Nu-s atât de nesăbuită încât să-mi pun hainele cele mai bune și să apar în caleașcă. M-aș îmbrăca simplu ca o femeie din popor și aș purta o pelerină cu care să-mi acopăr obrazul."

Ioana clătină din cap. „Doamna mea, profetul e departe de Ierusalim. Botează în Iordan, lângă Ierihon, la o distanță prea mare ca să-ncercați un drum la vremea asta."

Claudia se gândi mai bine. „Totuşi, poate într-una din zile va veni mai aproape de Ierusalim."

„Se fereşte de oraşe, doamna mea. Face parte dintre esenieni, o sectă care se mulţumeşte cu puţin ca să se apropie de Dumnezeu. Trăiesc în peşterile din deşert. Nu se-nţeleg cu liderii noştri din pricina unor obiceiuri de-ale lor. Se spune că profetul a fost crescut de ei. Dacă vreţi cu adevărat să auziţi o altfel de învăţătură, mai e cineva, un rabin care umblă prin ţară cu mesajul că se apropie împărăţia lui Dumnezeu. Se mai spune că vindecă oamenii."

Claudia râse. „Se pare că există un şir întreg de profeţi ciudaţi care se preumblă prin locurile astea. Spui că acesta vindecă oameni? În ce fel?"

„Se zvoneşte că orbii văd iar, că şchiopii umblă, surzii aud şi cei posedaţi de duhuri rele sunt eliberaţi."

„Pare un soi de vrăjitor. Ai văzut aceste lucruri cu ochii tăi?"

„Nu, doamna mea, doar am auzit de la cei care au fost acolo unde învaţă şi vindecă. Se vorbeşte că se-ndreaptă spre Ierusalim. Când va ajunge, poate puteţi face ce aţi propus, să vă deghizaţi ca să mergeţi să-l ascultaţi. De obicei învaţă în Templu, în Curtea neamurilor, asta din câte am aflat."

Claudia era în culmea fericirii. „Atunci dă-mi de ştire când e aici şi voi merge. De unde e şi cum îl cheamă?"

„E nazarinean din ţinutul cu dealuri şi numele lui e Isus."

30

Claudia plănuia să meargă la Templu ca să asculte rabinul cel nou. Hotep urma să o însoţească şi o servitoare va avea grijă de Doros. Planurile li se năruiră când Lucius le vesti în schimb întoarcerea grabnică în Cezareea pentru o problemă de stat.

„Dacă te-ai putea întoarce curând la Ierusalim, Lucius, n-ar fi mai uşor pentru copil şi pentru mine să rămânem aici?"

El se opri şi se uită la ea. „ Ai sta aici? E prea multă tulburare acum din pricina apeductului. Te vreau lângă mine ca să fii în siguranţă."

Claudiei nu îi veni în minte niciun motiv să amâne, aşa că îşi ascunse dezamăgirea. Se uită la Lucius simţindu-i neliniştea. Sosise clipa. Îşi va pune planul în aplicare chiar în seara aceea.

Claudia îi ceru servitoarei să îi aranjeze părul într-un fel deosebit, cu ace din argint şi cu bucle. Îşi frecă obrajii să-i facă mai roşii, apoi puse un dram de pudră albastră pe care o găsise în piaţa din Cezareea pe pleoape. Purta o tunică făcută dintr-o ţesătură fină de lână ce fusese vopsită într-un violet discret, o curea argintie şi sandale. Mulţumită că arăta cum nu se putea mai bine, merse să ia cina cu Lucius. El citea nişte rapoarte când ea intră şi când ridică privirea şi o văzu, lăsă pe loc pergamentele din mână.

„E o plăsmurire a minţii mele sau eşti nemaipomenit de frumoasă în seara asta?"

Ea îi zâmbi galeş şi se aşeză graţioasă pe scaunul de lângă divanul lui. „Mă bucur că-ţi place cum m-am îmbrăcat, Lucius."

În timpul cinei ea flirtă cu el, zâmbi şi, în felul anume al femeilor, şi-l apropie. Terminară de luat masa şi de data aceasta, când el o conduse la cameră, ea îl trase înăuntru şi închise uşa

în urma lui fără zgomot. Apoi, îi cuprinse gâtul cu braţele şi îl sărută.

„Iubita mea, eşti sigură...?"

Ea îl luă de mână. „Hai, dragul meu Lucius, hai să fim iar împreună."

El scoase acele din părul ei ce căzu vălurit pe spate. O luă apoi în braţe şi o sărută. „Mi-a fost dor de tine."

Când Hotep intră la ea în dimineaţa următoare cu micul dejun, Lucius nu mai era, dar fata se uită la aşternuturile răvăşite şi zâmbi cu înţeles.

Claudia se întinse şi se rezemă de perne cu un oftat a mulţumire. Totul ieşise de minune. Acum va aştepta şi va implora pe zeiţa Venus să îi mai dea un copil.

În cei 112 kilometri de la Ierusalim la Cezareea, Claudia se gândi la rabinul care vindeca oamenii. De unde îi venea puterea? Era vreun vrăjitor, un magician? Ioana a spus că slujea singurului Dumnezeu adevărat, Cel Sfânt al Israelului. În ce fel era zeul acela diferit de cei pe care îi venera ea? Adusese ofrande lui Venus şi se ruga să mai aibă un copil. Statueta o însoţea la drum. Întoarse privirea la Hotep care îl ţinea pe micul Doros adormit în braţele ei şi îl legăna. Apoi se lăsă din nou în voia gândurilor. Medita la cuvintele lui Ieremia. Zeul lui i-a vorbit lui Moise dintr-un rug aprins. Gândul de a auzi vocea unui zeu era de neconceput. Oare ce ar face dacă ar auzi glasul lui Venus care i-ar vorbi în realitate? Ar leşina de frică.

Ţipetele obişnuite ale pescăruşilor îi vesteau apropierea de mare. Fusese atâta larmă şi duşmănie în Ierusalim în urma episodului legat de apeduct, şi chiar dacă Lucius lăsase începerea construcţiei pe mâinile arhitectului său, ştia că el trebuia să se întoarcă în curând ca să se asigure că nu mai exista împotrivire din partea evreilor în privinţa aceasta. El îi mărturisise că se temea că vor încerca să saboteze proiectul, în ciuda faptului că oamenii lor lucrau la el.

În ultima vreme, visele ciudate reveniseră. Chipul însângerat al bărbatului îi apăru din nou, şi în alt vis se făcea că era în

apa mării şi oricât se căznea să înoate ca să scape era prinsă de curenţi. Lucius încerca să o salveze, dar curentul îi despărţea şi ea îl auzea strigându-i numele în timp ce se făcea nevăzut în ceaţă. Se trezise cu lacrimi şiroind pe obraji şi se apropiase de Lucius care dormea adânc, neştiind de aventura primejdioasă.

După ce se instalară din nou în palatul de lângă mare din Cezareea, Lucius se afundă până peste cap în treburile provinciei şi primea constant rapoarte despre progresele care se făceau la apeduct. Părea să nu mai fie revolte printre evrei şi era mulţumit de sine că înăbuşise revolta din pricina chestiunii nesăbuite a Corbanului.

„Să-i lăsăm să aprecieze surplusul de apă şi să păstrăm tăcerea."

Claudia avea sentimentul că, de data aceasta, el simţea că deţine controlul în provincia pe care o guverna.

În timp ce Lucius era ocupat cu proiectul lui cu apa, Claudia trimise iar după Ieremia.

El veni cu paşi înceţi, rezemându-se în baston şi ea se întrebă cât mai putea lucra el în grădină, tot îndoindu-se de spate şi aplecându-se. Ea îi arătă banca şi el se aşeză cu greutate.

„Ieremia, ce-mi poţi spune despre rabinul acesta care umblă prin ţinut şi predică despre împărăţia lui Dumnezeu şi vindecă oamenii? Ai auzit de el? Îl cheamă Isus."

O încruntătură aspri trăsăturile acestuia. „E un şarlatan, doamna mea. Poporul e atât de nerăbdător să vină Mesia, că ar urma pe oricare le-ar da nădejdea asta. Duce oamenii-n rătăcire."

Ea fu surprinsă de vehemenţa lui. „Dar aud că vindecă oamenii de boli şi chiar orbilor le-a fost dată vederea. Sigur un impostor n-ar fi putut face asemenea lucruri."

„Îşi face magia cu ajutorul lui *Shatan*. De acolo îi vine puterea."

Ea îl privi mai bine. „Shatan?"

„Diavolul, doamna mea, Prinţul Întunericului."

Ea oftă. Discuţia devenea obositoare. „L-ai văzut vreodată în carne şi oase, Ieremia?"

„Nu-i nevoie să-l văd şi să-l aud ca să ştiu că-i la fel ca mulţi profeţi falşi care s-au tot perindat de-a lungul anilor. V-aş sfătui să vă feriţi de el, Domina, dacă vă trece prin gând să-l căutaţi. Va dispărea la fel ca toţi ceilalţi şi adepţii lui s-or întoarce la Dumnezeul Preaînalt şi vor urma iar calea neamului nostru."

Ea nu mai voia să audă despre Isus de la Ieremia. „Spune-mi, de ce refuză liderii evrei să cineze cu noi în Ierusalim? Vin în sala de judecată cu cereri, dar nu vor să accepte o invitație de la soțul meu, guvernatorul lor, la masă. N-ar fi o atmosferă mai plăcută să discute despre lucrurile importante?"

„Iertați-mă, doamna mea, dar nu le este îngăduit să intre în casa unuia care nu-i evreu sau să mănânce cu el după legile curăției."

„Ne considerați necurați?" Ea se simți jignită. Ce neam de oameni critici.

„Ce mâncați e necurat pentru noi. Cărnurile au fost folosite la un sacrificiu la zeii păgâni și apoi pregătite și servite la masă. Nu putem mânca ce a fost închinat la idol. La fel, nu mâncăm carne de porc, nici iepuri de câmp, pentru că-s o mâncare impură pentru noi."

„Înțeleg. Și zeul vostru interzice lucrurile acestea după legile date lui Moise?"

„Da."

Ea se gândi la cuvintele lui, dar altceva o nedumerea.

„Când va veni Mesia al vostru, după ce o să-l cunoașteți? Zici că miracolele pe care le face omul acesta, Isus, sunt prin puterea lui shatan acela al vostru. Ce va face adevăratul Mesia ca să-l recunoașteți?"

El se îndreptă de spate și își îndreptă umerii. „Va veni și va elibera poporul de sub stăpânirea romanilor. Va veni ca un rege cuceritor și atunci îl vom cunoaște."

Ea își păstră cumpătul o clipă. „Să știi, Ieremia, că pentru vorbele tale împotriva Romei, aș putea pune să fii biciuit."

Răspunsul lui veni pe loc. „Ați vrut să știți adevărul și v-am spus ce voiați să auziți, Domina. Dacă mă biciuiți pentru asta, aveți tot dreptul. Aici la palat noi vă cunoaștem că sunteți altfel decât soțul dumneavoastră. Aveți o fire blândă și bună."

Ea nu putu decât să zâmbească la răspunsul lui diplomatic. „Întoarce-te la grădină, Ieremia, și nu mă mai pune pe gânduri azi."

El se ridică și se înclină, dar nu înainte ca ea să surprindă un zâmbet abia schițat ce anina în colțul gurii lui la plecare. Ea

clătină din cap și o strigă pe Hotep care stătea pe aproape într-un gang.

„Sunt și mai hotărâtă să-l ascult pe acest Isus. Poate va fi acolo predicând când ne-om întoarce la Ierusalim."

31

Doros avea doi ani şi mergea anevoie cu piciorul lui schilod pe când se întoarseră la Ierusalim. Hotep îl adora şi petrecea ore în şir jucându-se cu micuţul.

Evreii ţineau Sărbătoarea Luminilor numită Hanuca. Era unul din festivalurile cele mai îndrăgite de Claudia. Sfeşnicele, despre care aflase că se chemau *menorahs*, erau puse prin toate curţile şi la ferestrele caselor.

Ioana îi aducea mici daruri lui Doros şi spunea Claudiei şi lui Hotep povestea Macabeilor şi victoriei lor asupra grecilor care pângăriseră Templul.

„Sărbătorim miracolul acesta în fiecare an de Hanuca şi facem daruri copiilor noştri—câte unul pentru fiecare zi a festivalului."

La început, Lucius se mulţumise să se încrunte văzând micile daruri pe care Ioana le aducea copilului. Apoi află că aceasta plecase din palat ca să urmeze rabinul pe nume Isus, în diverse locuri alături de alte femei. Cuza nu părea a se împotrivi, dar acest lucru îl înfurie pe Lucius.

„Ce bărbat îşi lasă nevasta să cutreiere ţara pe urmele unui şarlatan?"

Claudia păstra tăcerea. Ştia că Cuza avea faţă de rabin o stimă deosebită şi că se număra printre discipoli.

În ziua aceea, a şasea de Hanuca, Ioana îi adusese lui Doros un mic titirez. Când Lucius puse ochii pe el în seara aceea, îl smulse din mâna băieţelului şi îl azvârli prin cameră, strigând că nu sunt evrei şi că nu ţin sărbătorile lor.

Doros începu a plânge după jucărie. Tatăl întoarse scârbit spatele copilului şi părăsi camera.

În ultimul an Claudia observase o schimbare în purtarea lui Lucius faţă de evrei. Era grabnic la persecuţii, chiar şi cu cei care

se declarau nevinovați în fața acuzațiilor, și nu avea pic de răbdare cu marele preot sau cu oricare din doleanțele evreilor. Zvonuri despre corupție și acte de violență ajungeau la ea și începu să îl vadă pe acest om, soțul ei, într-un altă lumină. Oare fusese oarbă la toate aceste însușiri?

Suferea pentru lipsa lui de răbdare cu Doros în timpul scurt pe care îl petrecea cu fiul său și că atunci când copilul plângea, Lucius ieșea din cameră. De multe ori Claudia era nevoită să își liniștească băiatul când întindea mâinile după silueta tatălui care se depărta. Se rugase din toată inima și ceruse ajutorul zeilor, dar în zadar.

Într-o zi, tocmai după ce îl pusese pe Doros la somnul de după-amiază, Hotep intră val-vârtej în apartamentul ei. Claudia își pierduse răbdarea la rându-i și era pe cale să își certe sclava pentru că lipsise prea mult. Înainte să o poată mustra, își dădu seama că ochii lui Hotep sclipeau și că abia respira.

„Domina. Rabinul pe care voiați să-l auziți predică în curtea Templului. Nu seamănă cu niciunul pe care l-am auzit înainte. Trebuie să veniți."

Fiorul speranței se făcu simțit în inima Claudiei. Poate va auzi ceva ce o va alina în perioada aceea grea.

„Nu pot merge singură. Du-te și adu-o pe Hadriana din bucătărie să stea cu copilul. Iar tu trebuie să vii cu mine."

Fata plecă și reveni în grabă cu Hadriana, o sclavă mai în vârstă care avea grijă de Doros ori de câte ori Hotep își însoțea stăpâna. Claudia se acoperi cu o pelerină grea ce îi ascundea fața și hainele ca să nu fie recunoscută și se furișă din palat. Merseră după mulțimi prin oraș, spre Templu, iar Claudia aproape tremura de spaimă că va fi descoperită când urcă împreună cu Hotep scările ce duceau la Curtea Femeilor de la Templu.

Descoperi un loc umbros în curtea plină de lume, dinapoia unui stâlp de unde putea vedea și asculta. Bărbatul care vorbea era probabil în jurul vârstei de treizeci de ani. Părul ondulat îi cădea pe umeri și ochii se plimbau deasupra mulțimii când susținea câte o idee. Era ca și cum vorbea fiecărui om în parte și, cu toate astea, în același timp cu toții. Glasul lui răzbătea peste mulțime cu ușurință, oamenii ascultându-i respectuoși învățăturile. Nici măcar plâsetul unui prunc nu întrerupea tăcerea ascultătorilor săi.

„Aţi auzit că s-a zis «Să iubeşti pe aproapele tău şi să urăşti pe vrăjmaşul tău.» ‚Dar Eu vă spun: iubiţi pe vrăjmaşii voştri! Rugaţi-vă pentru cei ce vă asupresc! Ca să fiţi fii ai Tatălui vostru care este în ceruri. Dacă iubiţi numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplată mai aşteptaţi? Nu fac aşa şi vameşii? Şi dacă îmbrăţişaţi cu dragoste numai pe fraţii voştri, ce lucru neobişnuit faceţi? Oare păgânii nu fac la fel? Voi fiţi, dar, desăvârşiţi, după cum şi Tatăl vostru cel ceresc este desăvârşit."

Claudia asculta uluită. Cum putea cineva să fie desăvârşit dacă nu era o zeitate? Numai zeii erau perfecţi. Privi în jur la chipurile celor care ascultau. Acestea urmau a fi desăvârşite? Scutură din cap, nedumerită.

Rabinul vorbi mai departe, arătând prin cuvinte spre farisei. „Tu, dar, când faci milostenie, nu suna cu trâmbiţa înaintea ta, cum fac făţarnicii, în sinagogi şi în uliţe..."

Izbucniră râsete prin mulţime. Claudia zâmbi şi ea. Văzuse câţiva preoţi în piaţă făcând chiar acest lucru. Rabinul acesta captase atenţia tuturor.

„Adevărat vă spun că şi-au luat răsplata. Ci tu, când faci milostenie, să nu ştie stânga ta ce face dreapta, pentru ca milostenia ta să fie făcută în ascuns; şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti."

Cuvintele ajunseră la inima Claudiei. Rabinul acesta spunea să îţi iubeşti duşmanul. Detesta unele lucruri pe care Lucius le făcea. Era el duşmanul ei? Era stăpânul ei şi avea putere de viaţă şi de moarte asupra familiei sale şi, cu toate astea, se purtase frumos cu ea şi ştia că o iubea. Pentru Doros se temea. Va deveni ca tatăl lui? Oare, până la urmă, Lucius era supărat că fiul său avea un picior deformat? Alungă gândurile negre şi se concentră iar asupra cuvintelor rabinului.

Acesta vorbea despre strângerea comorilor în cer, nu pe pământ, şi îşi dădu seama că el vorbea despre viaţa veşnică. „Pentru că unde este comoara voastră", spunea el, „acolo va fi şi inima voastră."

Rabinul vorbi mai departe despre bani, despre griji şi despre judecarea altora. Claudia asculta şi inima îi era cuprinsă de emoţie. Învăţătura lui era diferită de orice auzise până atunci.

Nu era vreun scrib sau vreun învățător al Legii, dar învăța cu multă autoritate.

După ce Isus termină predicarea, oamenii începură a-i aduce bolnavi. El punea mâinile pe fiecare și aceștia erau vindecați pe loc. Claudia aproape scăpă un strigăt.

Hotep fusese prevenită să nu îi spună „Domina" în public, ca să nu atragă atenția asupra lor, dar fata îi șopti entuziasmată la ureche: „Nu-i așa că-i minunat?"

Claudia încuviință din cap, negăsindu-și cuvintele pentru ce avea dinaintea ochilor.

Pe când umbrele cuceream zidurile Templului, Isus se ridică și împreună cu discipolii merse prin mulțimea care se dădea la o parte pentru el și părăsi curtea. Dându-și seama că era plecată de prea mult timp, Claudia și servitoarea o luară cu pași iuți prin oraș înspre palat. Se opri în piață de unde cumpără grăbită un set de piepteni pentru păr. Trebuia să aibă o scuză că lipsise.

Când ea și Hotep se întoarseră la palat, Claudia fu întâmpinată de un soț mânios. „Unde ai fost? Nimeni din palat nu te-a văzut." Ochii lui ardeau, bănuitori.

„Scumpul meu, mă doare să te știu îngrijorat. Am vrut să merg la piață și Hotep a venit cu mine. Câteodată mă simt foarte izolată, mărturisi ea, apoi îi arătă pieptenii înveliți într-o bucată de pânză. Nu-i așa că-s frumoși?"

El oftă.

„Da, sunt frumoși, dar trebuie să fii cu băgare de seamă. Sunt destui prin oraș care nu văd cu ochi buni domnia mea aici. Nimic nu le-ar conveni mai bine decât s-o găsească pe soția mea singură prin oraș," zise el venind mai aproape și străpungându-i ochii cu privirea întunecată. „N-aș putea răbda să ți se-ntâmple ceva," adăugă el ridicându-i bărbia cu un deget. „Ne vedem la cină."

După plecarea lui, ea fugi la apartament unde își strânse fiul plăpând la piept. El plângea fiindcă se trezise fără ea lângă el. Hadriana se întoarse grăbită la bucătărie, cu buzele strânse a nemulțumire.

Claudia nu mai merse să îl asculte pe Isus înainte de plecarea ei cu Lucius din Ierusalim pentru a se întoarce în Cezareea. Ea se interesă de locurile unde Isus vorbea—pe dealurile din Galileea, în Capernaum, în Ierihon, în Perea și Samaria. Nu îi

rămânea decât speranţa că data viitoare când se vor întoarce în Ierusalim, Isus va reveni la Templu. Îi mai ajunse la urechi că fariseii şi saducheii se ţineau pe urmele lui şi îi puneau întrebări şi îl acuzau de orice începând cu blasfemia până la folosirea lui de către Shatan ca să facă minuni. Acest lucru o tulbura. Cineva care făcea miracolele acelea nu putea fi un om rău. Auzise despre orbii cărora li se redase vederea şi de surzii care auzeau şi despre şchiopii care umblau. Un gând începu să se cristalizeze în mintea ei, în timp ce îşi privea băieţelul căznindu-se să se ridice pe piciorul deformat. Nu era evreică şi Isus vorbea poporului său. Oare va binevoi să se roage pentru Doros? Renunţă la acel gând din pricină că, dacă va merge cu Doros, va trebui nu numai să se arate dar şi să se smerească dinaintea acestui rabi peregrin.

Înainte de a se întoarce la Ierusalim în primăvară pentru Paştele evreiesc, oraşul vuia de o minune mare făcută de Isus. Se părea că trezise un om din morţi. Un prieten pe nume Lazăr stătuse în mormânt timp de patru zile înainte ca Isus să ajungă în Betania. Se zvonea prin oraş că şi alţi oameni, care muriseră de multă vreme, fuseseră văzuţi în anumite locuri şi cei care credeau se contraziceau cu scepticii. Claudia trimise după Ieremia.

El abia reuşi să se aşeze cu mare grijă pe capătul băncii de piatră că ea îl şi luă la întrebări.

„Ce-mi aud urechile că rabinul a înviat un om din morţi?"

În locul replicii tăioase la care se aştepta după ultima lui reacţie cu privire la Isus, Ieremia avea o expresie diferită pe chip. Ochii lui străluceau de o lumină interioară când o privi. „Stăpâna mea, trebuie să mărturisesc că acest Isus nu-i cine credeam. Eram în Betania când a venit Isus. Venisem să exprim condoleanţe surorilor lui Lazăr. Erau îndurerate că venise prea târziu pentru a le vindeca fratele, dar el s-a dus la mormânt împreună cu ele şi a strigat numai «Lazăre, vino afară!»". Vocea Lui Ieremia se frânse şi lacrimi îi veniră în ochi. „Doamna mea, Lazăr a ieşit pe picioare din mormântul acela. Am ştiut în clipa aceea că Isus era cine zicea că este. Toate îndoielile mele s-au risipit. E cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, Mesia."

Claudia îl privea înmărmurită. Ieremia era un om schimbat. Îşi simţea inima grea în piept. Ce nădejde era pentru ea? Era romană şi soţul ei era guvernatorul Iudeii. El persecutase evreii. Acest Isus nu va primi rugămintea pentru fiul ei.

Îi mulţumi lui Ieremia şi îl lăsă să plece, apoi o luă încet pe scări spre apartamentul său. O parte din ea voia să îşi strige nemulţumirea, dar nu dorea să îl supere pe Doros, ori pe Hotep. Băiatul nu avea prieteni de joacă, deoarece Lucius nu îl lăsa să stea în preajma altor copii din cauza piciorului. Copilul începu să se închidă în sine. Tăcerile lui lungi o nelinişteau.

Se duse la fereastră şi privi îndelung spre Ierusalim. Lucius nu îi interzisese să îl asculte pe Isus, dar ea nu îi dezvăluise unde fusese de fapt în ziua aceea.

„Domina, rabinul e la Templu, predică în curtea neamurilor." Ochii lui Hotep sclipeau de nerăbdare.

„Nu doresc să-l mânii iar pe soţul meu."

„N-a ştiut unde aţi fost. Nu v-a oprit să-l vedeţi pe rabin."

„Nu." Se gândi un moment şi porunci să i se aducă o tabletă de ceară şi o peniţă. „O să-i trimit un mesaj, să ştie unde ne-am dus."

Soţul meu drag, am plecat cu Hotep să-l ascult pe rabinul care vorbeşte în curtea Templului. Am auzit multe despre el şi mi-a trezit curiozitatea.

Soţia ta iubitoare,
Claudia

Lucius era în Antonia cu trupele, aşa că lăsă mesajul la un servitor care să i-l dea dacă se întorcea înaintea ei. Ea şi Hotep o luară grăbite pe străzile ce duceau spre Templu.

Dacă predica în curtea neamurilor pesemne acolo se găseau şi alţi străini, iar prezenţa ei nu ar fi bătătoare la ochi.

Isus predică mai bine de două ore şi Claudia îi ascultă cuvintele cu nesaţ. Simţea o schimbare în sufletul ei în timp ce asculta. Îi înţelegea cuvintele.

„Eu sunt Pâinea vieții. Cine vine la Mine nu va flămânzi niciodată; și cine crede în Mine nu va înseta niciodată... Și voia Celui ce M-a trimis este ca oricine vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi."

În timp ce rostea cuvintele acestea, se întoarse și se uită drept la Claudia. Ea simți un fior trecându-i prin trup. Îi transmitea ceva? Cuvintele lui îi merseră la suflet și o rază de speranță se ivi în inima ei. El a spus că nu va alunga niciun om care va veni la el. Nu zicea că doar pe evrei, ci pe nimenea. Acela era mesajul. Îi oferea viața veșnică dacă va crede în el.

Neîndoios că dacă îi spunea acest lucru, nu era chip să îi alunge fiul cel mic, care avea nevoie de vindecare. Să cuteze a spera? Să îndrăznească să i-l aducă pe Doros? Întrebările se învălmășeau în mintea ei, dar știa că se schimbase—îl credea. Cum putea explica toate acestea lui Lucius, nu știa, dar Isus era real. Nu era făcut din piatră sau lemn, era din carne și oase și îi oferea viața veșnică.

„Cred în tine, Isus", șopti ea, fără a fi auzită de cei din jur și, cu toate acestea, spre mirarea ei, el se întoarse și o privi iar. Pentru o clipă fulgerătoare era ca și cum nu se afla nimeni în curte, în afară de ei. Să îi fi auzit strigătul șoptit? El schiță un zâmbet pentru ea și se întoarse să își continue predicarea. Claudia simțea că inima îi bătea cu putere când îi făcu semn din cap lui Hotep să se retragă prin mulțime, grăbindu-se să ajungă la palat.

Unul din discipolii rabinului stătea la intrare și Claudia zise încet: „Hotep, întreabă-l dacă Învățătorul va fi mâine aici. Ea ținea capul plecat astfel încât bărbatul să nu îi poată vedea bine chipul. Când Hotep îi puse întrebarea, el era atent la Isus.

„Învățătorul va fi mâine aici, după câte știu," răspunse acesta fără a se uita la ele.

Claudia își simți inima ușoară. Știa ce avea de făcut.

32

Lucius se afla încă în Antonia când ea se întoarse şi răsuflă uşurată că soţul nu aflase unde era. Era o mică minune şi se întreba dacă nu cumva trebuia să mulţumească Dumnezeului evreu. Dacă Lucius nu ştia că fusese să îl asculte pe Isus, nu îi putea interzice să meargă din nou. Recuperă degrabă tăbliţa şi mesajul lăsat pentru el, apoi şterse cuvintele de pe ceara moale. Se duse apoi să se îmbrace pentru cină.

Lucius o aştepta în sala unde cinau şi ea îl găsi într-o dispoziţie ciudată. El o salută şi se asigură că ea se aşezase confortabil, înainte de a se lăsa pe divan pentru a lua masa.

„Pari apăsat de gânduri," cuteză ea, sperând că o va lămuri de ce era abătut.

El oftă. „Ai auzit de un anume Isus care umblă prin toată Iudeea şi face minuni, ori aşa mi-a zis lumea."

„Da, şi sunt fost foarte curioasă în privinţa lui."

El părea să nu o audă. „E vorba de unul dintre sutaşii mei."

„Unul dintre sutaşi? Ce s-a-ntâmplat?"

„Vorbeam cu el şi l-am întrebat de învăţătorul de la Templu, dacă ştia ceva despre el, dacă nu cumva era periculos. Mi-a povestit că s-a întors la vila lui din Capernaum cu câteva luni în urmă, ca să-şi viziteze familia, şi un rob foarte drag s-a îmbolnăvit grav şi era să moară. Bărbatul fusese omul lui de încredere de pe vremea când era copil. Doctorii n-au putut face nimic pentru el. În disperarea lui l-a căutat pe acest Isus şi a trimis bătrâni din comunitatea evreilor la el. Ei l-au rugat pe Isus să vină acasă la sutaş şi să-l vindece."

Ea asculta mirată. „Dar sutaşul tău e roman. Ar intra un rabi evreu în casa lui ca să-i vindece robul?"

Lucius stătea cu privirea ațintită la vinul din pahar. „Se pare că soldatul meu e unul care se cheamă om cu frica de Dumnezeu—unul care iubește poporul evreu. Chiar le-a construit o sinagogă în oraș," pufni Lucius. „Un soldat roman care ridică sinagogi evreiești!"

„Și cum s-a petrecut? A venit rabinul la el acasă?"

„Era pe drum când sutașul și-a trimis prietenii să-i zică—și n-ai să crezi asta—să-i spună că el, un ofițer roman, nu era vrednic ca rabinul acesta peregrin să intre sub acoperișul lui, nici el să vină la Isus să ceară vindecarea pentru robul lui."

Lucius se opri, scuturâ ușor din cap, unindu-și sprâncenele.

Ea își pierdea răbdarea. „L-a vindecat Isus pe rob?"

El ridică ochi plini de uimire la ea. „A zis că i-a cerut lui Isus să rostească numai un cuvânt și robul se va vindeca. E clar că Isus a fost impresionat de credința sutașului. Prietenii s-au întors la casa lui și robul se ridicase din pat, vindecat complet și slujindu-și stăpânul."

„Atunci poveștile pe care le-am auzit despre Isus sunt adevărate." Speranța prinse iar aripi în inima ei. Dacă Isus a dorit să vindece sluga unui soldat roman, nu ar avea milă și de fiul lor?

Totuși, nu putea ghici reacția soțului dacă i-ar vorbi de planul ei, iar dacă i-ar interzice să meargă, ar putea să o pedepsească aspru la mânie. Trebuia să plănuiască totul cu grijă.

Întinse mâna și îi atinse obrazul. „Și asta te tulbură, dragul meu?"

„Dacă n-aș cunoaște integritatea și reputația lui ca soldat, l-aș crede pe om ieșit din minți. În timp ce-mi spunea povestea, m-am uitat la fața lui după vreun semn de glumă, dar era sincer. Ceva în felul lui de a fi m-a făcut să-l cred."

Claudia voia să se bucure. Oare soțul ei se îmbuna în privința evreilor? Nu înțelegea tot ce simțea Lucius, dar era ceva schimbat la el și mulțumi în gând Dumnezeului evreu. Apoi îi veni în minte un gând neobișnuit. Din moment ce îl credea pe Isus și în ce spunea el, acest lucru o făcea și pe ea o femeie cu frică de Dumnezeu?

„Soțul meu, ai auzit și alte povești despre minunile pe care le face omul acesta?

„Aud povești oriunde mă duc. Cum că a hrănit o mulțime de oameni cu mai nimic—cu câteva pâini și niște pești, orbii și-au

căpătat vederea, surzilor li s-au destupat urechile. Chiar scoate demonii și ei i se supun. De unde-și ia puterea? E vreun vrăjitor?"

Ea era gata să spună „Rabinul zice", dar formulă altfel. „Și eu am auzit multe povești de la servitori și de la Ioana despre lucruri miraculoase. Se zice că primește puterea de la Dumnezeu. Dumnezeul evreilor, adică. Și acestui Dumnezeu El îi spune tată."

Supărarea soțului trecu și mirarea la fel. Redevenise soldatul roman desăvârșit, care lua în derâderea ideea ca un om să primească puteri de la un zeu.

În noaptea aceea ea îl alină ca o soție și el o ținu mult în brațe. Avea nevoie de ea iar ea conta pe bunăvoința lui. Va avea nevoie de mult curaj pentru ce își pusese în gând.

33

Claudia se ruga ca Lucius să fie prins cu treburi altundeva în ziua următoare. Dacă stătea în birou, planurile ei se năruiau. Când el îi spuse că mergea să inspecteze lucrarea la apeduct, ea se bucură în sinea ei, îi dori o călătorie fără peripeţii şi, de la o fereastră a palatului, se uită după el în timp ce se îndepărta călare însoţit de oamenii lui.

„Hotep, ajută-mă să mă îmbrac, repede."

Aşteptă apoi nerăbdătoare până ce fata îi aranjă părul.

Doros îşi ocupa timpul cu formele de jucărie ce stătuseră în cufăraşul ei încă din copilărie. Îi plăcea să le stivuiască şi apoi să le dărâme. Râsetul micuţului îi făcea inima de mamă să crească de iubire. Ar face orice pentru fiul ei, chiar ar risca mânia soţului. Dacă misiunea ei dădea greş şi Lucius afla că îl dusese pe Doros la Templu? Se cutremură la gândul acesta. Totuşi, el nu o oprise şi îi putea aminti nevinovată acest lucru dacă se ivea ocazia.

Odată pregătită, îşi luă fiul în braţe şi, urmată de Hotep, merse să vadă dacă Ioana era în apartamentul ei. Spre uşurarea ei, o găsi acolo. Când Claudia îi vorbi despre intenţiile ei, Ioana nu fu singura care se arătă doritoare să o însoţească, ci şi Cuza, pentru a-i asigura protecţia.

„Oh, Cuza, asta ar fi minunat." Acest lucru ar trebui să fie în favoarea ei dacă se întâlnea cu Lucius.

Toţi cinci merseră grăbiţi pe străzi şi, când se apropiară de Templu, Doros se uită în sus. „Mare, mare, Mater."

„Da, Doros, e foarte mare."

Urcară pe treptele ce duceau la Curtea nemurilor şi când Claudia văzu mulţimea şi pe Isus vorbind, îşi dădu seama că îşi ţinea respiraţia.

Unul dintre cei de faţă îi spuse lui Cuza că Învăţătorul vorbea de la primele ore ale dimineţii. Le spunea o parabolă.

„Împărăţia cerurilor se aseamănă cu un împărat care a făcut nuntă fiului său. A trimis pe robii săi să cheme pe cei poftiţi la nuntă; dar ei n-au vrut să vină..."

De ce ar supăra cineva o gazdă şi nu ar veni la nunta fiului? Claudia reflecta la această lipsă de politeţe. Niciun roman invitat la nunta împăratului nu ar cuteza un refuz.

„A trimis iarăşi alţi robi şi le-a zis: Spuneţi celor poftiţi: Iată că am gătit ospăţul meu; juncii şi vitele mele cele îngrăşate au fost tăiate; toate sunt gata, veniţi la nuntă. Dar ei, fără să le pese de poftirea lui, au plecat: unul la holda lui, şi altul la negustoria lui. Ceilalţi au pus mâna pe robi, şi-au bătut joc de ei şi i-au omorât."

Claudia se uită la Ioana şi clătină din cap. Ioana surâse. Amândouă ştiau ce s-ar întâmpla acelor invitaţi nerecunoscători dacă era vorba de împărat.

„Când a auzit împăratul, s-a mâniat; a trimis oştile sale, a nimicit pe ucigaşii aceia şi le-a ars cetatea."

Oamenii adunaţi murmurară între ei şi făcură semn din cap a încuviinţare. „Asta meritau oamenii aceia," auzi ea pe cineva vorbind.

Auzind continuarea povestirii lui Isus, Claudia încerca să şi-l imagineze pe Tiberius trimiţând robii să adune săracii de pe străzi şi pe oricine ar găsi, rugându-i fierbinte să vină la nunta împăratului. Ea nu reuşea să îşi imagineze o asemenea scenă.

Doros se foia în braţele ei aşa că i-l dădu lui Hotep, care avea un fel anume de a-l ţine ocupat pe băieţel şi a-i distrage atenţia.

Isus îşi continuă povestirea. „Împăratul a intrat să-şi vadă oaspeţii; şi a zărit acolo pe un om care nu era îmbrăcat în haina de nuntă. Prietene, i-a zis el, cum ai intrat aici fără să ai haină de nuntă? Omul acela a amuţit. Atunci împăratul a zis slujitorilor săi: Legaţi-i mâinile şi picioarele şi luaţi-l şi aruncaţi-l în întunericul de afară; acolo va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Căci mulţi sunt chemaţi, dar puţini sunt aleşi."

Ce voia să spună? Claudia asculta cu luare-aminte. Însemna oare că împărăţia lui Dumnezeu era pentru toţi, dar ca primii oaspeţi la nuntă, unii vor întoarce spatele şi vor refuza? Îşi aminti de prima zi în care Isus o privise şi o căldură îi inundase întreaga

ființă. Era aleasă? Îi vorbise în inima ei, dar el se întorsese chiar în clipa aceea și se uitase la ea și știa că ceva se schimbase în sufletul ei. Se simțea mai ușoară și plină de speranță. Gândurile triste din trecut păreau a dispărea în umbrele unde le era locul.

Câțiva saduchei, secta care nu credea în învierea trupului, cum credeau fariseii, ascultaseră de asemenea. Șușoteau între ei și apoi unul, ca purtător de cuvânt, cu un surâs afectat îi puse o întrebare.

„Învățătorule, Moise a zis că dacă moare cineva fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta fratelui său și să-i ridice urmaș. Erau, dar, la noi șapte frați. Cel dintâi s-a însurat și a murit; și, fiindcă n-avea copii, a lăsat fratelui său pe nevasta lui. Tot așa și al doilea, și al treilea, până la al șaptelea. La urmă, după ei toți, a murit și femeia. La înviere, nevasta căruia din cei șapte va fi ea? Fiindcă toți au avut-o de nevastă."

Isus s-a uitat la ei cu o expresie ce aducea a milă și clătină din cap. „Vă rătăciți! Pentru că nu cunoașteți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. Căci la înviere, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu în cer."

Grupul de saduchei îl priviră și clătinară din cap, vădit surprinși. După ce se mai sfătuiră, se întoarseră cu spatele și plecară din curtea Templului.

Claudia și Ioana se uitară după ei și apoi una la alta, iar Cuza șopti: „El îi pune în dificultate și pe conducători, îi lasă fără cuvinte."

Cei patru rămaseră să îl asculte pe Învățător și să se minuneze de vorbele lui. Povestea mulțimii despre Fiul Omului, așa cum vorbea despre sine, care va judeca neamurile.

„Când va veni Fiul omului în slava Sa cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui."

După aceea, Isus le vorbi despre oi și capre și cum oile vor fi adunate în țarc și caprele alungate. La urmă ea înțelese că oile erau credincioșii și caprele necredincioșii.

Isus continuă povestirea. „Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii. Căci am fost flămând, și Mi-ați dat de mâncat; Mi-a fost sete, și Mi-ați dat de băut; am fost străin, și M-ați primit; am fost

gol, şi M-aţi îmbrăcat; am fost bolnav, şi aţi venit să Mă vedeţi; am fost în temniţă, şi aţi venit pe la Mine. Atunci cei neprihăniţi Îi vor răspunde: Doamne, când Te-am văzut noi flămând şi Ţi-am dat să mănânci? Sau fiindu-Ţi sete şi Ţi-am dat de ai băut? Când Te-am văzut noi străin şi Te-am primit? Sau gol şi Te-am îmbrăcat? Când Te-am văzut noi bolnav sau în temniţă şi am venit pe la Tine? Drept răspuns, Împăratul le va zice: Adevărat vă spun că, ori de câte ori aţi făcut aceste lucruri unuia din aceşti foarte neînsemnaţi fraţi ai Mei, Mie Mi le-aţi făcut."

Isus a continuat să predice încă o oră, apoi oamenii au mers la el cu bolnavii şi cu invalizii. Cu ochi plini de compasiune, el începu să pună mâinile pe ei. În timp ce Claudia şi însoţitorii ei priveau uluiţi, fiecare bolnav era vindecat.

Claudia nu se putea expune mulţimii. Nu putea da faţă cu Lucius dacă ei se întorceau împotriva ei. Deşi auzise povestea sutaşului care vorbise cu Lucius, se temea că Isus nu va răspunde rugăminţii ei. Îşi adună curajul şi se întoarse către servitoarea sa. „Hotep, du-l pe Doros la Isus. Eu nu pot. Poate că dacă nu ştie al cui fiu e, Învăţătorul se va îndura de el."

Servitoarea, cu ochi mari de teamă, îl strânse pe Doros la piept şi se strecură prin mulţime până ajunse dinaintea lui Isus. Învăţătorul zâmbi băiatului, iar Doros, care se tot smiorcăia, tăcu deodată şi zâmbi şi el. Hotep îl puse jos, în picioare, astfel încât Isus să îi poată vedea piciorul diform.

Claudia nu auzea ce îi spunea Isus roabei, dar Hotep se întoarse şi se uită la stăpâna ei. Un fior de spaimă o fulgeră pe Claudia. Sosise momentul să se arate în faţa mulţimii? Lucius nu ar ierta-o niciodată. *Doamne, citeşte în inima mea. Nu pot. Te rog, ai milă de fiul meu.*

Apoi, spre uimirea ei, auzi limpede în minte cuvintele: *Eşti a mea, femeie iubită, şi într-o zi îmi vei sluji. Nu te teme, fiindcă eu voi merge înaintea ta.*

După aceea, Isus se aplecă şi puse mâna pe piciorul băiatului. În câteva clipe acesta se îndreptă şi deveni normal ca celălalt.

Lacrimi de bucurie şiroiră pe obrajii Claudiei şi ea simţi că inima stătea să îi sară din piept. Oamenii se dădură în lături şi Doros se întoarse în fugă la mama care îl luă în braţe. Se îmbrăcase simplu, fără podoabe şi purta pelerina unei servitoare. Deşi şalul

greu alunecă pentru o clipă, tot îi ascundea aproape toată faţa. Se aşteptă ca cineva să o recunoască, dar lumea se întorsese să mai vadă un miracol, un bărbat gârbov de mulţi ani fusese vindecat şi sărea bucuros dinaintea lui Isus.

Ioana şi soţul ei se mirau la vederea minunăţiei şi atingeau piciorul îndreptat. Apoi Cuza, amintindu-şi de îndatorirea lui de protector, se uită în jur. „Haideţi să mergem de îndată, stăpâna mea, câtă vreme mulţimea e cu ochii-n altă parte. E cel mai bine."

Ieşiră repede din Templu, Claudia ţinându-şi băiatul strâns în braţe. Vederea îi era înceţoşată de la lacrimile ce îi curgeau pe obraji. Gândurile i se învălmăşeau la lucrul ieşit din comun ce se petrecuse. Care o fi răspunsul soţului ei?

Se apropiară de palat şi intrară pe uşa din spate, iar unul dintre servitori îi spuse Claudiei că guvernatorul se întorsese şi întreba de ea.

Ioana, cu lacrimi în ochi, puse mâna pe braţul ei. „Ne vom ruga pentru tine, stăpâna mea." Claudia dădu din cap şi, în timp ce Ioana se îndepărta, se întoarse la servitoarea ei. „Hotep, ce ţi-a spus Învăţătorul?"

„A-ntrebat unde era mama băiatului. Ştia că nu-s mama lui. Am zis că mama nu se simte vrednică să se apropie şi că îl roagă să aibă milă de singurul ei fiu."

Isus îi auzise rugăciunea tăcută. „Mulţumesc, Hotep. Te rog du-l pe Doros în apartamentul nostru. Voi veni mai târziu."

Fata luă copilul. „Cum o să-i spuneţi, Domina?"

„Nu ştiu, dar Învăţătorul a vorbit inimii mele şi a zis că va merge înaintea mea. Trebuie să am încrederea că-mi va da cuvintele potrivite."

Claudia rămase în curte cu ochii la servitoarea care urca scările cu Doros în braţe. După aceea se întoarse şi fu mirată să îl vadă pe Lucius privind-o cu ochi îngustaţi.

„Unde ai fost cu băiatul meu?"

34

Ea ridică privirea şi îi dărui un zâmbet larg. „Oh, Lucius, după ce mi-ai spus povestea sutaşului, am început să-mi pun întrebări despre învăţătorul acesta pe nume Isus. Când am auzit că e la Templu, şi că predică în Curtea neamurilor, am mers să-l ascult. Am avut mare grijă să mă deghizez şi m-am dus împreună cu Hotep şi Ioana. Şi Cuza a venit, ca să mă păzească..."

„Ai fost să-l auzi pe demagogul acela la Templu? Nu te-am prevenit să ai grijă pentru siguranţa ta? Cum ai putut face un asemenea lucru? Ar fi trebuit să-ţi interzic!"

„Dragă Lucius, dacă mi-ai fi interzis, te-aş fi ascultat negreşit. Dar am mers numai mânată de deznădejde."

El o apucă de braţ şi o duse aproape furios pe scări la apartamentul lor. „Vom discuta despre asta între patru ochi, departe de urechile servitorilor."

Când ajunseră în cameră, Hotep nu aşteptă să fie poftită afară. Aruncă o singură privire la norul prevestind furtuna de pe faţa stăpânului şi o luă din loc. Doros adormise pe pat, ostenit după ziua lungă de la Templu şi după cele întâmplate.

După ce uşa se închise în urma lui Hotep, Lucius se întoarse la Claudia. „Nu vreau să te mai duci să-ţi umpli mintea cu speranţe deşarte. Fiul nostru e infirm şi trebuie să-nţelegi asta. Îţi interzic să te mai apropii de Templu, înţelegi ce spun?"

„Da, Lucius, te-nţeleg, dar mai întâi, pot să-ţi arăt ceva?"

Ea îl conduse în camera fiului lor, se apropie de pat şi ridică învelitoarea de pe picioarele lui Doros, apoi aşteptă ca soţul ei să îşi dea seama de ce vedea.

Lucius se uită la piciorul care fusese foarte deformat şi deschise ochii mari. Întinse mâna foarte încet şi atinse piciorul, acum

întreg şi sănătos la fel ca celălalt. „Pe toţi zeii, ce s-a-ntâmplat? Cum s-a...?"

„N-au fost zeii noştri, Lucius, a fost Învăţătorul, Isus, care i-a vindecat piciorul. A pus pur şi simplu mâinile pe locul bolnav şi s-a rugat la Dumnezeul lui şi piciorul s-a însănătoşit. S-a întâmplat sub ochii mei. Doros a fugit la mine, nu cu şchiopătatul unui băiat infirm, ci ca un copil normal. Nu va mai suferi ca înainte."

„Pater?" Doros deschise ochii şi îşi privi tatăl, cu ochi mari, temători. Lucius se lăsă pradă emoţiilor. Hohotind de plâns, îşi strânse fiul la piept, cu lacrimi şiroindu-i pe obraji.

Doros îşi privi mama, neştiind dacă şi el trebuia să plângă. Claudia îi văzu ezitarea. Tatăl lui se purta ciudat.

Inima Claudiei se înălţa privind la chipul soţului ei, pe care se întipărise o emoţie adevărată. „Povestea sutaşului tău mi-a dat curajul să cred că, deşi eram romană, Dumnezeul Învăţătorului ar putea avea milă de fiul nostru. A fost o şansă pe care trebuia să o am, chiar dacă riscam mânia ta."

Doros, fericit să primească atenţia tatălui, se desprinse din braţele lui şi alunecă pe podea, strigând. „Uite-mă, Pater, uite-mă!" Umbla pe picioarele-i dolofane, arătându-le cum se putea mişca acum.

Lucius îşi stăpânea emoţiile, putând doar să zâmbească şi să dea din cap. „Văd, fiule". Se întoarse la Claudia şi o luă în braţe. „Eşti mult mai curajoasă decât mine, soţia mea iubită. Trebuie să mărturisesc că eram gelos. Am fost plecat de atâtea ori cu treburi ca guvernator, încât m-am gândit că tu te întâlneai cu altul."

Ea îi puse mâna pe obraz. „Oh, dragul meu Lucius, nu-i altul în afară de tine. Am stat de vorbă cu Ieremia, grădinarul, despre plante şi i-am cerut să-mi vorbească despre istoria evreilor. Ioana mi-a dezvăluit unele din obiceiurile lor. De vreme ce misiunea ta e să guvernezi evreii câtă vreme ne aflăm aici, am simţit că e firesc ca eu, ca soţie, să ştiu mai multe despre ei."

Lucius clătină din cap şi se aplecă să o sărute. „M-am însurat cu o femeie înţeleaptă."

„Nu mai eşti supărat pe mine, soţul meu?"

El se uită la Doros care umbla prin cameră, încântat de piciorul vindecat. „Cum aş putea fi? Sunt recunoscător acestui Dumnezeu al evreilor pentru mila lui faţă de noi. N-o să mai

vorbesc urât despre acest învăţător," continuă el, privind spre fereastră. „Puţini ştiu de piciorul schilod al fiului nostru. De aceea ţi-am cerut să-l ţii în palat," o lămuri el, apoi se duse şi puse mâna pe creştetul băiatului. „Trebuie să ne purtăm ca şi cum ninic nu s-a-ntâmplat. Nu vreau să dăm prilej la probleme. Înţelegi ce vreau să spun?"

„Dar, Lucius, e un miracol minunat..."

El se întoarse pe călcâie şi vorbi cu vocea sugrumată: „Claudia, fă ce ţi-am cerut. Nu vreau să te ţii după învăţătorul ăsta ca nevasta custodelui."

Ea se abţinu cu greu să spună ce îi stătea pe limbă, mulţumindu-se să răspundă cu glas slab.

„Dacă doreşti asta, Lucius." Oare îi interzicea să îl mai asculte pe Isus?

Schimbarea atitudinii ei nu îl domoli. „Voi aduce o jertfă zeilor pentru miracolul ăsta extraordinar. Ne vedem la cină."

Cu o ultimă privire la fiul său, apoi la chipul ei, el ieşi îndată din încăpere.

Claudia rămase cu ochii aţintiţi la uşa închisă. O jerftă adusă zeilor? După ce aflase cine vindecase piciorul strâmb al băiatului său? Se prăbuşi pe un scaun şi îşi îngropă faţa în mâini, încercând să îşi stăpânească lacrimile de dragul fiului.

O mânuţă o bătu pe genunchi. „Mater? Eşti supărată, Mater?"

Ea zâmbi forţat. „Oh, nu, dragostea mea, sunt foarte fericită. Sunt bucuroasă pentru piciorul tău."

„Am un picior bun acum, Mater."

„Da, Doros, ai un picior sănătos acum."

Uşa se deschise iar şi ea ridică brusc privirea. Oare Lucius se răzgândise?

Era Hotep.

„Domina, l-am văzut pe stăpân plecând. Nu s-a bucurat pentru piciorul băiatului?"

„A fost tare fericit, Hotep, dar nu crede-n Învăţător ca noi. Vrea să mulţumească zeilor romani pentru minune. Îi vine greu să se schimbe."

„Asta n-o să-l mânie pe Dumnezeul evreilor?"

Claudia se gândi la acest lucru. „Trebuie să cred că va înţelege, Hotep. Nu mă pot lupta cu Lucius."

Doros se aşeză pe podea şi îşi privea curios piciorul cel nou. Îşi atingea fiecare deget şi îşi pipăia piciorul cu mâna. „Isus mi-a dat un picior nou. Isus, Isus," cânta el.

Ea scutură din cap, mirată. Cel puţin Doros nu avea nicio îndoială cine îl vindecase.

35

Lucius avusese mereu toane şi ea învăţase să îl lase în pace până ce el găsea o rezolvare la ce îl măcina. Câteodată îi vorbea despre problema sa, dar alteori prefera să ţină totul pentru el. Spera să fie doar jocul imaginaţiei sale, însă Lucius părea mai prost dispus ca niciodată. Erau momente când îl privea pe Doros jucându-se în grădină şi ea îi simţea tumultul interior. Cum împăcase el credinţa în zeii romani, cu miracolul Dumnezeului evreu? Deşi dorea cu ardoare să îi împărtăşească în ce credea acum din toată inima, simţea că el s-ar închide şi mai mult în sine.

Măcar atunci când ieşeau cu caleaşca, lui Doros i se îngăduia să meargă cu ei, în loc să fie lăsat în apartament cu Hotep. Se vedea că Lucius era mândru de fiul lui şi nerăbdător să îl arate tuturor de această dată, însă dacă Doros încerca să vorbească despre Isus, era oprit pe loc de tatăl său. Băiatul se supăra şi era dezamăgit şi, chiar dacă păstra tăcerea, îşi privea tatăl cu ochi trişti.

Claudia şi Hotep se rugau la Domnul Dumnezeu când erau singure şi se furişară din palat ca să îl mai vadă o dată pe Isus şi să îi asculte învăţătura în săptămâna de dinaintea Paştelui evreiesc.

Oamenii veneau în oraş în număr mare ca de obicei pentru acea zi de mare sărbătoare şi se auzeau mai multe strigăte şi cântece ca de obicei. Claudia şi Hotep îl luară şi pe Doros ca să îl vadă pe Isus intrând glorios în Oraşul Sfânt. Mergea călare pe un măgar şi oamenii aşterneau haine şi flori în calea lui. În timp ce oamenii îl proclamau rege şi strigau osanale, Claudia simţea umbra fricii cuprinzându-i inima. Nu era alt împărat în afară de Cezar în lumea romană şi ea se minuna de bărbatul acesta al lui Dumnezeu care mergea călare cu o atitudine atât de regească, deşi era doar pe un măgăruş. Avea aerul unui rege şi, când auzi cuvintele pe care oamenii le strigau, se temu pentru el.

Odată întoarsă la palat pe ascuns împreună cu Doros, le ceru lui Cuza şi Ioanei să îi aducă veşti în continuare despre ce se întâmpla cu Învăţătorul.

Măsura cu piciorul podeaua apartamentului, încercând să înţeleagă sentimentul de teamă ce o strângea în gheare. Ioana fu cea care îi aduse prima veste tulburătoare.

„Doamna mea, a făcut prăpăd la Templu! A intrat şi a făcut un bici din frânghii şi i-a scos afară pe schimbătorii de bani. A fost haos. Le-a răsturnat mesele, a deschis cuştile porumbeilor şi le-a dat drumul, apoi a deschis ţarcurile mieilor. Oamenii au strâns banii până ce au sosit paznicii Templului şi i-au alungat. Animalele fugeau peste tot..."

Claudia făcu ochi miraţi. „Asta n-o să le cadă bine marelui preot şi celorlalţi conducători."

„Cu siguranţă că nu. Voiau să-l aresteze, numai că oamenii îl aplaudau, aşa nu puteau face asta fără a stârni o revoltă."

„Oh, Ioana. Mă tem că s-a pus în primejdie. Să înveţi e un lucru şi să vindeci bolnavii, dar să-i înfrunţi pe faţă pe farisei e o nesăbuinţă. A arătat vreun motiv pentru toate astea?"

Ioana dădu din cap. „Da, a zis aşa: „Casa Mea se va chema o casă de rugăciune. Dar voi aţi făcut din ea o peşteră de tâlhari." Apoi, când mari-marii preoţilor şi cărturarii au văzut ce făcea şi au auzit oamenii strigând „Osana, Fiul lui David" au fost revoltaţi. Când au protestat, Învăţătorul i-a întrebat numai: „Oare n-aţi citit niciodată cuvintele acestea: «Tu ai scos laude din gura pruncilor şi din gura celor ce sug»?"

„Ce cuvinte neobişnuite a spus. Nu l-au prins conducătorii religioşi?"

„Nu, doamna mea. Erau mânioşi, dar s-au dus de acolo. Cred că s-au temut de norod. Lumea crede că-i Mesia, regele făgăduit."

Claudia asculta cu inima grea. Dacă liderii evrei nu l-au prins, soldaţii romani o vor face fără îndoială. Era cuprinsă de emoţii puternice. Să creadă în el ca Fiu al Dumnezeului celui Viu şi să îi urmeze învăţătura era una. Să fie o provocare pentru Cezar ca împărat era alta.

Ioana se îndepărtă grăbită să îşi vadă de treburi, iar Claudia se apropie de fereastră şi privi lung spre oraş.

Hotep îl aduse pe Doros din grădină în cămăruța lui de lângă apartament, ca să îl culce. Descoperiseră camera din întâmplare, întorcând o floare sculptată, prinsă de perete. Se dovedi a fi un mâner care deschidea ușa unei camere scăldată frumos în soare, ideală pentru odaia unui copil. Din pricină că pereții groși de piatră înăbușeau orice zgomote ce veneau din camera Claudiei, Hotep fusese mutată în acea cameră împreună cu micuțul.

La masa de seară, Lucius veni și el, dar era vizibil furios. Se lăsă pe divan indispus și se uită urât la ea.

„Învățătorul tău aproape a stârnit o revoltă azi în oraș. Ar fi trebuit să vezi marea procesiune. Nebuni care strigau «Osana împăratului!»", rânji el agitând o mână în aer. „Nu știi c-ar putea fi acuzat de trădare?"

Ea îl privi liniștită. „Ioana mi-a povestit ce s-a petrecut. Liderii evreilor l-ar fi putut aresta, dar n-au făcut asta. „Nu cred c-a vrut să facă vreun rău."

„N-a vrut niciun rău? Claudia, a intrat în oraș de parcă era rege! Oamenii mei îmi zic că norodul îl vede ca pe Mesia. Dacă oamenii îl strigă așa, cum să lămuresc asta înaintea împăratului?"

„N-au fost cumva oamenii exaltați pur și simplu? A vindecat atâția." Ea așteptă ca el să își dea seama ce nu spusese.

El lăsă umerii în jos. „Da, ne-a vindecat băiatul. N-am uitat," spuse el, apoi, deodată, lovi cu pumnul în palmă. „Dar trebuie să fac ordine-n orașul ăsta. Asta-i misiunea mea. Nu pot risca alte confruntări cu evreii. Tiberiu mi-a poruncit să le respect credințele."

„Ai primit vești de la împărat?"

„După incidentul cu steagurile."

„N-ai pomenit niciodată de asta."

„O vreme m-am temut să nu fiu chemat la Roma, dar n-am primit alte ordine, și-s încă aici. N-am vrut să te pun pe gânduri."

Ea puse mâna pe brațul lui. „Oh, dragă Lucius, ce mult trebuie să te fi măcinat lucrul ăsta."

El îi zâmbi. „Mereu aud cuvinte de alinare de la tine, dragostea mea. Ce m-aș face eu fără tine?"

Ea îl privi veselă. „Sper să nu fie vreodată nevoie să afli."

Doros voia să îl revadă pe Isus, însă după evenimentul din Templu, Claudia nu credea că era bine să meargă iar acolo. Cu toate acestea, dorința arzătoare de a-i auzi cuvintele de învățătură învinse și, chiar dacă Ioana era de aceeași părere că era ceva primejdios, voia și ea să îl asculte. Cuza fu convins să li se alăture ca de celelalte ori, numai Doros fu lăsat acasă.

Claudia nu îi spuse copilului unde pleca, doar că dacă era cuminte și asculta de Hotep, îi va aduce o bomboană de la piață.

Cei trei își făceau drum tăcuți prin aglomerația orașului, Claudia cu fața acoperită bine de o stolă grea. Cuza le conduse pe niște străzi lăturalnice și Claudia se ruga pentru siguranța lor și să nu fie recunoscută.

Isus se întorsese la Templu dimineața și învăța oamenii ca de obicei. Când mulțimea se liniști ca să asculte, Ioana recunoscu ucenicii și câteva din femeile care îl urmau pe Isus. Claudia fu prezentată Susanei și unei femei pe nume Maria din orașul Magdala, dar numai ca „Procula," numele de familie al Claudiei, pe care îl folosea arareori. Pentru prima oară auzi vorbindu-se despre ea ca despre o femeie cu frică de Dumnezeu și credincioasă.

Ochii celor două evreice exprimau curiozitatea, dar ele nu puseră întrebări și la urmă se duseră să salute alți credincioși și pe câțiva din ucenicii lui Isus.

Claudia, Ioana și Cuza se puseră la umbra unei coloane mari ca să asculte fără să atragă atenția. Când Isus începu să vorbească, unii din mai-marii preoților și câțiva bătrâni îl înfruntară.

„Cu ce putere faci lucrurile astea? Cine ți-a dat dreptul?"

Isus le răspunse: „Vă voi pune și Eu o întrebare; și dacă-Mi veți răspunde la ea, vă voi spune și Eu cu ce putere fac aceste lucruri. Botezul lui Ioan de unde venea? Din cer sau de la oameni?"

Liderii vorbiră între ei pe voci joase, dar aprinse, în căutarea unui răspuns. La urmă, se întoarseră la Isus. „Nu știm."

Isus a oftat. „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri."

El le vorbea în parabole și uneori Claudia trebuia să se gândească mai mult ca să înțeleagă ce voia să spună.

Acum le vorbea despre culegătorii de vie șireți care aveau în grijă via unui anume gospodar. Când acesta și-a trimis robii să ia partea de rod, aceștia au fost bătuți, loviți cu pietre și uciși. La

urmă el și-a trimis fiul, gândindu-se că îl vor respecta, numai că vierii răi la suflet, știind că el era moștenitorul, l-au omorât ca să-i răpească moștenirea. Isus privea în jur la oameni. „Acum, când va veni stăpânul viei, ce va face el vierilor acelora?"

Unul dintre preoți răspunse. „Pe ticăloșii aceia ticălos îi va pierde, și via o va da altor vieri, care-i vor da roadele la vremea lor." În timp ce norodul se gândea la cuvintele acestea, Isus se adresă direct conducătorilor evreilor: „N-ați citit niciodată în Scripturi că:

> «Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului;
> Domnul a făcut acest lucru și este minunat în ochii noștri?»

De aceea, vă spun că Împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la voi și va fi dată unui neam care va aduce roadele cuvenite. Cine va cădea peste piatra aceasta va fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cădea ea, îl va spulbera."

Claudia realiza că el vorbea chiar despre mai-marii preoților și fariseilor, iar ea le privea chipurile în timp ce aceștia îl ascultau. Fața unuia dintre preoți era aproape stracojie de mânie și de indignare.

Isus vorbea mulțimii din curte, precum și ucenicilor care veniseră aproape de el. „Cărturarii și fariseii șed pe scaunul lui Moise. Deci toate lucrurile pe care vă spun ei să le păziți, păziți-le și faceți-le; dar după faptele lor să nu faceți. Căci ei zic, dar nu fac. Ei leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște. Toate faptele lor le fac pentru ca să fie văzuți de oameni. Astfel, își fac filacteriile late, își fac poalele veșmintelor cu ciucuri lungi; umblă după locurile dintâi la ospețe și după scaunele dintâi în sinagogi; le place să le facă oamenii plecăciuni prin piețe și să le zică: «Rabi! Rabi!» Voi să nu vă numiți Rabi! Fiindcă Unul singur este Învățătorul vostru: Hristos, și voi toți sunteți frați. Și «Tată» să nu numiți pe nimeni pe pământ; pentru că Unul singur este Tatăl vostru: Acela care este în ceruri. Să nu vă numiți «Dascăli»; căci Unul singur este Dascălul vostru: Hristosul. Cel mai mare dintre voi să fie slujitorul vostru. Oricine se va înălța va fi smerit;

şi oricine se va smeri va fi înălţat. Vai de voi, cărturari şi farisei făţarnici! Pentru că voi închideţi oamenilor Împărăţia cerurilor: nici voi nu intraţi în ea, şi nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi să intre..."

În timp ce Isus îşi continua predica mustrând cărturarii şi fariseii, Claudia se uită în stânga şi în dreapta, aşteptându-se ca paznicii Templului să apară în orice clipă ca să îl lege pe Învăţător pentru dojana aspră făcută mai-marilor. Ucenicii păreau şi ei neliniştiţi şi aruncau pe furiş priviri în jur. Bănuia că se gândeau la acelaşi lucru.

„Ioana," şopti Claudia. „Cum poate scăpa basma curată după cuvintele astea?"

„Se tem de oameni," îi răspunse Ioana, încet.

După ce Isus încheie discursul acuzator la adresa cărturarilor şi fariseilor, aceştia întoarseră spatele şi îşi făcură drum prin mulţime, aruncând priviri tăioase oricui le stătea în cale şi ţinând fălcile încleştate de mânie.

Oh, Doamne sfinte, te rog să ai grijă, imploră ea în minte. Se întoarse la Cuza întrebând iar în şoaptă: „Ce vor face? I-a înfuriat foarte tare."

Cuza clătină din cap şi răspunse încet. „Spune adevărul, numai că ei nu vor să-l audă. Se vor răzbuna, dar mă tem că nu atunci când el stă dinaintea mulţimii."

Cei trei părăsiră Templul din nou pe nesimţite, Claudia cu capul plecat ca să nu fie recunoscută. Doar când ajunseră în curtea palatului ea suspină de uşurare. Se bucură şi mai mult să afle că Lucius era în Antonia şi că nu se întorsese încă.

În liniştea apartamentului său, cu Doros în grădină împreună cu Hotep, Claudia îngenunche şi se rugă cu ardoare pentru paza de toate relele a Învăţătorului. „Te rog, păzeşte-l, Doamne Atotputernic. Se rugă pentru Lucius să capete înţelegere şi luminare. Simţea tulburarea soţului. Pe de o parte el nu putea decât să recunoască minunea petrecută cu fiul său, dar pe de alta, mintea lui era aceea a unui soldat, înăsprit de anii petrecuţi în armată. Mai presus de toate, trebuia să asigure pacea în oraşul pe care îl guverna şi era nemilos în acţiunile ce se impuneau. Auzise poveşti ce îi pricinuiseră o durere sufletească fără margini. Nu putea trece de bariera aceea oricât de mult încerca. O dată sau

de două ori, Claudia mersese prea departe şi s-a ales repede cu o ceartă. O iubea, însă nu uita niciun moment că era guvernator şi paterfamilias al casei, cu putere absolută asupra ei şi a fiului lor.

36

Stătuse în braţele lui Lucius în noaptea de dinainte, alungându-i grijile aşa cum numai o soţie poate face. Câteodată îl vedea ca pe un băieţandru care îşi asumase o misiune mult prea grea. Ştia că el făcea tot ce îi stătea în putinţă, dar răspunderea îşi cerea birul. Părul lui începuse a da semne că albea şi liniile date de griji de pe frunte deveniseră vârste care, de acum, nu mai dispăreau.

Când în cele din urmă ea adormi, avu iar visul. Revăzu chipul bărbatului acoperit de sânge de la o coroană de spini pusă pe cap. Sângele îi şiroia pe faţă şi avea ochii trişti. Chipul lui nu exprima teama, ci numai o mâhnire fără margini. Strigăte mânioase vuiau în fundal şi, cu emoţia puternică de a-l recunoaşte, Claudia ştiu cine era acel bărbat. Era Învăţătorul, Isus. Inima îi bătea cu putere când se ridică deodată în pat şi se întinse după Lucius, dar acesta era plecat. De multe ori fusese chemat cu un motiv sau altul la primele ore ale dimineţii. Oare nu puteau lăsa omul să-şi doarmă somnul noaptea?

Coborî la micul dejun şi îl află pe Lucius împreună cu prietenul lui, Trajanius. Avu presimţiri. Trajanius nu făcea tot drumul până în Iudeea pentru o simplă vizită. De fiecare dată aducea veşti pentru Lucius. Expresia de pe chipul soţului trăda îngândurarea. Ea se aşeză la masă şi îşi plimbă privirea de la unul la altul. „Ce veşti vin de la Roma?"

„Livia Drusilla, mama împăratului, a murit, doamna mea."

„Livia? De boală, sau...?"

Trajanius aprobă din cap. „Avea optzeci şi şase de ani şi a fost suferindă în ultimul an," răspunse el, apoi continuă pe un ton dispreţuitor: „Împăratul n-a crezut de cuviinţă să o viziteze şi nici

să participe personal la arătarea trupului ei. A fost o înmormântare publică, dar fără fast."

Claudia era îngrozită. „Dar era mama lui. N-a căutat s-o cinstească?"

„Tiberius a interzis deificarea ei şi şi-a văzut de treburi ca de obicei. Totuşi, pentru binefacerile ei făcute femeilor din ţară, senatul a votat să fie ridicată o arcadă în onoarea ei. O mişcare neobişnuită şi nemaiîntâlnită, dacă pot zice aşa."

„Unde a fost îngropată?" întrebă Lucius.

„În mausoleul lui Augustus," Excelenţă.

Lucius dădu din cap. „Şi cum merg treburile prin Roma?"

„Tiberius stă tot în Capri. Vânturile schimbării se abat asupra oraşului şi umblă vorba că Sejanus, cu toate onorurile cu care Tiberius l-a copleşit, va fi următorul consul, demnitatea cea mai înaltă din Roma. N-are niciun motiv să nu i-o dea, gândindu-ne că el conduce în locul împăratului nostru absent."

Lucius ascultase atent, dar de data aceasta spuse ce avea pe suflet cu adevărat. „Şi se vorbeşte despre Iudeea?"

Claudia, care tocmai ridica o cană cu vin îndulcit cu miere, se opri cu mâna în aer.

„Oamenii mei din senat n-au pomenit de nicio veste neplăcută. Cred că postul domniei voastre aici e sigur, cel puţin deocamdată. Câtă vreme Sejanus stăpâneşte Roma, n-aveţi motiv să vă puneţi pe gânduri. De asemenea, câtă vreme nu-s revolte printre evrei sau împrejurări ca cea cu steagurile, Tiberius nu-şi va bate capul cu problemele provinciilor îndepărtate. Pare mulţumit să rămână retras în Capri."

Lucius se gândi la ce aflase, stând cu bărbia în mână, iar Claudia suspină uşurată în sinea ei.

Trajanius se întoarse la Lucius. „Se zvoneşte că domnia voastră şi Irod aţi avut o neînţelegere. Ce s-a-ntâmplat?"

Lucius ridică din umeri şi se uită la Claudia. Nedumerită, ea aştepta explicaţia lui.

Îl văzuseră foarte rar pe Irod, în afară de un banchet la care merseseră. Ea îl văzuse pe Irod un om trufaş ai cărui ochi, sticloşi de la băutură, se lipiseră de trupul ei fără ruşine când Lucius se uita în altă parte. Ea făcuse eforturi să îşi ascundă sila şi să fie drăguţă cu soţia lui Irod, Irodiada. Mai târziu ea aflase că Lucius

ştia de ochii dulci pe care Irod îi făcea şi că abia aşteptase să plece din palat cu prima ocazie care li se ivea. Trebuiau să fie politicoşi cu omul, din vreme ce trăiau într-unul din palatele lui.

Apoi Ioana îi povestise despre tăierea capului lui Ioan Botezătorul, la porunca lui Irod pentru un capriciu al fiicei sale vitrege, Salomeea, care dansase dansul celor şapte văluri într-un mod atât de ispititor încât Irod, aprins de poftă trupească în beţia lui, i-a oferit orice i-a cerut. La îndemnul mamei, fata avuse îndrăzneala să ceară capul Botezătorului pe care Irod îl ţinea în temniţă. El nu a avut de ales fără numai să poruncească să se facă ce îi cerea. Claudia se cutremură, auzind cele întâmplate. Ioana îi spuse că însuşi Învăţătorul, Isus, a plâns la auzul veştii.

Ea îl întrebă pe Lucius. „Ce incident a fost cu Irod?"

„Iar a fost ceva legat de scuturi. Cele aurite pe care le-am pus la sediul meu. Deşi nu aveau imaginea lui Cezar pe ele, ci doar o inscripţie simplă dedicată lui Tiberius, evreii, cu ajutorul lui Irod, şi-au arătat nemulţumirea în mod oficial împăratului. Am primit un ordin foarte scurt de la împărat să mut scuturile într-un templu din Cezareea şi să susţin neapărat toate obiceiurile politice şi religioase ale supuşilor lui evrei!"

„N-ai pomenit niciodată de asta."

El se uită la prietenul lui şi murmură pe un ton ce trăda iritarea. „Nu-i nevoie să te pun la curent cu tot ce se petrece-n Iudeea, draga mea."

Ea simţi răspunsul lui tăios ca pe o palmă peste obraz, dar îşi stăpâni primul imbold de a răspunde şi, în schimb, înclină fruntea spre el. „Desigur, Lucius, sunt multe probleme ce ţin de cârmuire care sunt convinsă că nu mă privesc."

Se arătase a fi o soţie supusă şi nu îşi pusese soţul într-o situaţie neplăcută de faţă cu prietenul lui, însă ştia acum că se petreceau lucruri în ţinutul pe care el îl cârmuia pe care nu dorea să i le împărtăşească.

„Atunci domnia voastră şi Irod n-aţi vorbit din pricina scuturilor?" întrebă Trajanius.

„Asta a fost acum cinci luni. O să treacă. Am de gând să-l invit pe Irod la un ospăţ ca să ne refacem relaţia. Va fi în Ierusalim de Paşte ca de obicei."

Claudia își dădea seama că cei doi aveau să își spună mai multe, dar nu în prezența ei. La sfârșitul mesei, Lucius se ridică, la fel și Trajanius, așteptând-o politicoși să se scuze. Ea făcu semn din cap lui Trajanius, care plecă fruntea la rându-i.

Doros era treaz când intră în camera lui și Hotep îl îmbrăca într-o mică tunică pentru ziua aceea. Ea întinse brațele și el alergă la ea. „Ne rugăm, Mater?" întrebă acesta.

„Da, Doros. Ne vom ruga." Ea începuse să se roage alături de Hotep în fiecare zi Dumnezeului Atotputernic după vindecarea piciorului lui Doros. Îl învățase pe băiat să nu spună tatălui de rugăciunile lor. „Pater e foarte ocupat și Isus încă nu-i prietenul lui, la fel ca pentru noi."

Cei trei se puseră în genunchi lângă patul fiului și se rugară din inimă pentru Lucius, să aibă înțelepciune și protecție, și pentru ca acesta să îl vadă pe Isus așa cum era în realitate, Fiul Dumnezeului celui Viu.

Nu îl mai întâlni pe Lucius până în seara următoare. El dormise în apartamentul mic și auster în care locuise după ce Claudia născuse și fusese plecat întreaga zi cu treburi legate de provincie. Până la urmă se întâlniră la cină, numai că era abătut. Luă o felie de pepene la care se uită cu o privire pierdută.

„Ești dus pe gânduri, soțul meu. E din pricina veștilor pe care ți le-a adus aseară Trajanius?"

De vreme ce Trajanius plecase încă de dimineață, poate Lucius se va simți liber să îi vorbească.

El mușcă din felia de pepene, apoi ridică ochii la ea. „M-am bucurat să aud vestea că nici senatul, nici Tiberius nu discută despre mine. Sejanus l-a convins pe împărat să mă numească și în afară de momentul cu scrisoarea de la împărat în pricina cu steagurile, se pare că-mi fac bine treaba în ochii lor. Trajanius totuși m-a prevenit să fiu rezervat și să nu mai îngădui alte evenimente ce ar putea stârni revolta evreilor. S-ar putea sfârși cu chemarea mea la Roma."

„Soțul meu drag, ai guvernat cât ai putut de bine și-s convinsă că Sejanus și împăratul știu acest lucru."

„N-am fost chemat înapoi, presupun că așa stau lucrurile. Cu toate astea, evreii-s un popor răzvrătit. Credeam că apeductul le-o fi pe plac, doar le aduceam apa de care au nevoie în oraș. Și ei ce fac? Se răzvrătesc pentru c-am folosit banii de Corban ca să-l fac," zise el, pufnind. „S-au mâniat numai pentru că știu pentru ce folosesc ei banii—pentru ei."

„Fiul tău întreabă de tine. Îi este dor de tine."

Fața lui se lumină. „Trebuie să petrec mai mult timp cu băiatul," îi mărturisi el, luând-o de mână. „Nu-s nerecunoscător pentru vindecarea piciorului, iubita mea, pur și simplu nu înțeleg. Cum poate un om să-l atingă pe altul și să-l vindece pe loc?"

Claudia își cântări cuvintele. Avea prilejul de a vorbi cu Lucius despre credința ei, dar trebuia să fie cu băgare de seamă. „Cei care-l ascultă cred că-i mai mult decât un om. Nu e îngâmfat, nici nu se laudă. Vorbele lui sunt pline de compasiune și ne învață moduri mai bune de a ne purta cu aproapele nostru. Singurele lui cuvinte aspre par a fi pentru mai-marii evreilor, pentru cărturari și farisei care îl iau în derâdere și îl pun la îndoială. Îi numește mormintele văruite, pline de oasele morților. Ei respectă litera legii, dar nu și spiritul ei."

Lucius râse tare. „Atunci dacă i-aș numi așa, ar căuta negreșit să mă piardă ca guvernator."

„Soțul meu iubit, numai un zeu ar putea face ce poate Isus. Nu-i vrăjitor, nici magician. Ochii lui sunt plini de milă pentru bolnavi și pentru cei pierduți."

„E adevărat că a hrănit câteva mii de oameni pe un deal, cu numai doi pești sărați și cu câteva pâini?"

Ea se arătă surprinsă. „Ioana mi-a povestit despre asta. A fost de față, la fel ca alte două femei, Maria din Magdala și cealaltă care îl urmează pe nume Susana. Ai auzit și tu povestea?"

El se lăsă pe spate. „Sutașul meu știe o grămadă de povești cu Isus și cu ce a făcut. Recunosc că am unele îndoieli. Pare o poveste foarte umflată."

„E un om bun, Lucius, unul trimis de Dumnezeu."

El începu a nu se simți în largul lui la felul cum decurgea discuția. „Ei bine, are mulți adepți. Pur și simplu nu vreau să mă trezesc cu o revoltă a evreilor pe cap."

„Vorbele lui nu-s menite să provoace lumea. E un învățător al legii."

„Dacă tu zici, draga mea," spuse el și se ridică. „Am de rezolvat unele lucruri pentru mâine. Paștele evreiesc e perioada cea mai prielnică tulburărilor, orașul fiind atât de aglomerat. S-ar putea să mă trezesc devreme. Merg în apartamentul meu în seara asta."

Ea își ascunse dezamăgirea. El stătea rareori în camera pe care o avea rezervată în palat. „O să vii să-i spui noapte bună lui Doros?"

El încuviință din cap. „Negreșit. Voi veni înainte să fie târziu și să îl găsesc adormit."

Doros stătea pe podea cu jucăriile și sări în picioare când Lucius intră în cameră.

„Pater!" Doros traversă în fugă camera cât de repede îl țineau picioarele.

Lucius îl luă în brațe. „Ești băiat cuminte cu Hotep?"

„Da, Pater. Sunt cuminte."

„Și cum e piciorul?"

Doros se uită la mama lui care îl privi discret, prevenitor. „Piciorul e bine, Pater. Pot fugi și mă pot juca. Îmi place Isus. A fost bun cu mine și mi-a vindecat piciorul."

Lucius se uită la Claudia. „Da, am auzit și eu," răspunse el și îl lăsă jos pe Doros. „Spune asta la toată lumea?"

„Nu, soțul meu, el se simte liber să vorbească doar cu noi despre asta. A fost învățat să nu pomenească de așa ceva altora decât familiei."

„Bine. Vezi să nu vorbească. Am treabă. Noapte bună, fiule. Somn ușor."

„Da, Pater," răspunse Doros privindu-și tatăl ieșind din încăpere, iar după ce ușa fu închisă, fugi la mama lui. „Pater a venit să mă vadă."

„Da, Doros, tatăl tău a venit să te vadă. Acum e vremea de culcare." Îi făcu semn lui Hotep care îl luă pe micuț de mână și îl duse la pat.

Claudia se simțea deodată sleită de puteri. Efortul de a păstra un echilibru între soțul și credința ei lăsa urme. Trebuia să aibă grijă să nu spună prea multe, să nu critice când Lucius lua o hotărâre greșită, să îl încurajeze. Ea nu mai venera zeitățile casei și pusese să fie scoasă din cameră statueta lui Venus. Își dorea mult încă un copil, dar treceau lunile și nu se vedea niciun semn

de sarcină. Se ruga la Dumnezeul Preaînalt, dar pântecele ei nu rodea.

În timp ce Hotep o pregătea de culcare, Claudia nu se putea elibera de mâhnirea ce părea a o copleşi şi de sentimentul că ceva urma să se petreacă şi va schimba lumea ei.

Avu iar visul, intensitatea şi sentimentul că era aievea o copleşeau. Se auzeau strigăte şi chipul Învăţătorului era acoperit de sânge, iar el o privea cu atâta milă încât plânse. Era ca şi cum el voia să îl ajute, dar ea era neputincioasă. Bărbaţi mânioşi agitau pumnii spre el şi urlau cuvinte de ocară. Cu toate acestea, Învăţătorul stătea neclintit tot timpul acesta, tăcut, asemenea unui zeu de piatră din curte. Se trezi în noapte, lac de sudoare.

Hotep veni la patul ei. „Domina, aţi strigat. Sunteţi bine?"

Îşi dădu cu mâna pe frunte. „A fost numai un vis, Hotep."

„Acelaşi vis?"

„Da, tot acela. Cineva plănuieşte să-i facă rău lui Isus, sunt sigură de asta. Nu-l pot ajuta. În vis mâinile mi-s împietrite pe lângă corp..." Se lăsă înapoi pe pat. „Du-te să dormi, Hotep, a fost numai un vis."

Servitoarea plecă şi Claudia, în ciuda tulburării din mintea ei, se cufundă iar în somn.

37

Soarele urca încet pe cer, alungând umbrele şi revărsându-se peste zidurile cetăţii adormite când Lucius stătea la fereastra apartamentului său. Paştele începea în ziua aceea şi mereu se întâmplau evenimente nedorite. Cu milioane de oameni care împânzeau Ierusalimul, se temea de ziua aceea. Putea doar spera că soldaţii săi, postaţi la vedere prin tot oraşul, vor descuraja răufăcătorii.

Privea oraşul fără a-l vedea, cu mintea plină de întrebări. Stătuse treaz multe ceasuri, gândindu-se la vorbele soţiei. Cine era acest Isus până la urmă—un rabin care fascina oamenii cu cuvintele sale, care îi vindeca în mod miraculos pe cei care veneau la el cu neputinţele lor? Iscoadele îi povesteau că Isus alunga chiar şi demonii. Era în Iudeea de destulă vreme ca să afle că preoţii evrei aveau ritualuri de exorcizare complicate. Omul acesta le poruncea pur şi simplu demonilor să plece şi aceştia părăseau corpul pe care îl posedau. De unde îi venea puterea?

Ar fi pus întâmplările acestea pe seama vreunui soi de vrăjitorie sau de magie, însă avea o mărturie în propria casă. Cum putea tăgădui vindecarea fiului său? Născut cu un picior deformat şi sortit a fi un om infirm pentru tot restul vieţii, Doros umbla acum pe două picioare normale. Ce putere avea omul acesta? Cum făcea Isus aceste lucruri? Îşi frecă ceafa într-un gest de frustrare.

Circumspect când venea vorba de orice grup ce ar ameninţa pacea Iudeii, Lucius ceruse fiecare raport despre rabinul acesta în ultimii trei ani. Căutase stăruitor dovezi că Isus agita oamenii să se revolte împotriva Romei, dar nu era niciun semn. În schimb, auzea poveşti de la soldaţii lui căliţi în lupte—despre miile de oameni hrăniţi cu câţiva peşti şi câteva pâini, despre orbii cărora

li se redase vederea. Un bărbat se născuse orb. Nu avea ochi! Şi totuşi, Isus a pus mâinile pe faţa lui şi i-a dat alţi ochi. Pe zei, nicio fiinţă omenească nu putea face asemenea lucruri!

Visarea îi fu întreruptă de o bătaie iute în uşă. Era tribunul.

Bărbatul salută. „Excelenţă, e o delegaţie a evreilor la poarta palatului. Spun că nu pot intra fiindcă e Paştele şi nu vor să se pângărească."

El oftă. „Ce vor de data asta?"

„Au prins un om, Excelenţă. Vor să-l condamnaţi."

El o luă prin palat alături de tribun. „Asta pot face." Poate aşa îi va aduce pe evreii aceştia turbulenţi într-o stare de spirit bună şi va scăpa de alte necazuri.

Ieşi din palat şi merse în întâmpinarea preoţilor. „Ce acuzaţii aduceţi acestui om?"

Preoţii se uitară unii la alţii. „Dacă n-ar fi un răufăcător, nu l-am fi adus aici."

Un răspuns tipic pe care îl mai auzise. „Atunci luaţi-l şi judecaţi-l după legea voastră. De ce-l aduceţi la mine?"

„Nu-l putem judeca. Vrem să-i daţi pedeapsa cu moartea şi nu ne este îngăduit să omorâm un om."

„Vreau să-l văd."

Aduseră omul dinainte şi, când Lucius văzu cine era prizonierul, un junghi îi trecu prin tot trupul. Era Învăţătorul, Isus. Îngrozit, Lucius era surd la înjurăturile şi strigătele mulţimii în timp ce, pentru întâia dată, privea în faţă omul care îi vindecase fiul.

Rabinul stătea tăcut, aproape senin, şi în ochii lui Lucius văzu numai bunătate şi compasiune. În toiul unor proteste furtunoase, el era o insulă de linişte. Avea o demnitate ce îl făcea pe Lucius să şovăie. Avea aerul unui împărat.

În minte îi reveniră deodată poveştile auzite—de la sutaş şi de la alţii. Claudia îl numea Fiul lui Dumnezeu. Credea asta. Trebuia să fie un zeu ca să poată face carnea strâmbă să se îndrepte—ca degetele să devină normale. Claudia fusese martoră la acel miracol, alături de Hotep, de custodele Cuza şi de soţia acestuia, Ioana. O greutate uriaşă i se puse pe inimă. Simţea că se petrecea un lucru pentru care era cu totul nepregătit.

Îşi adună puterile. „Vreau o acuzaţie oficială împotriva acestui om."

Preoţii îl priviră neîncrezători şi apoi se uitară unii la alţii. Spre durerea lui, Lucius îşi dădea seama că, pentru a păstra pacea, le respectase de regulă deciziile. Mulţimea făcea un vacarm în spate când unul dintre preoţi păşi în faţă.

„Excelenţă, e cel mai bine să acceptaţi hotărârea noastră în privinţa aceasta. Nu-i nevoie de prea multe întrebări."

Lucius îşi stăpâni cu greu o reacţie mânioasă şi strânse pumnii. Cum de îndrăzneau să îi spună ce să facă? Întoarse iar privirea la Isus. Învăţase să citească bine oamenii şi se vedea limpede că omul era nevinovat în faţa oricăror acuzaţii pe care aceştia i le aduceau. Nu îşi putea lua ochii de la chipul pe care îl avea dinainte. Gândurile i se învălmăşeau. Nu îl putea da pe Isus pe mâinile duşmanilor. Nu putea da faţă cu soţia sau cu fiul său.

Liderul preoţilor luă cuvântul. „L-am aflat pe omul acesta ducând poporul în rătăcire şi interzicându-i să dea tribut lui Cezar, zicând că el însuşi e Hristos, împăratul."

Lucius se întoarse către Isus să îi vadă reacţia la aceste acuzaţii, dar omul nu răspunse la niciuna dintre ele.

Oricare din cele trei acuzaţii ar face prizonierul vinovat de trădare. Cu toate astea, Lucius bănuia că toate erau fără temei. Tiberius era neîndurător cu trădătorii, adevăraţi ori închipuiţi. Mulţi din Roma erau victimele represaliilor împăratului. Chiar şi cea mai mică urmă de trădare atrăgea răzbunarea furibundă a împăratului. Iudeea era o provincie cu ape tulburi. Tiberius s-ar aştepta ca el să ia o hotărâre neîntârziată la o astfel de acuzaţie.

Făcu semn din cap spre tribunul său. „Aduceţi acuzatul în sala de judecată. Vreau să îi pun câteva întrebări între patru ochi."

Preoţii rămaseră locului când Isus înaintă târşâind picioarele şi intră sub escortă în Pretoriu pentru a sta faţă în faţă cu Lucius. Când rămaseră singuri, Lucius îl întrebă pe un ton scăzut: „Eşti tu împăratul iudeilor?"

„Aşa cum ai spus, da, sunt."

„Deci eşti împărat?"

„Adevărat. Eu sunt împărat. Eu pentru aceasta m-am născut şi am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul meu."

Lucius oftă adânc. Omul vorbea enigmatic. „Ce este adevărul?", întrebă el, cu voce scăzută, privindu-l în faţă. „Mi-ai vindecat băiatul."

„Da."

„Ştiai al cui fiu era şi tot l-ai vindecat."

Isus stătea acolo, fără urmă de mânie ori de învinuire. Era condamnat de sinedriu, dar Lucius se simţea cel condamnat. Soarta Învăţătorului era neîndoios moartea dacă evreii îşi urmau planul, iar Isus părea resemnat în faţa inevitabilului. Lucius ascultă strigătele mulţimii adunate în faţa palatului. „N-auzi de câte lucruri te învinuiesc ei?"

Isus nu răspunse şi Lucius clătină încet din cap, mirat de calmul omului aflat în asemenea circumstanţe.

Nu avu de ales fără numai să iasă cu Isus afară.

Lucius se adresă mulţimii: „Eu nu găsesc nicio vină în omul acesta." El făcuse judecata. Trebuia să se fi terminat atunci. Ştia că se cădea să îl elibereze pe Isus şi să împrăştie mulţimea, dar oamenii continuau să îl acuze pe cel legat.

Mai-marele preoţilor păşi în faţă, cu faţa schimonosită de mânie. Guvernatorul nu era de acord cu planul lor. „Întărâtă norodul şi învaţă pe oameni prin toată Iudeea, din Galileea, unde a început, până aici."

La aceste cuvinte, Lucius îşi mângâie barba.

„Omul acesta e galileean?"

Când ei încuviinţară din cap, Lucius îşi încrucişă braţele. „Duceţi-l la Irod. Acuzatul acesta e sub autoritatea lui."

Nemulţumiţi la culme, căpeteniile smuciră sforile cu care Isus era legat şi, bombănind, îl traseră după el în drumul spre Irod.

După plecarea lor, Lucius primi o tăbliţă. Era de la soţia sa şi avea scris: „Să n-ai nimic a face cu neprihănitul acesta; căci azi am suferit mult în vis din pricina lui." Se întoarse şi o zări pe Claudia stând în umbră, cu ochii la el. Faţa ei era încremenită de spaimă şi de încă ceva—de suferinţă.

Merse la ea, căutându-şi cuvintele potrivite care să o mângâie, însă nu putu rosti decât cuvintele: „Nesăbuiţii ăştia-s înnebuniţi de pizmă. Nu pot face nimic cu ei, îi vor sângele."

„Lucius, cum adică nu poţi face nimic? Ai făcut judecata. E nevinovat în faţa acuzaţiilor acestora."

El oftă. „Da, ştiu, dar l-am trimis la Irod. Poate el îi poate convinge să elibereze rabinul. Mi-a zis odată că îl admiră pe Isus şi că vrea să îl vadă. Nu pot risca să văd mulţimea asta devenind violentă."

O conduse într-un loc mai ferit din curte şi se aşeză lângă ea.

„Lucius, ştii la fel de bine ca mine că şi-au ignorat cu desăvârşire propriile legi. L-au prins noaptea trecută în grădina Ghetsimani unde a mers împreună cu ucenicii să doarmă. Nu i-au făcut proces. Sanhedrinul a dat numai sentinţa. L-au găsit vinovat. N-a fost stabilită nicio dată de judecată şi nu i-au respectat drepturile oferite chiar de legea lor. Ioana mi-a spus ce dictează legea evreiască, dar ei n-au urmat-o. Tot ce-i legat de arestarea asta e în afara legii."

El clătină din cap. „Nu înţeleg de ce nu se opune. E ca şi cum s-a resemnat cu soarta lui. Nu neagă acuzaţiile—de fapt, nu spune nimic în apărarea lui," zise el dând din mână. „Nu spune absolut nimic."

O servitoare le aduse nişte aperitive, nişte brânză şi vin îndoit cu apă, dar niciunul nu avea poftă de mâncare. Tot ce puteau face în clipa aceea era să aştepte şi să vadă ce avea să facă Irod.

Claudia se ridică brusc. „Nu pot pricepe aşa ceva, Lucius." Hohotind de plâns, ea urcă în fugă scările. El dădu să o urmeze, dar în schimb se întoarse la biroul său. Nu putea lăsa emoţiile ei să îl clintească. Rolul lui de guvernator era la mijloc. Totuşi, se cutremura la presentimentul unei morţi inevitabile care îi umbrea sufletul.

Spre miezul zilei, tribunul intră în cabinetul lui Lucius unde acesta stătea aplecat asupra unor pergamente, frunzărindu-le însă fără a le citi.

„S-au întors, Excelenţă. Majestatea Sa, Regele Irod, v-a trimis înapoi osânditul."

„Şi verdictul lui?"

„N-a aflat pricini împotriva lui."

Lucius înjură. Situaţia se complica. Aşadar, nici vulpoiul cel bătrân nu l-a putut găsi vinovat. Poate când întâmplarea asta nefericită îşi va afla deznodământul, ar trebui să facă un efort să consolideze prietenia cu el. Se adună şi, fără nicio tragere de inimă, ieşi în faţa mulţimii care îl aştepta. Afişând un aer de dispreţ, se adresă preoţilor:

„Mi-aţi adus înainte pe Omul acesta ca pe unul care aţâţă norodul la răscoală. Şi iată că, după ce L-am cercetat cu

de-amănuntul înaintea voastră, nu L-am găsit vinovat de niciunul din lucrurile de care-L pârâți. Nici Irod nu I-a găsit nicio vină; și iată că Omul acesta n-a făcut nimic vrednic de moarte." În clipa aceea, Lucius dădea pentru a treia oară verdictul „nevinovat."

Mulțimea vuia precum animalele din Colosseum-ul Romei, ca și cum li s-ar lua prada.

Pe zei, chiar erau porniți să-l ucidă pe omul acesta! Își scormoni de zor mintea după un răspuns și îi veni o idee. Îl putea scăpa de răspunderea aceea nedorită. Baraba. Bărbatul omorâse doi soldați când fusese prins și se făcuse vinovat și de alte fapte odioase, fiind capul unui grup de criminali înrăiți, rebeli care făcuseră fărădelegi în Iudeea vreme de peste de un an. Dacă Lucius își făcea dreptatea, bărbatul ar fi fost despicat în două când ar fi fost prins, dar soldații l-au adus să fie judecat. Fusese găsit vinovat și aștepta execuția. Lucius zâmbea în sinea lui. Omul era ca o fiară, contrastând puternic cu Isus.

Le ceru soldaților să îl aducă pe Baraba, care se zbătea în lanțuri, rânjind la soldați și înjurând. Aceștia îl îmbrânciră într-un loc aproape de Isus. Baraba, cu tunica murdară și zdrențuită, stătea cu o atitudine sfidătoare, privind mulțimea din fața lui pe sub sprâncene groase.

Lucius se adresă oamenilor adunați pe care îi bănuia a fi stârniți de către preoți. „Aveți un obicei să vă eliberez un condamnat de Paște. Pe care vreți să-l eliberez—pe criminalul acesta care stă în fața voastră sau pe Isus, Hristosul?" Mulțumit de sine și de ideea sa, Lucius era convins că mulțimea îl va alege pe Isus.

Spre surprinderea și groaza lui, ei începură a striga în cor „Baraba, Baraba, dă-i drumul lui Baraba!" Fu nevoit să strige ca să se audă în vacarmul acela.

„Dar ce să fac cu Isus, care Se numește Hristos?"

Mulțimea răspunse cu glas tare. „Să fie răstignit!"

Inima era ca de piatră în pieptul lui. Se simțea neputincios și înfrânt. Se ținuse tare în problema paravanelor, dar acum nu mai era cale de scăpare. Se uită la Isus care stătea calm în timp ce zgomotul asurzitor îl împresura din toate părțile. Lucius își simțea sângele dispărând din obraji, în timp ce se lupta cu frica ce devenea tot mai mare în sufletul lui. Oare condamnase la moarte un zeu?

Căută disperat un mod de a îmbuna mulţimea înfuriată.

Mai era o măsură disperată ce putea câştiga compasiunea gloatei. Lucius făcu semn din cap tribunului. „Pune să fie bătut." Isus fu luat de acolo de soldaţi.

Lucius se folosi de toată experienţa de soldat ca să se întărească şi să nu se clintească la auzul fiecărei lovituri de bici în timp ce soldaţii executau ordinul. Bărbatul striga de durere, însă nu cerea mila. Când totul se termină, Lucius nu se uită în jur, simţind că soţia lui era undeva prin apropiere, privind de la adăpostul umbrelor. Va trebui să dea ochii cu ea mai târziu. Înjură în barbă. Nu vedea Claudia că încerca să îl salveze pe om?

Când îl aduseră iar pe Isus în faţă, o coroană de spini fusese pusă cu forţa pe cap şi sângele îi şiroia pe faţă. Trupul lui era plin de răni şi sânge, însă ochii care îi întâlniră pe ai lui Lucius tot nu acuzau. Isus era împăcat cu soarta şi o accepta cu demnitate.

„Iată Omul", strigă Lucius, „să ştiţi că eu nu-l găsesc vinovat."

Mulţimea începu din nou a urla. „Răstigneşte-l! Răstigneşte-l!"

Scârbit, Lucius ridică o mână şi strigă peste vacarm. „Luaţi-l voi şi răstigniţi-l, căci eu nu găsesc nicio vină în el." Ştia că le dădea lor sarcina de a lua legea în propriile mâini.

Mai-marele preoţilor răspunse: „Noi avem o lege, şi după legea aceasta, el trebuie să moară, pentru că s-a făcut pe sine fiul lui Dumnezeu."

Lucius îl ţintui din ochi pe preot cu repulsie. Deci asta era. Nu era vorba de trădare. Îi voiau moartea din pricină că se declarase zeu. Şi dacă era cel care îi spunea soţia că era? Fiul lui Dumnezeu? Frica îi venea pe gât precum fierea. Făcuse tot ce îi stătea în putinţă, dar în zadar.

Atunci liderul spuse cuvintele ce stabileau lucrurile o dată pentru totdeauna:

„Dacă dai drumul omului acestuia, nu eşti prieten cu cezarul. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului."

„Ţi-ai răstigni împăratul?"

„Noi n-avem alt împărat decât pe Cezarul!" urlă mulţimea.

Îşi simţea inima de plumb. Dacă se adresau lui Cezar, urma să fie chemat la Roma şi la un viitor nesigur. Împăratul era imprevizibil şi putea da ordin să fie ucis. Lucius se adâncea în scaunul de judecată şi se întoarse către tribun. „Adu-mi un vas cu apă."

Când i se aduse, el vorbi cu glas tare: „Eu sunt nevinovat de sângele neprihănitului acestuia. Treaba voastră!" Se spălă pe mâini înaintea lor. „Sângele lui e pe mâinile voastre."

„Sângele Lui să fie asupra noastră şi asupra copiilor noştri", strigară ei.

Lucius se ridică şi le întoarse spatele. Nu se putea uita la bărbatul pe care îl lăsase să fie condamnat. Claudia plecase. Intră în palat şi urcă greoi scările ce duceau la apartamentul lor. Privi în jos şi întâlni privirile lui Cuza şi Joannei care stăteau în uşă şi realiză că ei auziseră totul. Lacrimi brăzdau obrajii Joannei care clătina încet din cap, după care cei doi se întoarseră şi se îndepărtară.

38

Claudia auzi cum uşa se deschise şi se închise. O trimisese pe Hotep în grădină cu Doros, ştiind că el urma să vină. Nu îşi luă ochii de la fereastră când îl auzi venind în spatele ei. El aşteptă până ce ea vorbi.

„E un deal în afara oraşului ce se numeşte Golgota. E locul de execuţie. Îl vor duce acolo?"

„Da".

Ea îi auzi respiraţia sacadată şi se întoarse încet de la fereastră. Era palid şi tras la faţă—cu ochii întunecaţi de durere.

„N-am avut încotro."

„Ba ai avut, Lucius. Tu eşti guvernatorul. Ai dat sentinţa că era nevinovat. De ce nu i-ai alungat ca să îl eliberezi pe Învăţător?"

„Claudia, nu înţelegi. Erau hotărâţi să-l ucidă, orice aş fi făcut. Dacă stăruiam să fie eliberat, s-ar fi răzvrătit şi mai mult. Oraşul e plin de milioane de oameni, veniţi aici de Paşte. N-am soldaţi cu care să înăbuş o tulburare atât de mare. La prima veste despre nelinişti, Tiberius ar trimite armata şi s-ar face vărsare de sânge pe străzi. Asta vrei? E viaţa acestui singur om pentru întreg oraşul! Asta-i alegerea pe care am fost nevoit s-o fac."

O prinse de umeri şi ea nu se trase. „M-au acuzat că nu-s prietenul Cezarului. Tiberius e un om nebun, ce suferă de paranoia trădării şi asasinării..."

Ea ridică ochii la el, simţind o nemulţumire tot mai mare. „Şi cine l-a convins c-ar trebui să se teamă?"

El îi dădu drumul. „Sejanus l-a convins să meargă-n Capri pentru siguranţa lui!"

„Pentru ca Sejanus să poată conduce Roma în locul său!"

Îl surprinse cu vehemenţa ei şi chipul i se întunecă. „Ai grijă, femeie, ce vorbeşti. Chiar şi pereţii au urechi în interesul Romei."

Ea nu reuşi decât să scuture din cap. Nu avea rost să încerce să discute cu el. Inevitabilul se produsese. Legea lor se lăuda că niciun om nevinovat nu va fi crucificat pe o cruce romană... până atunci. Un om nevinovat mergea la moarte şi Lucius îngăduise acest lucru.

Tonul lui se mai domoli. „Claudia, dacă evreii mai trimit o delegaţie la Roma, s-a terminat cu mine aici. Tiberius mi-a ordonat să respect toate obiceiurile religioase şi politice ale supuşilor lui evrei. Dacă nu făceam asta, dacă mă împotriveam, ce urma? Cu purtarea necugetată a împăratului, cine ştie ce soartă m-ar aştepta dacă aş primi ordin să mă-ntorc."

Ochii ei îi cercetară chipul şi ea văzu frica. Bunica avea dreptate. El va face greşeli şi va avea nevoie să fie puternică pentru el. Se gândi la ucenicii Învăţătorului despre care Ioana vorbise că se ascundeau, îngroziţi la rândul lor de gândul arestării. Se împrăştiaseră prin grădină când Învăţătorul fusese prins. În faţa răului şi ei fugiseră de spaimă.

Ajută-mă, Doamne Dumnezeule, să spun ce se cade. Sunt atât de tulburată. Soţul meu vine la mine să afle mângâiere şi eu vreau să-i reproşez ce a făcut.

Mânia i se risipi chiar în clipa aceea. Nu înţelegea, dar Dumnezeul în care credea îi auzise rugăciunea. Era întărită. Puse o mână pe obrazul lui. „Dacă Învăţătorul nu s-a-mpotrivit, trebuie să existe un motiv, Lucius."

El o strânse tare în braţe. „Sunt invidioşi că oamenii se adună să-l urmeze şi să-i asculte învăţăturile."

Ea îl cuprinse pe acest bărbat care putea fi atât de nemilos şi de crud uneori, dar care în mod uimitor trecea prin chinuri pentru ceea ce săvârşise. „Ne-a făcut un dar minunat, Lucius, un băieţel care poate merge normal acum. Pentru asta o să-i fiu recunoscătoare în veci."

El scutură din cap. „I-am spus că ştiu că el mi-a vindecat fiul. Tot răspunsul lui a fost «Da». Cu toate astea, nu m-a condamnat. Nu citeai mânie pe chipul lui."

Deodată se auzi un strigăt afară şi Claudia se trase din braţele lui şi merse să se uite pe fereastră. „A-nceput. Îl pun să care crucea."

Lucius veni lângă ea şi văzu un trup încovoiat sub o cruce grea de lemn, căznindu-se să înainteze prin mulţime. Soldaţi

mergeau înaintea lui și dădeau oamenii la o parte, pocnind din bice.

Claudia își înăbuși un hohot de plâns ducând pumnul la gură, apoi se întoarse cu spatele la el, fugi la dulap și luă o pelerină grea. Înainte ca el să își dea seama ce făcea, ea ieșise și cobora fugind scările. El merse după ea, dar nu o ajunse. Dispăruse în marea de oameni care vociferau.

Din fericire, tribunul stătea la intrarea palatului. Acesta se uită la ușă, apoi la superiorul lui. „Excelență?"

„Soția mea are mintea înfierbântată și nu vede primejdia. Trimite doi din oamenii tăi cei mai de încredere s-o găsească. Adu-o înapoi la palat. Să nu sufli o vorbă despre asta. Ai înțeles?"

Tribunul, văzând norul de furtună de pe fața superiorului, răspunse: „Da, Excelență."

După plecarea acestuia, Lucius vorbi altui ofițer care stătea pe treptele palatului și privea la evreii care se strângeau în curte. „Cine-i șeful soldaților care se ocupă de execuție?"

Când află numele centurionului, el făcu semn din cap și se îndepărtă, stăpânindu-și emoțiile. Porunci peste umăr să fie anunțat dacă se întâmpla ceva cu mulțimea.

Ofițerul salută și rămase mai departe cu ochii la lumea adunată.

Lucius merse în cabinet și se lăsă cu ambele mâini pe masă, cu capul plecat. Pe zei, ce suferințe vor mai fi pregătite pentru ziua aceea? Sutașul era omul al cărui slujitor fusese vindecat.

39

Claudia îşi făcea cu greu drum prin mulţime ca să ajungă la Via Dolorosa, strada principală unde erau aduşi criminalii. Când se apropie de partea din faţă a procesiunii, făcu ochii mari de uimire. Forma aceea vrednică de plâns de carne de om cu sânge care picura pe pământ, care se chinuia sub greutatea crucii de lemn, nu putea fi Domnul ei. Abia putea fi recunoscut. Ce îi făcuse Lucius în numele încercării de a-i cruţa viaţa? Se strecură în intrândul unei uşi de unde urmări gloata. Spre surprinderea şi uşurarea ei, le zări pe Ioana şi pe celelalte două femei pe care le întâlnise, Maria din Magdala şi Susana. Era şi o a patra femeie, mai în vârstă şi sprijinită de un tânăr. Părea încovoiată de durere. Când Isus ajunse mai aproape de aceasta, femeia se luptă să înainteze prin mulţime şi se lăsă pe genunchi lângă Isus, când el cădea din nou de durere, sub povara sa. Ea îi şterse cu gingăşie faţa cu marama sa.

Unul dintre soldaţii romani o apucă de braţ să o îndepărteze. Ea îi spuse ceva şi el şovăi. La urmă soldatul păru a-i vorbi cu bunătate şi chiar o ajută să se ridice. Femeia fu trasă cu anevoie înapoi în mulţime de către Susana. Claudia urmărea scena şi se întreba ce era deosebit la credincioasa aceea, încât soldatul să îi vorbească într-un mod binevoitor?

În clipa aceea ştiu. Era mama lui. Numai o mamă putea să vadă dincolo de forma însângerată care era fiul ei şi să îi şteargă cu dragoste faţa. Inima Claudiei suferea pentru ea.

Tocmai atunci întâlni privirea Ioanei. Aceasta îi făcu semn să meargă la ei, astfel că, ascunzându-şi chipul, Claudia ieşi din cadrul uşii şi se îndreptă spre ei prin mulţime. Când ajunse la grup, Ioana se întoarse către femeia mai în vârstă şi tânărul care o susţinea şi făcu semn către Claudia.

„Ea e o femeie cu frică de Dumnezeu și e credincioasă. Isus i-a vindecat fiul", spuse ea și, înțeleaptă, nu pomeni numele Claudiei. După aceea, Ioana întinse o mână spre alte două persoane. „Ea e Maria, mama lui Isus și unul din ucenici, Ioan." Maria și Ioan dădură din cap, însă ochii lor se întorceau la evenimentul care se desfășura sub ochii lor.

Grupul înaintă odată cu mulțimea și ajunse la poalele Golgotei. Claudia se opri, privind scena înfiorătoare. „Ioana, nu mai pot."

„Nu-i nimic. Înțeleg. E destul c-ați venit. Ucenicii se ascund într-o cameră de sus și după ce se termină grozăvia asta, o să merg la ei. Nu știm ce vom face, dar putem măcar să ne consolăm unii pe alții."

„Îmi pare atât de rău. Lucius chiar a-ncercat să-l salveze. Preoții n-au vrut altceva. Îl vor mort."

Ioana îi cercetă chipul câteva clipe. „Trebuie să plec. Maria are nevoie de mine." Se întoarse și se duse prin mulțime să stea cu ceilalți.

Oare Ioana o credea? Inima i se strânse de durere. Zgomotele făcute de ciocanele care băteau cuiele în mâinile Domnului păreau asurzitoare. Pe când încerca să se hotărască ce să facă, simți că era flancată de niște oameni. Soldați romani. Îmbrăcaseră pelerine negre peste uniforme în încercarea de a se amesteca prin mulțime.

„Domnia voastră", șopti unul. „Guvernatorul își face griji pentru siguranța dumneavoastră și ne-a cerut să vă găsim. Vă rugăm, spre binele tuturor, să nu vă agitați. Veniți cu noi."

Ea se uită la chipul tânărului soldat și îi văzu preocuparea. Avea dreptate. Nu mai putea face nimic, iar, dacă se opunea atrăgea atenția asupra lor. „O să mă-ntorc. Doar veniți în urma mea."

Cu capul plecat, ea se amestecă printre oameni, fără ca cineva să o observe, atât de absorbiți erau de spectacolul din fața lor. Cei doi soldați o urmau de la oarecare distanță.

Când ajunseră la palat, soldații înclinară capul într-un gest scurt și se întoarseră la mulțime.

Lucius stătea în cadrul ușii cu fața trădând îngrijorare și furie.

„N-am avut de înfruntat destule azi și fără nesăbuința ta? Gloata-i sălbatică și însetată de sânge. Dacă te recunoșteau, știi ce se putea întâmpla?"

Ea lăsă umerii. „Am acționat fără să mă gândesc, soțul meu. Îmi pare rău."

Doar pentru că îl cunoștea, văzu schimbarea abia vizibilă în expresia de pe chipul lui. Era ușurat că Claudia era teafără.

„Întoarce-te la apartament și stai acolo. Asta n-o să se mai întâmple."

„Da, Lucius." Cu capul în pământ, ea făcu ce i se spusese.

Hotep se întoarse în cameră cu Doros. Băiețelul nu avea habar de ce se petrecea și păru nedumerit de fețele triste ale mamei și doicii. Puse o căruță mică, jucăria lui preferată, în poala Claudiei și ridică rugător ochii la ea.

Mama îl strânse la piept cu blândețe și îl sărută pe creștet. Ochii ei îi căutau pe ai lui Hotep, iar aceasta clătină din cap. Ce putea oricare să spună despre evenimentele petrecute în ziua aceea?

Servitoarea îl luă pe Doros să îl pună la culcare, iar Claudia se întoarse la fereastra de unde putea vedea trei cruci pe deal. Abia putea distinge trupurile de pe ele. Doi oameni fuseseră crucificați odată cu Isus. Se întreba cine erau. În sufletul ei mânia creștea. Unul din ei trebuia să fie Baraba!

Vacarmul făcut de mulțime în oraș se potoli. Oamenii păreau a fi în așteptare. Cei care ridicaseră în slăvi numele lui se întorseseră împotriva lui, iar acum așteptau să își dea ultima suflare. Când vor avea bolnavi și schilozi de vindecat, la cine vor merge de acum? Îl omorâseră pe vindecător.

Se prăbuși pe genunchi lângă pat, istovită trupește și sufletește. Cum va mai putea răbda ca Lucius să o atingă după toate astea? Cum îl putea ierta pentru o faptă atât de abominabilă?

Putea doar să se roage pentru Ioana și Cuza, pentru ucenicii și mama lui Isus, pentru familia lui care trebuia să sufere cumplit.

După ce, într-un sfârșit, își descărcase sufletul și se rugase cât de stăruitor cu putință, se întinse pe pat și se cufundă într-un somn adânc.

Se trezi deodată din pricina patului care se zgâlțâia. Obiecte din cameră căzeau pe podea și se spărgeau. Ușa de la camera lui

Doros se deschise și Hotep, cu copilul înspăimântat în brațe, intră clătinându-se în cameră. Puse copilul pe pat și toți trei se ținură unii de alții în timp ce camera se scutura.

„Ce se petrece, Domina?" Hotep plângea îngrozită. Dincolo de fereastră era un cer amenințător, ca de smoală. După un moment ce păru o veșnicie, scuturătura încetă. Claudia coborî din pat și stătu în picioare cu grijă, ținându-și în brațe fiul care scâncea și se agăța de ea.

„Mi-e frică, Mater."

„Trebuie să fii tare, fiule. O să treacă. Vrem să te porți ca un băiat mare."

El pufni. „O să-ncerc, Mater."

Ea merse la fereastră și privi afară. Întunericul era adânc, dar auzea oamenii fugind de colo-colo și strigându-se. Cum arăta Ierusalimul? Erau multe pagube? Știa că Lucius va fi alături de oamenii săi, făcând orice era necesar ca să restabilească ordinea în haos.

Tânărul ofițer care venise la ea în mulțime se uită la ei și, convins că erau bine, s-a întors să raporteze guvernatorului. Lucius făcuse măcar atât.

Târziu în seara aceea Lucius se întoarse în camera lor. Hotep și Doros dormeau în cămăruța băiatului. Lucius era murdar și sleit de puteri. Îi crescuse barba. Se prăbuși pe un scaun și își scoase sandalele. „Orașul e plin de dărâmături. Am scos oamenii de sub clădirile prăbușite. Mulți au murit și am avut de-ngropat trupurile neînsuflețite. Era și un băiețel, de vârsta fiului nostru..." Își îngropă fața în mâini.

Atunci, ea merse la el, compasiunea prinzând aripi în inima ei, alungând mânia. Avea nevoie de ea în clipa aceea și trebuia să fie cea pe care el o dorea.

Îl ajută să se dezbrace de uniformă, apoi aduse un vas cu apă din carafa mare aflată în baie și începu a-i șterge fața.

El ridică privirea la ea, ochii lui închiși la culoare înlăcrimați de suferința ce îl chinuia. „Știi când a-nceput cutremurul?"

Ea tăgădui din cap. „Dormeam, soțul meu. M-a trezit patul care se scutura."

„Spre miezul zilei au început a se aduna norii. Ştii care au fost ultimele lui cuvinte?"

Ea ştia că îi vorbea despre Învăţător. „Nu."

„Mi-a povestit sutaşul. Omul a zis: «Tată, iartă-i, căci nu ştiu ce fac!» Lucius clătină încet din cap, de parcă încerca să înţeleagă grozăvia celor întâmplate. „Cutremurul a-nceput în momentul când a murit", continuă el, privind-o cu spaimă. „Mi-au spus că şi catapeteasma Templului s-a rupt în două. Ştii ce groasă e?"

Ea scăpă pânza din mână. „Oh, Lucius, nu-ţi dai seama acum că era cel care zicea că e? Sigur Dumnezeu Preaînalt s-a mâniat la moartea Fiului său."

El făcu ochii mari de spaimă. „Atunci sunt un om blestemat, pentru că l-am osândit la moarte pe Fiul lui Dumnezeu."

Ea îl duse la pat şi îl înveli, apoi se strecură lângă el, încălzindu-i trupul cu al său. Îl ţinu în braţe toată noaptea, rugându-se în timp ce el când tremura, când striga în somn.

40

Lucius ieşi din cameră dimineaţa devreme după ce îşi privise lung soţia care dormea adânc. Ea îl mângâiase în ceasul cel mai greu şi o iubea din toată inima. Cât despre evenimentele din ziua de dinainte, va trebui să se împace cu cele întâmplate dacă putea. Nu mai putea schimba nimic din fapta oribilă pe care o îngăduise. Acum trebuia să meargă mai departe şi să îşi îndeplinească misiunea. Dacă Tiberius îl va chema la Roma din pricina aceasta, nu avea de ştire.

Plecă ochii la scrisoarea lungă pe care tocmai o scrisese împăratului, în care îi prezenta toate elementele cazului şi în care îşi motiva decizia. Îi amintea împăratului, cât mai cu tact ştia, că i se ceruse imperios să respecte legile şi obiceiurile evreieşti şi că, de vreme ce era o situaţie ce ţinea de legea evreilor, îngăduise pedeapsa cu moartea, în loc să aibă de-a face cu altă revoltă. Strânse pergamentul şi puse sigiliul, apăsând inelul pe ceara caldă.

Chemă tribunul şi trimise mesajul printr-un curier. Acum nu avea decât de aşteptat un răspuns de la Roma.

Oraşul părea liniştit, însă pacea putea fi înşelătoare. Trebuia să meargă şi în alte părţi ale oraşului, să vadă dacă erau pagube, iar acest lucru lua câteva zile.

Când ieşi pe trepte să aştepte să îi fie adus calul, o delegaţie formată din preoţii cei mai de seamă şi din farisei se îndreptă în grabă spre el.

„Excelenţă, trebuie să vorbim cu domnia voastră."

Dacă îi stătea în putere în clipa aceea, îi trecea pe toţi prin sabie, atât de mare îi era dezgustul. Se sili să le răspundă. „Ce vreţi de data asta?"

„Excelenţă, înşelătorul acela le-a zis ucenicilor că după trei zile, se va ridica din morţi. De aceea vă cerem ca mormântul să

fie păzit până a treia zi, ca nu cumva ucenicii să vină noaptea şi să-l fure ca să le zică oamenilor: «A înviat din morţi.» Atunci ultima înşelătorie va fi mai rea decât prima."

Oare auzea bine? Lucius râse zgomotos în timp ce se uita de la un îngâmfat la altul. Nebunii aceştia voiau să le trimită oameni care să păzească un mort? Numai gândul acela era absurd. Oare ce or mai scorni evreii aceştia? Îşi recăpătă aerul serios şi scutură din cap. Până la urmă, nu avea ce strica dacă era un mod de a păstra pacea.

„Foarte bine, aveţi o santinelă, acum lăsaţi-mă. Faceţi mormântul cât de sigur puteţi." Aproape rânji la ei. Fătarnici plini de aere! Se întoarse la tribun şi-i şopti: „Ocupă-te de asta."

Tribunul chemă câţiva soldaţi pregătiţi de misiune şi alese zece bărbaţi cărora le ordonă să urmeze liderii iudeilor până la mormânt şi să stea de pază toată noaptea. Câţiva dintre bărbaţi bombăniră la auzul unui lucru atât de neobişnuit, însă erau soldaţi şi făcură ce li se cerea.

Lucius se uită în urma lor şi, simţind o adiere uşoară ce îi umfla mantaua, se miră de contrastul dintre întunecimea zilei trecute şi ziua aceea. Ceva îl neliniştea, dar nu ştia ce anume. I se aduse calul şi, alungând premoniţia ciudată, încălecă şi o luă din loc însoţit de oamenii săi către apeduct.

Hotep mătura cioburi de oale sparte şi făcea ordine în camera Claudiei. Lucius poruncise să fie reparată conducta de apă din sala de baie şi să fie verificat bazinul, numai că trebuia să aştepte până ce un om va fi liber să se ocupe de ele, din pricina pagubelor din oraş.

Când prima zi a săptămânii evreieşti lua sfârşit, nu se mai puteau sacrifica ori frige mieii de Paşte. Mirosul fripturii de miel încă persista în oraş, ridicându-se din cuptoarele instalate în număr mare în locuri potrivite. De vreme ce mielul se găsea din belşug în perioada aceea, se găsea chiar şi această carne la masa lor de seară. Claudia se simţea ciudat să o mănânce, din pricina Paştelui şi a faptului că nu era evreică, însă Lucius o asigură că încă erau mulţi miei care nu fuseseră folosiţi pentru sacrificare.

Două zile mai târziu, la primele ore ale serii, se auzi o bătaie ușoară în ușă și Hotep deschise Joannei care stătea cu strălucirea soarelui radiind din ochii.

„A trebuit să vin să vă spun."

„Ce s-a-ntâmplat?" Claudia o îndemnă pe femeia care radia de fericire să intre în cameră și îi arătă un scaun, însă Ioana părea prea emoționată ca să poată sta locului.

„Stăpâna mea, Domnul a-nviat."

„A înviat? Ce vrei să spui?"

„L-am văzut pe Isus. A venit în camera unde ne rugam și a stat în mijlocul nostru."

„I-ai văzut duhul?"

„Nu, nu era un duh. Era însuși Domnul. Chiar a mâncat cu noi și ne-a arătat urmele cuielor de la mâini și picioare. A încercat să ne spună de foarte multe ori că va învia a treia zi, dar n-am înțeles. Nu pricepeam. Îl credeam mort, dar a ieșit din mormântul unde a fost pus. Petru și Ioan s-au dus la mormânt și au văzut hainele de îngropăciune, întinse ca și cum tocmai ar fi ieșit din ele."

Ioana se prăbuși pe scaun. „După ce Domnul a fost răstignit, am fost ca pierduți. Îl credeam mort. A fost luat de pe cruce și unul din membrii sanhedrinului, care-i credincios, Nicodim, i-a cerut trupul. El și alt membru al sanhedrinului, Iosif din Arimateea, au dus trupul Domnului la un mormânt din apropiere. Ne-am dus după ei, neștiind ce-i de făcut. Cei doi preoți i-au uns trupul cu mir și aloe, după obiceiul nostru, și l-au învelit în haine de îngropăciune. După ce au terminat, am așteptat să plece și apoi am însemnat locul mormântului. Voiam să ne-ntoarcem dimineața, după încheierea sabatului, ca să fim sigure că trupul Domnului nostru era pregătit cum se cuvine."

Claudia interveni. „Dar ai zis că bărbații au pregătit trupul."

„Da, doamna mea, dar, de obicei asta-i treaba femeilor și trebuia să vedem cu ochii noștri că se făcuseră toate cele cerute."

Claudia făcu semn din cap Joannei să își continue povestea.

„Am cumpărat plante aromate din piață dimineață devreme, înainte de revărsatul zorilor, și am luat-o spre mormânt. Eram trei femei, printre care și Maria din Magdala. De vreme ce piatra era atât de mare, ne-am vorbit cine ar putea-o da la o parte

pentru noi. Auzisem că soţul dumitale a pus santinele de pază la mormânt şi nădăjduiam să fie careva acolo să mute piatra în locul nostru. Când am ajuns acolo, soldaţii nu mai erau. Se părea că plecaseră în grabă, fiindcă unele lucruri de-ale lor erau împrăştiate pe jos. Ne întrebam ce să facem când ne-am dat seama că piatra fusese deja înlăturată. Ne-am temut de ce-i mai rău şi am intrat cu grijă în mormânt."

Ioana apoi se opri şi faţa i se lumină din nou. „În mormânt era o fiinţă minunată, sunt convinsă că era un înger. Strălucirea corpului acestuia lumina tot mormântul şi era aproape orbitoare. Îngerul a spus: „Nu vă temeţi; căci ştiu că voi căutaţi pe Isus care a fost răstignit. Nu este aici; a înviat, după cum zisese. Veniţi de vedeţi locul unde zăcea Domnul; şi duceţi-vă repede de spuneţi ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morţi. Iată că El merge înaintea voastră în Galileea; acolo Îl veţi vedea. Iată că v-am spus lucrul acesta."

„Ai văzut un înger?" Hotep nu se putu abţine la auzul cuvintelor Joannei.

Ioana aprobă din cap. „Da. Cred că asta era, un înger."

Claudia se încruntă. „Chiar acesta-i lucrul care evreii credeau că se va petrece. Soţul mi-a spus că au cerut santinele. Se temeau că ucenicii vor fura trupul Domnului şi vor pretinde că a înviat din morţi."

„Dar chiar a-nviat, doamna mea. N-a furat nimeni trupul. Hainele cu care a fost îngropat erau încă întinse pe lespede ca şi cum corpul tocmai ar fi ieşit din ele şi pânza de pe cap era căzută la locul ei. Cu soldaţii care păzeau mormântul, cum să fi putut ucenicii muta piatra aceea mare, fără să facă zgomot şi fără să atragă atenţia soldaţilor?"

Claudia voia să o creadă. „E adevărat. De când am auzit că toţi ucenicii au fugit când Isus a fost arestat, ar fi fost o nesăbuinţă din partea lor. Ar fi fost arestaţi de santinele."

Ioana vorbi mai departe. „Şi există o parte şi mai minunată a întâmplării. Am mers cu Susana să le spunem ucenicilor ce văzusem, deoarece ştiam unde stăteau ascunşi. Maria Magdalena a rămas la mormânt. E foarte devotată Domnului. Plângea şi dorea să rămână singură acolo."

„Ne străduiam să îi convingem pe Petru și pe ceilalți ucenici de cele văzute, dar ei nu voiau să creadă. Apoi, deodată, Maria a dat buzna înăuntru strigând: «L-am văzut! L-am văzut pe Domnul!» Ea îl văzuse de fapt în corpul înviat și el îi vorbise. Maria abia își încăpea în piele de bucurie. Ei bine, vă pot spune că Petru și Ioan, așa cum fac bărbații, ne-au luat în râs povestea și n-au vrut s-o creadă nici pe Maria. S-au hotărât să se convingă cu ochii lor și au dat fuga la mormânt. Desigur, l-au găsit tocmai cum le-am zis noi. S-au întors la ascunzătoare să vorbească celorlalți ucenici și credincioși când deodată Domnul însuși a apărut în mijlocul camerei!"

„Ești sigură că n-a fost o stafie?"

„Da. Ne-a vorbit și chiar a cerut ceva de mâncare și a mâncat dinaintea noastră. Niciun duh nu poate face asta."

Bucuria apăru precum soarele-răsare în inima Claudiei. Domnul nu murise până la urmă. În pofida a ce credeau soțul și înțelepții evreilor că îi făcuseră, el înviase și trăia. Se întinse și cuprinse mâinile Joannei între ale sale. „Ce vor face credincioșii acum?"

„Trebuie să așteptăm. Domnul a spus să așteptăm până ce vom primi putere de sus."

„Putere de sus? Ce-nseamnă asta?"

„Nu știu, doamna mea, dar vom aștepta în camera de sus până vom ști."

„Atunci credincioșii și ucenicii vor avea nevoie de hrană", spuse Claudia și se întoarse la Hotep. „Spune bucătarului că am nevoie de câteva coșuri cu mâncare pregătite pentru a fi trimise cu Ioana", porunci după care se întoarse la Ioana. „Câți sunt?"

„Peste o sută."

Claudia înălță din sprâncene, dar o instrui pe Hotep să facă pregătiri pentru o sută de oameni—pâine, vin, fructe și brânzeturi. Nu îndrăznea să trimită carne, fiindcă evreii aveau grijă să nu mănânce carne din pieţele străinilor, ca nu cumva să fi fost jertfită unui idol.

„S-ar teme de mine dacă m-aș duce la ei?"

Ioana dădu din cap. „E prea devreme. Soțul domniei voastre a ordonat răstignirea lui. Cred c-ați fi privită ca o iscoadă în mijlocul lor. Dați-le un pic de vreme. Sunt multe grupuri care

se întâlnesc prin case în tot oraşul. Poate, cu timpul, un grup restrâns de credincioşi..."

Claudia făcu o faţă lungă. „Soţul meu îmi cere să nu părăsesc palatul până ne-om întoarce în Cezareea. Nu mai pot umbla prin oraş."

Ioana îi bătu uşor mâna. „Atunci voi forma un grup în apartamentul meu. Cuza a pomenit deja de asta. Va trebui să fim discreţi, dar sunteţi binevenită la noi când veţi fi aici, în Ierusalim, şi n-o să trebuiască să ieşiţi din palat. Nimeni n-o să bănuiască servitorii care se vor întâlni cu noi chiar în palatul lui Irod. O să vă dau de ştire când începem."

Cele două femei se îmbrăţişară şi Ioana plecă. Claudia se întoarse la Hotep, care ascultase. Servitoarea îşi privi cu emoţie stăpâna. „Aş putea merge şi eu, Domina?"

„Desigur. Vom merge amândouă."

„Şi copilul?"

„Va merge cu noi. Vreau să înveţe din primii ani de viaţă despre Domnul nostru. Peste doi ani va fi pregătit pentru un preparator, iar dacă există vreo cale, am de gând să mă asigur că omul e credincios."

„Ce-i aceea om credincios, Mater?"

Femeile se întoarseră şi îl văzură pe Doros stând în uşa cămăruţei sale, frecându-se la ochi. De cât timp stătea acolo? „Ai auzit ce-a spus Ioana, Doros?"

„Isus a murit, dar apoi a-nviat. De ce-a murit, Mater?"

„Nu-ţi face griji pentru asta, fiule. Isus trăieşte. Nu-i mort."

El veni la ea şi urcă în poală. „Mă bucur. Îmi place Isus. Pot să-l văd?"

Claudia aruncă o privire la Hotep. „Nu acum, dragostea mea. A trebuit să plece într-o călătorie. După ce se-ntoarce, poate-l vei vedea."

„Bine." El alunecă din poală şi merse să se joace cu căruţa de jucărie.

Ce repede puteau fi distraşi copiii, se gândi Claudia. Suspinând uşurată, se uită la Hotep cum îl ducea pe Doros la culcare, apoi începu să se dezbrace pentru a se băga în pat.

Somnul o ocolea. În timp ce stătea întinsă, mintea îi fugea la lucrurile care se puteau întâmpla. Oare îl va putea vedea

pe Isus? Oare i se va arăta? Alungă gândul. Era credincioasă, dar nu se număra printre ucenicii apropiaţi, aşa că nu putea merge la ascunzătoare la fel ca ceilalţi. Chiar şi aşa, abia aştepta întâlnirile cu ceilalţi credincioşi din palat. Urma să plece peste câteva săptămâni în Cezareea unde avea să petreacă ultimele zile de primăvară şi vara, dar nu voia să plece din Ierusalim după toate cele întâmplate. Poate erau şanse de a întâlni credincioşi în Cezareea.

În cele din urmă, după ce se rugă pentru Lucius, rămase cu ochii în tavan. Oare exista vreo cale să dea vestea soţului ei? Iar dacă făcea aceasta, care va fi reacţia lui? În starea lui sufletească de atunci, o va crede?

41

Claudia căuta prilejul dea vorbi cu Lucius despre Isus, dar niciodată nu părea a fi un moment în care să nu fie absorbit de ceva. La început era deprimat, aşteptându-se să fie chemat de Tiberius ca să răspundă pentru cele întâmplate, dar nu se primise nicio veste. Săptămâni şi luni trecură şi anul se încheie. Lucius părea mai neîndurător ca niciodată, ca pentru a le dovedi evreilor că nu era un om slab care putea fi manevrat de conducătorii lor. Claudia îşi manifesta credinţa în tăcere, fiindcă Lucius nu o lăsa să îi vorbească despre Isus. Doros fusese învăţat să nu pomenească încă de Isus în prezenţa tatălui, Claudia ştiind că evenimentul trist continua să îl macine. Dacă Lucius se mânia, îi putea lua copilul şi putea găsi un preparator care să scoată din el orice influenţă de-a mamei în calitate de credincioasă.

Claudia se bucură de sărbătoarea numită Hanuca şi se întâlni cu un grup de credincioşi. Până la urmă, fusese acceptată în grupul lui Cuza, dar nu fără multă teamă din partea membrilor.

Când aflaseră cine era, zâmbetele lor se transformaseră în mânie. Claudia le-a vorbit cu calm. „Nu sunt răspunzătoare pentru faptele soţului meu. Îl iubesc pe Domnul nostru şi sunt recunoscătoare că a fost milostiv şi mi-a vindecat fiul", le spuse ea, făcând semn lui Hotep care se apropie şovăitoare, cu Doros de mână. „Fiul meu s-a născut cu un picior deformat. În societatea romană e un blestem. Isus n-a ezitat şi ştia al cui fiu era. Vă cer numai să-mi îngăduiţi să aflu mai multe despre Salvatorul nostru, pentru ca şi fiul meu să crească iubindu-l."

După ce termină, unul dintre evrei se ridică şi stătu în faţa grupului. „Dacă Domnul nostru a avut milă de fiul ei, la fel trebuie să avem şi noi pentru cineva care caută adevărul." Apoi,

întorcându-se spre Claudia, zise: „Fii binevenită în numele Domnului nostru cel înviat."

Ea se simți cuprinsă de un sentiment de ușurare. „Vă mulțumesc."

Cuza îi preveni. „Vine aici, punându-se în mare primejdie. Să ne asigurăm că nicio vorbă despre prezența ei aici nu iese din această încăpere."

Cu toții încuviințară din cap și fețele înainte crispate o întâmpinau acum surâzătoare.

Unul câte unul, membrii grupului vorbiră și își spuseră povestea. Un tânăr stătea și asculta îngândurat lângă un perete al încăperii. Vorbi doar când cei mai mulți se pregăteau să plece. În timp ce Claudia se pregăti să iasă împreună cu Hotep ce îl ducea în brațe pe Doros care deja adormise, el o provocă.

„Isus n-a făcut nicio fărădelege, dar guvernatorul l-a osândit la moarte. Ce fel de om face asta?"

Claudia suspină. „Un om care, în mintea lui, n-avea de ales. Nu putea provoca încă o revoltă. Ar fi fost înlăturat și cine știe ce fel de om Tiberius ar trimite în locul lui?"

Ioana se întoarse către tânăr. „Am mers pe același drum cu Isus. Ne-a spus de câteva ori că va fi ucis și că va învia a treia zi. N-am ascultat. Nu voiam să credem, dar totul s-a petrecut după cum ne-a spus Domnul. Dumnezeu cel Preaînalt l-a folosit pur și simplu pe guvernator pentru a împlini voia sa."

Tânărul fu surprins de cuvintele ei. Emoții contradictorii i se vedeau pe chip. La urmă, el clătină din cap și ieși pe ușă.

Claudia avusese grijă să participe la întâlniri numai când Lucius era plecat. Nu voia să riște ca el să îi interzică să meargă ori să îl ia și pe Doros. Lucius era arțăgos în zilele acelea. Nu primea vești de la împărat, însă dura ceva timp până ce mesajele ajungeau în provinciile îndepărtate. Știau amândoi că era tulburare mare în Roma, din moment ce Sejanus își consolida puterea în oraș și pregătea terenul pentru a fi numit coregentul lui Tiberius.

Când Lucius se întoarse, fu taciturn la cină și, deși porumbeii împănați cu alune erau zemoși și fragezi, el abia se atingea de mâncare.

„Te pune ceva pe gânduri, soțul meu?"

„Aștept un mesager de la Roma. Umblă zvonuri ciudate."

Ea avea o stare de neliniște de câteva zile, însă credea că era sentimentul de vinovăție pentru că participase la întâlniri fără știrea soțului.

„Când trebuie să sosească?"

„De acum poate ajunge aici în orice zi."

„Și te temi de vestea pe care o va aduce."

El se încruntă. „Nu-s sigur ce simt. Aștept să aflu dacă am fost chemat și asta nu-mi iese deloc din minte."

„Te tulbură moartea lui Isus?"

„Era nevinovat. Cum am putut trimite la moarte omul care mi-a vindecat băiatul?"

În cele din urmă, el ridică privirea și ea îi văzu durerea sfâșietoare din ochi. Se chinuise. Să fie acum momentul?

Ea începu a vorbi șovăind. „Dragul meu soț. Am vești pe care s-ar putea să nu le primești ori crezi, dar care ți-ar putea liniști conștiința."

El lăsă o bucată mică de pâine pe masă, privind drept la chipul ei. „Ce vești?"

Ea respiră adânc și înălță o rugăciune în gând cerând îndrumare. „Pe când Isus umbla printre oameni, spre încheierea misiunii sale, le-a zis ucenicilor de câteva ori că va fi prins de mai-marii evreilor și ucis. N-au vrut să-l creadă. N-au vrut să i se întâmple nimic. Ioana mi-a spus că le-a mai zis ucenicilor că în a treia zi după moartea lui se va ridica din morți și va fi iarăși viu."

El scutură din cap. „Ai plecat urechea la povești nebunești. Niciun om nu se ridică din morți după moarte. Știu de mormântul gol, Claudia. Ucenicii au furat trupul chiar de sub nasul soldaților."

Claudia își înfrână un zâmbet, gândindu-se la argumentul pe care Ioana îl folosise pentru a o convinge. Va folosi același argument acum cu soțul ei pragmatic.

„Dragă Lucius. Știu că ai cunoștință despre tot ce se petrece în Iudeea și că te bazezi pe fapte atunci când iei o hotărâre. Dă-mi voie să-ți împărtășesc ce am aflat. Mai întâi, erau zece soldați. Care-i pedeapsa dacă dorm în timpul gărzii?"

„Moartea. Niciun soldat nu doarme la datorie", mârâi el.

„Atunci soldații n-au adormit. Piatra era mare—atât de mare încât am auzit că a fost nevoie de câțiva bărbați doar ca s-o

întoarcă la loc. N-ar fi făcut zgomot dacă ucenicii încercau să dea piatra la o parte?"

„Ba da", răspunse el îngustând ochii. „Unde vrei să ajungi cu asta, femeie?"

„Ascultă numai. Ucenicii au dat bir cu fugiții când Isus a fost arestat în grădină. Se ascundeau, de teamă să nu fie arestați. Ar fi mers în grădină să mute curajoși piatra, cu zece soldați prin apropiere? Ar fi dezbrăcat corpul de hainele de îngropăciune și le-ar fi lăsat acolo în timp ce luau cu ei trupul Domnului?"

El o asculta cu toată atenția. „Hainele în care fusese îngropat erau la locul lor în mormânt, ca și cum trupul tocmai ar fi ieșit din ele. Pânza de pe cap era împăturită cu grijă și pusă deoparte. Și-ar fi făcut ucenicii timp pentru așa ceva în asemenea împrejurări?"

El își mângâia barba. „Vii cu un motiv bun, iubito. Caiafa m-a implorat să uit de pedeapsa pentru santinele. Zicea c-au fost fermecați", spuse el zâmbind cu îngăduință. „Atunci ce au făcut cu rabinul acesta?"

„A înviat, Lucius, și a fost văzut de toți ucenicii, inclusiv de Ioana", răspunse Claudia abia stăpânindu-și emoția din glas. „Lucius, a mâncat împreună cu ei și le-a arătat urmele cuielor din mâini și picioare. E viu. Tu l-ai trimis la moarte, dar el și-a poruncit viața."

„Tu vrei să crezi poveștile astea pentru ce a făcut fiului nostru."

„Nu, Lucius, vreau să cred fiindcă știu în inima mea că-i adevărat. Când umbla prin Iudeea învățând oamenii, a întors trei oameni dintre morți, mai știi? Chiar tu mi-ai vorbit de asta. Un bărbat pe nume Lazăr, fiul văduvei, și o fetiță. El rostea numai cuvintele și corpurile își recăpătau viața. Bărbatul Lazăr a fost înviat în fața unei mulțimi de martori. N-ar putea avea un om, care se declara Fiul lui Dumnezeu, puterea de a-și recăpăta viața?"

„Femeie, aproape că m-ai putea convinge..."

Un servitor îi întrerupse. „Excelență, un curier așteaptă să vă vorbească."

Dispoziția liniștită a lui Lucius se schimbă pe loc. „Trimite-l la mine."

Soldatul îl salută pe Lucius. „Excelență, vin cu vești tulburătoare de la Roma."

„Vorbește. Am simțit eu că ceva nu-i bine."

„Sejanus e mort." Lucius aproape se ridică de pe divan.

„Mort? Cum?"

„Sejanus aştepta să fie numit coregentul împăratului. A fost chemat la adunarea senatului de către împărat printr-o scrisoare, după cum se presupune ca să îi confere atribuţiile de tribun. Când a intrat în sală, toţi senatorii l-au ovaţionat şi apoi au tăcut pentru a asculta ce scria în scrisoarea de la împărat. Între timp, Naevius Sutorius Macro, despre care am aflat mai târziu că fusese deja ales de împărat să-i ia locul lui Sejanus, a înlocuit fără a face zarvă soldaţii loiali lui Sejanus cu membrii ai Gărzii Pretoriene care erau loiali lui Tiberius, între care şi eu. Am aşteptat până la citirea scrisorii. Împăratul înşira vrute şi nevrute, cum că era pe moarte şi că se retrăgea din funcţia de consul, lucru care îl obliga pe Sejanus să facă la fel. Apoi Tiberius a conferit calitatea onorifică de preot lui Caligula, lucru care a întărit din nou sprijinul pentru renumita casă a lui Germanicus. Apoi Tiberius l-a acuzat deodată pe Sejanus de trădare! A fost arestat pe loc şi scos în lanţuri din sală."

Claudia îşi privi soţul a cărui faţă trăda nu doar şocul, ci şi groaza. Temerile lui cele mai rele se adevereau. Oare aceasta pregătise Tiberius pentru soţul ei? Un nod i se puse în piept şi simţi că abia putea respira.

„Ce s-a petrecut după aceea?" Lucius făcea eforturi să îşi ţină cumpătul.

„Senatul l-a condamnat la moarte şi a fost sugrumat. Când i-au aruncat trupul pe scările Gemonei, oamenii s-au năpustit asupra lui şi l-au făcut bucăţi."

Claudia se cutremură. Pe când trăia în Roma, văzuse corpurile aruncate pe scările acelea care duceau de la Dealul Capitoliului până la Forumul roman. Trupurile dezonoraţilor şi proscrişilor erau lăsate să putrezească la picioarele acestor scări zile în şir.

Lucius dădu din cap. „Nu mi-am închipuit niciodată o astfel de soartă pentru Sejanus."

„Asta nu-i tot, Excelenţă. A fost tulburare mare în oraş. Gloatele s-au răzvrătit şi oricine putea fi legat de regimul de teroare al prefectului era urmărit şi omorât. Foarte mulţi oameni au fost crucificaţi. Ne-au trebuit zile întregi să stăpânim mulţimea şi să restabilim ordinea."

Claudia nu mai putea păstra tăcerea, cutremurată la gândul băii de sânge ce trebuie să fi urmat. „Ce s-a-ntâmplat cu familia lui?"

Soldatul continuă, îngrozind-o și mai tare. „Fiii lui au fost sugrumați și fosta soție, Apicata, și-a luat viața, dar nu înainte de a scrie o scrisoare lui Tiberius, în care susținea că Levilla îl otrăvise pe fiul împăratului, pe Drusus, împinsă de Sejanus. Mama Levillei, Antonia, s-a mâniat atât de tare, încât a dispus ca aceasta să fie înfometată până la moarte. Sclavii din casa Levillei au recunoscut că ei au pus otrava la cererea acesteia, așa că au fost omorâți."

Claudia își frângea mâinile în poală încercând să își păstreze cumpătul. „Ai zis că fiii lui Sejanus sunt morți. Ce s-a-ntâmplat cu fata lui, cu Junilla? Ar avea vreo treisprezece ani acum. A fost cruțată?"

Omul nu o putea privi în ochi. El șovăi, apoi se uită întrebător la Lucius.

„Răspunde-i la întrebare, altfel mă va cicăli pe mine."

„Și ea a fost sugrumată, doamna mea."

„Dar încă nu era măritată, era fecioară."

„Da, doamnă, și nu există vreun precedent de condamnare la moarte a unei virgine. Așa că... un soldat din gardă... a rezolvat situația asta înainte de moartea ei."

„Vrei să spui că...?" Claudia simțea că îi vine rău.

„Da, doamna mea", răspunse el clătinând încet din cap, apoi se întoarse către Lucius. „Am fost trimis să vă spun mai multe, Excelență. Tiberius s-a dezlănțuit într-un șir de procese și urmărește fără-ncetare pe oricine poate fi legat în vreun fel de planurile lui Sejanus. Sau care...", zise el după o pauză cu tâlc, „a căutat să-i fie prieten."

Claudia, deja îngrozită, rămase cu gura căscată și puse mâna pe brațul soțului care încleșta din dinți la auzul veștii. „Ați fost numit de Tiberius, dar a fost propunerea lui Sejanus."

Lucius se lăsă pe spate, cu o față resemnată. „Atunci și pe mine mă paște primejdia din partea împăratului". După un lung moment de tăcere, se ridică. „Mulțumesc. Acum răcorește-te și ia loc la masă. După aceea servitorii te vor conduce la apartamentul tău."

Omul se ridică şi salută. „Vă mulţumesc, Excelenţă. Trebuie să recunosc că mi-e foame. A fost un drum lung, dar trebuia să primiţi grabnic veştile astea. Prietenul domniei voastre, Trajanius, a aranjat împreună cu Macro ca eu să pot ajunge aici în mare grabă."

Lucius o luă pe Claudia de braţ şi urcară scările în aerul sufocant de atâtea prevestiri. Claudia avea inima grea şi se temea. Ce însemnau toate astea pentru ei? Vor veni soldaţii într-o zi cu ordin să îi aresteze soţul?

Lucius îşi îndreptă privirea spre camera micului său fiu şi deschise încet uşa. Hotep se ridică de pe patul unde îl pusese pe Doros la culcare şi se retrase plecând capul în semn de respect. El făcu câţiva paşi, luă căruţa de jucărie care era preferata lui Doros şi o puse lângă copil.

„Pater?" Doros se uită la el, faţa lui exprimând un amestec de încântare şi îngândurare. „Eşti bine, Pater?"

„Sunt bine. Acum dormi, fiule." El întinse mâna şi atinse obrazul lui Doros. Băieţelul zâmbi fericit, bucurându-se de acest gest rar de atenţie din partea tatălui. Lucius îşi privi fiul pentru o clipă, apoi se întoarse şi ieşi din cameră cu paşi grei.

În timp ce Claudia se uita la el, se întreba ce era în mintea lui Lucius. Oare fiii lui Sejanus nu fuseseră şi ei cândva nişte copilaşi ca Doros? Apicata avusese grijă de ei şi, când erau mici, îi punea la culcare. Ce distrusă trebuie să fi fost la aflarea veştii că fuseseră asasinaţi din pricina tatălui. Apoi, Claudiei îi reveni deodată în minte imaginea mamei lui Isus care ştergea acestuia faţa cu o pânză, în timp ce el se chinuia sub povara crucii grele pe drum. O fi fost el Fiul lui Dumnezeu, dar ea îl născuse şi îl crescuse. Simţi durerea ca o lovitură puternică în inimă. Oare ce îl aştepta pe Doros dacă erau chemaţi la Roma? Se îndreptă de spate şi, cu hotărârea de mamă, jură să îşi protejeze fiul cu preţul vieţii.

Când uşa dintre cele două încăperi se închise, Claudia şi Lucius rămaseră singuri. El se lăsă greoi pe un scaun şi îşi puse capul în mâini. Ea îngenunchie la picioare lui, cu mâinile pe genunchi.

„Nu deznădăjdui, dragostea mea, mă voi ruga ca Dumnezeu Preaînalt să aibă milă şi să te apere de furia împăratului. Ai fost departe atât de multă vreme încât împăratul poate nu te va lega

de Sejanus. N-ai avut nimic de-a face cu faptele lui în ultimii cinci ani. Orice se va întâmpla, vom fim împreună în toate."

El își îndreptă privirea către ea, cu lacrimi în ochi și întinse mâna. Îi cuprinse bărbia. „Mereu ești alinarea mea, iubito. Nu putem face nimic, decât să așteptăm."

„Ai făcut o treabă bună, Lucius. Trebuie doar să guvernezi mai departe, cum știi tu mai bine."

Lucius se ridică și o apropie ușor de el. „Orice s-ar întâmpla, ai fost lumina vieții mele, iubito. Nu mă tem pentru mine, ci pentru tine și pentru fiul meu. Dacă-s chemat la Roma, vă trimit, pe tine și pe Doros, la Villa Ponti și dacă tot e prea aproape de Roma, familia noastră are o vilă în Vienne. Rareori e locuită, dar e potrivită. Ar putea fi îndeajuns de departe ca să te țină la adăpost de Tiberius."

„Sunt pupila lui, nepoata lui Augustus. Sigur nu-mi poate face vreun rău."

El o prinse de umeri. „Pe asta nu te poți baza. Uite ce s-a-ntâmplat cu familia lui Sejanus."

„Tu n-ai trădat, Lucius. N-ai făcut lucrurile la care Sejanus s-a dedat cu scopul de a pune mâna pe tronul lui Tiberius."

„Nu, dar mi-aș putea pierde poziția de guvernator. Pământurile și posesiunile mele ar putea fi confiscate. Cine știe ce-o face Tiberius?"

Ea tremura la pieptul lui. „Ține-mă-n brațe, Lucius. Am atâta nevoie de tine."

Cuprinzând-o, el se aplecă și o sărută încet. „Și eu am nevoie de tine, iubita mea."

42

Claudia merse în grădină unde se aşeză pe o bancă de piatră ca să stea cu gândurile ei. Îşi strânse eşarfa mai bine în jurul umerilor. Soarele strălucea, însă aerul era încă răcoros. În timp ce privea fluturii ce zburau din floare în floare, cu aripi aurii ce se zbăteau în adierea uşoară, îşi aminti cum în copilărie voia să prindă unul în Reggio. Bătrânul grădinar, Cato, îi spusese pe un ton serios că, dacă le atingea aripile, frumoasele creaturi nu vor mai putea zbura. Ce libertate aveau fluturii de a ajunge unde doreau.

Se întreba dacă îl va duce pe Doros la Villa Ponti sau la vila din Vienne. Ştia Tiberius de vila din Vienne? Lucius spunea că era pe numele unui văr din Roma şi că puţini ştiau de ea. Dacă soţul ei va fi chemat la Roma, acolo va merge, înainte ca Tiberius să afle de plecarea ei.

Claudia se întoarse chiar în acel moment şi îl văzu pe Lucius stând la intrarea în grădină. Se ridică şi merse la el, cu sprâncenele ridicate a întrebare.

„Trebuie să mă ocup de o problemă în Antonia cu trupele aliate. S-au răzvrătit oamenii—pasămite iar din pricina banilor", o lămuri el scuturând mânios din cap. „Asta-i problema cu soldaţii locului ăsta. Să pui laolaltă sirieni, samariteni, idumei şi nubieni ca-ntr-o oală cu tocană şi să te aştepţi ca ei să se-nţeleagă. N-am întâlnit o strânsură mai nesupusă şi mai indisciplinată în toţi anii mei de armată. S-ar putea să nu mă-ntorc până târziu în noaptea asta."

Ea se uită cum se îndepărtează cu povara statutului de guvernator apăsând greu pe umerii lui.

Se întoarseră în Cezareea pentru a petrece sfârşitul primăverii şi vara. Deşi Claudiei îi era dor de Ierusalim şi de grupul de credincioşi ce părea să devină tot mai numeros cu fiecare zi, îndrăgea sunetul şi mirosul mării. Noaptea se întindea pe pat şi asculta valurile care se spărgeau pe dig. În Ierusalim stătea închisă în palat din pricina neliniştilor din oraş, dar în Cezareea era liberă să meargă la piaţă şi să îl însoţească pe Lucius la diferite evenimente.

Acolo mergeau la teatru. Histrionii, aşa cum erau numiţi actorii, îl făceau pe Lucius să râdă, măcar pentru o seară, şi să îi abată gândurile de la grijile guvernării.

Cursele cu care se numărau printre preferinţele soţului. Şi ei îi plăcea nespus să vadă caii cu coamele în vânt şi cu copitele frământând pământul moale din arenă. Doros bătea din palme de încântare.

Avea aproape patru ani şi Claudia îl învăţa să citească în latină. Îi arăta literele alfabetului pe o tăbliţă de ceară şi îl punea să urmărească literele cu degetul, la fel cum fusese şi ea învăţată de bunica ei, cu mulţi ani în urmă. Nu trecu mult şi el făcea literele cu atenţie folosind o peniţă. Claudiei îi rămâneau doar câţiva ani până când copilul împlinea vârsta de şapte ani, când urma să meargă la un preparator şi când influenţa ei asupra lui va slăbi. Ea se ruga în fiecare zi pentru profesorul potrivit. Unul care să nu îl întoarcă la zeii romani, ci unul care îl cunoştea pe Dumnezeul adevărat.

Lucius părea a-i tolera credinţa cât timp aceasta nu se amesteca în treburile lui. Câteodată o asculta când îi împărtăşea unele lucruri, alteori Claudia simţea că era momentul să nu vorbească şi să îi dea numai din puterea ei. Credinţa în Domnul era pentru ea o sursă permanentă de bucurie, simţea că afla pacea sufletească în timpul rugăciunii. Cu toate acestea, în vreme ce credinţa Claudiei creştea, spre amărăciunea ei, Lucius părea a reveni la metode mai crude pentru menţinerea păcii cu orice preţ. Fiind închisă în palat când stăteau în Ierusalim, auzea doar crâmpeie ale unor poveşti spuse la urechi de servitori.

Evreii tot mai erau mânioşi din pricina Corbanului folosit pentru apeduct, dar, în afară de micile delicte obişnuite într-un oraş, în Ierusalim domnea pacea. Precum un uriaş adormit,

oraşul imens se răzleţea peste dealuri şi se trezea la sărbătorile mari când mulţimi de oameni veneau în Oraşul Sfânt. În timpul acelor zile, fiecare soldat era în alertă maximă.

Lucius era pe cal dinaintea trăsurii în care călătoreau familia sa şi Hotep. Îşi simţea inima uşoară că lăsa Ierusalimul cu evreii lui gălăgioşi în urmă şi că se întorcea în Cezareea. Fortul de acolo avea soldaţi mai disciplinaţi decât cei din Iudeea aşa că putea slăbi puţin frâiele, având încredere în ofiţerii pe care îi pusese la comandă.

Pe drum, avu vreme să se lase în voia gândurilor şi mintea îi zbură la religia pe care soţia lui o îmbrăţişase. Era discretă şi îi împărtăşise unele lucruri despre rabinul acela ciudat, Isus. El încă lua în derâdere ideea că Isus înviase din morţi, dar Claudia îi spusese că zeci de oameni fuseseră martori la eveniment.

Cel care îl intriga cel mai mult era unul dintre ucenicii Învăţătorului, pe nume Petru. Omul erau un pescar simplu, fără carte şi educaţie care, după o întâmplare ciudată ce avea de-a face cu ceea ce ei numeau Duhul Sfânt, predicase având curajul convingerii şi peste trei mii de oameni s-au dus să fie botezaţi şi să urmeze învăţăturile lui Isus. Oraşul vuise la propriu în urma acestei realizări uimitoare.

Lucius ştia că mai-marii evreilor stăteau cu ochii pe Petru şi simţea, spre hazul lui, frustrarea lor nemărginită. Crezuseră că omorându-l pe Isus puneau capăt învăţăturii lui pentru totdeauna.

În schimb, ucenicii răspândeau învăţătura mai departe. Soldaţilor li se ceruse să fie cu băgare de seamă la orice semn de răzmeriţă ori rebeliune. Dar, până în clipa aceea, credincioşii păreau mulţumiţi să se întâlnească în diferite case unde să intoneze cântece religioase şi să îşi spună întâmplări.

Pe frunte îi apăru cute. Ce anume era legat de rabinul acesta mort ce inspira o asemenea loialitate şi credinţă? Tot mai multe poveşti ajungeau la el despre cei care îl văzuseră pe Isus cel înviat. Cuza, custodele, părea un om cu scaun la cap, conştiincios în îndatoririle sale, dar era şi el credincios în Isus, iar soţia lui, Ioana, se număra printre adepţii rabinului. Prin toată Roma şi

în provincii erau statui ale zeilor romani, astfel încât oamenii să poată vedea pe cei pe care îi venerau. Cum putea cineva slăvi un Dumnezeu invizibil?

„Sunteți dus pe gânduri, Excelență." Tribunul venise călare alături de el.

Lucius îi aruncă o privire. „Întâmplările din ultimele luni mă fac să-mi pun întrebări. Ai auzit zvonuri despre rabinul acela evreu, care a fost răstignit, cum că-i viu?"

Tribunul ridică din umeri. „Poate nu murise de tot, Excelență. Poate s-a trezit la viață în mormânt."

„Cu neputință. M-am convins de moartea lui înainte de a-l lăsa lui Iosif din Arimateea, un conducător din sanhedrin. Am fost asigurat de centurionul meu că Isus a murit înainte ca suliță să îi fie înfiptă în coaste."

Tribunul clătină din cap gânditor.

„Atunci, crezi că acest Isus trăiește?"

„N-am nicio altă dovadă, Excelență, decât mărturia oamenilor care jură că l-au văzut."

Lucius clătină din cap. „Sunt vremuri grele, tribunule. Nici eu nu-s sigur că le-nțeleg. Evreii sunt un popor ciudat cu credințe ciudate. Mereu mă-ntorc bucuros în Cezareea."

Îl trimise pe tribun de lângă el și-și continuă drumul. Lucius se întoarse să meargă alături de trăsură. Doros scoase o mână pe fereastră și îi făcu semn. Lucius opri trăsura pe loc.

Îl ridică pe Doros pe cal în fața lui. Copilul se temu la început dar, în mâinile sigure ale tatălui, el radia de fericire. În timp ce calul înainta la pas domol, Doros adormi lipit de el. Lucius se uită la părul ciufulit al băiatului și se umplu de mândrie pentru fiul său. El și Claudia speraseră să mai aibă un copil, doar că încă nu se vedea niciun semn de sarcină. Soția avusese o naștere grea cu Doros. Aproape o pierduse. Oare acum nu mai putea zămisli? Lucius adusese ofrande Iunonei, zeița sănătății femeilor, în numele Claudiei, dar în zadar. Cel puțin, avea măcar un fiu care să ducă mai departe numele familiei, și pentru acest lucru era recunoscător. Se întoarse la trăsură și ridică cu grijă copilul care dormea și îl puse în brațele mamei. Își duse două degete la frunte, apoi merse iar în fruntea grupului.

Claudia îl privi îndepărtându-se, era încă înalt şi frumos. Se părea că va fi lăsat guvernator al Iudeii, dar până când? Se vor mai întoarce vreodată la Villa Ponti? Va fi cândva stăpâna propriei case? Şi Medina. Oare bătrâna servitoare se dusese acolo după moartea bunicii? Se lăsă pe spătarul trăsurii, ţinându-l pe Doros la piept, şi de la fereastră admiră peisajul. Lucius nu primise veşti de la împărat în Ierusalim, dar ce îi aştepta în Cezareea?

43

În anul al zecelea al guvernării soţului ei în Iudeea, în Ierusalim era pace, împăratul nu-l chemase la Roma şi Lucius, cu o mulţumire de sine cam nelalocul ei, făcuse observaţia că mandatul său în calitate de guvernator fusese unul dintre cele mai îndelungate din stăpânirea romană. Totuşi, Claudia avea sentimentul că era o nebunie din partea lor să presupună că vor ocupa poziţia aceea la nesfârşit. Văzuse greşelile pe care soţul ei le făcuse de multe ori şi modul brutal de a domni asupra evreilor. Simţea fără a se îndoi că misiunea lor se apropia de sfârşit. Mai devreme sau mai târziu soţul ei avea să atragă asupră-i furia Romei. Doar că nu ştia care avea să fie evenimentul hotărâtor şi se ruga din suflet ca Lucius să aibă înţelepciune şi pentru pace în Iudeea.

Hotep răspunse la o bătaie în uşă şi îl primi pe preparatorul lui Doros, Florian. Cuza aflase acest sclav eliberat şi fost învăţăcel în Grecia, cunoscător rafinat al limbajului şi al artei.

Claudia îl prezentă lui Lucius, insistând asupra competenţelor acestuia în calitate de profesor, care îl impresionară fără doar şi poate pe soţul ei. Lucius era cu gândul la multe în zilele acelea şi îl primi neîntârziat pe Florian ca preparator pentru fiul său.

„Să aveţi o dimineaţă frumoasă, doamnă Claudia", salută Florian înclinând din cap, în semn de respect. „E micul meu învăţăcel pregătit pentru azi?"

Doros, gata îmbrăcat, ieşi din cămăruţa lui. „Sunt gata, Profesore."

Făcând încă o plecăciune uşoară către Claudia, Florian zâmbi elevului său după care ieşiră amândoi din cameră.

„Ce-o să-nveţe băiatul azi, Domina?" întrebă Hotep.

„Doros e foarte isteț. Au făcut progrese la poezia greacă." Din fericire, Lucius nu punea întrebări despre timpul petrecut cu studiul zeităților Romei.

Lucius avea probleme în Samaria. Era un oraș situat în partea de nord a provinciei, populat cu ceea ce evreii considerau a fi oameni amestecați—evrei care mai demult se amestecaseră prin căsătorie cu păgânii de pe pământul acela. Existau multe diferențe religioase între cele două popoare și el era pregătit pentru orice în privința lor.

Sfătuitorii îi spuseră că samaritenii recunoșteau doar primele cinci cărți ale lui Moise ca fiind Scriptura adevărată, ignorând orice alte cărți evreiești scrise, inclusiv Psalmii. Construiseră un templu pe propriul lor munte sfânt, Muntele Garizim, care însă fusese distrus și nu mai fusese reconstruit de peste un secol. Cu toate acestea, Muntele Garizim, era în continuare muntele lor sfânt și sărbătoreau Paștele lor în acest loc.

Acum apăruse un bărbat ce pretindea a fi mult așteptatul Mesia. Lucius aflase că acesta cita un pasaj din Scriptură care spunea că „Domnul Dumnezeul tău îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un proroc ca mine: să ascultați de el!"

Lucius vedea acest lucru ca pe o nenorocire. Samaritenii îl acceptau pe bărbatul acesta așa cum profețise Moise. Numeroase rapoarte ajungeau în Cezareea despre mulțimi de oameni care îl urmau pe profet. El le-a promis că va scoate din pământ vasele sfinte ale chivotului legii, susținând că fuseseră ascunse de Moise într-o peșteră din munte.

Când Lucius își consultă sfătuitorii, află că mulțimi uriașe de samariteni îl aclamau pe acel bărbat ca pe izbăvitorul lor, care le va reclădi templul pe Muntele Garizim. Guvernatorul știa că nu avea nevoie de un număr impresionant de bărbați care să urmeze un profet fals. Oamenii care îl informau îi dezvăluiseră că Moise nici măcar nu ajunsese vreodată în apropiere de Garizim și că, astfel, nu avea cum să fi ascuns ceva. În mod limpede, acest lucru nu era luat în calcul de samaritenii vrăjiți care îl urmau orbește pe acest înșelător.

S-a stabilit o dată pentru adunarea samaritenilor în satul Tirathana, aproape de poalele muntelui Garizim. Lucius aflase că profetul făcuse o chemare la arme. Muntele era traversat de un drum important din Palestina, ruta de la Ierusalim la Galileea, şi o masă de oameni înarmaţi era în stare de orice. Trebuia să treacă la acţiune fără întârziere.

Alese două detaşamente de infanterişti înarmaţi până în dinţi şi jumătate din cavalerie, în fruntea cărora porni spre Samaria. Îşi chemă şi trupele aliate din Ierusalim, ştiind că în acest grup pestriţ de oameni recrutaţi din alte teritorii se numărau şi samariteni. Se gândea că poate aceştia vor împiedica gloata înarmată să se lupte cu propriii semeni.

Pe drumul către locul acela, alături de trupele lui, Lucius realiză că era pentru prima oară când se confrunta cu o posibilă rezistenţă armată, în toţi cei zece ani ca prefect al Iudeii. Avusese de-a face cu mulţimi furioase, dar niciodată cu una gata de luptă.

Se gândea să facă apel la superiorul său, Lucius Vitellius, proaspăt numitul guvernator al Siriei. Folosind tehnici de negociere iscusite, Vitellius rezolvase şi alte probleme fără nicio picătură de sânge roman. Ceea ce îl contraria pe Lucius era faptul că mâna dreaptă a lui Vitellius în negocieri era nimeni altul decât Irod Antipa, care fusese convocat deoarece vorbea aramaica. Nedorind să arate vreo slăbiciune, Lucius se gândi că putea aplana şi singur tulburarea din Samaria.

Dând pinteni calului, ajunse cu trupele în ziua de dinaintea adunării ce fusese stabilită pe muntele Garizim. Heraldul suflă în trompetă ca să atragă atenţia mulţimii. Apoi Lucius le strigă. „Dacă sunteţi într-un pelerinaj religios, nu vă trebuie arme. Lăsaţi armele jos, imediat."

Fu întâmpinat cu vorbe jignitoare şi cu strigăte mânioase. Oare gloata credea că trebuia să se apere de trupele romane?

Le strigă iar. „N-o să vi se întâmple nimic rău dacă puneţi jos armele. Vă aflaţi în primejdia de a comite trădare şi de strângerea unei armate ilegale."

Falsul profet le strigă oamenilor: „Armata noastră va ieşi învingătoare! Alungaţi-i pe aceşti păgâni romani de pe muntele nostru sfânt!"

Trupele romane fură luate prin surprindere de sălbăticia fulgerătoare a atacului. Lucius nu se aşteptase să nu îi fie ascultat ordinul. Dintr-o dată săbiile se încrucişară şi se auziră strigăte de durere în timpul atacului samaritenilor asupra soldaţilor. Luat pe nepregătite, Lucius le comandă oamenilor să lupte şi el însuşi scoase sabia romană. Făcu apoi semn cavaleriei şi infanteriei să înainteze cu repeziciune. După o luptă aprigă şi multe victime de ambele părţi, soldaţii romani ieşiră învingători. Ultimii samariteni fură puşi pe fugă şi, chiar dacă unii au scăpat, mulţi au fost prinşi.

Lucius a declarat legea marţială şi a alcătuit un tribunal. S-a aplicat legea fără întârziere cu moartea prin sabie a căpeteniilor şi a falsului profet. Se pusese capăt revoltei.

Privind cum sentinţele erau executate de oamenii săi, Lucius nu putea să nu compare acest profet şi pe adepţii lui cu urmaşii lui Isus în care credea Claudia. Atunci nu fusese nicio revoltă cu armele în mâini, nici vreo ameninţare la adresa Romei, numai pizma preoţilor evrei.

Pe drumul de întoarcere în Cezareea alături de ce rămăsese din trupele sale, Lucius se simţea triumfător. Înfruntase rebeliunea unor oameni înarmaţi căreia îi pusese capăt. În timp ce mergea, concepu în minte o scrisoare pentru Tiberius, în care îi descria în amănunt conflictul şi modul în care acţionase. Era convins că împăratul va fi de acord că făcuse singurul lucru cu putinţă, având în vedere atacul samaritenilor asupra oamenilor săi.

Scrisoarea fu trimisă şi Lucius aştepta nerăbdător să cineze cu soţia şi cu fiul său şi să le spună ce făcuse în acele împrejurări.

44

În timp ce Claudia îşi asculta soţul povestind scena care a condus la luptă şi la încleştarea forţelor ce a urmat, inima îi bătea cu putere în piept. Lucius putea fi ucis.

„Sunt convinsă c-ai făcut ce trebuia să faci, Lucius. N-ar fi împăratul de acord cu felul în care ai procedat în această rebeliune?"

„Ar trebui. N-am vrut lupta şi le-am zis că, dacă lasă armele, nu li se va întâmpla nimic rău. N-au vrut să asculte şi din moment ce au atacat primii, n-am avut de ales decât să luptăm."

„Au fost mulţi soldaţi, Pater?" Doros era captivat de povestea bătăliei şi mândru de tatăl său că ieşise învingător în faţa duşmanului.

„Da, fiule, au fost mulţi. De fapt, am fost depăşiţi ca număr, numai că trupele mele au fost mai bine antrenate în luptă. Sper ca samaritenii să aprecieze până la urmă c-au fost scăpaţi de profetul acela fals, care i-a înşelat."

Claudia se lăsă cuprinsă de o pace sufletească. Totul se terminase şi Lucius era în viaţă. O scrisoare fusese trimisă împăratului.

Ea devenise mai credincioasă şi acest lucru o susţinea în momentele grele. Doros, datorită faptului că Isus îi vindecase piciorul, crezuse în el de când era mic. Sfătuit de mamă să fie prevăzător, nu mai aducea vorba de faţă cu tatăl său.

Claudia îi ceru lui Hotep să mai pună o pătură pe pat, răceala iernii din palatul de lângă mare băgându-i frigul în oase.

O lună mai târziu, în timp ce servea cina împreună cu Claudia şi Doros, Lucius era informat că un trimis special, pe

nume Marcellus, aştepta să îi vorbească. El aducea un mesaj de la guvernatorul Siriei.

Lucius se ridică de la masă şi spuse robului că se va întâlni cu acesta în cabinet. Se aplecă să atingă obrazul Claudiei. „Am tot încercat să aranjez o întâlnire, o întrevedere de stat. Pesemne ăsta-i răspunsul. Ai grijă de băiat, eu voi întârzia mai mult."

Ea îl luă pe Doros de mână şi urcară împreună scările. Doros, la cei nouă ani ai săi, se împotrivise cu câteva luni înainte ideii de a avea o dădacă. „Nu-s un ţânc, Mater. N-am nevoie de dădacă. Pot dormi şi singur."

Hotep fusese mutată iar în camerele din palat destinate servitorilor şi venea în camera Claudiei dimineaţa să aibă grijă de stăpâna ei.

Claudia făcea pregătiri pentru alte camere lângă ale sale, pe care Doros să le împartă cu un rob tânăr, pe nume Otho. Lucius credea că sosise momentul ca fiul lui să aibă propriul servitor. Mamei îi venea greu să îl lase, însă Doros părea să crească atât de repede, chiar sub ochii ei.

După ce ură copilului noapte bună şi îl lăsă în grija lui Otho, se întoarse în apartamentul ei unde o aştepta Hotep.

„Domina, în palat se vorbeşte pe la colţuri despre mesagerul ce a venit. Nu-i unul oarecare. E foarte înfumurat, poate-i vreun senator?"

„Nu ştiu, Hotep. Soţul meu a vrut o întâlnire cu guvernatorul Siriei şi poate despre asta e vorba." Îi ură şi lui Hotep noapte bună şi, plimbându-se prin cameră, luă în treacăt oglinda de aramă şi îşi studie chipul în ea. Era o nobilă romană cu un copil, la aproape douăzeci şi şapte de ani. Anii lăsaseră urme pe chipul ei; grijile din pricina a tot felul de incidente în Ierusalim şi a felului în care Lucius le tratase. Apoi izbucnise revolta în Samaria. Erau zile când se simţea mai înaintată în ani decât era, chiar dacă îşi păstrase silueta şi se bucura de dragostea soţului. La ceasul acela nu putea fi decât recunoscătoare pentru acest lucru.

După ce Hotep îi dori la rându-i o noapte bună şi plecă, se duse la fereastră şi ascultă zgomotele făcute de valurile ce se spărgeau de dig. Explozia şi susurul necontenit ale fiecărui val care se spulbera îi păreau veşnice. Se rezemă de fereastră şi trase în piept aerul pătrunzător al mării.

Era tot acolo când auzi ușa deschizându-se și închizându-se încet. Se întoarse zâmbitoare să își întâmpine soțul, dar o singură privire la fața acestuia îi împietri inima. El avea fața palidă și părea profund afectat. Se mișca de parcă era pe altă lume și când ajunse lângă el, Claudia văzu că aproape se prăbușea.

„Lucius, ce s-a-ntâmplat?"

„Sunt chemat la Roma. Sinedriul din Samaria m-a acuzat oficial de un masacru neîntemeiat al conaționalilor săi pe muntele Garizim, din provincia mea. Au declarat că mulțimea adunată n-avea gând de răzvrătire împotriva Romei, erau acolo ca simpli refugiați din calea violențelor mele. Mai mult, sinedriul și-a arătat supunerea față de împărat."

„Ce? Dar nu-i adevărat, Lucius. Nu asta s-a petrecut."

El dădu din cap. „Nu, n-a fost așa, dar trebuie să dau seamă de cele întâmplate înaintea împăratului. Vitellius e superiorul meu, mi-ar fi putut audia cauza s-o judece, dar, dintr-un motiv anume, a trimis cazul lui Tiberius. Trebuie să mă apăr în fața unei delegații de samariteni care vor merge la Roma ca *accusatores*."

Claudia simți un fior coborându-i pe spate. De asta se temea de multă vreme și până la urmă se întâmpla.

Lucius continuă: „Mesagerul, Marcellus, nu-i altul decât înlocuitorul meu. Va servi ca guvernator ad-interim în absența mea", îi explică el, apoi râse aspru. „Urmează să petrec săptămâna ce vine făcându-i cunoscute obligațiile postului meu. Vitellius însuși va ajunge în ultima parte a lui decembrie să îi dea o mână de ajutor la noile îndatoriri."

„Cât timp ți-au dat?"

El își trecu mâna pe ceafă. „E iarnă și nu-s vase care să meargă la Roma. Va trebui să facem drumul pe uscat, prin Antiohia. Mi s-au dat trei luni ca să fac călătoria."

Se ridică deodată cu ochii fulgerând de mânie. „A avut cutezanța să-mi spună că speră că nu-mi voi amâna călătoria și că n-o să am nevoie de pază! Ce crede că am de gând să fac?"

Claudiei îi veniră lacrimi în ochi pe care se luptă să și le țină. „Ești arestat?"

El se lăsă iar de spate. „Nu, dar s-ar putea să fiu. E capăt de drum pentru mine aici, Claudia. Știu că n-o să mă-ntorc în calitate de

guvernator. Nădăjduiesc numai să-i pot convinge pe judecătorii lui Tiberius de adevărul celor întâmplate cu samaritenii."

„Marcellus mai e în palat?"

„Da, i-am oferit camere, la fel şi însoţitorilor. Mâine o să-ncep să-l pun la curent cu îndatoririle mele de guvernator."

„Ştii ce anume ţi-a adus asta pe cap?" Se aşezară pe un mic divan în alcovul unde ea îl conduse.

„Sinodul samaritean a fost scandalizat de execuţiile care au fost după înăbuşirea rebeliunii", zise el dând din mână şi vorbind pe un ton sarcastic. Pesemne nebunii-şi plâng marele profet care urma să-i ducă spre victoria împotriva Imperiului Roman."

Claudia înţelese că Sinodul samaritean era asemănător sanhedrinului evreiesc, cel care făcea legea la evrei. Astfel, ei aveau putere absolută asupra poporului. De asemenea, aveau autoritatea de a-l provoca pe Lucius în această privinţă.

„Ţi-a spus Marcellus asta?"

El dădu din cap şi începu a-şi scoate uniforma. „Nu el, ci tribunul meu—îl ştie pe unul din servitorii lui Vitellius. Lucraseră împreună cândva. A izbutit să strângă nişte informaţii pentru mine. Nu ştiu cum, dar ştia unele lucruri înaintea mea. Se pare că Irod se lăuda lui Vitellius că nu înţelegeam evreii ca el. Servitorul mi-a dezvăluit şi că Tiberius îi ceruse lui Vitellius să stea cu ochii pe mişcările mele din Iudeea."

Aşadar, Tiberius nu uitase de Lucius. Avusese iscoade care duceau repede veşti împăratului despre tot ce se petrecea în Iudeea? Claudia nu era surprinsă. Îl crezuse pe împărat rupt de realitate, din vreme ce stătea în Capri, dar trebuia să îşi fi dat seama. Bunicul ei, Augustus, era la fel. Puţine lucruri se întâmplau fără ştirea lui în vastul imperiu, de la magistratul cu rangul cel mai înalt până la ţăranul cel mai sărac.

După ce Lucius se dezbrăcă şi se întinse istovit pe pat, ea puse braţul pe pieptul lui şi el i-l acoperi cu mâna. „Când ajungem pe drumul spre Roma, vreau să mergi cu Doros la Villa Ponti. Lucrul cel mai rău care ar trebui să se-ntâmple e să mi se ia rangul şi să fiu eliberat din slujba împăratului."

Claudia era sigură că el îi putea simţi inima bătând nebuneşte când îşi puse capul pe umărul lui. „Ăsta-i într-adevăr lucrul cel mai rău, Lucius?"

„N-am făcut nimic să merit moartea, iubita mea. De asta-s convins. Cred că-mi pot apăra cauza cu succes dinaintea împăratului", mărturisi el păstrând un moment de tăcere, apoi înjură în barbă. „E straniu cum lucrul cu care evreii ameninţau ani de zile că-l vor face, a fost dus la bun sfârşit chiar de rivalii lor pe care-i urăsc."

Mâna lui se strânse pe braţul ei. „Sunt lucruri de care trebuie să mă ocup, înainte de a preda postul lui Marcellus. Mâine dimineaţă, la prima oră, vreau să te duci în cabinetul meu şi să iei de acolo toate rapoartele pe care Marcellus n-ar trebui să le vadă. Ajutorul meu, Vitus, o să te ajute. Am vorbit cu el în seara asta. Ştie ce trebuie distrus. O să-l ţin ocupat pe noul guvernator dimineaţă şi tribunul se va asigura că oamenii lui vor sta pe lângă noi."

„Voi face tot ce-mi spui."

„După ce termini, pune servitorii să împacheteze orice daruri am primit de-a lungul anilor şi orice alt lucru care poate fi transportat şi pe care doreşti să-l păstrezi. Voi pregăti câteva trăsuri pentru transport. Va trebui să trimitem vorbă la Ierusalim să le cerem servitorilor să împacheteze ce mai avem acolo. Vom părăsi locul ăsta peste o săptămână."

„Mă va ajuta Ioana. Îi trimit vorbă ce să pună. Dormi acum, Lucius al meu. Vom trece împreună prin asta şi ăsta-i lucrul cel mai important. O să fac dimineaţă ce ai cerut."

El murmură ceva şi apoi ea îl auzi sforăind încet, doborât de truda zilei. Ea stătu în pat fără somn multe ceasuri, cu mintea la tot ce îi aştepta şi la ce trebuia să facă mai întâi.

45

Claudia şi Lucius se treziră înainte de venirea zorilor. Ea se îmbrăcă în grabă şi Lucius se duse în apartamentul lui ca să îşi ia hainele şi să se ocupe de nişte papirusuri pe care le ţinea acolo. Claudia coborî scările fără zgomot şi se duse în cabinetul soţului, întrebându-se ce anume să caute, dar îl găsi acolo pe Vitus care căuta deja documente acuzatoare în masa de scris şi pe rafturi. După cum arătau lucrurile, el petrecuse toată noaptea acolo.

„Domina, am pus în coşul acela hârtiile pe care le-a cerut stăpânul." El arătă spre un coş împletit, mare, cu două mânere.

Claudia începu să facă ordine în cabinet ca să nu se vadă că fusese răscolit.

Hotep veni în grabă şi, văzându-şi stăpâna la muncă, plescăi din limbă a mustrare. „Asta-i treabă de roabă, Domina. Odihniţi-vă până termin eu aici." O conduse pe Claudia la un scaun aflat pe aproape.

„Vitus, Hotep, cum o să scăpăm de documentele astea?" Claudia era îngrozită la gândul că Marcellus venea şi descoperea ce făceau.

Hotep scoase un cearceaf mare de in pe care îl adusese cu ea, îl mototoli şi îl puse grămadă peste conţinutul coşului. Vitus luă coşul pe sus şi îi zâmbi cu înţeles. „Trebuie să duc rufăria la spălătorie, Domina."

Claudia îi răspunse cu un zâmbet şi îi felicită în sinea ei pentru inventivitatea lor. „Vin cu tine, Vitus."

Cei trei complotişti se asigurară că biroul arăta neatins, apoi o luară pe culoarul întunecos ce ducea la bucătărie. Aproape ajunseră la destinaţie când auziră deodată o voce dinapoia lor.

„Sunteţi matinală, doamnă Claudia."

Inima ei bătu mai repede. Era guvernatorul cel nou, Marcellus.

„La fel şi dumneavoastră, domnule."

„M-am gândit să văd grădina. Am obiceiul să mă plimb pe acolo dimineaţa, înainte de micul dejun."

Ea înclină politicoasă din cap. „Atunci nu vreau să vă reţin."

Vitus stătea cu coşul în braţe, iar Claudia se întoarse către el, sperând că ordinul ei va suna ca o expediere obişnuită. „Va trebui să-mi aduci rufele înapoi în după-amiaza asta, Vitus, şi vezi să fie servitorii harnici."

Vitus dădu supus din cap. „O să lucrăm repede, Domina", răspunse şi se depărtă grăbit cu coşul.

Văzând că Marcellus nu mai acorda atenţie robului care pleca, Claudia nu îşi mai ţinu răsuflarea şi îi zâmbi liniştită. „Soţul meu mi-a vorbit aseară despre călătoria noastră ce nu suferă amânare. Am multe de făcut să-mi pregătesc casa şi servitorii şi să împachetez lucrurile."

El păru a nu se simţi în largul lui. „Ah, da, îmi închipui că aşa-i. Iertaţi-mă că vă reţin." El îşi continuă drumul către grădină. După plecarea lui, ea se duse degrabă la bucătărie. Într-o cameră separată, unde servitorii aveau un foc aprins, Vitus arunca papirusurile în flăcări cât de iute putea.

„A fost cât pe-aci, Vitus. Mă temeam că se va uita în coş."

El zâmbi. „Niciun bărbat nu vrea să-şi bage nasul în rufele murdare, Domina."

„Îţi mulţumesc, Vitus, că eşti loial soţului meu şi mie. Nu s-ar descurca fără tine. Ce-o să faci acum, după plecarea noastră?" Ea ştia că era un sclav eliberat, nu era legat de Lucius. El mai aruncă nişte legăturici de papirusuri în foc.

„Ah, Domina, dar eu vin cu domniile voastre."

Ea rezistă pornirii de a-l strânge în braţe. Păstră distanţa şi făcu doar semn din cap. „"Îţi mulţumesc, Vitus, avem nevoie de tine."

Claudia se întoarse împreună cu Hotep la apartament. „Adu-mi o tăblie şi o peniţă, Hotep. Trebuie să trimit un mesaj pentru doamna Ioana."

Fiind iarnă, îi vor trebui palla ei grea din lână şi papucii de călătorie cu tălpi de plută. Iernile din Iudeea nu erau lipsite de zăpadă şi adesea era ger mare. Claudia se cutremura la gândul

de a o porni la drum în perioada aceea a anului, având şi câteva căruţe pline.

Fu trimis un mesager la Ierusalim să ducă scrisoarea în care vorbea despre lucrurile de care avea nevoie şi în care îşi lua rămas-bun de la Ioana şi de la credincioşii din palat cărora le transmitea cele bune.

Privind în sus, la lumina soarelui care se strecura pe geam, se gândi la prima oară când auzise de rabinul care vindeca, la prima dată când îl auzise vorbind şi la momentul în care devenise altă persoană, cel în care cu doar o atingere uşoară un picior diform se transformase într-unul normal şi sănătos. Faptul că era o romană nu contase pentru Isus.

Credinţa de copil a lui Doros se clătinase la aflarea modului în care Isus murise. Cu timpul, Claudia l-a ajutat cu răbdare să vadă planul veşnic al lui Dumnezeu, ca nu cumva fiul să îşi urască tatăl pentru ce făcuse. Credinţa ei de zi cu zi şi cunoaşterea realităţii că Isus trăia din nou au reîntărit credinţa fiului său.

Ea tot mai simţea o strângere de inimă când îşi amintea ziua când Domnul fusese judecat. Urletele mulţimii îi răsunau încă în urechi în timp ce oamenii îi cereau sângele—aceeaşi mulţime care striga osanale că era Mesia cu numai câteva zile înainte. Îi dezamăgise că nu scosese sabia şi nu îi pornise împotriva Romei? Voiau un rege învingător, şi el venise ca un rob, dându-şi viaţa pentru toţi. Înfruntase moartea şi se întorsese, triumfător în trupul înviat. Chiar şi în clipa aceea, gândindu-se la Domnul ei, bucuria îi umplea inima. Indiferent ce urma să se întâmple în Roma, chiar dacă va trebui să moară alături de Lucius, avea speranţa de care toţi credincioşii se agăţau—cea a raiului şi a prezenţei Domnului lor. Acea speranţă şi forţa prezenţei lui o vor susţine pe drumul lung către Roma şi către orice îi aştepta acolo. Nu se temea pentru sine, ci, din dragostea ei de mamă, se temea pentru micul ei fiu. Apoi lăsă capul în jos şi ceru iertare că nu avea încredere. Fiul Mariei, Isus, nu a fost cruţat şi Claudia nu putea decât să îl pună pe Doros în mâinile Domnului ei... şi să lase totul în seama lui.

46

Lucius desfăşură o hartă şi-i arătă Claudiei drumul care îi va duce prin Asia Mică şi prin Grecia. „Platoul anatolian ne-ar putea pune la încercare. Dacă plouă mult, am putea fi nevoiţi să umblăm prin noroaie", o pregăti el, iar după aceea îi arătă trecătoarea numită Porţile Ciliciene. „Dacă sunt zăpezi acolo, am putea întârzia câteva zile până se curăţă drumul."

„Nu putem aştepta undeva până-i vreme bună?" Deja se vedea rătăcită cu trăsura pe o furtună foarte rece de zăpadă.

El dădu din cap. „Scrisoarea lui Vitellius va fi în mâinile împăratului până la sfârşitul anului, în doar patruzeci de zile la viteza mesagerilor noştri. N-avem altă alegere decât să-ncercăm să ajungem la Roma cât mai curând posibil."

„Sunt sigură că ai dreptate, Lucius. Ce distanţă anume trebuie să parcurgem până la Roma?"

El strânse harta. „Aproape trei mii de kilometri."

Ea îşi ţinu respiraţia. „Atunci mă voi ruga pentru o călătorie sigură şi rapidă."

Claudia îl găsi pe Marcellus aşa cum i-l descrisese Hotep, înfumurat şi lipsit de răbdare. Îl înlăturase pe soţul ei din post ca şi cum ar lua din cale un copil neastâmpărat. Se mira cum de reuşise Lucius să îşi ţină cumpătul, dar ştia că făcea tot ce îi stătea în putinţă ca să pară eficient şi capabil în ochii celui care îl credea tocmai opusul.

Când veni ziua plecării, Lucius era mai mult decât pregătit să lase toată Iudeea în urmă. Să se descurce Marcellus cu

Caiafa şi cu Sanhedrinul şi cu preoţii plini de sine şi cu aere de superioritate.

Claudia se asigura că Doros era îmbrăcat cu haine călduroase. Micul ei fiu aproape dansa de bucurie.

Hotep îi dădu câte ceva de făcut să îşi ocupe timpul. Un copil de nouă ani nu avea habar de pericolele pe care le aveau de înfruntat, nici de vremea prin care vor trebui să călătorească.

Lucius avea o *diploma*, scrisoarea lui oficială de prezentare, care îl scutea de vămile obişnuite, de taxele de drum, de plăţi şi obligaţii. Le asigura şi cazare la hanurile situate la fiecare patruzeci de kilometri şi cai odihniţi de la un popas la următorul. De asemenea, un detaşament de soldaţi călare îi va escorta pe drum.

Călătoria până în Antiohia a fost făcută în timp record, având o vreme destul de blândă. Lanţul muntos Taurus se dovedi mai anevoios şi se înveliră în haine groase ca să se apere de frig, în lupta cu zloata şi cu zăpada înainte să ajungă la Tars.

Doros obosise să privească peisajul sau să studieze, aşa că Claudia încerca să îşi amintească unele din istorisirile pe care le auzise din gura lui Isus şi le împărtăşi fiului.

Furtunile se abătură peste oamenii care îi însoţeau şi Claudia era recunoscătoare că soţul ei fusese prevăzător. Ştiind ce urmau să înfrunte în privinţa vremii, Lucius poruncise ca prelatele trăsurilor care de obicei erau făcute dintr-o pânză groasă să fie înlocuite cu acoperişuri trainice din lemn. Tâmplarii lucraseră zi şi noapte ca să le termine la timp.

Când Lucius află că trecătoarea de la Porţile Ciliciene era îndrepte din pricina zăpezilor abundente, aşteptară în Tars să se deschidă vremea. Apoi, cu fiecare kilometru înaintară cu anevoie prin trecătoare până ajunseră la culme, apoi începură coborârea.

Drumul, care fusese folosit de garnizoana imperială romană, îi duse prin Asia Mică, la Filipi, apoi spre vest prin Grecia, în direcţia Mării Adriatice. La urmă, o luară spre nordul peninsulei, în ultima etapă a călătoriei lor spre Roma.

Când se apropiară de destinaţie, Claudia observă o schimbare în atitudinea soţului. O expresie speriată în ochi şi umerii căzuţi trădau frica de ce avea de înfruntat la curtea lui Tiberius. Fusese atât de sigur de nevinovăţia lui şi îşi pregătise apărarea în

amănunt, dar, cu toate astea, părea sub spectrul unei fatalități amenințătoare.

Când ea deschise subiectul despre proces, el privi în gol și clătină încet din cap. „Mă tem că totu-i pierdut", murmură el, trimițând un fior de teamă în inima ei. Se gândea el oare la sinucidere?

Într-o seară se puse lângă ea și, cum erau singuri, îi împărtăși până la urmă gândurile lui. „Trebuie să știi, dragostea mea, că dacă sunt găsit vinovat de neglijare a datoriei sau mai rău, mi-aș putea pierde nu doar viața, ci toată avuția mea ar putea fi confiscată. Ți-am spus de vila din Vienne unde ai să fii în siguranță împreună cu băiatul. Dar mai e o cale", continuă el, de data aceasta ezitând, nevoind să o privească.

„Știu la ce te gândești, Lucius. Dar dacă-ți iei viața nu rezolvi problema. Ne-ai putea abandona pe mine și pe fiul tău într-un asemenea mod?"

„Claudia, nu știu ce mă așteaptă la Roma. Dacă mă sinucid, după legea romană poți moșteni tot ce am fără să cazi în dizgrație. Tu și Doros ați avea o casă asigurată."

Ea se agăță de el. „Voi merge unde trebuie să-l protejez pe fiul nostru, dar nu ne lăsa în felul ăsta. Dumnezeul meu te poate păzi."

„E zeul tău, Claudia. Eu sunt acela care l-am trimis pe fiul lui Dumnezeu la moarte în modul cel mai crud plăsmuit de Roma. Ce milă să-mi arate după o asemenea faptă? Poate asta-i dreptatea zeului tău, viața mea pentru viața fiului său."

„Oh, Lucius, el nu-i un Dumnezeu răzbunător. E un Dumnezeu al iertării. Isus a vorbit de asta de multe ori. Moartea lui Isus făcea parte dintr-un plan mai mare. Ai fost iertat pentru ce ai făcut fiindcă, fără a ști, l-ai ajutat pe Dumnezeu să ducă planul la îndeplinire."

„Ce fel de zeu își lasă fiul să moară așa?"

„Un Dumnezeu care ne iubește din tot sufletul și care a pregătit o cale pentru noi să fim iertați și să fim cu el în cer într-o zi. Toți cei care-și pun nădejdea în numele lui Isus sunt iertați de păcatele lor. Trebuie doar să ceri."

El se trase de lângă ea și se ridică. „Aproape m-ai convins, dar nu pot împăca tot ce știu cu ce-mi spui tu."

Vocea ei era blândă, rugătoare. „De fiecare dată când văd piciorul fiului nostru, îmi aduc aminte de îndurarea şi iertarea lui."

Când el o privi, ochii lui luceau de la o durere interioară şi, luptându-se cu chinul, ieşi în noapte.

Claudia nu putu decât să se lase pe genunchi şi să se roage din toată inima.

Lucius se întoarse mai târziu în seara aceea şi, hohotind de plâns, ea fugi în braţele lui. El o ţinu strâns, sărutându-i pleoapele şi apoi buzele. Îi şterse lacrimile cu degetele. „Nu te teme, soţia inimii mele."

„Ai luat o hotărâre." Nu era o întrebare.

„Da, iubito. Nu ştiu cum aş fi rezistat în Iudeea aceşti ultimi zece ani fără tine. De dragul tău şi al fiului nostru, o să-mi prezint cazul şi o să-mi pun nădejdea în mila împăratului. Vila mea e-n drum. Vă las pe tine şi pe Doros acolo. Dacă am câştig de cauză, sunt speranţe pentru altă misiune. Dacă pierd tot şi scap cu viaţă, vom merge la Vienne. Dacă tu şi Doros trebuie să mergeţi singuri la Vienne, Vitus o să vă ducă în siguranţă acolo, în locul meu."

Ea se prăbuşi la pieptul lui. Speranţa nu murise. „Va fi bine să avem o casă a noastră până la urmă."

La popas serviră un mic dejun compus din chifle calde de pâine albă, pere şi mere feliate, brânză de capră şi cidru cald de mere. Apoi, cu Lucius călare în frunte, însoţit de oamenii săi, îşi continuară călătoria spre regiunea muntoasă San Marino şi spre Villa Ponti.

47

Vila nu părea schimbată după cei zece ani în care ei fuseseră în Iudeea. Pe trepte îi aşteptau, Marcus, Rufina şi, spre bucuria şi surprinderea Claudiei, Medina!

Lucius, care îl lăsase pe Doros să meargă pe cal cu el pe ultimii câţiva kilometri, îl lăsă pe băiat jos şi apoi dădu calul unuia dintre soldaţi. O ajută pe Claudia să coboare din trăsură. Florian şi Vitus îşi întindeau picioarele, odată coborâţi din a doua trăsură.

Doros studie casa şi, fiindcă fusese crescut într-un palat, se încruntă. „Nu-i foarte mare, aşa-i Mater?"

Ea râse. „E destul de mare pentru noi, Doros. Şi e casa noastră."

Marcus făcu o plecăciune în faţa lui Lucius. „Bine aţi venit acasă, Excelenţă. A trecut multă vreme."

„Mă bucur să te revăd, Marcus", veni răspunsul lui. Apoi privi în jur. „Unde-i Alba?"

Marcus lăsă capul în jos. „A fost tare bolnavă, stăpâne. A murit acum două săptămâni", zise el şi se întoarse către Medina. „Ea a avut grijă de Alba în ultimele ei zile."

Lucius făcu semn din cap femeii în vârstă. „Am auzit despre tine de la soţia mea. Sunt recunoscător pentru bunătatea cu Alba a fost doica mea în copilărie."

Claudia păşi înainte şi îmbrăţişă fosta servitoare. „Oh, Medina, mă bucur nespus să te văd", spuse ea, cu vocea gâtuită. „Povesteşte-mi despre bunica."

„Înainte să moară, mi-a cerut să-ţi transmit dragostea ei şi îi părea rău că nu-şi putea vedea strănepotul."

Claudia trase o gură bună de aer, apoi îi dădu drumul. „Speram să fie vreo cale să o văd în toţi anii aceştia, dar mi-a spus când am plecat să n-am nădejdea asta. Eram prea departe."

Trăsurile fură descărcate şi duse într-un loc deschis de lângă grajd. Lucius le mulţumi oamenilor pentru serviciul oferit, salutându-l pe fiecare personal şi îi lăsă liberi să se întoarcă la garnizoana din Roma.

Simţind deodată oboseala mare după lunga călătorie, Claudia urcă la apartamentul stăpânilor urmată de Hotep. În timp ce fata îi pregătea baia, ea se aşeză la o fereastră ce dădea spre livadă. Să vadă cele trei siluete, una înaltă, una uşor adusă de spate şi un băiat care se plimbau printre pomi, avu un sentiment de pace. Acela va fi un loc bun pentru creşterea lui Doros.

Se odihniră două zile, dar în a treia dimineaţă Claudia îl găsi pe Lucius pregătindu-şi documentele pentru proces şi pe Vitus care le punea într-un săculeţ. Erau 243 de kilometri până la Roma, un drum de trei zile şi jumătate. Chiar şi aşa, Lucius şi Vitus trebuiau să dea pinteni cailor să îl facă în timpul acela. Lucius îşi îndrăgea calul şi Claudia ştia cât putea cere de la animal într-o singură zi.

Vitus ieşi discret din camera de lucru, iar Lucius o strânse la piept. „Am implorat zeii să aibă îndurare de mine, dar Tiberius e imprevizibil. Sper numai să pot dovedi că am făcut ce oricare alt prefect ar fi făcut în locul meu."

„Fie ca minciunile scoase de Sinedriul samaritean să fie date pe faţă. Ai făcut ce trebuia."

„Te-am convins pe tine, dragostea mea, dar mă rog ca şi împăratul să vadă lucrurile la fel ca tine."

Ea îi simţi bătaia năvalnică a inimii şi, ridicând ochii la chipul lui, îi văzu temerea şi nesiguranţa. „Mă voi ruga la Dumnezeul în care cred şi pentru siguranţa ta, iubirea mea."

O dezlipi cu greu de el şi luă săculeţul. „Trebuie să plec. Vitus aduce caii."

Doros, văzându-l plecând de la vilă, fugi şi tatăl îl prinse în braţe.

„Trebuie să ai grijă de mama ta cât sunt plecat, fiule. O să aibă nevoie de tine."

Bătu uşor umărul băiatului şi, cu o ultimă privire la Claudia, urcă pe cal.

Claudia îşi stăpâni lacrimile, privind în urma călăreţilor care se îndepărtau.

În ceasurile târzii ale după-amiezei, la începutul celei de-a doua săptămâni, un zgomot de copite pe drumul ce ducea spre vilă o făcu pe Claudia să iasă degrabă, ca să îi vadă pe Lucius și pe Vitus descălecând. Arăta obosit, dar foarte fericit și ea alergă în brațele lui.

„Audierea ta dinaintea împăratului trebuie să fi decurs bine."

„N-a fost nicio audiere. Hai înăuntru să-ți povestesc." El puse frâiele calului în mâinile lui Vitus care duse caii la grajd.

Lucius merse cu Claudia în cabinetul său și închise ușa. Din fericire, în momentul acela Doros se afla în livadă cu Marcus și cu pedagogul.

Claudia se întoarse uluită cu fața la soțul ei. „Ce vrei să spui, n-a fost niciun proces?"

„Pe drumul spre Roma am aflat că împăratul stă la o vilă în Misenum, în golful Neapole. Am ales atunci să mergem într-acolo și m-am prezentat prefectului, Naevius Sutorius Macro și am cerut o audiență la împărat. Mi s-a spus că împăratul tocmai murise."

„Oh, Lucius! E mort?"

„Nepotul lui, Gaius, a fost proclamat împărat. Va fi unul iubit de popor fiindcă e din spița lui Germanicus, povesti el apoi se încruntă. Un tânăr ciudat, înalt și subțire, dar cu ochi ce par aproape... goi."

„Atunci cum rămâne cu audierea?"

„Macro mi-a zis că e mai mult ca sigur că n-o să fie una deocamdată, dar va vorbi cu Caligula după ce e confirmat de senat. I-am spus unde eram și apoi am mers să dau onorul lui Tiberius, în timp ce era pregătit pentru funeralii de stat. M-am întors în goana calului cât de repede am putut."

Se aplecă și o sărută, apoi urcă în pas ușor la etaj să se îmbăieze și să se îmbrace.

Mai târziu, în pacea grădinii, Roma părea la mare depărtare. Cu toate astea, Claudia știa că erau ușor de găsit de către împărat. Lucius se bucura de o păsuire, însă pentru câtă vreme? Viitorul ei și al soțului atârna de veștile venite de la Macro și de clemența unui nou împărat.

48

Trecuseră trei săptămâni de când veniseră la vilă. Lucius era în cabinetul său, frunzărind papirusurile pe care le pregătise pentru audierea sa în faţa lui Tiberius. Cu fiecare zi ce trecea, sperau tot mai mult că se va renunţa la judecată ori se va trece cu vederea.

Lui Doros îi plăcea foarte mult să se plimbe prin livadă împreună cu Marcus, atunci când putea scăpa de Florian şi de lecţii.

Claudiei i se umplea inima de bucurie că Lucius era în sfârşit mândru de fiul lui, care părea a se face tot mai înalt cu fiecare ceas. Se bucura din suflet că, în sfârşit, era stăpâna propriei case, iar iubirea dintre ea şi Lucius părea a deveni şi mai mare. Acum o avea şi pe Medina care, spre încântarea Claudiei, devenise credincioasă la rându-i.

Caligula sau Gaius, cum prefera să fie chemat, nu pierdu vremea să se facă plăcut romanilor. A numit luna septembrie după tatăl său, Germanicus, şi a dat foc în public unor documente ce ţineau de procese de dinainte. Lucius era foarte interesat de rechemarea multora ce fuseseră exilaţi din Roma şi de renunţarea la acuzaţiile aduse celor care aşteptau să fie judecaţi pentru ofense aduse lui Tiberius. Lucius era optimist cu privire la şansele ca propriul caz să fie scos din joc.

Claudia şi Lucius au fost invitaţi de către împăratul cel tânăr la un banchet somptuos în onoarea familiilor marcante din rândul cavalerilor, aşa că au făcut călătoria la Roma pentru a participa.

Claudia era îmbrăcată cu hainele cele mai scumpe şi purta pandantivul din aur cu rubin şi cercei din aur. Arăta până în cel mai mic detaliu ca nepoata unui împărat. Lucius îi spusese mai târziu că o văzuse femeia cea mai frumoasă de la banchet.

Caligula îl cunoscu pe Lucius și îi spuse că i-ar plăcea să vorbească amândoi despre Iudeea într-o zi. Ochii lui se plimbaseră asupra Claudiei într-un mod ce o făcu să se simtă stânjenită. La un moment dat, el îi atinse brațul cu mâna și zâmbi cu ochi plini de dorință. Claudia nu luă seama la invitația discretă, păstrând politețea din ton și purtare, dar și discreția. El se îndepărtă brusc de ea și merse la un alt grup. Era foarte nerăbdătoare să plece și să se întoarcă la casa lor.

Trecură două luni și nu mai primiră nicio veste de la împărat. Într-o după-amiază caldă de iunie, Claudia stătea în grădină împreună cu Lucius. El îi povestea iar despre tatăl lui care era foarte des plecat cu trupele și despre mama care era mai preocupată de societatea romană decât de fiul său.

Din copilărie se străduise să facă pe plac tatălui și se înrolase în armata romană de îndată ce ajunsese la vârsta potrivită. Petrecuse ceasuri întregi în marșuri istovitoare și urcase treptat în grad. Se remarcase în campanii și țintea un rang mai mare. Într-o zi norocoasă, Sejanus, un prieten vechi și pe atunci prefect al Romei, trimisese după el.

„Faptul că Sejanus m-a propus ca soț pentru protejata împăratului era ceva aproape de necrezut", îi spuse el, luându-i o frunză din păr în timp ce se plimbau prin livadă. Am fost pe altă lume în clipa când te-am văzut. Orice altă femeie am cunoscut înainte pălea în fața frumuseții tale. Am simțit că zeii m-au fericit peste orice închipuire ca să mi te dea de soție."

„Eu te vedeam nemaipomenit de frumos și m-am simțit ușurată că bărbatul ales pentru mine nu era bătrân și chel!"

Râseră amândoi. Iubirea într-o căsătorie aranjată în societatea romană era o raritate.

În ziua aceea, intimitatea le fu tulburată de Vitus care veni în grabă la ei. „E un mesager de la împărat. Zice că-i grabnic."

Claudiei îi bătea inima nebunește în piept. Merseră repede în atrium să întâmpine soldatul care se vedea limpede că făcuse drumul în goana mare de la Roma. El salută și înmână un pergament lui Lucius. Acesta îl desfăcu și începu a citi cu glas tare:

„Lucius Ponțiu Pilat are prin prezenta poruncă să se prezinte de îndată înaintea Împăratului, Majestatea sa Imperială, Gaius

Cezar, pentru a răspunde unor acuzații aduse împotriva lui de Sanhedrinul din Samaria."

Accusatores sosiseră.

Claudia își înăbuși un strigăt. Ochii lui îi căutau pe ai ei și ea îi văzu frica.

El înfășură pergamentul. „Așadar, se-ntâmplă. Împăratul mă cheamă", zise el și se întoarse către mesager: „Mănâncă ceva și apoi întoarce-te la Roma și spune-i împăratului că-s pe drum."

Soldatul salută și Claudia o chemă pe Medina care conduse mesagerul la bucătărie.

Lucius o luă pe Claudia de mână și merseră în cabinetul lui, închise ușa, apoi o strânse în brațe. Ea ridică ochii la el. „Aveam nădejdea, Lucius, speram și mă rugam să nu fii chemat la Roma de împărat, cel puțin nu pentru judecată."

El o lipi de el. „O să am nevoie de rugăciunile tale la Dumnezeul evreilor, dacă asta te liniștește, pentru audierea în fața împăratului. E tânăr și poate va fi în continuare îngăduitor în primul an de domnie", spuse el și clătină din cap, murmurând: „Nu înțeleg cum de sunt chemat să mi se pună întrebări pentru că mi-am făcut datoria. Orice alt prefect ar fi acționat la fel ca mine pentru a pune capăt unei revolte și încă una cu arme."

„Mă voi ruga în fiecare zi cât timp vei fi plecat, dragostea mea."

El o eliberă din brațele sale și ea se duse grăbită la bucătărie să spună Medinei să pregătească mâncare pentru călătoria bărbaților. Lucius îl chemă pe Vitus care aștepta și începură să adune hârtiile și să le împacheteze.

Claudia merse să își caute băiatul. Doros asculta cu un aer serios în timp ce tatăl îl lămurea că trebuia să facă o călătorie până la Roma. Băiatul își îndreptă umerii. „O să am grijă de Mater în lipsa ta, Pater."

Lucius puse o mână pe umărul băiatului. „Mă voi baza pe tine pentru asta, Doros."

Caii fură aduși și personalul vilei ieși să îi petreacă. Lucius se gândi să meargă de unul singur, numai că Vitus stărui că era nevoie de el și nu voia să fie lăsat în urmă.

Claudia, care se ținea curajoasă, nu voia să își trădeze emoțiile în fața servitorilor. Făcu semn cu mâna și intră înapoi în vilă. La distanța aceea, puteau fi cel puțin zece zile până să poată spera să îl vadă pe Lucius ori să afle cele hotărâte în urma audierii.

În seara aceea, Claudia chemă grupul restrâns de credincioși din vilă și se rugă cu ardoare împreună cu ei pentru călătoria soțului și pentru decizia care le putea schimba viețile.

49

În fiecare zi Claudia privea în direcţia Romei, întrebându-se ce se petrecea şi simţindu-se fără putere. Viitorul lor se afla în mâinile unui împărat tânăr.

În cea de a noua zi, aproape la asfinţit, Claudia auzi zgomot de copite. Fugi la intrare în timp ce călăreţii trăgeau în faţa vilei. Erau Lucius şi Vitus. Când Lucius coborî de pe cal, ea îşi acoperi gura cu pumnul. Faţa lui era lipsită de culoare şi ochii aveau o expresie sălbatică.

Lucius o urmă cu paşi grei în vilă. Când la urmă îi vorbi, avea vocea scăzută şi frântă: „Totu-i pierdut."

„Spune-mi ce s-a-ntâmplat."

„Audierea a fost o înscenare. Vitellius avea rapoarte despre fiecare încălcare a legii şi revoltă. Era ca şi cum ar fi avut pe cineva pe urmele mele, în fiecare zi a serviciului meu în Iudeea, făcând însemnări."

Ea intră în cabinet după el şi închise uşa. „Ţi-ai pregătit bine apărarea, nu-i aşa?"

„Am spus adevărul care era opusul minciunilor ăstora şi l-am avut pe tribunul meu din Iudeea care a vorbit ca martor în apărarea mea", spuse el.

Se aşeză istovit. „Cu toate astea, Thallus, care dirija acuzarea a propus că moartea, nu exilul, nu era o pedeapsă prea mare pentru abuzul meu ruşinos de încredere publică într-o provincie a Romei imperiale."

Ea îşi puse mâinile pe piept. „Cerea să fii executat? Oh, Lucius..."

„I-am zis împăratului că nu eram judecat pentru felul în care m-am purtat cu evreii nestăpâniţi, că niciun prefect n-a guvernat

teritoriul acela fără probleme. I-am zis că-n provincie e nevoie de mai multe garnizoane şi că e un loc neînţeles de mulţi din Roma. Delegaţia din Samaria trebuie să recunoască faptul că au confruntările lor cu evreii—nu-i înţelegere între cele două tabere. La urmă, mi-am încheiat apărarea, după ce am prezentat un raport complet al celor întâmplate cu adevărat la muntele Garizim."

„Şi ce-a hotărât Caligula? Eşti aici, deci nu ai fost condamnat la moarte."

„M-a tachinat, din plăcere, cu perspectiva morţii şi cu ce ar însemna asta. Mă aşteptam să fiu arestat de soldaţi în orice clipă. Am crezut că n-o să te mai văd niciodată. Apoi a zâmbit şi mi-a îngheţat inima."

„Şi..."

„Şi în clemenţa, îndurarea şi milostivirea lui de început de domnie, după cum a spus, a vrut să fie blând. M-a condamnat numai la pierderea rangului, poziţiei, întregii mele averi şi la izgonirea din Roma. Am trei săptămâni la dispoziţie să plec, începând cu ziua condamnării. Mi-a sugerat Galia."

„Oh, Lucius!" Ea îl strânse în braţe şi plânse pe umărul lui. El o cuprinse şi ea îi simţi pieptul fremătând de emoţii.

Rămaseră înlănţuiţi momente lungi şi, la urmă, ea se dezlipi de el şi îl privi în faţă. „Ţi-am zis că vom înfrunta totul împreună. Avem aproape zece zile până să vină soldaţii să ia vila. Caligula nu ştie de casa din Vienne. Vom începe imediat pregătirile."

Porni spre uşă dar amintindu-şi ceva, se întoarse. „Ai păstrat căruţele pentru orice eventualitate, aşa-i?"

„Da. M-am gândit că-i cel mai bine să fie pregătite, dacă nu pentru noi doi, măcar pentru tine şi Doros."

Ea aprobă din cap. El o lăsă şi urcă scările ce duceau la camera lui, iar Vitus, care întotdeauna aştepta să fie de ajutor, rămase cu ochii după el.

În seara aceea, după cină, ea şi Lucius au stat unul în braţele celuilalt, ascultând broaştele din grădină şi ţipătul bufniţei ce îşi făcuse cuibul în podul grajdului. Făcuseră o plimbare prin livadă pe înserat şi Claudia se uitase la pomii ce vor fi gata de recoltă până în primăvară fără ei, dând roade pentru alţi stăpâni ai casei.

Dimineaţă, vila era într-o forfotă mare în timp ce căruţele erau umplute în grabă. Claudia hotăra ce să ia şi ce să lase în urmă. Vor fi nevoiţi să călătorească la pas iute cu cât mai puţine lucruri posibil.

Lucius chemă servitorii şi le spuse ce se petrecea. Marcus era un sclav care îşi recăpătase libertatea şi care, la vârsta-i înaintată, alese să meargă la fiica şi la ginerele său. Din devotament pentru familia Pontius, rămăsese până la întoarcerea lui Lucius.

Medina avea legături cu credincioşi din Roma şi avea prieteni printre ei. Nici ea nu voia să meargă atât de departe. Claudia înţelese. Medina avea să îi ţină la curent cu ce se întâmpla în Roma. Claudia o lăsă să plece împreună cu Marcus care o va însoţi până în capitala care se afla în drumul spre fiica lui. Lucius le dădu o căruţă şi un catâr pentru călătorie. Îi dădu şi caprele lui Marcus.

Îmbrăţişându-şi pentru ultima oară bătrâna doică, Claudia îşi luă rămas-bun în lacrimi.

„Transmite salutările mele credincioşilor, Medina. Fie ca Domnul nostru să aibă grijă de tine şi să te apere până-n ziua când ne vom reîntâlni în împărăţia sa."

„Fie ca el să aibă grijă şi de tine, Domina, şi să te poarte ferită de primejdii pe drum.

Claudia rămase cu privirea după căruţa celor doi bătrâni care se depărta, simţind o greutate în suflet. „Oh, Doamne, du-i în siguranţă la destinaţiile lor."

Vitus şi Hotep aveau să îi urmeze la Vienne. Rufina îi imploră să o lase lângă Roma, iar Claudia bănui că era un bărbat la mijloc. Fu trimisă la casa unui vecin. Florian plecă să caute un nou loc de muncă la Roma.

Doros era trist, însă Claudia îi dădu de înţeles că ar putea merge la şcoala elementară împreună cu alţi băieţi. Avusese puţini prieteni de vârsta lui, aşa că păru mai fericit la gândul acesta.

Primi fără probleme vestea despre exilul tatălui său şi Claudia jură că îşi va păstra curajul în faţa băiatului. El nu va purta niciodată o togă romană, nici nu va fi declarat cetăţean al Romei şi acest lucru îi îndurera soţul.

Lucius şi Vitus legară căruţele între ele şi prinseră cei patru catâri la fiecare din cele din faţă. Caii fură legaţi dinapoi. Vitus

urma să conducă un rând de căruţe şi Lucius pe celălalt. Claudia, Hotep şi Doros vor călători în trăsura mai mică. Cea mare era plină cu lucrurile de care era nevoie pentru casă—rufărie, nişte veselă, cearceafuri, haine de pat şi oale de gătit. Marcus vânduse câteva vaze valoroase şi mărunţişuri la piaţă. Lucius va avea nevoie de toţi banii pe care îi puteau obţine pentru drum. Claudia şi-a pus cu grijă bijuteriile într-un săculeţ pe care să îl ţină la ea, în trăsură, ca să le vândă mai târziu dacă era nevoie. Îşi luă tunicile cele mai simple şi Lucius îşi puse haine de cetăţean obişnuit, lăsând uniforma în urmă. Nu va mai avea nevoie de ea, din moment ce îi fusese luat titlul.

Piese de mobilier ce văzuseră trei generaţii în vilă au trebuit să fie lăsate în urmă. Lucius vorbea puţin, însă maxilarul strâns îi spunea multe Claudiei. Îşi aminti cum s-a simţit să părăsească Reggio şi suferi pentru soţul ei.

Când în cele din urmă fură gata de plecare, Lucius aruncă o ultimă privire prin casa familiei. Nu va porni la drum ca prefect al Iudeii, ci ca simplu cetăţean al Romei, izgonit pentru totdeauna din oraşul unde venise cu atâta vreme în urmă pentru a se desăvârşi.

Claudia refuza să privească în urmă. Va fi puternică pentru familia sa. Nu ştia ce le rezerva viitorul, dar îl puse în mâinile Dumnezeului Preaînalt. Ştiind că ceilalţi de departe se rugau pentru ea, se întoarse cu faţa spre Vienne.

50

Au străbătut mai bine de o mie două sute de kilometri în două săptămâni. Lucius grăbea catârii să meargă cât de tare puteau, ajungând cam la optzeci şi unu de kilometri pe zi. Trebuia să fie departe de Roma, dincolo de graniţă, înainte de încheierea celor trei săptămâni de graţie pe care Caligula le dăduse.

Se fereau de oraşele mari şi cumpărau mâncarea de care aveau nevoie din pieţele mici întâlnite pe drum. Lucius ar fi dorit să înlăture ornamentele sculptate de pe trăsuri ce atrăgeau atenţia asupra lor, dar nu aveau vreme, nici bani cu care să plătească un om pentru lucrul acesta.

Într-una din zile, când cineva întrebă de trăsuri, Lucius a răspuns că le ducea unui senator roman.

Stăteau la popasurile cele mai ieftine şi Claudia acoperea patul pe care îl împărţea cu Hotep cu un cearceaf mare, pe care îl scuturau bine în fiecare dimineaţă. Doros stătea în aceeaşi cameră cu tatăl său şi cu Vitus. După ce înghiţi cu greu pâinea neagră şi aspră şi vinul foarte subţiat oferit de gazde, erau bucuroşi să pornească din nou la drum dimineaţa.

Trecură prin Veneţia şi, într-un final, ajunseră în Galia. Un prieten de-al lui Caligula, Valerius Asiaticus, era consul la Vienne şi Lucius ştia că acesta va anunţa negreşit împăratul că ajunseseră.

După câteva întrebări, aflară drumul spre vilă. „Au trecut cincisprezece ani de când am fost pe aici", îi spuse Lucius în dimineaţa aceea. „Vărul meu de-al doilea, Gaius Pontius, a locuit aici, numai că acum e consul la Roma. Am stat puţin de vorbă după proces şi mi-a dat un act ce ne dă dreptul de a locui în casă."

Trecură prin păşuni bogate presărate cu turme de oi şi pe lângă lanuri cu grâu legănate de vânt. Podgoriile erau pline de roade şi locul părea unul plin de belşug pentru unul în care erau trimişi

în exil. Lucius le vorbise despre podgorii în dimineața aceea. „Se zice că vinul din Vienne poate costa până la o mie de *sesterți* pentru o singură amforă. E foarte prețuit de nobilimea romană."

Ea îl luă de braț. „Abia aștept să-l gust, dragostea mea."

După câteva întrebări, ajunseră în cele din urmă la viluța ascunsă într-o pădurice de sicomori. Părea neîngrijită și nelocuită. În timp ce fiecare cobora din trăsură, Claudia se simți descurajată. Se apropie împreună cu Lucius de intrare și Vitus dădu ușa la o parte. Un șoarece fugi pe podea și era praf peste tot. Vase murdare se găseau în locul strâmt destinat bucătăriei. Măcar rămăsese niște mobilă.

Hotep se uita la mizerie cu o expresie șocată pe chip și o urmă pe Claudia la etaj. Spre ușurarea lor, erau paturi în cele trei dormitoare.

Mulțumită că se putea trăi în vilă după o curățenie temeinică, Claudia se întoarse către fată.

„Nu poți face totul singură, Hotep, te voi ajuta."

Hotep tăgădui din cap. „Asta-i o muncă de slujnică, Domina. Poate am putea găsi în oraș încă o servitoare ca să ne ajute?"

„E posibil, numai că, deocamdată, dacă vrem să dormim în locul acesta la noapte, trebuie să ne apucăm de treabă."

„Eu voi face curat. Puteți face paturile, Domina, și să dirijați descărcatul căruțelor. Trebuie să știm unde să punem lucrurile acelea."

Claudia se ținu să nu zâmbească la indicațiile servitoarei și încuviință cu un semn al capului.

Bărbații merseră să dezlege catârii și caii și să vadă dacă se găsea fân în grajd.

Doros își ajută tatăl și pe Vitus la descărcatul căruțelor, iar Claudia se hotărî să pună lucrurile în camera mare până ce casa era curată. Hotep începu să frece prin bucătărie. Măcar au adus săpun.

Vitus merse în oraș de unde aduse două femei din partea locului la ajutor și curând vila era lună și bec. Li se spusese că stăpânul casei se retrăsese din armată și venise la Vienne să își vadă de sănătate.

Erau mulţi romani exilaţi în Vienne şi oamenii nu puneau întrebări. Era cel mai nimerit să nu se ştie prea multe.

Vitus luase cu el câteva unelte şi se dusese să taie crengi uscate din livadă pentru şemineu şi bucătărie. Îl însoţi pe Lucius în Vienne unde vândură căruţele cu ornamente şi şase dintre catâri. Păstrară o singură căruţă cu platformă şi ultimii doi catâri pentru transportul alimentelor.

Claudia descoperi bucătăria din grădină. Un pepene galben şi un dovleac crescuseră singuri şi mai văzu câţiva morcovi, usturoi, castraveţi şi fasole. Se apucă împreună cu Hotep de plivit şi de udat grădina ca să vadă ce altceva mai putea răsări.

Văzându-şi soţia pe genunchi, lucrând în grădină, Lucius o ridică, mânios: „Nu eşti servitoare. Asta nu-i muncă pe care ar trebui s-o faci."

Ea ridică privirea la el, simţind mai mult frustrarea lui pentru acele împrejurări decât mânia. „Trebuie să-mi fac partea, dragul meu. Trebuie să facem să ne ajungă banii pe care i-ai luat pe catâri şi căruţe cât mai mult cu putinţă."

El lăsă capul în jos. „Unde am ajuns, Claudia? Nepoata unui împărat, crescută în palatul Romei, ajunsă acum să muncească în grădina ei, la o vilă părăsită?"

„Facem ce trebuie, Lucius. Nu ţi-a trecut prin minte că împăratul va decide împotriva ta. Sunt recunoscătoare că ţi-a cruţat viaţa. Suntem împreună, Lucius, şi asta-i tot ce contează."

„Asta-i tot? Ce viitor avem? Armata a fost toată viaţa mea... şi acum n-am o pensie. Cum să-mi pot întreţine familia? Cum o să trăim?"

„Am bijuterii pe care le pot vinde şi mă pricep la brodat. O să-mi vând lucrurile la piaţă. Îi avem pe Vitus şi pe Hotep să ne ajute şi Doros poate merge la gimnaziul de aici şi să cunoască alţi băieţi de vârsta lui din partea locului. Vom fi bine. "

El o privi cu ochi plini de o tristeţe pe care ea nu o mai văzuse până atunci. „Vei întreţine familia cu bijuteriile şi broderiile tale?"

De ce nu gândise ea înainte să scoată vorbele pe gură? Lucius era un bărbat mândru. Nu va accepta niciodată să folosească bani de la soţia lui pentru nevoile casei.

„Cu siguranță e vreun loc liber pentru cineva cu atâtea cunoștințe ca tine, într-unul din birourile guvernamentale."

„Da, probabil." El se întoarse și părăsi camera. Claudia știa că el va merge pe câmp unde putea gândi cel mai limpede.

Săptămânile treceau, dar Lucius nu găsea de lucru. Era doar încă unul dintre numeroșii exilați care căutau un loc de muncă. Unii, disperați, își luaseră viața cu speranța că familiile lor se puteau întoarce la Roma, neatinși de numele lor pătat. Îi povesti Claudiei că întâlnise foști senatori și oameni de rang pretorian, asemenea lui, care acum abia își duceau traiul.

Norul unei triste amare se așternu pe umerii lui și ea își privea soțul cu o neliniște tot mai mare. Chiar și Doros primea răspunsuri fără noimă. Într-o seară, Lucius atinse cu degetele bula de la gâtul băiatului. Ar fi fost pusă deoparte la ceremonia în care Doros devenea cetățean al Romei. Servea doar ca o aducere-aminte că nu va avea niciodată prilejul să se laude cu fiul său la ceremonia de la Forum.

Au găsit o școală gimnazială la care preda un sclav eliberat și Doros excela la literatură, latină și poezie. Compania altor băieți de vârsta lui îl bucura nespus. Claudia merse la oraș cu Hotep și vându câteva bijuterii din aur. Ochii negustorului sclipiră la vederea calității acestora. El încercase să ofere un preț mic, însă Claudia reuși să negocieze un preț bun atât pentru ea, cât și pentru acesta.

Lucius lucra prin livadă și pământul din jurul vilei. Fructele se pârguiau și Claudia văzu în aceasta providența Dumnezeului ei, doar că Lucius trăia cu sentimentul că își adusese familia la o viață trăită în sărăcie.

Iar și iar Lucius căută o slujbă la oricare din birourile guvernului, dar în zadar. Se întorcea acasă descurajat, nedorind altceva decât să stea pe o bancă și să privească lung la întinderile de pământ.

Când ea încerca să îl încurajeze, îi răspundea arțăgos: „Ce viață avem, Claudia? Casa și pământurile mele-s luate și ne ducem traiul numai datorită îngăduinței vărului meu. Tu și Doros ați putea merge la Roma, la vila bunicii tale. Ai rude acolo și te-ai putea întoarce în societate."

Spaima străpunse inima ei. „Ce tot spui acolo, Lucius? Să nu faci ce cred eu că-ţi trece prin minte. Mi-ai frânge inima, la fel ca pe cea a fiului tău. Nu vreau viaţa aia. Sunt mulţumită aici. Ai uitat c-am crescut într-o vilă modestă ca asta în Reggio? Nu-mi pasă de tot fastul din societatea romană. Te rog, dragostea mea, se poate trăi şi altfel. O să găseşti ceva de lucru, ştiu că aşa va fi."

El nu răspunse. Doar îi luă capul în mâini şi o sărută tandru, aşa cum făcea când pleca într-o călătorie sau să cutreiere locurile din jur. Rămase cu ochii după el, cu lacrimi tăcute curgându-i pe obraji, suferinţa sufletească fiind prea mare pentru a se ruga măcar.

51

Vântul făcu frunzele unui sicomor de lângă geam să se zbată pe casă. Plouase fără încetare întreaga zi. În timp ce lucra la broderie, Claudia se uită la Doros care stătea lângă foc, învăţând ce primise la şcoală. Vitus aduse lemne să ţină focul aprins. Lucius era în cabinetul lui, cu uşa închisă.

Ea suspină şi trase mai tare de fir. Soţul ei petrecea prea mult timp de unul singur şi, oricât încerca să îi distragă atenţia, depresia lui se tot adâncea. Vitus găsi de lucru în livada unei vile din apropiere şi îi dădea tot câştigul lui Lucius. Loialitatea faţă de Lucius era profundă. Claudia se întreba ce ar face fără ajutorul lui.

Unul din motivele suferinţei profunde a lui Lucius ieşi la lumină într-o zi, când el îi dezvălui alte lucruri spuse de Caligula. „M-a acuzat c-am omorât un om care îşi zicea Fiul lui Dumnezeu şi voia să ştie cum de am putut ucide cu voia un om considerat profet de către evrei. M-a întrebat ce sentimente ai atunci când omori un zeu. Felul în care a spus toate astea m-a făcut să-mi dau seama că pierdusem procesul. Împăratul trecuse cu vederea toate mărturiile noastre. Încă am dinaintea ochilor faţa lui Caligula. Mă privea fix răutatea întruchipată", îi împărtăşi el întorcându-se către ea cu o expresie chinuită pe chip. A durat numai o clipită, dar a fost de ajuns să mă conving că împăratul e aproape nebun", continuă el, scuturând trist din cap. „Suntem la adăpost chiar şi aici?"

Ea făcuse tot ce îi stătea în putinţă să îi redea liniştea. „Nu tu l-ai ucis, Lucius, ci conducătorii religioşi evrei. N-ai avut de ales. Ei îi voiau moartea."

Îi cuprinse umerii cu braţele. „Oh, dragul meu soţ, Isus a trebuit să moară pentru noi toţi. A fost Mielul de Paşte trimis pentru păcatele fiecăruia dintre noi. A ispăşit păcatele noastre de la începutul veacurilor. Trebuie să-nţelegi. Ai făcut parte din planul acesta. A murit pentru tine. Eşti iertat."

El se întinse şi îi atinse mâna. „Nu mă simt iertat. Trebuia să fac mai mult să-l salvez."

„Ai încercat de patru ori să-i salvezi viaţa, dragul meu, şi ei n-au vrut cu niciun chip. Nu strigau ei: „Sângele Lui să fie asupra noastră şi asupra copiilor noştri!"?"

„Eu m-am spălat pe mâini", spuse el privindu-şi lung mâinile. „Dar sângele e tot acolo."

Claudia se retrase. Oare îşi pierdea el minţile? Nu îl putea convinge?

Încercă altfel. „Haide, scumpul meu, hai să ne retragem în seara asta. Eşti istovit."

„Da, sunt trudit. Copleşit de multe lucruri", răspunse el cu o voce ştearsă, în timp ce ea îl luă de braţ şi ieşi cu el din cabinet.

Spre surprinderea ei, Lucius făcu dragoste cu ea după multe săptămâni de abstinenţă. Ea îl ţinuse în braţe şi îl îndemnase să fie din nou cu ea, să fie bărbatul cu care se căsătorise, unul care putea fi nemilos şi egoist, dar şi cu o răbdare infinită cu ea şi un soţ iubitor.

„Sunetul ploii e liniştitor, nu crezi?" îl întrebă ea, întinzându-se cu un braţ pe pieptul lui şi punând capul pe umărul lui.

„Da, e un sunet plăcut", veni răspunsul lui urmat de tăcere, după care vorbi iar: „Am fost binecuvântat cu o asemenea soţie. Ai curaj şi tărie. Ceva ce se pare c-am pierdut undeva pe drum. Eu care mă băteam pentru reputaţie, conducător de trupe şi guvernator al unei provincii romane, ajuns acum la condiţia de lucrător al pământului. Am avut ambiţie, dar unde m-a adus? O viaţă în exil, departe de ţara pe care am slujit-o. E un sfârşit sumbru al carierei mele."

Frica o îmboldi iar, umplând fiinţa ei într-atât încât abia mai putea respira. Claudia şi-o stăpâni. „Dar ai realizat toate lucrurile acelea. Mai multe decât fac unii oameni în toată viaţa lor. Avem o casă bună aici, Lucius, şi Doros învaţă bine la şcoală. Are o minte sclipitoare şi într-o zi ne va face mândri pe amândoi".

„Dar dacă vărul meu vrea să se-ntoarcă? Unde vom merge? Şi unde va ajunge Doros? Merge la şcoală cu fii de senatori şi magistraţi. Nu va purta niciodată toga clasei pretoriene şi nu va fi recunoscut ca cetăţean al Romei. Nu aici în Vienne. Trebuie să se poată întoarce în Italia, la familia ta dacă mai are vreo speranţă în viaţă."

„Nu putem face asta, Lucius, cel puţin nu acum. Dacă alt împărat va lua tronul, am putea reuşi să facem o cerere să ne întoarcem. Poate chiar să primeşti înapoi pământurile."

„Şi când o să fie asta? Caligula are domnie absolută, e idolul poporului. Ar putea însemna ani de zile, iar atunci o să fie prea târziu."

Ea puse mâna pe obrazul lui şi îl sărută. „Suntem împreună, Lucius al meu, şi asta-i tot ce contează pentru mine." În timp ce îl mângâia îşi simţi mâna udă. Plângea el oare? Îşi puse iar braţul pe pieptul lui şi îl ţinu aşa până ce adormiră amândoi.

Pesemne liniştea de după ploaie o trezi. Se întoarse cu faţa către Lucius, dar locul lui pe pat era gol. De obicei el se trezea devreme şi mergea prin împrejurimi, numai că ceva o neliniştea, aşa că merse să îmbrace rochia lungă şi călduroasă de in. Coborî la parter şi aruncă o privire în jur. Lucius nu era în casă, aşa că se aşeză pe un scaun, lângă foc, şi începu a se ruga. Îl imploră fierbinte pe Domnul să îi vindece soţul de starea aceea sufletească îngrozitoare, să îl ajute să înţeleagă iertarea pe care Isus i-o putea da. Era adâncită în rugăciune şi se sperie când uşa se dădu brusc în lături. Nu era soţul, ci Vitus, care cu lacrimi şiroind pe obraji, ţinea în braţe corpul fără viaţă al lui Lucius.

52

Lucius! Nu!" Ea traversă în fugă camera în timp ce Vitus aşeza cu grijă trupul lui Lucius pe divan. Chipul soţului avea paloarea morţii şi ea se puse în genunchi, plângând, să îi cuprindă capul în braţele sale.

„L-am găsit la marginea câmpului, doamna mea. Nu pare să aibă vreo rană undeva."

„Atunci cum a murit?"

„Avea o supărare mare de multă vreme, doamna mea. Fie a luat otravă, fie pur şi simplu inima lui n-a mai putut răbda povara."

Ea ridică privirea printre lacrimi. „Lucius nu ne-ar lăsa aşa. N-ar lua otravă."

„Dacă credea că v-aţi putea întoarce la Roma?"

„Dar am crezut—am sperat—c-am putea fi fericiţi aici. Nu e Villa Ponti, dar am fi putut avea o viaţă onorabilă. De ce să-mi facă una ca asta?"

Vitus lăsă mâna uşor pe umărul ei. „Un bărbat trebuie să muncească, Domina. Stima lui de sine o cere. Iar lui i s-a luat totul."

Ea se legăna înainte şi înapoi, cuprinzându-se cu braţele. „Aveam nevoie de el. Aveam nevoie de el", se tânguia Claudia, fără încetare.

Deodată, se auzi un zgomot pe scări şi ea se uită în sus la chipul fiului său. Avea ochii larg deschişi de spaimă, aţintiţi asupra trupului tatălui.

Claudia stătea cu ochii la mica urnă ce conţinea cenuşa soţului ei. Doros se străduia să fie puternic pentru ea, dar era numai un copil. Îl retrăsese de la şcoală, fiindcă avea nevoie să

pună deoparte orice bani putea din vânzarea bijuteriilor ca să se întoarcă la Roma.

Luă pergamentul care într-un sfârșit ajunsese ca răspuns la întrebarea ei, citi că ginerele bunicii sale, Paulinus Aemilius Lepidus, aflând de situația ei, fusese de acord să îi primească în vila bunicii.

Vitus și Hotep pregătiră doar lucrurile necesare, fiindcă aveau acum o singură căruță. Erau ultimele zile de vară. Măcar nu vor trebui să facă drumul pe vreme rea.

„E timpul, doamna mea." Vitus stătea în ușă.

Hotep coborî scările cu ultimul cufăraș ce conținea lucruri personale pe care i-l dădu.

Claudia merse la căruță și puse cu grijă urna lui Lucius în cufărul cel mic. Doros stătea tăcut în căruță—nu mai zâmbise de la moartea tatălui și vorbea puțin. Când femeile urcară în căruță, Vitus plescăi din limbă, îndemnând catârii.

Claudia avea la ea banii pe care îi obținuse din vânzarea câtorva bijuterii, îi ținea într-o pungă pe sub haine, și se ruga Domnului să aibă grijă de ei pe drumul lung de întoarcere la Roma.

Când în sfârșit orașul apăru la orizont, Claudia se temea de ce o aștepta acolo. Îi va porunci împăratul să plece? Sentința fusese dată împotriva lui Lucius, dar se zvonea că împăratul avea un comportament ciudat, după ce își revenise în urma unei boli ce aproape îl răpuse. Nu mai era tânărul mărinimos pe care poporul îl slăvea cu mai puțin de un an în urmă.

Când Vitus intră într-un sfârșit în curtea vilei bunicii, Claudia ridică ochii la clădirea uriașă cu două etaje și se întreba cine va ieși în întâmpinarea lor.

Își făcu apariția un servitor care se uită la hainele lor. „Intrarea servitorilor e prin spate", spuse el, într-un final.

Vitus o ajută pe Claudia să coboare, iar aceasta se îndreptă de spate dinaintea servitorului.

„Sunt Claudia Procula, nepoata Doamnei Scribonia."

Servitorul, dându-și seama de greșeală, o rugă să aștepte și se întoarse grăbit în vilă.

În câteva momente, un bărbat înalt, bine făcut, ce purta toga cu dungă purpurie a rangului pretorian ieşi să o întâmpine.

„Bine ai venit, Doamnă Claudia. Sunt Paulinus Aemilius Lepidus, soţul mătuşii tale Cornelia. Intraţi, îi pofti el", apoi se uită peste umăr la căruţă şi îi studie rochia simplă. „Asta-i tot ce ai?"

„Da, domnul meu. Am părăsit Roma cu puţine lucruri după ordinul împăratului şi, acum că soţul meu nu mai trăieşte, mă-ntorc cu aproape nimic. Acesta-i singurul mijloc de transport pe care îl avem şi servitorul soţului meu a avut grijă de noi şi ne-a adus teferi şi nevătămaţi aici. Vă sunt îndatorată pentru ospitalitatea dumneavoastră plină de mărinimie, date fiind împrejurările."

Doros coborî din căruţă şi veni lângă mama lui.

„El e fiul nostru, Doros. Mi-a fost de mare ajutor în vremurile astea tulburi."

Chipul bărbatului se îndulci. „Trăim vremuri grele, Lady Claudia. Mulţi sunt în aceleaşi împrejurări. Tu şi fiul tău faceţi parte din familie şi vă oferim bucuroşi orice putem face pentru voi."

„Sunt nerăbdătoare s-o întâlnesc pe Cornelia."

El oftă. „Din păcate, a murit acum doi ani."

Ea puse uşor mâna pe braţul lui. „Regret nespus să aud asta."

„E voia zeilor."

Lucrurile ei personale au fost duse în fostul apartament al bunicii. Doros a fost condus într-o cameră mai mică, lângă cea a Claudiei, să se schimbe.

Acum ea stătea pe treptele vilei şi vorbea lui Vitus. „Ne părăseşti?"

„Am dat cuvântul soţului dumneavoastră c-o să vă port de grijă dacă i se întâmplă ceva. Veţi fi în siguranţă aici, doamna mea."

„Unde vei merge?"

„Vreau să-mi caut rudele, să aflu dacă mai trăieşte vreuna."

„Atunci ai binecuvântarea mea în căutarea aceasta, Vitus, şi-ţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut."

Îi dădu căruţa şi catârii, apoi privi în urma lui cum pleacă, simţind emoţii amestecate. Acum erau doar ea, Doros şi Hotep.

Pe când urca scările, se gândea ce să facă şi cu Hotep—servitoarea ei, într-adevăr, dar şi o prietenă devotată. Vitus, un sclav eliberat, rămăsese din loialitate. Hotep nu avea de ales.

Simţind deodată un gol sufletesc, Claudia se îndreptă spre apartamentul ei, iarăşi într-o casă care nu îi aparţinea.

Cină împreună cu gazda sa, împrospătată şi îmbrăcată din nou ca o matroană.

Se întoarse către el. „Spuneţi-mi, Paulinus, care-s ultimele veşti de la Roma? Am fost plecată atâta vreme."

El privi în jur. „Se-ntâmplă multe, Doamnă Claudia. Ne cinstim împăratul, dar se petrec schimbări ciudate. Ne purtăm cu mare băgare de seamă în vremurile astea."

Cuvintele lui erau rezervate şi Claudia înţelese avertismentul din tonul lui.

„Prezenţa mea aici vă va face greutăţi?"

„Nu cred. Prietenii mei de la palat mă ţin la curent. Totuşi, ce-mi ajunge la urechi mă face să fiu prevăzător."

Ea se trezi întrebându-se câtă vreme va putea să abuzeze de prietenia şi de ospitalitatea lui.

53

Spre uşurarea ei, trecură doi ani fără nicio întâmplare nedorită. Era recunoscătoare pentru bunătatea gazdei sale. El părea a se bucura iar de o prezenţă feminină în vilă, care îşi lăsa amprenta prin flori şi conversaţii la masa de seară. Paulinus îi oferea o mică sumă de bani pentru nevoile ei şi pentru şcoala lui Doros.

Hotep descoperi un grup restrâns de credincioşi care se întâlneau într-o casă şi cele două femei împreună cu Doros se strecurau din vilă când puteau, ca să li se alăture şi să împărtăşească iubirea pentru Domnul. Doros a putut să le spună despre piciorul lui schilod şi despre felul cum Isus l-a vindecat. Claudiei îi plăceau imnurile religioase care se cântau din Psalmii lui David şi simţea cum credinţa ei devenea tot mai mare cu fiecare zi. Tristeţea copleşitoare ce o făcuse să îşi simtă inima ca de piatră începu să dispară şi ea îl lăuda pe Dumnezeul ei pentru îndurarea sa.

Într-o dimineaţă, pe când Claudia se plimba prin grădină, gândurile îi fură întrerupte de cineva care o striga pe nume. Se întoarse şi îl văzu pe Paulinus, venind în grabă prin grădină, cu faţa palidă.

„Am veşti cumplite. Împăratul e mort, asasinat de una din gărzile lui. Unchiul lui, Claudius, a fost declarat împărat de Garda Pretoriană care a provocat senatul să i se opună!" zise el, scuturând din cap. „Ce se va-ntâmpla cu Roma acum?"

Caligula murise! Speranţa renăscu în inima ei. Să îndrăznească să îl roage pe noul împărat să îi redea averea soţului? Va lua el în considerare faptul că Doros era strănepotul unui împărat ca să fie îngăduitor?

Paulinus vorbi mai departe. „Desigur, Caligula era nebun de-a binelea, orgiile lui au fost o ruşine pentru tron, dar Claudius?" Se prăbuşi pe o bancă de piatră şi îşi îngropă faţa în mâini.

❧

După o luptă între armatele loiale senatului şi cele câteva mii de oameni înarmaţi ai Gărzii Pretoriene, senatul s-a predat. Toată Roma a privit cu teamă cum Claudius primea coroana de împărat. Reputaţia noului împărat era aceea de netot, ocolit de familie şi ţinut departe de ochii lumii, din pricina faptului că era şchiop, bâlbâit şi câteodată făcea bale.

În ciuda zvonurilor, odată cu trecerea lunilor, populaţia Romei descoperi în Claudius un conducător iscusit. Căutând să îşi întărească legăturile cu armata care îl pusese pe tron, Claudius plănuia o expediţie miliară de amploare în Britania. Din pricina preocupărilor cu campania, părea orb la ce făcea a doua lui soţie, Valeria Messalina.

O jucătoare vicleană într-ale politicii, Valeria îşi folosea farmecele trupeşti ca pe o armă, distrugându-şi amanţii când nu mai avea nevoie de ei. Posesivă de dragul fiului ei, Britannicus, acum succesorul legal, ea căuta să elimine orice pretendenţi la tron. După cum umblau zvonurile, Claudia îşi dădu seama că era vorba numai de timp până ce Valeria va afla de Doros, strănepotul lui Cezar Augustus. Îl va vedea Valeria pe fiul său ca pe o ameninţare? Trebuiau să fugă din nou? Unde să meargă?

Paulinus o prezentase câtorva domni importanţi şi eligibili, vorbindu-i în termeni laudativi despre un senator anume când Claudia îl întrerupse. Ştia că nu trebuia să îşi mai ascundă credinţa de vărul ei, chiar dacă i-ar retrage protecţia.

„Să-mi fie cu iertare, dragul meu văr, trebuie să vă spun ceva. Vă sunt îndatorată pe viaţă că mi-aţi oferit o casă în aceşti ultimi doi ani. Dar nu mă pot căsători cu un bărbat devotat zeilor Romei. Când piciorul deformat al fiului meu a fost vindecat de el, am devenit nu doar o femeie cu frică de Dumnezeu, ci o urmaşă a vindecătorului evreu, Isus."

„N-ai pomenit de asta până acum. Isus nu mai trăieşte, din porunca soţului tău. Cum poate cineva urma un profet mort? Nu văd niciun motiv să refuzi un pretendent din pricina altui zeu."

„Omul cu care mă căsătoresc trebuie să aibă aceeaşi credinţă ca mine, Paulinus."

Ochii lui străfulgerară de mânie. „Nu recunoşti zeii Romei? Se pregăteşte un mare necaz şi tu-l vei aduce asupra casei mele!"

Ea plecă fruntea. „Nu doresc să vă pun în primejdie. Aţi fost bun cu noi în toate privinţele."

Văzându-i atitudinea supusă, Paulinus îşi recăpătă calmul. Dădu din mână nerăbdător. „Poţi să crezi ce vrei, dar astea-s vremuri grele. Dacă fiul tău ajunge-n ochii Valeriei, suntem cu toţii în pericol."

„Trebuie să plec cât mai repede cu putinţă. Aştept numai o veste de la prietenii mei, spuse ea şi se aplecă în faţă, cu ochi rugători. N-o pot lua pe Hotep. Îi voi da un act de eliberare. O veţi lăsa să stea aici? Nu vreau să-i primejduiesc şi ei viaţa."

El se gândi puţin la cererea ei. „O voi ajuta. Îmi pare rău că trebuie să pleci, dar e cel mai bine pentru noi toţi."

Ea se ridică şi, mulţumindu-i din nou pentru generozitate, îi ură noapte bună. Se duse grăbită la apartament să vadă dacă Hotep se întorsese şi fu uşurată să găsească fata aşteptând.

„Domina, am veşti. Veţi fi dusă împreună cu Doros la catacombe, unde o să fiţi la adăpost. Soldaţii romani cred că spiritele morţilor sunt acolo şi n-or să intre. Trebuie să plecaţi în noaptea asta. Cineva o să vă aştepte pe amândoi dincolo de poarta din spate când luna-i sus", zise Hotep, arătând spre o sacoşă mare din pânză. „V-am pregătit lucruri, numai ce puteţi căra."

Claudia simţi o mare uşurare. „Oh, Hotep, îţi mulţumesc. Paulinus a fost de acord să te lase să stai aici. Te eliberez, aşa că viitorul va fi la alegerea ta. Ai fost o prietenă credincioasă şi-mi va fi dor de tine." Puse în mâna lui Hotep documentul prin care îi reda libertatea.

Hotep îşi îmbrăţişă stăpâna şi rămaseră aşa câteva clipe, cu lacrimi şiroind pe obraji.

La urmă, Hotep se desprinse. „Mi-a fost atât de frică. Nu ştiam ce să fac."

„Rămâi cu bine, prietenă dragă. Ajutorul tău de-a lungul anilor a fost o binecuvântare. Îţi doresc să fii bine."

„Fie ca Domnul nostru să vă păzească", murmură Hotep şi, cu libertatea în mână, ieşi în fugă din încăpere.

Claudia strânse ultimele bijuterii și puse punga în sacoșa de călătorie. Apoi, ea și Doros ieșiră în grădină și așteptară. Paulinus va putea spune că a fugit și că nu știa unde se afla. Spera ca această poveste să îl scutească de necazuri.

Se auzi o bătaie ușoară în poartă și Claudia o deschise cu băgare de seamă. Un bărbat stătea pe trepte. „Eu am să vă duc la adăpost." Era un om înalt și bine făcut. Purta barbă, însă nu părea evreu. Ochii lui negri o priveau cercetători și ea fu surprinsă de sentimentul pe care ochii lui îl treziră în ea. Cu toate acestea, trebuia să fie prevăzătoare.

„Cum te numești?"

Vocea lui gravă era aproape liniștitoare. „E cel mai nimerit să nu știți."

Ea încă ezita. „Care-i cuvântul secret?"

„*Ichthus*, pește."

Claudia și Doros urmară ghidul prin labirintul de străzi, purtând amândoi pelerine negre care le ascundeau chipurile. Merseră mult până ce ocoliră o clădire părăsită și intrară printr-o deschizătură ascunsă în blocurile de granit. Ea simțea fiori pe spate, în timp ce treceau pe lângă scobiturile în piatră, unde erau schelete printre haine de înmormântare. Aerul era greu, așa că își trase eșarfa peste nas. Înaintară printr-un șir de galerii, până ce ajunseră într-o sală ce aducea cu o peșteră unde oamenii erau adunați în grupuri diferite. Focuri mici ardeau la care se pregătea mâncarea. Se întoarse să mulțumească ghidului, dar acesta se făcuse nevăzut.

Privi în jur, întrebându-se ce să facă mai departe, când o voce cunoscută o chemă pe nume. Era Medina!

Fericită să găsească o prietenă dragă în locul acela neobișnuit, Claudia se prăbuși în brațele acesteia. După ce își veni în fire, păși îndărăt. „Cum se face că ești în locul ăsta, Medina?"

„Sunt mesager, doamna mea. Ajut să fie aduși în refugiul ăsta pe aceia care caută un loc de scăpare de persecuția romană, la fel cum a făcut Quintas."

Numele lui era Quintas.

Medina îl cuprinse pe Doros. „Haideți la focul meu să vă-ncălziți. Am mâncare."

Le dădu brânză, o franzeluţă de pâine neagră şi nişte cidru de mere din puţinul ei.

Claudia se uită în jur, în timp ce ea şi Doros mâncau. „Cât timp stau oamenii aici?"

„Numai cât e nevoie. Când putem, îi scoatem din oraş şi îi trimitem în alte ţări sau locuri mai sigure", răspunse Medina rotind ochii şi apoi vorbi în şoaptă: „E cel mai bine să găsim o cale să vă scoatem din oraş. Valeria e pe urmele voastre. Pentru binele dumneavoastră, o să vă spun doar Claudia. E mai puţin primejdios ca ceilalţi să nu ştie cine sunteţi. Au fost şi trădări, cel mai mult pentru bani."

„Omul acela, Quintas, e demn de încredere?"

Medina zâmbi cu amărăciune. „A fost magistrat roman şi era plecat cu treburi când Caligula i-a omorât familia. Soţia lui Quintas a refuzat avansurile lui Caligula."

Claudia simţi fiori reci prin trup. Îşi aminti de banchet şi de invitaţia discretă a lui Caligula şi de felul cum o măsura din priviri. Să fi fost acela motivul pentru care...? Alungă gândurile acestea. Era prea târziu măcar să se gândească la asemenea lucruri.

Medina continuă: „Quintas e credincios şi a fost găsit în vila lui în mare suferinţă. Ştiind că soldaţii s-or întoarce să-l caute, doi din fraţii noştri l-au adus aici ca să-l scape cu viaţă."

Inima Claudiei îi împărtăşea durerea. Cum s-ar simţi dacă ar veni acasă într-o zi şi l-ar găsi pe Doros ucis? Era destul că Lucius era mort, posibil după ce îşi luase singur viaţa.

Claudia şi Doros se odihniră trei zile acolo, timp în care Medina căuta un mod de a-i scoate pe ascuns din Roma. Soldaţii erau peste tot, căutând o femeie cu un băiat de vreo unsprezece ani.

„Mater, va trebui să stăm aici pentru totdeauna?"

Ea zâmbi. „Nu, fiule, nu pentru totdeauna. Medina va găsi o cale să ne vină-n ajutor."

Claudia se alătură împreună cu Doros altor credincioşi, unii dintre ei erau evrei care aduseseră Scripturile de la Pentateuch. Asculta cuvintele mângâietoare ale Dumnezeului Preaînalt şi cântările lui David din psalmi. Sufletul ei era cuprins de pace, ştia că era în mâinile Celui în care se putea încrede cu toată inima ei.

Din când în când ridica privirea şi îl vedea pe Quintas cu ochii la ea. Ceva în inima ei voia să aline tristeţea pe care i-o citea pe chip.

Într-o zi ea stătea şi lucra la broderie, el veni şi se aşeză pe covor lângă ea. „De ce vă ascundeţi de împărătească? Se zvoneşte că se caută prin toate cotloanele din oraş."

Felul direct al întrebării o surprinse. „Fiul meu e-n primejdie."

„Fiul tău?"

Ea se uită în ochii lui albaştri de culoarea cobaltului. „E strănepotul lui Cezar Augustus."

Pentru o clipă el făcu ochii mari, apoi dădu încet din cap. „Asta e de ajuns pentru Valeria."

Ea simţea că poate fi directă, la rândul ei. „Îmi pare rău pentru familia ta. Câţi copii ai avut?"

Durerea apăru pe chipul lui şi îl văzu încleştând pumnii. „Două fete şi-un băiat. El abia primise toga şi fusese declarat cetăţean al Romei. Speram să-mi urmeze în serviciul guvernamental."

Vorbiră despre suferinţele şi pierderile fiecăruia. Când auzi numele soţului ei, el se încruntă. „Omul care l-a ucis pe Hristos."

Durerea şi mânia sporiră la acea presupunere. Oare ce ştia omul acesta despre soţul ei şi prin ce-a trecut el? „Nu era cu putinţă să îl salveze. Mai-marii evreilor ar fi găsit un alt mod de a scăpa de el."

„Dar el era Mesia, cel ales."

„Oamenii voiau un rege victorios. Unul care să-i elibereze de sub asuprirea romană. Ce nu au reuşit să vadă era că a venit ca un Mesia care să sufere. Moartea lui ne-a câştigat eliberarea, nu de sub Imperiul Roman, ci de propriul nostru păcat. Soţul meu făcea parte din planul Dumnezeului Preaînalt, chiar dacă nu ştia asta."

El îi privi chipul cu luare-aminte şi ea începu a se simţi stânjenită. Oare de ce devenea atât de neliniştită atunci când se uita la ea?

„N-am privit niciodată lucrurile în felul acesta", răspunse el, într-un final. Îşi mângâie barba cu mâna.

„Nu s-a ridicat el din morţi, la fel cum i-a înviat şi pe alţii?" insistă ea.

„Aşa a făcut. Mormântul nu l-a putut ţine. L-am auzit o dată vorbind mulţimii. M-am dus ca un zeflemitor, pregătit să îl discreditez, să dovedesc că-i doar un şarlatan, dar cuvintele lui mi-au străpuns inima şi nu mi-au dat pace. Am devenit credincios. Până la urmă şi soţia mea ajunsese să creadă."

„Atunci, într-o zi i te vei alătura în împărăţie, Quintas."

Era pentru prima oară când îi rostea numele.

El se ridică şi se uită la ea. „Ăsta nu-i loc unde să-ţi crești băiatul. Trebuie să vă scoatem din Roma. Am o idee. Poate Medina ne poate ajuta."

Înainte să îl poată întreba despre ce anume vorbea, el se îndepărta cu paşi mari, căutând-o pe Medina.

În ziua următoare, Medina veni la Claudia cu o legăturică sub braţ. Se dovedi a fi haine ţărăneşti pentru Claudia şi Doros. Când băiatul despături hainele pentru el, se trase îndărăt. „Astea-s haine de fată, Medina. Nu le pot purta."

Medina îi ridică bărbia cu degetul. „Doros dragule, soldaţii caută un băiat şi pe mama lui. Aţi fi opriţi de îndată, înainte să ieşiţi din oraş. Ca să vă salvăm viaţa, a ta şi a mamei tale, trebuie să te-mbraci ca o fată. Quintas a venit cu ideea. O să plecaţi din oraş împreună cu un bărbat care poartă haine de ţăran. Are un car vechi, tras de un catâr. Soldaţii nu caută o familie săracă."

Doros dădu din cap, deloc bucuros. „Dacă asta-i singura cale..."

Claudia îmbrăcă hainele roase, în timp ce Doros îşi punea bombănind tunica, baticul şi brăţările.

Medina zâmbi, şireată. „Sper că-ţi plac porcii."

Doros se uită mirat la ea. „De ce?"

„Pentru că o să călătoreşti împreună cu un purceluş, în spatele căruţei."

El o privi pe Medina şi-şi ridică bărbia. „Îmi plac porcii", răspunse el, curajos.

Medina o îmbrăţişă pe Claudia cu ochii în lacrimi.

Claudia o strânse tare. „Ai fost ca o mamă pentru mine. O să-mi fie mereu dor de tine."

Când fură gata, Medina îi conduse spre altă ieşire unde era pregătită o căruţă cu un catâr. Vizitiul era Quintas.

54

Quintas nu vorbea. Mâna căruţa adus de spate ca un bătrân, dar ea era sigură că stătea cu ochii în patru la orice semn de pericol. Inima Claudiei bătea cu putere de frică atunci când treceau pe lângă grupuri de soldaţi romani, dar nimeni nu se uita la ei. Piaţa erau plină chiar şi în orele târzii ale după-amiezei şi mânau căruţa fără oprire, dar încet, ca să nu atragă atenţia asupra lor. Li se alăturară alţi călători şi ţărani pe drumul care ducea afară din oraş. Sacoşa de călătorie a Claudiei era folosită pe post de pernă de către Doros care strângea porcul lângă el. Sacoşa conţinea doar mâncare pentru drum şi câteva haine simple şi curate–nimic neobişnuit dacă soldaţii scotoceau prin ea.

Soldaţii opreau trăsurile şi căutau o femeie din clasa de sus. Claudia se ruga în gând şi îl binecuvânta pe Quintas pentru inventivitatea sa. Traversară oraşul fără a fi opriţi.

Peisajul de ţară era în floare şi ea îşi umplu plămânii cu aerul înmiresmat de florile aflate pe marginea drumului. Păsările cântau în copaci şi auzea zumzetul albinelor deasupra lanurilor de grâu.

„Unde ne ducem?"

„În Efes. E locul cel mai îndepărtat de Roma de pe Drumul Regal, dar e la aproape o mie trei sute de kilometri. Eşti pregătită pentru o asemenea călătorie?"

„Voi face orice trebuie de dragul fiului meu."

Se întoarse să se uite la Doros şi zâmbi cu îngăduinţă. Numai un copil putea dormi fără griji în momente ca acelea.

Quintas înclină capul arătând spre spatele căruţei. „Ce face fiul tău?"

„Doarme, la fel şi porcul."

Quintas râse, apoi deveni serios. „Fiul meu avea aproape vârsta lui."

„Cât timp a trecut?"

„Aproape doi ani. M-am gândit la răzbunare şi prietenii au trebuit să mă scoată cu de-a sila din vilă. Am ajuns în pădurea din apropiere chiar înainte să vină soldaţii după mine. Am fost beat în primele şase luni. Eram credincios, dar mânios pe Dumnezeu", mărturisi el clătinând din cap. „Caligula era nebun. Mă mir că n-a fost asasinat mai devreme. Mă bucur că nu mai trăieşte, dar asta nu-mi poate aduce familia înapoi."

„Cum de te-ai schimbat? Ai zis că erai mânios..."

„Am întâlnit-o pe Medina într-o zi la piaţă. Mi-a cerut să merg cu ea. De unde ştia de mine, n-am habar. De ce am urmat-o, iar nu ştiu. M-a adus în catacombe şi m-a prezentat altor fugari din calea lui Caligula. Când le-am auzit poveştile, am înţeles că şi alţii sufereau şi că n-aveam unde merge în altă parte. Caligula îmi confiscase averea şi pământurile. Fusesem magistrat şi ajunsesem un fugar. Mi-am lăsat barbă din vreme ce bărbaţii din clasa de sus a Romei sunt bărbieriţi, şi am început să ajut la aducerea altora care erau în primejdie la loc sigur—la fel ca pe voi."

„Şi eu îi sunt recunoscătoare Medinei." Îi povesti despre Reggio, despre mama şi bunica ei. Îi spuse cum pregătea mâncarea împreună cu Medina în bucătărioara lor. Când îi vorbi despre plecarea de lângă mama ei, se întristă, dar îşi dădu seama că nu mai simţea durerea.

„Ţi-a plăcut să locuieşti la palat, cu Tiberius?"

„Rareori îl vedeam. Şi eram îngrozită de Sejanus." Îi povesti despre felul cum acesta o hărţuise pe Hotep şi despre ordinele din răzbunare date lui Lucius în ziua nunţii.

El înălţă sprâncenele. „Aşadar, nu ţi-ai văzut soţul timp de două luni, după căsătorie?"

Ea se uită pieziş la el, dar el privea în faţă, cu un zâmbet jucându-i pe buze.

„Asta a făcut reîntâlnirea noastră şi mai plăcută."

Drumul făcut se întindea tot mai mult în timp ce îşi povesteau crâmpeie din viaţă. Doros se trezi. „Mater, mi-e foame. Avem ceva de mâncare?"

Quintas opri căruța pe marginea drumului și coborâră să își dezmorțească picioarele. Claudia găsi pâine proaspătă, brânză și pere coapte învelite într-o pânză pe care Medina le pregătise pentru ei. Quintas scoase un burduf din piele de capră în care era apă amestecată cu vin. După ce mâncară, porniră iar la drum."

„Unde o să dormim la noapte?" Vocea din spatele căruței avea o notă plângăreață.

„Nu-s sigură, Doros", veni răspunsul, apoi ea se întoarse către Quintas, cu o expresie întrebătoare în ochi.

„Drumul e patrulat de soldați romani, dar e cel mai bine să nu dormim sub cerul liber, dacă nu întâlnim un grup mare alături de care să călătorim pentru a ne păzi. Poate un popas dacă putem găsi unul unde nu se iau bani mulți."

„Ai bani, Quintas?"

„Niște monede, pesemne nu îndeajuns să ajungem în Efes. O să-ncerc să găsesc de lucru pe drum."

„Am la mine niște bijuterii, dar nu știu cum să le vând la piață fără să atrag atenția asupra mea. Ce mă sfătuiești să fac?"

El își mângâie barba. „Ne apropiem de un oraș. Să-ncerc."

Când ajunseră în oraș, el trase căruța de o parte a drumului și căută din ochi o piață. Văzu un negustor care vindea bijuterii și luă un inel de la ea, cerându-le să aștepte în locul umbros unde era căruța.

Se duse la negustor și îi arătă inelul. Ochii negustorului scânteiară lacomi la vederea bijuteriei. Claudia îi spusese lui Quintas cât plătise pentru ea în Cezareea, așa că el se tocmi cu omul până când acesta, ajuns la capătul răbdării, se învoi la preț. Nu erau banii pe care îi valora inelul, dar era destul.

El urcă în căruță și puse banii în mâinile ei. „Ne-or ține de foame pentru un timp."

În timp ce luau o masă frugală, Quintas desfășură o hartă a Drumului Regal ca să i-l arate lui Doros. Arătă orașele mici și mari, pe care le vor întâlni în călătoria lor. Doros, avid să fie luat în seamă de un bărbat, asculta fiecare vorbuliță.

Claudia făcea aidoma, fiindcă îi plăcea mult sunetul vocii lui grave și faptul că, atunci când el vorbea, ceva vibra înăuntrul ei, ceva ce dormita de multă vreme. Își simțea inima bătând mai tare când o privea, dar nu avea nicio speranță ca el să o găsească

atrăgătoare. Nu se îmbăiase de multe zile şi nu avea haine frumoase. Avea părul prins doar într-un batic.

Hangiul, bănuind că erau un cuplu căsătorit, le dădu o cameră cu un pat. În timp ce ea stătea privind la singurul pat, Quintas zâmbi.

„Doros, noi o să ne facem paturile jos, ca să poată mama ta dormi bine."

Copilul căscă. Nu aveau de ales, astfel că, istoviţi, se cufundară toţi trei într-un somn adânc.

Quintas reuşi să mai vândă câteva bijuterii la alţi doi negustori, în oraşe diferite fără să dea de bănuit. Primi destui bani pentru a plăti mâncarea şi locul de popas pentru câteva nopţi. Vândură şi porcul, spre nefericirea lui Doros care îndrăgise animalul.

Odată, Quintas găsi de lucru în drumul lor la un fermier şi se opriră trei zile ca să ajute la recoltarea strugurilor. Au primit o cameră în casa fermierului pentru a sta acel răstimp şi Quintas fu galant şi dormi jos, pe o rogojină, lăsând patul Claudiei şi lui Doros. Când el se puse să doarmă, Claudia se uită lung la trupul lui zvelt şi se gândi la Lucius. Îi era dor de atingerea şi de dragostea lui. Trecuse multă vreme şi ea simţea freamătul unor sentimente lăsate în adormire. Se îndrăgostea de Quintas? Gândurile o ţinură trează cam un ceas, ascultând sforăitul uşor al bărbatului, iar în cele din urmă îşi puse inima şi viitorul în mâinile Domnului şi adormi.

Reuşi să încălzească apă într-o oală mare de tuci pusă pe foc şi aduse un lighean în cameră. Îi făcu baie lui Doros şi îl îmbrăcă în haine curate. Încălzi apă şi pentru ea, se îmbrăcă şi îşi prinse părul. Spălă hainele murdare şi le întinse la soare, ca să se usuce pe nişte tufişuri.

Fermierul era un om bun la suflet şi le dădu mâncare pentru drum—struguri, pâine şi brânză de capră. Quintas umplu iar burduful apoi, luându-şi rămas-bun şi mulţumind gazdei lor, o apucară iar pe drumul ce ducea la Efes.

În zilele ce urmară trecură pe lângă detaşamente de soldaţi romani, dar aceştia nu acordară mai deloc atenţie unei familii sărace, care înainta greoi într-o căruţă, pe marginea drumului.

Trecură mai bine de două săptămâni până ajunseră la destinația unde Claudia și Doros fură impresionați de întinderea orașului. Se minunară văzând clădirile frumoase și templele. Mica lor căruță era aproape pierdută în masa de oameni și de animale ce împânzeau orașul. Quintas scoase un pergament mai mic, pe care îl ținea la brâu și studie indicațiile unei așezări de credincioși care le va oferi un adăpost.

Merseră prin piață, *Agora*, de unde cumpărară hrană pentru ei și pentru catârul care îi adusese credincios cu greu și care era vizibil sleit de puteri.

Quintas se uită la catâr. „După ce găsim credincioșii, vindem căruța și măgarul."

O luară pe câteva străzi și Quintas fu nevoit să pună câteva întrebări până aflară strada pe care o căutau și vila de dimensiuni mari, la oarecare distanță de drum.

El sări din căruță și bătu la ușă. Când îi răspunse un bărbat, el spuse că erau refugiați din Roma și că li se dăduse adresa aceea ca locul unde aveau să ajungă.

Bărbatul se uită la Claudia, la Doros și iar la Quintas. „E soția ta?"

„Nu, am fost însoțitorul ei, am ajutat-o să iasă împreună cu fiul ei din oraș. Erau la mijloc vițele lor. Am făcut un drum de două săptămâni până aici. Ne puteți primi?"

„Și-mi poți spune ceva ca să-mi dovedești cine ești?" Omul nu-i vorbea cu răutate.

Quintas zâmbi. „Ichthus, peștele."

Omul zâmbi. „Bine ați venit. Vă rog să intrați."

Claudia coborî fericită din căruță și, cu Doros alături, intră în casă împreună cu Quintas.

După ce au fost prezentați gazdei, Ilie, și soției acestuia, Zeanna, au cunoscut alte două familii și două femei care pregăteau mâncarea și aveau grijă de casă. Cu toții erau o familie acolo, le spuse Ilie, și fiecare își făcea partea de muncă. Niciunul nu avea sclavi.

Claudia trecuse prin multe schimbări, față de viața de soție alintată a guvernatorului unei provincii romane. Cu toate acestea, simțea o fericire pe care nu și-o închipuise.

După o masă simplă compusă din pește prăjit, salată și pâine aburindă, Ilie le ceru să își spună povestea, ca să câștige încrederea celorlalți. Nimeni nu păstra secrete în locul acela și un semn făcut din cap de Quintas îi dădu de înțeles că era liberă să vorbească.

Claudia le spuse cine era și motivul pentru care fuseseră nevoiți să fugă din Roma. Când pomeni de soțul ei, s-au ridicat câteva sprâncene, dar ea le spuse cum Lucius încercase să îl salveze și le aminti de învierea din morți a Domnului. Lucius fusese fără știrea lui doar o verigă din ce ei au realizat în cele din urmă că era planul lui Dumnezeu. Când Doros le povesti despre picior, dădură slavă lui Dumnezeu pentru mila sa.

La rându-i, Quintas le spuse că îl ascultase pe Isus când vorbea, cum a devenit credincios împreună cu soția și apoi cum și-a pierdut familia, devenind și el fugar.

Ilie se uita curios la Claudia. „Nu v-a fost greu să călătoriți împreună atât de multe zile?"

Quintas știa sensul acestor cuvinte. „Doamna Claudia e o femeie virtuoasă ce trebuie tratată cu respect. Misiunea mea era să îi conduc, pe ea și pe fiul ei, la loc sigur."

Ilie îl aprobă din cap și Claudia simți că grupul credea cuvintele lui Quintas.

După masă, grupul se adună pentru rugăciune. Rebecca, al cărei soț fusese ucis și averea lor confiscată, aduse o liră și cântă câțiva psalmi. Cuvintele ei erau pline de dor și vocea ei caldă strânse lacrimi în ochii Claudiei. Când în cele din urmă se uită în partea cealaltă a cercului, la Quintas, el o privea și pe chipul lui ea citi același dor. Plecă privirea, inima ei bătând mai tare.

Adunarea se prelungea și ochii băiatului începeau a se închide și curând el adormi cu capul în poala Claudiei.

Ilie luă una din lămpile ce ardeau cu ulei de măsline și le făcu semn să îl urmeze. O conduse pe Claudia la o cameră pe care urma să o împartă cu Doros. Quintas, care îl purtase în brațe pe Doros adormit, îl puse pe pat și se întoarse către Claudia. „Are să doarmă. Haide, vino cu mine să ne plimbăm puțin."

Ea șovăi, dar, cum băiatul dormea dus, dădu din cap aprobator și ieșiră din cameră. Ilie îi arătă lui Quintas camera lui, la ceva distanță pe hol și aprinse o lampă aflată pe un soclu de pe hol, înainte de a le ura noapte bună.

Ea merse cu Quintas în grădina mică din curtea interioară a vilei și rămase cu ochii la cerul plin de stele. El era tăcut, ca și cum avea ceva pe inimă. Claudia rupse tăcerea.

„Ai avut grijă de noi în timpul acestei călătorii lungi. Ai avut răbdare cu fiul meu. Pentru asta îți sunt recunoscătoare. Pot zice că te admiră."

„E un băiat pe cinste. Poți fi mândră de el."

„Sunt fericită mai ales pentru că-mi împărtășește credința."

El se întoarse și o privi lung. „Ce vei face acum?"

Ea suspină. „Dacă or să mă lase să stau aici împreună cu Doros, o să ajut în orice fel pot. N-am alt loc unde să mă duc."

„Te-ai gândit la o nouă căsătorie?"

Întrebarea o luă prin surprindere. Ce spunea el oare? „Numai dacă-i voia lui Dumnezeu și dacă un bărbat ales de el vine în viața mea", îi răspunse, după care ea întrebă repede: „Tu ce vei face în Efes?"

El nu ezită. „Trebuie să găsesc ceva de lucru și un loc unde să stau. Mă gândesc să mă recăsătoresc."

Răspunsul lui o lovi în inimă, dar își păstră calmul. „Atunci îți doresc numai bine în ce ai de făcut."

În lumina slabă ochii lui semănau cu niște ape întunecate, dar simțea că el zâmbea. „Vino, e târziu și ai nevoie ca și băiatul tău de odihnă, după o călătorie lungă."

El o conduse până la ușă, lăsând-o acolo nedumerită la cuvintele lui.

În dimineața următoare, la micul dejun, Quintas lipsea. Ilie îi spuse că plecase devreme. Îl va mai vedea? Încerca să fie tare pentru Doros care era dezamăgit și el să nu îl vadă. Trebuia să se gândească și la viitorul copilului, numai că în inima ei se strecurase deodată nefericirea.

❧

După trei zile, spre surprinderea ei, Quintas se întoarse la vilă. Era atât de bucuroasă de revedere, încât nu-și putea ascunde fericirea ce i se citea în ochi.

Când rămaseră iar singuri în grădină, ea începu a-l descoase: „Unde ai fost? Am crezut că ne-ai părăsit."

„Am căutat de lucru. Am găsit o slujbă la una din instituţiile guvernamentale, unde se plăteşte bine. Experienţa mi-a prins bine. Încep peste două zile."

„Mă bucur pentru tine, Quintas. Lui Doros i-a fost dor de tine. Îi va părea rău când va auzi că ai trecut pe aici şi el nu te-a întâlnit. A-nceput să meargă la şcoală."

„Dar ţie ţi-a fost dor de mine, Claudia?"

Ea lăsă capul în jos, cu glasul abia o şoaptă: „Da, Quintas."

„Domnul ne-a adus împreună", spuse el încet, „în împrejurări pe care poate nu le-am ales. Totuşi, pe drumul pe care l-am făcut împreună, am văzut ce femeie curajoasă şi puternică eşti. Credeam că după ce soţia mea a fost ucisă, n-o să mai am ochi pentru altă femeie, dar se-ntâmplă ceva între noi. Ştiu că şi tu simţi la fel."

Ea ridică o privire sinceră la el. „Mi-am jelit soţul multă vreme. Nu ştiu cum s-a-ntâmplat, dar inima mea bate mai tare când eşti lângă mine."

„Fiul tău are nevoie de un tată iar eu îmi doresc o soţie."

Ea înălţă privirea îndată. „Numai o soţie? Cineva care să facă mâncare şi curăţenie pentru tine?"

El îi ridică bărbia cu un deget. „Nu, frumoasa mea Claudia, n-ar fi potrivită orice soţie. Am pe cineva foarte special în gând. Cineva care mi-a furat inima."

Când ea înţelese sensul cuvintelor lui, inima i se umplu de bucurie. Se aplecă spre el şi Quintas o sărută uşor pe frunte. „Fie aceasta o promisiune", spuse el privindu-i atent chipul. „Am puţine de oferit, demne de statutul tău."

„N-avem niciunul vreun statut, Quintas. Nu acum. Sunt doar o văduvă care a ajuns vremuri grele, dar n-aş da viaţa asta pentru tot fastul pe care-l aveam înainte."

„Trebuia să-mi găsesc de lucru ca să pot întreţine o familie şi asta am făcut. Vrei să fii soţia mea, Claudia?"

„Am aşteptat atât de mult să vii în viaţa mea, Quintas. Da, vreau să fiu soţia ta."

El o strânse în braţe şi o sărută iar, pecetluind legământul unuia faţă de celălalt.

Epilog

Claudia fredona un cântec în timp ce punea rămurele una câte una pe vatra sobei mici din lut. Bucătăria era strâmtă, dar Quintas îi făcuse nişte rafturi, pe care să depoziteze puţinele lor provizii. Când mergea la piaţă, Claudia avea grijă ce cumpăra, căutând târguielile cele mai bune. Datorită ajutorului primit de la Medina cu ani în urmă, se pricepea la ierburi şi mirodenii, însă nu era o sarcină uşoară să pregătească o mâncare sătioasă pentru soţul şi fiul ei.

Se gândea în ce măsură ajunsese Quintas să fie un tată bun pentru Doros. Din pricină că Lucius fusese distant, Doros se bucura din plin de legătura strânsă cu tatăl vitreg. Privirea îi alunecă la umbra de pe perete, ce îi arăta momentul zilei şi ştiu că Doros se va întoarce curând de la şcoală. Nu mai era un copil mic, părea să devină tot mai înalt cu fiecare lună ce trecea. Nu îşi va sărbători niciodată majoratul în forum, la fel ca fiii celorlalţi romani înstăriţi, dar acest lucru nu mai conta. Era doar fiul unui slujbaş care lucra pentru stat şi la şcoală era cunoscut ca Doros, fiul lui Quintas. După toate experienţele trăite, el înţelegea bine nevoia de a păstra secretul adevăratei lui identităţi. Soţia Împăratului Claudius, Valeria Messalina, rămânea o ameninţare de departe. Zvonurile despre numeroase crime şi sinucideri la Roma circulau repede. Nimeni nu părea la adăpost de tentaculele dorinţei acesteia de a scăpa Roma de toţi pretendenţii la tron, în afară de fiul ei.

Claudia îi mulţumea lui Dumnezeu că ea şi Doros fuseseră scoşi pe ascuns din Roma când erau acolo. Dacă rămânea în casa lui Paulinus, ea şi fiul său ar fi fost prinşi şi omorâţi.

Aflase prin intermediul informatorului credincioşilor că Paulinus locuia tot în vila lui, deşi era convinsă că soldaţii

trecuseră negreşit pe acolo. Acesta trebuie să îi fi convins că ea fugise şi că, probabil, se ascundea undeva prin oraş. Spre uşurarea Claudiei, soldaţii nu îl arestaseră.

Medina îi trimise vorbă un an mai târziu că Hotep se întorsese în Egipt, făcând drumul împreună cu alţi foşti sclavi egipteni, care ajunseseră să îl cunoască pe Hristos. Ei vor duce cuvântul şi vestea împărăţiei în Egipt.

Gândurile ei se îndreptară spre Vitus. Un om care fusese atât de devotat soţului ei şi care făcuse posibilă călătoria ei în siguranţă la Roma. Se ruga ca totul să fie bine cu el.

Chiar în momentul acela, auzi zgomotul uşii deschizându-se şi Doros dădu buzna în căsuţă. Plin de vioiciune şi iute la minte, cu timpul va alege o ocupaţie demnă de el, poate în clădirile guvernamentale unde lucra Quintas.

„Mater, profesorul m-a lăudat azi pentru ce-am învăţat. Am putut recita toate strofele scrise de marele poet, Homer, pe care ni le-a dat."

„Sunt mândră de tine, fiule, şi o să te las să-i spui lui Quintas cu gura ta."

Radiind de fericire el căută prin bucătărie mărul pe care mama îl păstra de obicei pentru el.

„O să luăm masa de îndată ce Quintas ajunge acasă, aşa că numai mărul acum, Doros."

„Da, Mater."

Claudia era tristă că Doros îşi va permite să meargă la şcoală încă foarte puţină vreme, din pricină că plata profesorului însemna mult din venitul lor. Poate Quintas avea să vină cu propuneri în seara aceea. Trebuiau să vorbească despre asta.

Puţin mai târziu, Quintas se întoarse. Părea obosit, dar avea mereu un zâmbet şi o sărutare pentru ea. În seara aceea o sărută, dar părea cu gândurile în altă parte. Puse mâna pe umărul lui Doros şi îl ascultă povestindu-i despre laudele primite de la profesor.

La urmă, aruncând o privire Claudiei, el oftă. „Doros, n-o să te poţi întoarce la şcoală."

Băiatul îl privi cu ochi mari. „De ce? Nu învăţ bine?"

„Ba foarte bine. Suntem tare mândri de tine, dar oamenii mei îmi aduc veşti că soldaţii Valeriei vin chiar până aici, să vă caute

pe tine şi pe mama ta. Trebuie să fim foarte prevăzători. Nimeni nu ştie aici cine eşti, decât că eşti fiul meu, dar nu trebuie să riscăm nimic."

Doros făcu o faţă lungă, dar zâmbi curajos lui Quintas. „Atunci n-o să mă duc."

Claudia puse mâna pe braţul soţului. „Crezi că ne mai poate găsi?"

„Nu cred, draga mea, dar nu trebuie să riscăm. Poate ar fi trebuit să-i schimbăm numele când a mers la şcoala aceea."

„Dar, Quintas, acolo e cunoscut ca fiul tău. Sunt sigură că sunt mulţi băieţi pe nume Doros în Imperiul roman şi încă e unul grecesc."

El o cuprinse şi o strânse la piept. „N-aş mai pierde pe cineva atât de drag. Când mergi la piaţă să-ţi acoperi faţa la fel ca alte femei. Să nu faci nimic din ce ar putea atrage atenţia asupra ta."

„Ne vom ruga, Quintas, şi Dumnezeul căruia îi slujim o să ne apere. Ştiu că aşa va face. Nu ne-a ajutat să ajungem într-un loc unde să ne fie bine până acum?"

„E adevărat şi trebuie să fim recunoscători. Putem doar să ne punem nădejdea—nu putem face nimic altceva."

Cei trei se aşezară să cineze. Claudia făcuse rost de o bucată bună de peşte şi de nişte brânză. Pregătise o mâncare îndestulătoare în dimineaţa aceea, pe lângă pâinea aspră care era deja nelipsită de la masa lor. Cu vinul amestecat cu apă, simţeau că au mâncat pe săturate.

După ce Doros merse la culcare în micul alcov şi îl ştiau dormind, Claudia îşi luă soţul de mână şi îl invită pe divanul lor mic. El stătea cu coatele pe genunchi, pregătit să asculte.

„Poate-i bine că Doros nu mai poate continua şcoala, deşi lucrul acesta mă-ntristează. Îi place foarte mult să-nveţe", spuse ea plecând privirea la mâinile lor împreunate. „S-ar putea să avem nevoie de banii aceştia la altceva."

Quintas se îndreptă de spate. „Ce nevoie?"

Ea se uită în ochii lui şi zâmbi. „E pentru copilul nostru când el ori ea se va naşte, cam peste şapte luni de acum."

El rămase cu ochi miraţi la ea, apoi o strânse în braţe. „Eşti sigură?"

„Da, dragul meu Quintas, sunt sigură."

Zâmbetul lui părea să i se întindă pe toată faţa.

„Oh, draga mea, m-ai făcut un bărbat şi mai fericit decât am fost în toate lunile astea", răspunse el, apoi tăcu. „Lui Doros i-ai spus?"

„Nu, nebunaticule, nu trebuie să-i spun mai întâi tatălui?

„Îi vom spune dimineaţă."

Se rugară împreună, mulţumind Domnului pentru această binecuvântare, iar după aceea el o strânse iar la piept. Sărutarea lui o făcu să simtă căldură prin tot trupul.

„Voi avea un frate sau o soră?" strigă Doros, bucuros. Îşi cuprinse mama şi îl privi fericit pe Quintas.

Claudia se întrebase cum va primi Doros vestea, aşa că răsuflă uşurată.

Quintas ieşi din casă cu promisiunea de a căuta o slujbă de ucenic pentru Doros, la una din instituţiile guvernamentale.

Claudia studia Homer împreună cu Doros şi se minuna de capacitatea copilului de a memora versurile cu atâta repeziciune. Se ruga ca Quintas să poată găsi ceva să îl ţină ocupat pe Doros. Trebuia să meargă la piaţă şi se gândea dacă să îl ia sau nu pe Doros, apoi se gândi mai bine.

„Trebuie să stai aici, fiule. Soldaţii caută o aristocrată şi pe băiatul ei, nu o ţărancă săracă. E cel mai nimerit să nu fim văzuţi împreună. Rămâi aici şi încuie uşa."

Ea se grăbi la piaţă, mergând cu capul plecat şi cu palla înfăşurată în jurul capului şi umerilor care îi ascundea chipul. Pentru cine o privea, era doar o ţărancă săracă, ce cumpăra câteva alimente pentru masa de seară a familiei sale.

Găsi nişte legume culese cu o zi în urmă, pe care vânzătorul era dispus să i le dea ieftin, şi nişte fructe pentru Doros. Apoi văzu o prepeliţă mică, jumulită ce părea să stea acolo de puţin timp. Ştiind că putea face o supă din ea, se tocmi pentru ea şi o puse victorioasă în coş.

Mergând pe strada îngustă ce ducea la casa lor, Claudia fu cuprinsă de un sentiment ciudat de teamă. *Doamne, ce se-ntâmplă?* Intră în casă şi fu întâmpinată de linişte. Doros nu era. Inima îi bătea cu putere când fugi la casa unei vecine. Galla, o

grecoaică trupeșă, îi fusese de ajutor, și în timp ce se cunoșteau mai bine, Galla îi mărturisise în secret că și ea era creștină.

„Galla, Doros nu-i acasă. L-ai văzut cumva?

Un Doros spășit apăru din camera alăturată. Claudia simți ușurarea în toată ființa ei când își îmbrățișă fiul. „Doros, de ce ești aici? Ți-am zis să stai acasă."

Lacrimi umplură ochii copilului când el se uită la ea. „Stăteam acasă, Mater, dar atunci Domnul mi-a vorbit și mi-a spus să merg acasă la Galla."

„Domnul ți-a vorbit?"

„A fost în mintea mea, dar era un glas atât de puternic că m-am dus."

Galla, care stătuse pe aproape, scutură din cap, uluită. Soldații erau pe stradă, mergeau din casă-n casă și puneau întrebări. Când au ajuns aici, le-am spus că-i fiul meu, Nikos, și că tatăl lui e grec, zise ea ridicând din umeri. Să-mi ierte Domnul un mic neadevăr."

„Și ce au răspuns soldații?"

„Au întors spatele și au luat-o pe stradă. Nici măcar nu s-au oprit la casa ta, deși ușa era în văzul lor."

„Lăudat să fie numele lui, Galla. E limpede că ne-a păzit și de data asta."

„Mater, putem merge acasă acum?"

Galla interveni. „A fost cât pe ce, dar să ne bucurăm. Am niște baclava proaspătă. Vă pun și la pachet, ca să aveți la cină."

Ochii băiatului se luminară. Era desertul lui preferat, dar Claudia arareori avea banii să cumpere ingredientele.

Când Quintas se întoarse în acea seară, Claudia îi povesti cele întâmplate. „Crezi că s-or întoarce?"

„N-am habar. Dacă rămân în oraș, s-ar putea să fim nevoiți să ne întoarcem iar la adăpost. Nu pot risca să vă pierd, pe tine sau pe Doros. Galla a fost tare curajoasă și îi sunt recunoscător pentru că a știut ce să facă. Trebuie să ne rugăm să ne lumineze Domnul ce avem de făcut. Nu trebuie să trecem peste voia lui."

Claudia, Quintas și Doros se rugară fierbinte și Claudia avea convingerea că ar trebui să rămână acolo unde erau. Quintas avu același sentiment și făgădui să fie cu urechile ciulite și cu privirea ageră la orice vești despre Valeria.

Două seri mai târziu, el veni acasă cu ochi radioşi. „Claudia, soldaţii se retrag din oraş. Dispozitivul trimis de Valeria a plecat. Valeria a murit."

„A murit? Ce s-a-ntâmplat?"

„S-a prins în propria-i încrengătură de intrigi şi crime. A divorţat de împărat şi s-a măritat în taină cu Gaius Silius, consulul ales. Împăratul a văzut acest lucru ca pe o tentativă de a pune mâna pe tron, aşa că a ordonat uciderea ei şi a lui Silius."

„Astfel a avut parte de acelaşi sfârşit pe care l-a sortit altora."

„Da, dragostea mea, dar lucrul cel mai important e că suntem scăpaţi. N-or să mai fie soldaţi care să caute să vă prindă, pe tine şi pe Doros."

În siguranţă. Claudia abia putea concepe ce însemnau pentru ea aceste cuvinte. Nu va mai trebui să se teamă că va fi recunoscută la piaţă de către un soldat roman. Îşi puteau duce viaţa la vedere. Femeia care cunoscuse bogăţia, prestigiul, primejdia şi, în cele din urmă, durerea sufletească, în calitate de soţie a lui Lucius Ponţiu Pilat, era acum soţia lui Quintas, o femeie fericită cu un soţ care o iubea. Lumea de dinainte părea doar un vis care se risipise, lăsând în urmă numai amintirea. Era în sfârşit în siguranţă.

Nota autoarei

Cum să ţesem o poveste în jurul unei persoane care este menţionată doar într-un singur paragraf din Evanghelie? Mai este o Claudia pomenită în 2 Timotei. Este aceeaşi persoană? Aici intervine cercetarea. A trebuit să găsesc originile Claudiei.

Despre Claudia se crede că era fiica Iuliei, singura fiică a lui Cezar Augustus. Acesta a divorţat de Scribonia, mama Iuliei, la naşterea copilei, fiindcă el voia să ia în căsătorie altă femeie. El o ia pe Iulia de lângă Scribonia, pentru a fi crescută la palat. Iulia a fost căsătorită la paisprezece ani cu un văr şi a rămas văduvă la vârsta matură de şaisprezece. În timp ce îşi revenea după cele întâmplate, tatăl o căsătoreşte cu Agrippa care are patruzeci şi unu de ani. Au cinci copii până la moartea acestuia. Cât ea era încă în doliu în urma acelei căsătorii, tatăl o căsătoreşte cu Tiberius, care este pregătit ca succesorul lui la tron. O singură problemă: Tiberius are o căsătorie fericită cu Vipsania, care aşteaptă primul lor copil. E silit să divorţeze de Vipsania şi să ia în căsătorie fiica împăratului care deja se răzvrăteşte şi duce în general o viaţă deşănţată. Tiberius şi Iulia se urăsc. Au un singur copil care moare. Apoi, din pricina reputaţiei tot mai proaste a acesteia şi a ruşinii lui, Tiberius pleacă în Rodos în timp ce tatăl Iuliei, Augustus, pune în faţa ei actele de divorţ. Senatul, gata să o condamne pe Iulia la moarte, îl lasă pe tatăl ei să îi salveze viaţa alungând-o din Roma.

După ani petrecuţi departe de fiică, Scribonia primeşte în cele din urmă permisiunea de a i se alătura în exil. Iulia, care nu avea de gând să renunţe la pretendenţii ei, dă naştere nelegitim Claudiei şi refuză să spună cine era tatăl...

Astfel stând lucrurile, v-aş putea povesti mai departe, dar înţelegeţi ceva de aici? Cu atâtea intrigi şi schimbări de parteneri pare a fi la Hollywood.

Prin prisma celor trăite, Claudia devine o femeie puternică, una care trebuie să tempereze personalitatea lui Ponţiu Pilat în timp ce acesta face greşeală după greşeală, în calitate de guvernator al Iudeii.

Există multe speculaţii legate de întrebarea dacă Pilat a devenit sau nu credincios. Există o biserică ortodoxă ridicată în numele lui, aşa că mi-ar plăcea să cred că, până la urmă, el şi-a dat seama cine era Isus şi că a fost iertat. Felul în care Pilat a murit e la fel o presupunere. Unii spun că s-a sinucis, alţii că a murit în exil de moarte bună. Niciuna din cele două supoziţii nu a fost solidă. Unii istorici nici măcar nu au pomenit-o pe Claudia şi cronologiile pe care le-am urmărit nu aveau totdeauna aceleaşi date.

Astfel, a rămas măcar posibilitatea unor întreprinderi poetice şi libertăţii de a scrie propria mea versiune. A fost adevărat? Aşa s-au petrecut lucrurile? Nimeni nu ştie în afară de Domnul.

Mulțumiri

Aș dori să mulțumesc editoarei mele, Lonnie Hull Dupont, de la Revell, pentru încurajare și pentru că mi-a dat șansa de a scrie pentru o editură extraordinară; agentei mele, Joyce Hart de la Hartline Literary Agency, pentru că a crezut în mine atâția ani și pentru susținerea ei; lui Barb Barnes, editoarea mea, care s-a asigurat că cronologia, hărțile și locațiile erau corecte; lui Lindsay Davis, directoarea de marketing, și lui Jennifer Nutter, asistenta de marketing, pentru o treabă pe cinste; lui Michele Misiak, pentru cunoștințele dobândite ca manager de marketing la cărțile anterioare și pentru munca de la început la „Claudia"; lui Cheryl Van Andel, directorul artistic executiv, pentru gustul ei remarcabil în conceperea coperților. De asemenea, doresc să mulțumesc și membrilor grupului de critici de la San Diego Christian Writer's Guild de la casa Martha Gorris și grupului de critici online pentru opiniile și propunerile lor la foarte multe etape ale scrierii acestei povestiri. Doresc să mulțumesc în mod special prietenei mele, Dr. Vicki Hesterman pentru ajutorul primit în finalizarea manuscrisului, atunci când m-am lăsat dusă de val de povestea imperiului roman și a acestei femei fascinante care are o prezență atât de discretă în Scripturi. Experiența ei în domeniul jurnalismului și al editării a fost neprețuită.

Îi mulțumesc fiicei mele, Karen Eubanks, pentru încurajare și pentru idei pe parcursul scrierii. De asemenea, mulțumesc doamnelor de la *Spiritual Life Book Club* pentru rugăciunile și susținerea primite de-a lungul anilor.

Doresc să mulțumesc oamenilor care oferă neobosiți informații pe internet pentru căutători ca mine; autorilor altor cărți despre Claudia, pentru poveștile lor minunate și deosebite; și în cele din urmă mulțumesc Duhului Sfânt că mi-a dat inspirația când nu

eram sigură încotro să mă îndrept atunci când ajungeam într-un impas.

Multe aprecieri soţului mei răbdător, Frank, care găseşte moduri de a-şi petrece timpul în vreme ce stau ore în şir la calculator!

La urmă, sunt recunoscătoare Domnului, care mi-a oferit privilegiul extraordinar de a împărtăşi povestirile şi altora în etapa aceasta a vieţii mele.

Diana Wallis Taylor este o autoare, poetă și compozitoare care a câștigat mai multe premii. *Journey to the Well* a debutat în 2009, anul în care a apărut și romanul de dragoste creștin *Smoke Before the Wind*. Colecția ei de poezii, *Wings of the Wind*, s-a publicat în 2007. A fost profesoară și s-a retras din activitate în 1990 când ocupa postul de directoare de servicii de conferință la o facultate particulară. După ce s-au căsătorit în 1990, ea și soțul său s-au mutat în California de Nord unde și-a îndeplinit visul de a avea o librărie/cafenea pentru grupuri de scriitori și pentru lecturi de poezie și a avut posibilitatea de a dedica mai mult timp scrisului.

Familia Taylor are șase copii adulți și zece nepoți. În prezent ei locuiesc în zona San Diego, unde, între proiectele scriitoricești, Diana participă la *Christian Women's Fellowship*, face parte din conducerea *San Diego Christian Writers Guild* și participă activ la serviciile muzicale ale bisericii ei. Îi face plăcere să predea poezia, să scrie pentru ateliere literare și să își deschidă inima pentru femeile de toate vârstele.

Vizitați website-ul Dianei la www.dianawallistaylor.com.

Această carte, cât şi altele
pot fi comandate la adresa:

EDITURA LIFE
OP 10, CP 25
Oradea, Bihor
Tel. 0359 177 636
RDS: 0771 746 787
Mobil 0744 624 236
E-mail: edituralife@gmail.com

Ne puteţi găsi şi pe internet la:

www.liferomania.ro
www.resursespirituale.ro

Într-un timp al marilor încercări,
o femeie va căuta iubirea și pacea—pe care le va afla acolo unde nu se așteptase niciodată.

Mânată încoace și încolo de valul indiferent al sorții, viața Claudiei plutește în derivă—până în ziua când îl întâlnește pe Lucius Pon-țiu Pilat și devine soția acestuia. Când se mută în teritoriul neliniștit al Iudeii, ea face ce făcea de fiecare dată: se bucură de viață. Dar neliniștea poporului ia amploare și Claudia se va găsi curând alături de soțul ei iubit prinsă în păienjenișul controversei și al răzvrătirii. Ar putea găsi ea speranța la misteriosul rabin evreu despre care toată lumea pare a vorbi?

Lăsați această narațiune să vă poarte prin palate de marmură, prin piețe prăfuite și prin vile italiene idilice urmând calea nebănuită a unei femei care se bucură de o simplă prezență trecătoare într-una din relatările biblice, dar care are o poveste, așa cum este spusă de Diana Wallis Taylor, demnă de legendă.

„Un roman surprinzător și captivant despre controversă, dragoste și răzvrătire. O cercetare minuțioasă, drama și pasiunea atrag cititorii la fiecare pagină a acestei povești alese despre credință și intrigă."
—**Karen O'connor**, *autoare a When God Answers Your Prayers: Stories of How God Comes Through in the Nick of Time*

„Diana Wallis Taylor invită cititorul chiar în inima și sufletul unei femei prea puțin cunoscute din Noul Testament ale cărei cuvinte, puține la număr dar cu putere de convingere, au captivat cititorii timp de secole. O carte care inspiră și dă curs imaginației.
—**Susan Meissner**, *autoarea cărții The Girl in the Glass*

Diana Wallis Taylor este autoarea romanelor *Journey to the Well, Martha și Mary Magdalene* și locuiește în California.

ISBN 978-973-7908-88-9

LIFE PUBLISHERS ROMANIA
www.liferomania.ro